

STORTINGET

Dokument 15:18

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 2551–2700
28.04–11.05.2026**

Innhold

2551. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. søknadsverktøy for regionale miljøtilskudd, besvart av landbruks- og matminister	11
2552. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. offentlige tilskuddsordninger, besvart av næringsminister	12
2553. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. strategi for Norges engasjement i Sør-Sudan, besvart av utenriksminister	13
2554. Fra stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse, vedr. behovet for å stramme inn på pakkestørrelser for tobakk, besvart av helse- og omsorgsminister	14
2555. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. avviklingen av Statped i Stavanger og flytte aktiviteten til Bergen, besvart av kunnskapsminister	15
2556. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Statens pensjonskasses virksomhet ved behandling av yrkesskade- og kompensasjonskrav for veteraner, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	16
2557. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. Havbruksfondet, besvart av fiskeri- og havminister	17
2558. Fra stortingsrepresentant Lise Selnes, vedr. sikring av planoverganger på Kongsvingerbanen, besvart av samferdselsminister	18
2559. Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. trusler og hatefulle ytringer i det offentlige rom, besvart av justis- og beredskapsminister	19
2560. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Lotteritilsynet, besvart av kultur- og likestillingsminister	20
2561. Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. læreres yringsfrihet, besvart av kunnskapsminister	20
2562. Fra stortingsrepresentant Lill Harriet Sandaune, vedr. fremdriften for innføring av denne justeringen av fraværsregelen, besvart av kunnskapsminister	21
2563. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. diagnosen lamellær ichtyose hudsykdom, besvart av helse- og omsorgsminister	22
2564. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. nytt saksbehandlingsverktøy for alle søknader om sykepenger hos Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	23
2565. Fra stortingsrepresentant Tor Mikkell Wara, vedr. utslippskutt, besvart av klima- og miljøminister	24
2566. Fra stortingsrepresentant Tor Mikkell Wara, vedr. isolasjonsgass, besvart av energiminister	25
2567. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. ammunisjonsrisiko ved U-864, besvart av klima- og miljøminister	27
2568. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. folkehøgskule, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	28
2569. Fra stortingsrepresentant Remi Sølvberg, vedr. Sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister	28
2570. Fra stortingsrepresentant Marthe Hammer, vedr. karbonfangst og lagring hos BIR i Bergen, besvart av klima- og miljøminister	29
2571. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. drivstoffpriser, besvart av samferdselsminister	30
2572. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. økologisk mjølkeproduksjon, besvart av landbruks- og matminister	31
2573. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. status for tømmerterminalen på Norsenga i Kongsvinger, besvart av samferdselsminister	32
2574. Fra stortingsrepresentant Bent-Joachim Bentzen, vedr. passkontor, besvart av justis- og beredskapsminister	32
2575. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. nye avtaler innanfor vegsektoren i forkant av revidert nasjonalbudsjett, besvart av samferdselsminister	33
2576. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. overføringen fra Lotteritilsynet til Forbrukertilsynet, besvart av barne- og familieminister	33
2577. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. skjermingsrenta, besvart av finansminister	34
2578. Fra stortingsrepresentant Hilde Grande, vedr. veterinærvaktmidler, besvart av landbruks- og matminister	35
2579. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. palestinere som har fått innvilget opphold i Norge, besvart av utenriksminister	36
2580. Fra stortingsrepresentant Ole Herman Sveian, vedr. lisensfellingskvote på jerv, besvart av klima- og miljøminister	37
2581. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. direktøren for Hovedredningssentralen, besvart av justis- og beredskapsminister	39
2582. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. kystzoneplanene, besvart av kommunal- og distriktsminister	40

2583. Fra stortingsrepresentant Ole Herman Sveian, vedr. vindkraft i prisområde NO3, besvart av energiminister	41
2584. Fra stortingsrepresentant Bjørn Arild Gram, vedr. Setermoen, besvart av forsvarsminister	42
2585. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. forsinkelser på Sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister.....	43
2586. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. Oppgraderingen av regionalnettet Råde–Fjærå–Skytterhuset, besvart av energiminister	43
2587. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. at Hovedredningssentralen har utarbeidet en rapport om redningstjenestens rolle i krise og krig, besvart av justis- og beredskapsminister.....	44
2588. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. hvor mange ansatte som nå jobber med pasientreiser på hvert enkelt sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister	45
2589. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. å klargjøre regelverket slik at bestillinger og produksjon av lastebiler med brøytemulighet ikke stopper opp og medfører svekket brøytekapasitet til vinteren, besvart av samferdselsminister.....	47
2590. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. de tre 2026-fristene som følger av havbruksforliket, besvart av fiskeri- og havminister.....	48
2591. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. nye nedtrekk i produksjonskapasiteten, besvart av fiskeri- og havminister	49
2592. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. 330 skvadron, besvart av forsvarsminister	51
2593. Fra stortingsrepresentant Mats Henriksen, vedr. trafikkstasjonen på Brekstad i Trøndelag, besvart av samferdselsminister.....	52
2594. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. motorferdselsforskrift, besvart av klima- og miljøminister	53
2595. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. voldserstatningsloven, besvart av justis- og beredskapsminister.....	54
2596. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. nødvendig barnevernsfaglig kompetanse ved barnevernstjenester og barnevernsinstitusjoner, besvart av barne- og familieminister	55
2597. Fra stortingsrepresentant Camilla Renate Mikkelsen, vedr. digitale infrastruktur, eid av utenlandske interesser, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	56
2598. Fra stortingsrepresentant Camilla Renate Mikkelsen, vedr. Nord-Norgebanen, besvart av samferdselsminister	58
2599. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. behovet for tilleggsfinansiering til moderniseringsprosjektet ved Den Nationale Scene, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	59
2600. Fra stortingsrepresentant Marius Langballe Dalin, vedr. anbudsprosessen på FOT-rutene, besvart av samferdselsminister.....	60
2601. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. rasisme og diskriminering i arbeidslivet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	60
2602. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. behovet for ny Rikstunnel, besvart av samferdselsminister.....	62
2603. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. innsyn i historisk arkivmateriale som PST har om venstreekstreme fremmedkrigere som reiste til de palestinske områdene for å få opplæring i terror hos palestinske grupper, besvart av justis- og beredskapsminister	62
2604. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. dagens tilbud for FOT-rutene i Sør Norge, besvart av samferdselsminister.....	63
2605. Fra stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth, vedr. skjermepolitiansatte under jobbsøkeprosesser, besvart av justis- og beredskapsminister	64
2606. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. sykehjemsplasser eller omsorgsboliger som vil bygges de kommende ti årene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	65
2607. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. avgiftene på drivstoff, besvart av finansminister.....	66
2608. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. unge uføre, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	67
2609. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. folkebibliotekloven, besvart av helse- og omsorgsminister.....	68
2610. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsén, vedr. bemanningskrise i barnehager, besvart av kunnskapsminister....	70
2611. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsén, vedr. barnevernsloven, besvart av barne- og familieminister	71
2612. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. å vere yrkessjåfør, besvart av samferdselsminister	72
2613. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. klimagassutslipp, besvart av helse- og omsorgsminister	73

2614. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. vedtaket Statsforvalteren, og sikre at eiendomshaver får bygge erstatningsbolig, besvart av kommunal- og distriktsminister	73
2615. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. rassikringsmidler, besvart av samferdselsminister	74
2616. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. direktørstillingen for den sammenslåtte Hovedredningssentralen, besvart av justis- og beredskapsminister	76
2617. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. prosjektet med universitetssykehjem i Grimstad, besvart av helse- og omsorgsminister	77
2618. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. barn med særskilte behov i SFO, besvart av kunnskapsminister	78
2619. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. riksvei 19 i Moss, besvart av samferdselsminister	80
2620. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. hvordan utviklingen har vært i rammeavtaledekningen i Forsvaret siden 2020, besvart av forsvarsminister	80
2621. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. reguleringsmekanisme for satsene for vergers godtgjøring, besvart av justis- og beredskapsminister	81
2622. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. ordning som sikrer erstatningssøkere med erstatning på grunnlag av vedtak, besvart av justis- og beredskapsminister	82
2623. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. driftstilskuddet til Det internasjonale barnekunstmuseet i Oslo, besvart av kultur- og likestillingsminister	83
2624. Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. at en professor ved NTNU omtaler terrorangrepet 7. oktober 2023 som «det vakreste som har skjedd i vårt århundre», besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	84
2625. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. kraftnett, besvart av energiminister	85
2626. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. arbeid som vurderer Navs formidling av hjelpemidler, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	86
2627. Fra stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen, vedr. flytting og sammenslåing av Palliativt senter ved Haukeland universitetssjukehus, besvart av helse- og omsorgsminister	87
2628. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. den varslede lovproposisjonen om oppdatering av regelverket for yrkessykdommer, yrkesskader og arbeidsulykkebegrepet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	88
2629. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. forsvarsevnen, besvart av forsvarsminister	89
2630. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. Landbruksdirektoratets praksis for utbetaling av frakttilskudd i 2023 og 2024, besvart av landbruks- og matminister	90
2631. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. dverggås, besvart av energiminister	91
2632. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. trafikksikkerhetstiltak på riksvei 41 ved Hamresanden i Kristiansand kommune, besvart av samferdselsminister	92
2633. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. TBE-vaksine, besvart av helse- og omsorgsminister	93
2634. Fra stortingsrepresentant Tom Staahle, vedr. leiemarkedet for boliger, besvart av finansminister	94
2635. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. norsk olje- og gassproduksjon, besvart av energiminister	95
2636. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. medisinsk oppfølging og informasjonsflyt, besvart av helse- og omsorgsminister	96
2637. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. femårgrensen for de første ukrainske flyktningene, besvart av justis- og beredskapsminister	97
2638. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. innføring av nikotengrense på snus, besvart av helse- og omsorgsminister	98
2639. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. utdanningen av ultralydjordmødre, besvart av helse- og omsorgsminister	98
2640. Fra stortingsrepresentant Morgan Langfeldt, vedr. pengespill i E-handelsdirektivet, besvart av kultur- og likestillingsminister	100
2641. Fra stortingsrepresentant Harry Valderhaug, vedr. villaksen, besvart av fiskeri- og havminister	101
2642. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. direktefiske etter kveite, besvart av fiskeri- og havminister	102
2643. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. museumsstrukturen, besvart av kultur- og likestillingsminister	103

2644. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. gjenoppta rutetilbudet ved Svingen stasjon, besvart av samferdselsminister.....	104
2645. Fra stortingsrepresentant Sebastian Saltrø Ytrevik, vedr. saksbehandlingstiden i NAV, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	105
2646. Fra stortingsrepresentant Stian Storbukås, vedr. fareområdene Lista 1 og 2 som muliggjør skyting luft til luft med jagerfly, samt missilskyting for Sjøforsvaret og allierte, besvart av forsvarsminister.....	106
2647. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. tildeling av konsesjonskraft for datasentere, besvart av energiminister.....	106
2648. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. arbeidsforholdene for norske sjøfolk som deltok i arbeid knyttet til Deepwater Horizon-ulykken 20. april 2010, besvart av fiskeri- og havminister.....	107
2649. Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. Likeverdsreformen og Stortingets forutsetning om støtte til folkehøgskoleopphold for unge med funksjonsvariasjoner, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	108
2650. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. MQ-4C Triton som er gått tapt i skarpe operasjoner de siste 10 årene, besvart av forsvarsminister.....	108
2651. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. kvalitetssikret og offentlig finansiert undervisningsressurs som Jeg Vet, besvart av barne- og familieminister.....	109
2652. Fra stortingsrepresentant Morgan Langfeldt, vedr. NRK Skole, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	110
2653. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. Siva, besvart av næringsminister.....	111
2654. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. Selskapet Morrow, besvart av næringsminister.....	112
2655. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. prosjektet E6 Grong – Harran, besvart av samferdselsminister.....	114
2656. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. forskriftskrav for energibruk, besvart av energiminister.....	114
2657. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. gjeldende reguleringsplan for Ekrene næringspark i Sveio kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	115
2658. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. bevilgningene til drift, vedlikehold og fornyelse i jernbanesektoren, besvart av samferdselsminister.....	116
2659. Fra stortingsrepresentant Ola Svenneby, vedr. å begrense bruk av KI i skolen, besvart av kunnskapsminister.....	117
2660. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. de nasjonalt viktige naturskogene rundt Follsjø i Notodden, besvart av landbruks- og matminister.....	118
2661. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. korrespondanse og kontakt - formell og uformell - mellom Næringsdepartementet og aktørene i virkemiddelapparatet, blant dem, men ikke avgrenset til Innovasjon Norge, Nysnø, Enova og Forskningsrådet, om tildelinger som kan knyttes til batteristrategien som regjeringen publiserte sommeren 2022, besvart av næringsminister.....	120
2662. Fra stortingsrepresentant Tor Mikkell Wara, vedr. lånetilsagnene fra Innovasjon Norge til Morrow, besvart av næringsminister.....	120
2663. Fra stortingsrepresentant Tor Mikkell Wara, vedr. Morrow, besvart av næringsminister.....	121
2664. Fra stortingsrepresentant Marthe Hammer, vedr. konkurranseutsette delen av jernbanenettet, besvart av samferdselsminister.....	122
2665. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. å sikre et robust fødetilbud i Vest-Finnmark, besvart av helse- og omsorgsminister.....	123
2666. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. den planlagte utbedringen av E6 Kåfjordbergan– Nordmannvik, besvart av samferdselsminister.....	124
2667. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. forbedre miljøet i Oslofjorden, besvart av klima- og miljøminister.....	125
2668. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. konkurransen om FOT-ruter i Sør-Norge, besvart av samferdselsminister.....	126
2669. Fra stortingsrepresentant Haagen Poppe, vedr. forskriftsendringen for innlemmelse av Svalbard i filmsentivordningen, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	127
2670. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. rapport om løsninger for U-864, besvart av klima- og miljøminister.....	128
2671. Fra stortingsrepresentant Ola Svenneby, vedr. fraværet i skolen, besvart av kunnskapsminister.....	129
2672. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. linjevalget for høyspentledningen fra Samnanger til Kollnes, besvart av energiminister.....	129

2673. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. endring av regelverket slik at arbeidsgivere i sektorer med særlig ansvar for barn og sårbare personer får bedre mulighet til å innhente relevante vandelsopplysninger fra andre land, besvart av justis- og beredskapsminister	130
2674. Fra stortingsrepresentant June Trengereid Gruer, vedr. oppfølging av anmodningsvedtak om utredning av lovfesting av kommunale handlingsplaner, besvart av justis- og beredskapsminister.....	131
2675. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. omorganiseringen av KORUS og RVTS under Helsedirektoratet, besvart av helse- og omsorgsminister	132
2676. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. individuell rett til vurdering uavhengig av beslutninger i Nye metoder, besvart av helse- og omsorgsminister.....	133
2677. Fra stortingsrepresentant Remi Sølvberg, vedr. fosterforeldres lovmessige vern, besvart av barne- og familieminister.....	134
2678. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. matmomsen, besvart av finansminister.....	135
2679. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. saksbehandlingstiden i Lånekassen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	136
2680. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. testen Oncotype DX for pasienter med tidlig brystkreft, besvart av helse- og omsorgsminister	137
2681. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. rapporten fra Oslo Economics og NIVA om at de nye rensekravene i EUs reviderte avløpsdirektiv, besvart av klima- og miljøminister.....	138
2682. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. driftskontrakter, besvart av samferdselsminister	139
2683. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. bort- og utvisninger av utlendinger i Sør-Vest politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	140
2684. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. konkursbo, besvart av justis- og beredskapsminister	141
2685. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. inflasjonsmål, besvart av finansminister.....	142
2686. Fra stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag, vedr. vandelsopplysninger, jf. utlendingsloven § 85, besvart av justis- og beredskapsminister.....	143
2687. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. lovfesting av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner, besvart av justis- og beredskapsminister	143
2688. Fra stortingsrepresentant Amalie Gunnufsen, vedr. ungdomsløftet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	144
2689. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. ny driftsavtale for redningshelikoptertjenesten, besvart av justis- og beredskapsminister.....	145
2690. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsen, vedr. kompetanse i å identifisere, håndtere og undervise om vold og overgrep, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	146
2691. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. ryggmargsstimulering, besvart av helse- og omsorgsminister.....	147
2692. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. omvendt voldsalarm, besvart av justis- og beredskapsminister.....	148
2693. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. stillinger mellom hovedkontoret og avdelingene i Fiskeridirektoratet, besvart av fiskeri- og havminister.....	149
2694. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. hjelpemiddel etter folketrygdloven § 10-7, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	150
2695. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. DRG-systemet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	150
2696. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. fondsmekanismer Norge har delt ut utviklingsstøtte gjennom de siste fem årene, besvart av utviklingsminister	151
2697. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. yrkesfaglige utdanningsprogram, besvart av kunnskapsminister...152	
2698. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. personer på uføretrygd, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	153
2699. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. mottakere av AAP, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	153
2700. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. jordmorbemanning, besvart av helse- og omsorgsminister.....	154

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2551 - 2700) for sesjonen 2025-2026**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
V Venstre

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti

Abrahamsen, Stig Atle (FrP)	2627
Amundsen, Per-Willy (FrP)	2592, 2603, 2689
Andersen, Alf Erik (FrP)	2585, 2617, 2632
Bastholm, Une (MDG)	2551
Bentzen, Bent-Joachim (Sp)	2574, 2587, 2650
Dalin, Marius Langballe (MDG)	2600
Eidsvoll, Sunniva Holmås (SV)	2618, 2675
Eilertsen, Kristian August (FrP)	2606, 2666, 2691
Elseth, Anette Carnarius (FrP)	2605
Engen-Helgheim, Jon (FrP)	2683, 2684
Fasteraune, Bengt (Sp)	2681
Fiskaa, Ingrid (SV)	2572, 2678
Gram, Bjørn Arild (Sp)	2584
Grande, Hilde (FrP)	2578
Gruer, June Trengereid (A)	2674
Gulati, Himanshu (FrP)	2620, 2696
Gunnufsen, Amalie (H)	2688
Gustavsen, Liv (FrP)	2610, 2611, 2690
Haltbrekken, Lars (SV)	2631, 2660
Hammer, Marthe (SV)	2570, 2664
Hauan, Anne Grethe (FrP)	2633, 2700
Henriksen, Mats (FrP)	2593
Hjemdal, Silje (FrP)	2560, 2651, 2673
Hoksrud, Bård (FrP)	2588, 2589, 2658, 2682
Hussein, Marian (SV)	2601, 2628
Høyer-Berntsen, Mirell (SV)	2595, 2623, 2687
Jensen, Siren Julianne (MDG)	2665
Johnsen, Tor André (FrP)	2630
Kristiansen, Jørgen H. (KrF)	2563, 2642, 2643
Kristjánsson, Mímir (R)	2577, 2685
Krokeide, Finn (FrP)	2621, 2622
Langfeldt, Morgan (FrP)	2640, 2652
Larsen, Erlend (H)	2629, 2667
Linnestad, Anne Kristine (H)	2571, 2602, 2655
Listhaug, Sylvi (FrP)	2654, 2661
Lossius, Jorunn Gleditsch (KrF)	2596
Lønseth, Mari Holm (H)	2626, 2639
Laabak, Bjørnar (FrP)	2564, 2698, 2699
Marhaug, Sofie (R)	2647, 2672
Melby, Guri (V)	2609, 2644, 2697
Mikkelsen, Camilla Renate (R)	2597, 2598
Molberg, Anna (H)	2573, 2638
Moxnes, Bjørnar (R)	2556, 2579

Nilsen, Marius Arion (FrP)	2607
Njåstad, Helge André (FrP)	2575, 2604, 2657, 2693
Nordtug, Julia Brännström (FrP)	2586, 2608, 2694, 2695
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	2581, 2668
Pettersen, Tage (H)	2594, 2619
Pollestad, Geir (Sp)	2555
Poppe, Haagen (H)	2669
Røse, Ida Lindtveit (KrF)	2554
Sandaune, Lill Harriet (FrP)	2562
Sande, Erling (Sp)	2568
Sayed, Jonas Andersen (KrF)	2553, 2582, 2636, 2637
Selnes, Lise (A)	2558
Sivertsen, Kristoffer (FrP)	2613, 2614
Sjursæther, Frøya Skjold (MDG)	2599, 2635, 2653
Stenvaag, Hanne Beate (R)	2686
Stokkebø, Aleksander (H)	2625
Storbukås, Stian (FrP)	2646
Stordalen, Morten (FrP)	2656
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	2590, 2591
Stuestøl, Julie E. (MDG)	2692
Staahle, Tom (FrP)	2634
Sve, Frank Edvard (FrP)	2612, 2615
Sveian, Ole Herman (Sp)	2580, 2583
Svenneby, Ola (H)	2659, 2671
Sølvberg, Remi (R)	2569, 2677
Thorheim, Bård Ludvig (H)	2552, 2557, 2616
Toppe, Kjersti (Sp)	2676, 2680
Trellevik, Ove (H)	2567, 2670
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	2576
Valderhaug, Harry (KrF)	2641
Wara, Tor Mikkel (FrP)	2565, 2566, 2662, 2663
Wiborg, Erlend (FrP)	2648, 2679
Ystebø, Joel (KrF)	2559, 2561, 2624, 2649
Ytrevik, Sebastian Saltrø (FrP)	2645

STORTINGET

Dokument 15:18

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2551

Innlevert 28. april 2026 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 6. mai 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Hva er status for arbeidet med å forbedre eller erstatte dagens søknadsverktøy for regionale miljøtilskudd, og vil statsråden ta initiativ til å utvikle en ny, mer brukervennlig og kunnskapsbasert løsning som gir gårdsspesifikke anbefalinger om tiltak, muliggjør planlegging og søknad på tvers av flere eiendommer, forenkler rapportering av gjennomførte tiltak, samt redegjøre for om og hvordan kunstig intelligens kan tas i bruk i dette arbeidet?

BEGRUNNELSE:

Det kartbaserte søknadsverktøyet for regionale miljøtilskudd (RMP) oppleves i dag som lite brukervennlig både for bønder og forvaltning. Samtidig er god målretting og gjennomføring av miljøtiltak i jordbruket avgjørende for å nå viktige miljømål, blant annet for å bedre tilstanden i Oslofjorden.

Mange foretak driver i dag flere eiendommer, noe som gjør både planlegging, gjennomføring og søknad om tiltak unødvendig komplisert. I tillegg oppleves dagens ordning som lite tilpasset behovet for konkrete, gårdsspesifikke råd om hvilke tiltak som faktisk gir best miljøeffekt. Dette blir i praksis et hinder for at flere bønder gjennomfører både nødvendige og overkommelige tiltak. Når ordningen oppleves som komplisert og lite treffsikker, kan det også bidra til at motivasjonen blir å gjøre minst mulig for å oppfylle krav, fremfor å gjennomføre flest mulig tiltak med god miljøeffekt.

Den teknologiske utviklingen de siste årene, særlig innen kunstig intelligens, har gjort det mulig å utvikle

langt mer avanserte og brukervennlige digitale løsninger på vesentlig kortere tid og til lavere kostnad enn tidligere. Samtidig har regjeringen et uttalt mål om økt bruk av KI i offentlig sektor. På dette området fremstår det likevel som at utviklingen går saktere enn det både behovet og mulighetene tilsier.

Svar:

Utvikling av brukervennlige og effektive digitale selvbetjeningstjenester for bonden og digitale fagsystemer for forvaltningen er avgjørende for å kunne tilby effektive og brukerrettede tjenester for norsk landbruk. Brukervennlighet, kontinuerlig effektivisering og forenkling av tilskuddsordninger har høy prioritet både for meg og for Landbruksdirektoratet, som forvalter mange av tilskuddsordningene i landbruket.

Landbruksdirektoratet arbeider med en konseptutredning for hvordan en framtidig forvaltningsløsning kan se ut. Jeg er opptatt at vi forstår bondens behov og utnytter mulighetene som ligger i moderne teknologi for å gi bonden en enklere hverdag, noe som også er en del av denne konseptutredningen.

SPØRSMÅL NR. 2552**Innlevert 28. april 2026 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 6. mai 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en samlet oversikt over alle offentlige tilskuddsordninger, både antall og samlet sum det kan søkes om, fordelt på kategorier og kriterier?

BEGRUNNELSE:

Under Støre-regjeringen har subsidiene til næringslivet økt til over 50 milliarder kroner, og en rekke andre offentlige tilskuddsordninger har også økt.

Økokrim beskrev i Dagens næringsliv omfanget av offentlige tilskuddsordninger som så stort at det er vanskelig å ha en helhetlig oversikt og det er strukturelle svakheter i forvaltningen. Økokrim-sjefen Pål Lønseth advarer videre i saken mot det han kaller «tilskuddskriminalitet».

På samme tid reklamerer tjenesten SøkTilskudd, med at de kan søke i og koble aktører med de over 1 000+ tilskuddsordningene og nye ordninger som kommer ukentlig.

Utfordringen og omfanget er ikke nytt. Fra en artikkel i Teknisk Ukeblad i 2017, vises det til en bedrift som har skrevet 900 søknader og beholder 20 % av utbetalt tilskudd som fortjeneste for arbeidet.

Offentlige tilskudd bør gå til det som er formålet bak dem, ikke til private som skriver søknader for søker eller kriminelle som utnytter svakheter ved dagens tilskuddsforvaltning. Samtidig er det åpenbart helt nødvendig med en forenkling og opprydding i antallet tilskuddsordninger.

Svar:

Jeg er glad for at representanten, i likhet med Økokrim og Dagens Næringsliv, retter søkelyset mot misbruk av offentlige tilskudd. Offentlige midler skal støtte opp under aktiviteter som kommer samfunnet til gode. Jeg deler bekymringen for at tilskudd kan benyttes til andre formål enn forutsatt, eller til og med tilfaller kriminelle aktører. Åpenhet rundt bruken av offentlige midler er derfor viktig ut fra både demokrati- og kontrollhensyn. For at vi skal bevare tilliten i samfunnet vårt, er vi avhengig av at vi alle kan stole på at felles midler brukes til vårt felles beste. Det finnes imidlertid per i dag ingen helhetlig oversikt over alle tilskuddsordninger med den informasjonen representanten etterspør.

Som næringsminister har jeg ansvar for reglene om offentlig støtte som faller inn under EØS-avtalen (EØS-rettslig støtte). Norge rapporterer årlig til EFTAs

overvåkningsorgan (ESA) om støtteordninger og tildelt EØS-rettslig støtte i Norge. Rapporten for 2024 ble publisert i juli 2025, og viser utbetaling av EØS-rettslig støtte i Norge i 2023. Rapporten viser at Norge i 2023 tildelte 61 mrd. kroner i EØS-rettslig støtte, fordelt på 241 støtteordninger. I tillegg er statistikk over tildelinger fra virkemiddelapparatet tilgjengelig hos Statistisk sentralbyrå. Statistikken viser bl.a. at 13 000 foretak mottok bistand fra virkemiddelapparatet i 2024. I faste priser ligger tildelingene på om lag samme nivå som i 2017, men fordelingen mellom aktørene har endret seg over tid.

Ut over tiltak som omfattes av regelverket om offentlig støtte, yter staten tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, stønader til privatpersoner, tilskudd til helseforetak samt tilskudd til andre.

Regelverket for statlige tilskuddsmidler omfattes av ansvaret til finansministeren. Statlige tilskuddsmidler skal som hovedregel være identifisert i statsbudsjettet ved bruk av postnummer 50–87, jf. bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 6.1. På de nevnte postene bevilges også midler til andre tiltak. Det innebærer at selv om Finansdepartementet årlig innhenter aggregert regnskapsinformasjon om hvilke beløp som er utbetalt, sortert på kapitler og poster, vil det ikke være tilstrekkelig til å svare fullt ut på spørsmålet om hvilke summer som det årlig kan søkes om.

For statlige tilskuddsordninger er hovedregelen at det enkelte departement skal utforme et sett med hovedelementer for hver tilskuddsordning, med blant annet informasjon om mål og tildelingskriterier. Hovedelementene presenteres for Stortinget når det fremmes forslag om en ny tilskuddsordning og danner grunnlaget for tilskuddsregelverket som det ansvarlige departementet fastsetter for den enkelte ordning. Det pekes videre ut en tilskuddsforvalter som følger opp den enkelte ordningen. Direktoratet for forvaltning og økonomistyring har tidligere anslått at det per 2018 eksisterte om lag 600 tilskuddsordninger, som ble forvaltet av 90 tilskuddsforvaltere. Informasjon om antall statlige tilskuddsordninger, hvilken sum det kan søkes om, herunder inndeling i kategorier og kriterier, er informasjon som finnes hos den enkelte tilskuddsforvalter.

Gjennom EØS-avtalen og støtteprosessloven er støttegivere pålagt å registrere all EØS-rettslig støtte som overstiger bestemte beløp i Støtteregisteret. I dag gir Støtteregisteret imidlertid ikke full oversikt over EØS-rettslig støtte som tildeles i Norge. Derfor signaliserte jeg i forbindelse med endringer i reglene om registrering av EØS-

rettslig støtte i desember 2025, at regjeringen tar sikte på å utvide registreringsplikten til å omfatte all EØS-rettslig støtte, inkludert støtte i form av skatte- og avgiftsfordeler. Utvidet registreringsplikt vil gjennomføres trinnvis, slik at støttegiverne får tid til å omstille seg. Som ledd i arbeidet fremmet regjeringen i april Prop. 91 L (2025–2026) om endringer i støtteprosessloven (registerplikt). Ambisjonen er å jobbe videre med å gjøre Støtteregisteret mest mulig komplett og brukervennlig, slik at det gir en god oversikt over alle typer næringsrettet støtte.

Nye digitale løsninger gjør registerplikten mindre administrativt tyngende. For eksempel er KS Digital i gang med å utvikle en ny digital tjeneste for tilskudd, til bruk i kommuner, fylkeskommuner og stat. Arbeidet er et samarbeid mellom KS Digital, KS og Kommunal- og distriktsdepartementet. Målet er å tilby en tjeneste som samler tilskuddsordninger på ett sted, slik at det blir enklere for søkere og forvaltere.

SPØRSMÅL NR. 2553

Innlevert 28. april 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed

Besvart 5. mai 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva er regjeringens overordnede strategi for Norges engasjement i Sør-Sudan, herunder prioriteringer knyttet til fredsbygging, humanitær innsats og støtte til planlagte valg?

BEGRUNNELSE:

Norge har over tid hatt et betydelig politisk og humanitært engasjement i Sør-Sudan, blant annet gjennom fredsprosesser, bistand og støtte til statsbygging. Dette engasjementet har også historiske røtter, ikke minst med Norge som et sentralt medlem av Troikaen sammen med Storbritannia og USA.

Samtidig preges Sør-Sudan fortsatt av alvorlige utfordringer knyttet til sikkerhet, politisk stabilitet og humanitær situasjon. Med et valg nå planlagt til desember 2026 etter allerede fem utsettelse siden 2015, aktualiseres spørsmål om hvordan det internasjonale samfunnet, herunder Norge, best kan bidra til en fredelig og inkluderende utvikling både på kort sikt og lengre sikt.

På denne bakgrunn er det behov for en tydelig redegjørelse for regjeringens samlede strategi for Norges videre innsats i Sør-Sudan. Det er særlig relevant å få belyst hvordan ulike virkemidler som diplomati, bistand og multilateralt samarbeid, ses i sammenheng, og hvilke prioriteringer som gjøres i lys av den krevende situasjonen i landet.

Svar:

Sør-Sudan er et land i dyp krise. Nær sagt alle de ti delstatene er preget av konflikt; det er fare for at det på nytt skal bryte ut fullskala borgerkrig. Av en befolkning på 13 millioner mennesker trenger over 10 millioner mennesker humanitær hjelp. Det er en kjensgjerning at det er en menneskeskapt krise.

Norge har hatt et sterkt engasjement i og for Sør-Sudan i mer enn 50 år. Jeg vil fremheve at dette engasjementet har vært for Sør-Sudans befolkning – den vanlige mann og kvinne, ungdom og barn. Engasjementet har tre bærebjelker: fredsinnsett, humanitær bistand, og støtte til demokratisering. Norge bidro aktivt i prosessene som ledet til undertegningen av fredsavtalene i 1972 og 2005, og selvstendigheten i 2011.

Regjeringen er meget skuffet over hva vi ser i Sør-Sudan i dag. Det er en skuffelse jeg tror deles av alle, i Norge, internasjonalt, som har vært opptatt av en positiv utvikling i Sør-Sudan. Jeg vil legge til at skuffelsen nok er aller størst hos den jevne sørsudaner.

Norge har et meget aktivt diplomati overfor Sør-Sudan, på en rekke arenaer. Utviklingsminister Aukrust besøkte Sør-Sudan i mars i år. Han reiste for å få førstehåndsinnsikt i situasjonen og for å møte mennesker som er direkte rammet av konflikten. Han formidlet et tydelig budskap til myndighetene: volden må stanse, sivile må beskyttes, og partene må vise vilje til å finne en politisk løsning. Uten en slik vilje, særlig hos regjeringen, er det lite Norge – alene eller sammen med andre partnere – kan gjøre. Landets myndigheter har også et ansvar for sikkerheten og rettighetene til alle sine borgere.

Det er i Norges interesse å bidra til stabilitet i en konfliktutsatt region. Engasjementet styrker Norges rolle som en relevant aktør i internasjonalt freds- og utviklingssamarbeid, særlig på Afrikas Horn. Vi samarbeider tett med lokale aktører som deler våre målsetninger. Støtte til sivil samfunn, ofte kanalisert gjennom norske organisasjoner, er viktig. Det er en investering i fremtiden. Troika-samarbeidet (Norge, Storbritannia og USA) står fortsatt sentralt. Vi samarbeider også tett med FNs fredsbevarende operasjon i Sør-Sudan, UNMISS, Den afrikanske unionen og med den regionale organisasjonen IGAD, og landene i regionen. Den humanitære nødhjelpen kanaliseres i stor grad gjennom FN-systemet. Norske NGOer er også viktige kanaler, ikke minst fordi de har meget gode lokale nettverk. Langsiktig innsats, f.eks. investeringer i tiltak knyttet til matsikkerhet, gjør befolkningen mindre sårbar for sult i fremtiden.

Fredsavtalen fra 2018 ga dagens myndigheter legitimitet. Det er derfor veldig alvorlig at fredsavtalen p.t. blir tilsidesatt; det er anslått at kun 10 % er gjennomført.

Ansvarer ligger i stor grad hos landets regjering. Norge oppfordrer alle parter til dialog. Norge tar også fullstendig avstand fra bruk av vold for å oppnå politiske mål. Dette er et tydelig budskap når vi møter representanter for de ulike opposisjonsgruppene.

På sikt må Sør-Sudans befolkning igjen få anledning til å velge sine egne ledere. Fredsavtalen sier at det skal være valg på slutten av en overgangsperiode. Til nå har overgangsperioden vært forlenget tre ganger; det betyr at valg har blitt utsatt tre ganger etter 2018. Dette er kritikkverdig. Men det er også regjeringens mening at valg først kan finne sted når forutsetningene for frie og fredelige valg er til stede. Norge er villig til å støtte valgforberedelser, under forutsetning av at Sør-Sudans regjering faktisk innleder en reell dialog med opposisjonsgruppene, og stiller egne ressurser til veie.

Norge har et langsiktig engasjement i Sør-Sudan. Det vil fortsatt være basert på tre hovedprioriteringer: fredsinnsett, humanitær nødhjelp og støtte til demokratisering.

SPØRSMÅL NR. 2554

Innlevert 28. april 2026 av stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse

Besvart 6. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden behovet for å stramme inn på pakkestørrelser for tobakk, slik at kommersielle tilpasninger og kvantumsrabatt ikke svekker folkehelsepolitikken?

BEGRUNNELSE:

Norge har siden 2017 hatt et forbud mot salg av pakker med færre enn 20 sigaretter for å hindre at billige pakker senker terskelen for kjøp og bruk. Det finnes imidlertid ingen tilsvarende øvre grense på hvor mange sigaretter det er lov å selge per pakke i Norge, eller forbud mot kvantumsrabatt per sigarett.

I april meldte Dagligvarehandelen at sigarettmerket Winston lanseres i Norge med pakker på 40 sigaretter. Prisen per sigarett hos flere merker blir vesentlig lavere ved kjøp av store pakker. Forskning viser at forbrukere røyker flere sigaretter ved kjøp av større pakker, og at jo flere sigaretter man røyker daglig, jo mindre sannsynlig er det at man klarer å slutte.

Store tobakkspakker i norske butikker fungerer som en form for indirekte markedsføring, ved at de gjør produktene billigere og mer attraktive uten at dette omfattes av det generelle rabattforbudet for tobakk.

Det er derfor grunn til å vurdere om dagens regelverk i tilstrekkelig grad hindrer kommersielle tilpasninger som motvirker intensjonen om å redusere røyking. Flere land, herunder Danmark og New Zealand, har allerede valgt å begrense pakkestørrelser som et virkemiddel for å motvirke prisrabatter og redusere attraktiviteten til røyk.

Svar:

I regjeringens tobakksstrategi har vi satt som mål at bruk av tobakks- og nikotinprodukter skal være under fem prosent i alle alders- og utdanningsgrupper, at alle som er født i 2010 eller senere skal være tobakks- og nikotinfrie og at tilgangen til tobakks- og nikotinprodukter skal reduseres vesentlig. Vi vurderer og innfører ulike tiltak for å nå disse målene.

Som representanten viser til, er det allerede innført en minimumsgrense for sigaretter, snus og rulletobakk. Dette for å gjøre produktene mindre attraktive og tilg-

jengelige for unge. Det er foreløpig ikke satt eller foreslått noen øvre grense for hvor mye pakningene kan inneholde.

SPØRSMÅL NR. 2555

Innlevert 28. april 2026 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 6. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hva er bakgrunnen for at kunnskapsministeren ønsker å avvikle Statped i Stavanger og flytte aktiviteten til Bergen?

BEGRUNNELSE:

Statped i Stavanger er en sentral del av et sterkt fag- og tegnspråkmiljø i Rogaland. Kursene de tilbyr, hvor foreldre kan lære tegnspråk og møte andre i samme situasjon, har hatt stor verdi - både for foreldrene, men ikke minst for døve barn som trenger at foreldrene klarer å kommunisere med dem.

Svar:

Jeg takker for spørsmålet fra stortingsrepresentant Geir Pollestad om Statpeds kontorsted i Stavanger. Det er både faglige og økonomiske hensyn som ligger bak Statpeds ønske om å avvikle kontorstedet i Stavanger. Det er viktig å samle tegnspråkmiljøene for å skape et helhetlig statlig tegnspråktilbud som alle kommuner skal kunne benytte seg av. Videre har antall ansatte på kontorstedet i Stavanger på få år gått fra seks til to personer, og det er vanskelig å rekruttere fagpersoner med tegnspråkkompetanse og pedagogisk kompetanse, uten å konkurrere med det lokale fagmiljøet. I tillegg kan Statped avvikle store og dyre kontorlokaler når kontorstedet legges ned.

Et overordnet ressurs hensyn er knyttet til antall lokaliseringer i Statped og utfordringen med å opprettholde gode fagmiljøer. Det koster å ha mange kontorsteder. Når Stavangerkontoret avvikles, vil Statped være lokalisert på elleve steder i landet, med varierende størrelse og sentralitet.

Statped har et landsdekkende tilbud med deltid-sopplæring til elevene, kurs for foreldrene og søsken av tegnspråklige i Trondheim, Bergen og Oslo. Elever og familier reiser fra hele landet til disse byene for å delta i det tegnspråklige tilbudet, og tilbakemeldingene er gode. Det

tegnspråklige miljøet er viktig for å trene tegnspråket, for identitetsbygging og for vennskap. Når kontoret i Stavanger legges ned, vil foreldrene i Stavanger få tilbud om å knytte seg til det eksisterende tilbudet i Bergen.

Jeg vil understreke at Statpeds landsdekkende oppdrag gjør at Stavanger, i likhet med alle andre kommuner, skal kunne søke om tjenester fra Statped. Statped jobber kontinuerlig med å videreutvikle dette oppdraget til beste for barn og unge i hele landet.

Jeg viser til mitt svar 13. april på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2180 (2025-2026), hvor jeg gir en mer utfyllende faglig begrunnelse for avviklingen. Jeg viser også til mitt svar 4. mai på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2495 (2025-2026).

SPØRSMÅL NR. 2556**Innlevert 28. april 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 8. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hvordan klassifiserer regjeringen rettslig Statens pensjonskasses virksomhet ved behandling av yrkesskade- og kompensasjonskrav for veteraner – som offentlig myndighetsutøvelse eller som forsikringslignende virksomhet – og hvordan mener statsråden at denne klassifiseringen er forenlig med henholdsvis forvaltningsrettslige prinsipper, tariffsystemet i staten og de rettslige krav som følger av at også statens private autonomi er underlagt offentligrettslige skranker for kompetanse, saksbehandling og innhold?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Dokument 15:339, 15:2165 og 15:1036 (2025–2026), hvor forholdet mellom NAVs yrkesskadevedtak og Statens pensjonskasses (SPK) selvstendige vurderinger i veteransaker er berørt. Spørsmålet her gjelder den mer grunnleggende rettslige klassifiseringen av SPKs virksomhet. I svaret til Dokument 15:2165 vises det til Prop. 152 L (2020–2021) punkt 3.1.1 og Rt. 1999 s. 1473 som grunnlag for at NAVs avgjørelser ikke binder forsikringsselskaper. Høyesterett begrunnet dette med at «forsikringsselskapet var ikke part i trygdesaken». Uttalelsen gjelder altså et privat forsikringsselskaps stilling overfor trygdemyndighetene. Når denne rettspraksisen brukes som begrunnelse for SPKs praksis, oppstår spørsmålet om SPK i realiteten forutsettes å opptre i en tilsvarende rettslig posisjon som et forsikringsselskap, selv om SPK er et statlig forvaltningsorgan.

Dette aktualiseres ytterligere av HR-2009-2055-A avsnitt 31, hvor Høyesterett presiserte at også statens private autonomi er underlagt offentligrettslige skranker for kompetanse, saksbehandling og innhold. SPK synes dermed å kombinere en organisatorisk plassering som forvaltningsorgan,

med tilgang til og behandling av personopplysninger, med en materiell begrunnelse hentet fra forsikringsretten. Når SPK samtidig foretar selvstendige vurderinger av årsakssammenheng og medisinske forhold, reiser dette spørsmål om kompetanse, forsvarlig saksbehandling og rettslig hjemmel.

Spørsmålet gjelder derfor om SPKs virksomhet i veteransaker skal klassifiseres som offentlig myndighetsutøvelse eller forsikringslignende virksomhet, og hvilket hjemmelsgrunnlag regjeringen bygger denne klassifiseringen på.

Svar:

Statens pensjonskasse (SPK) behandler krav om erstatning/kompensasjon som følge av personskader pådratt i arbeid. Det er flere regelsett og avtaleverk som regulerer statsansattes rettsstilling ved personskader oppstått i arbeid. Disse ligger under ansvarsområder til flere departementer, blant annet Forsvars-departementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Da etatsstyringsansvaret for SPK ligger til Arbeids- og inkluderings-departementet, svarer jeg på dette spørsmålet på vegne av regjeringen.

SPK behandler krav om/etter

- 1) yrkesskedeforsikringsloven med forskrifter,
- 2) bilansvar,
- 3) kompensasjonsordning I og II,
- 4) billighetserstatning,
- 5) forsvarsloven § 55,
- 6) særavtalene om tjenestereise innland, og tjenestereise og stasjonering i utlandet (Statens reiseregulativer),
- 7) INTOPS-avtalen (særavtalen om tjenestegjøring i internasjonale operasjoner),
- 8) toktavtalen,
- 9) vernepliktsforskriften,
- 10) hovedtariffavtalen i staten (HTA) og
- 11) Statens personalhåndbok.

De enkelte ordninger regulerer villkårene for erstatning. De enkelte ordningene har også saksbehandlingsregler, og regulerer i hvilke tilfeller SPK opptre som et forvaltningsorgan, er underlagt privatrettslige regler eller tariffsystemet i staten.

Når kravet springer ut av yrkesskedeforsikringsloven (eller bilansvarsloven) vil SPKs behandling reguleres av privatrettslige regler på erstatningsrettens område. Behandlingen skal ikke skille seg fra behandlingen av tilsvarende krav forsikret i de ordinære forsikringsselskap. Det gir seg bl.a. utslag i at Finansklagenemnda er klageorgan for disse sakene. Arbeids- og velferdsetaten behandler krav om yrkesskade og yrkessykdom etter folketrygdlovens bestemmelser, som har klare likhetstrekk, men er ikke identiske med bestemmelsene i yrkesskedeforsikringsloven. Behandlingen under de to regelverkene skjer uavhengig av hverandre og uten gjensidig binding.

Når kravet springer ut av spesialreglene for forsvarsansatte som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner, opptre SPK som forvaltningsorgan og er bundet av

forvaltningsloven. Det følger av kompensasjonsforskriftens saksbehandlings-regler.

Krav under HTA § 23 og 24, samt reiseregulativet i Statens personalhåndbok, omfattes av tariffsystemet i staten.

SPØRSMÅL NR. 2557

Innlevert 28. april 2026 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 6. mai 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

I innstillingen til Styringsgruppa i Trafikklyssystemet, er det nå 3 grønne områder igjen nasjonalt – PO1, PO12 og PO13. 10 områder får dermed ikke vekst og ett får nedtrekk.

Hva vil en slik mangel på vekst ha å si for inntektsgrunnlaget til Havbruksfondet – både når det gjelder salg av ny kapasitet i trafikklyssystemet og gjennom produksjonsavgiften – og hvilke anslag har statsråden av de økonomiske konsekvensene brutt ned på kommuner og eller fylker som mottar utbetalinger fra Havbruksfondet?

BEGRUNNELSE:

Havbruksfondet fordeler inntekter fra oppdrettsnæringen til kommuner og fylkeskommuner som stiller sjøareal til disposisjon for oppdrett. Inntektene kommer i hovedsak fra (i) salg av ny tillatelseskapasitet (fastpris/auksjon i trafikklyssystemet), der 55 % går til Havbruksfondet, og (ii) produksjonsavgiften på produksjon av laks, ørret og regnbueørret, som går i sin helhet til fondet. Nedtrekk i produksjonskapasitet (MTB) kan dermed redusere Havbruksfondets inntektsgrunnlag ved at det i praksis blir mindre rom for vekst og salg av ny kapasitet, og – ved at nedtrekket slår ut i lavere faktisk produksjon – også ved lavere inntekter fra produksjonsavgiften.

I notatet Trafikklyssystemet og Havbruksfondet 2026 – konsekvenser for kommunene fra Helgeland Interkommunalt Politisk Råd (Helgelandsrådet) illustreres dette med tall fra 2024-runden. Notatet peker samtidig på at hvor mye hver kommune får utbetalt, er knyttet til godkjent lokalitetsbiomasse i kommunen som andel av totalen nasjonalt – ikke direkte til om kommunen ligger i et grønt, gult eller rødt produksjonsområde. En endring i fargeleggingen (og dermed i omfanget av kapasitetsvekst/auksjoner) kan likevel påvirke størrelsen på «potten» som skal fordeles til kommunesektoren.

Oppsummert er det den enkelte erstatnings- og kompensasjonsordning som er styrende for når SPK skal opptre som offentlig myndighet eller som «forsikringsselskap».

I Produksjonsområde 3 (Karmøy–Sotra) og Produksjonsområde 4 (Nordhordland–Stad) er det de siste årene vedtatt et samlet nedtrekk på henholdsvis 12 % i PO3 og 18 % i PO4. Nå frykter både havbruksnæringen og kystkommune at nye nedtrekk kan skje.

Svar:

Havbruksfondet fordeler kommunal sektors andel av inntekter fra havbruksnæringen som stammer fra produksjonsavgiften og fra salg av ny produksjonskapasitet. Hensikten med Havbruksfondet er at kommuner og fylkeskommuner skal sitte igjen med en del av verdiskapingen fra oppdrettsvirksomhet som skjer i deres havområder. Siden opprettelsen i 2017 har kommuner og fylkeskommuner fått utbetalt over 17 milliarder kroner gjennom Havbruksfondet.

Dagens trafikklyssystem styrer mot gult. Gult trafikklys innebærer at det ikke kan tildeles vekst innenfor bærekraftige rammer, og dette reduserer både statens og kommunal sektors inntekter fra salg av nye tillatelser. I havbruksmeldingen foreslår regjeringen et nytt regulatorisk system for oppdrett, som skal redusere miljøpåvirkning fra oppdrett og styrke fiskehelse- og velferd. Det følger av enigheten mellom partiene på Stortinget under behandlingen av havbruksmeldingen at det skal sikres forutsigbare inntekter for vertskommuner, vertsfylker og lokalsamfunn gjennom Havbruksfondet. Regjeringen følger opp dette.

Det følger også av forliket om havbruksmeldingen at dagens trafikklyssystem skal ligge fast inntil et nytt system er på plass. Dette innebærer at miljøsituasjonen i produksjonsområdene fortsatt skal være førende for om det skal tilbys vekst eller ikke. Beslutningen om fargelegging ligger til departementet. Systemet innebærer at i produksjonsområder hvor ekspertenes miljøvurdering er den samme i begge vurderingsårene, skal fargeleggingen

gen være gitt. Der miljøvurderingen spriker kan det gjøres en mer helhetlig vurdering, hvor det blant annet kan ses hen til samfunnsøkonomiske konsekvenser av ulike fargeleggingsvalg. Anslag for verdiskapingseffekter av økt oppdrettsvirksomhet inngår naturligvis i en slik helhetlig vurdering, men samfunnsøkonomiske konsekvenser favner etter mitt syn videre enn utbetalinger til kommuner og fylkeskommuner gjennom Havbruksfondet.

Jeg vil også vise til at regjeringen med Arbeiderpartiet og Senterpartiet foreslo endringer i finansieringen av

Havbruksfondet i forbindelse med innføringen av grunnrenteskatt på havbruk. I tillegg til å øke Havbruksfondets andel av inntektene fra salg av ny kapasitet, så økte vi også produksjonsavgiften på fisk som i sin helhet inngår i Havbruksfondets utbetalinger. Forslaget fikk tilslutning i Stortinget. Denne omleggingen gjør at de samlede utbetalingene fra Havbruksfondet er større, men også mer forutsigbare og mindre avhengig av trafikklysene enn tidligere.

SPØRSMÅL NR. 2558

Innlevert 28. april 2026 av stortingsrepresentant Lise Selnes

Besvart 6. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er status for arbeidet med sikring av planoverganger på Kongsvingerbanen?

BEGRUNNELSE:

På Kongsvingerbanen har det fra mai 2023 til januar 2025 skjedd tre dødsulykker ved usikra planoverganger, alle i forbindelse med landbruksarbeid og alle i Sør-Odal kommune. I Sør-Odal finnes det 23 planoverganger, hvorav bare 4 er sikret. De gjentatte ulykkene har skapt stor uro i lokalsamfunnet langs banen.

Samtidig har Bane NOR varslet at flere jernbane-prosjekter kan bli satt på vent, noe som reiser spørsmål om fremdriften i sikringsarbeidet.

Svar:

Arbeidet med sikring og sanering av planoverganger er et prioritert område for Bane NOR. Arbeidet gjennomføres risikobasert og i tråd med gjeldende regelverk og nasjonale føringer, med mål om å redusere ulykkesrisiko og sikre en sikker, effektiv og stabil togframføring. Antallet planoverganger i Norge er over tid betydelig redusert og i dag finnes det om lag 1 500 planoverganger på strekninger med regulær togtrafikk.

På Kongsvingerbanen opplyser Bane NOR at det i dag er 55 planoverganger i drift, hvorav 19 er utstyrt med veisikringsanlegg. Av disse ligger 21 i Sør-Odal kommune, hvorav fire er utstyrt med veisikringsanlegg. Alle planoverganger som ligger på offentlige veier, er utstyrt med veisikringsanlegg. Bane NOR opplyser at det er lagt ned

fem planoverganger på Kongsvingerbanen de siste årene. To av disse er i Sør-Odal kommune.

Bane NOR vil i sitt videre arbeid med nedleggelse av planoverganger legge vekt på tiltak som gir størst mulig risikoreduksjon. Dette omfatter blant annet forbedring av siktforhold, tekniske tiltak ved eksisterende sikringsanlegg og andre kompenserende sikkerhetstiltak der full sanering ikke lar seg gjennomføre på kort sikt.

SPØRSMÅL NR. 2559**Innlevert 28. april 2026 av stortingsrepresentant Joel Ystebø****Besvart 4. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva vil justisministeren gjøre for å sikre at politiet griper inn mot og følger opp trusler og hatefulle ytringer i det offentlige rom, og mener statsråden at håndteringen av hendelsen utenfor Stortinget var i tråd med gjeldende lovverk og praksis?

BEGRUNNELSE:

Under en markering utenfor Stortinget søndag ble det fra demonstranter i nærområdet ropt slagord som «Global intifada», «Død over IDF» og «Ingen sionister i våre gater». I etterkant har det også blitt delt videoklipp hvor det fremkommer utsagn som «Ingen vil beskytte dere, jævla iranere».

Slike ytringer fremstår som trusler, hatefulle ytringer og oppfordringer til vold, fremsatt i det offentlige rom og i umiddelbar nærhet til nasjonalforsamlingen. Selv om ytringsfriheten står sterkt i Norge, setter lovverket grenser for ytringer som innebærer trusler, hets eller voldsglorifisering.

Hendelsen reiser spørsmål om politiets håndtering av situasjonen, herunder vurderingene som ble gjort på stedet og terskelen for inngripen. Den berører også bredere problemstillinger knyttet til hvordan hatytringer og trusler i det offentlige rom følges opp, samt hensynet til trygghet og tillit til rettsstaten.

Svar:

Politiets oppgave ved politiske markeringer eller demonstrasjoner er å beskytte ytringsfriheten og legge til rette for at alle som ønsker det får ytre seg, og samtidig ivareta ro, orden og sikkerhet.

Politielloven § 11 har bestemmelser om politiets oppgaver, vilkårene for å nedlegge forbud og hjemler for inngripen mv. i forbindelse med arrangementer på offentlig sted, herunder demonstrasjoner. Grunnloven § 100 fjerde ledd fastsetter et forbud mot forhåndssensur. Dette innebærer at politiet ikke på forhånd kan forby en markering etter politielloven § 11 tredje ledd fordi det er grunn til å tro at det vil bli fremsatt ulovlige eller straffbare ytringer, eller fordi budskapet på annen måte vil være fornærmende, nedsettende, sårende eller smakløst. Videre er bestemmelsen i politielloven § 11 tredje ledd tolket slik at politiet normalt heller ikke skal stanse en påbegynt markering som følge av budskapet som fremsettes, men

i stedet skal håndtere eventuelle straffbare ytringer gjennom etterfølgende straffeforfølgelse.

Ytringsfrihet er en grunnleggende rettighet og verdi, men den er ikke absolutt. Diskriminerende eller hatefulle ytringer kan rammes av straffeloven § 185, trusler om straffbar atferd kan rammes av § 263 og oppfordringer til straffbare handlinger som fremsettes offentlig rammes av § 283. Generelt oppfordres det til å anmelde ytringer som oppleves truende, hatefulle eller som oppfordrer til vold.

Flere stortingsmeldinger og handlingsplaner har løftet hatkriminalitet som et viktig område, og politiets innsats er styrket. Politiets årsrapport om hatkriminalitet 2025 ble nylig publisert, og viser blant annet en svak nedgang i anmeldt hatkriminalitet i 2025. Totalt ble 1 123 anmeldelser registrert og etterforsket som hatkriminalitet, og 44 prosent av sakene ble oppklart, som er på samme nivå som i 2024. Nesten 4 av 10 anmeldelser gjelder hatefulle ytringer. Politiets kompetansemiljø innen hatkriminalitet vil fortsette å jobbe med opplæring, veiledning og analyse av anmeldte saker.

SPØRSMÅL NR. 2560**Innlevert 28. april 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 6. mai 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Vil statsråden instruere Lotteritilsynet til å inkludere omfattende medieproduksjon og distribusjonsavtaler, samt alt innhold som tilgjengeliggjøres på Norsk Tipping og Rikstoto sine egne flater, herunder norsk tipping.no og rikstoto.no, som markedsføring av pengespill i sine vurderinger?

BEGRUNNELSE:

Det vises til medieomtale i Kampanje, hvor det fremgår at Norsk Tipping benytter produksjonsselskapet Fabelaktiv til å produsere sine sendinger. Det fremgår videre at avtalen har en øvre ramme på 200 millioner kroner i perioden 2024 til 2027, og at sendingene skal videreføres på tilsvarende nivå etter at de ikke lenger sendes via NRK. Videre omtales det at Rikstoto nå søker ny mediepartner gjennom et anbud med en ramme på inntil 200 millioner kroner.

I en pressemelding fra Lotteritilsynet, med frist for implementering i juni 2024, fremgår det at Norsk Rikstoto skal redusere kostnadene med markedsføring med 5,2 prosent av et beregningsgrunnlag på 64,5 millioner kroner, mens Norsk Tipping skal redusere kostnadene med markedsføring med 20 prosent av 227,5 millioner kroner.

Det er videre opplyst at Norsk Tipping anslår at det brukes om lag 154 millioner kroner på markedsføring i 2025. I svar til representanten Mirell Høyer-Berntsen (SV) viser statsråden samtidig til at dette innebærer en reduksjon på om lag 12 prosent fra året før.

Lotteritilsynet inkluderer etter det som er kjent ikke denne typen medieproduksjon og distribusjonskostnader i sine beregninger av markedsføring. Videre inngår heller ikke alt innhold som tilgjengeliggjøres på aktørenes egne digitale flater, til tross for at dette i praksis bidrar til å fremme pengespill.

Dette reiser spørsmål ved om dagens praksis gir et korrekt bilde av det samlede markedsføringstrykket, og om regelverket håndheves i tråd med intensjonen.

Svar:

Det er Lotteritilsynet som fører tilsyn med pengespillregelverket, og da også markedsføringen av pengespill. Tilsynet kan gi generelle instruksjoner, men kan ikke instrueres i enkeltsaker, jf. pengespilloven § 31.

Lotteritilsynet opplyser at det ikke har tatt endelig stilling til om denne typen medieproduksjon og distribusjon generelt er å anse som markedsføring, slik spørsmålsstilleren synes å legge til grunn. Spørsmålet må vurderes konkret i den enkelte sak, basert på om innholdet faller inn under pengespillovens definisjon av markedsføring.

Svaret på spørsmålet er dermed nei; Jeg vil ikke instruere Lotteritilsynet til å legge til grunn at medieproduksjon og distribusjonsavtaler, eller alt innhold som tilgjengeliggjøres på enerettsaktørenes egne digitale flater, per definisjon skal regnes som markedsføring. Slike spørsmål må bero på Lotteritilsynets konkrete og selvstendige vurderinger i den enkelte sak, innenfor rammene av pengespillovens markedsføringsbegrep.

SPØRSMÅL NR. 2561**Innlevert 28. april 2026 av stortingsrepresentant Joel Ystebø****Besvart 6. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hvordan vurderer statsråden situasjonen for læreres yringsfrihet i lys av disse funnene, og hvilke konkrete tiltak vil regjeringen iverksette for å sikre at lærere trygt

kan delta i offentlig debatt, både om egen arbeidshverdag og om politikk og samfunn, uten frykt for sanksjoner eller andre negative konsekvenser?

BEGRUNNELSE:

En fersk undersøkelse omtalt i Utdanningsnytt, gjennomført i samarbeid med Utdanningsforbundet, tegner et alvorlig bilde av læreres yringsfrihet i Norge. Undersøkelsen viser blant annet at 8 av 10 lærere ikke opplever seg frie til å uttale seg om forhold på egen arbeidsplass, halvparten oppgir at de heller ikke føler seg frie til å delta i debatt om politikk og samfunnsspørsmål, og 6 av 10 frykter negative reaksjoner dersom de ytrer seg offentlig.

Dette tyder på en utbredt fryktkultur som kan svekke både den offentlige samtalen og kunnskapsgrunnlaget for politikkutvikling i skolen. Lærere besitter unik erfaring fra arbeid med barn og unge, og det er et demokratisk problem dersom deres stemmer ikke kommer frem – ikke bare om egen arbeidssituasjon, men også i bredere samfunnsdebatter.

Svar:

Lærere skal ha den samme yringsfriheten og muligheten til å ta opp kritiske forhold, både internt og eksternt, og til å engasjere seg i politikk og samfunnsspørsmål – som alle andre yrkesgrupper. Derfor må undersøkelser, slik som denne fra bladet Utdanning, tas på alvor.

Ingen ansatte skal oppleve større begrensninger på yringsfriheten enn det som er nødvendig. Et eksempel på en nødvendig begrensning er omtale av taushetsbelagte opplysninger.

Det er et arbeidsgiveransvar å sørge for at ansatte opplever yringsfrihet på arbeidsplassen, og at eventuelle retningslinjer ikke unødig begrenser yringsfriheten til lærerne. Regjeringen har tatt grep for å støtte arbeidstakere og arbeidsgivere på dette området. Regjeringen lanserte i fjor en nasjonal strategi for et åpent og opplyst offentlig ordskifte. Organisasjonene i arbeidslivet også har

egne initiativer for å støtte sine medlemmer i arbeidet, gjennom blant annet en egen veileder om yringsfrihet i arbeidslivet (utgitt i februar 2026 av LO og NHO i samarbeid med Norges institusjon for menneskerettigheter). Dette mener jeg er viktige grep som kan bidra til en bedre forståelse av rammene for ansattes yringsfrihet og bidra til en bedre yringskultur.

Som kunnskapsminister er jeg opptatt av å legge til rette for et godt yringsklima for lærere på skolen. I den nye opplæringsloven har vi tydeliggjort at kritiske ytringer, kontroversielle standpunkt, uenigheter og konflikter ikke nødvendigvis er en krenkelse i undervisningen. Skolen har et ansvar for å lære elever å tenke kritisk, akseptere og respektere andres meninger og overbevisninger. Vi har også gjort det tydelig at en lærer alltid skal ha rett til å uttale seg og gi sin versjon når de blir beskyldt for å krenke en elev.

Jeg er også opptatt av at lærere bidrar i den offentlige debatten om skolen. Vi må ha takhøyde i norsk skole for få til nødvendige endringer. Jeg opplever heldigvis at veldig mange lærere engasjerer seg i debatten om norsk skole, både i sosiale medier og gjennom tradisjonelle medier. Det er helt avgjørende for god utvikling av norsk skole at lærere deltar aktivt i den offentlige debatten. Jeg har også vært opptatt av å skape økt debatt om skolen før endelige beslutninger fattes, noe som blant annet har kommet tydelig til uttrykk i forbindelse med arbeidet med endringer i ansattes adgang til å gripe inn fysisk mot elever, endringer i struktur og innhold i skolehverdagen på de første skoletrinnene og veiledende innholdslistene til fag i grunnskolen.

For øvrig viser jeg til at stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll har stilt tilsvarende spørsmål om samme tema, se svar 4. mai på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2544 (2025-2026).

SPØRSMÅL NR. 2562

Innlevert 28. april 2026 av stortingsrepresentant Lill Harriet Sandaune

Besvart 6. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for status i fremdriften for innføring av denne justeringen av fraværsregelen, og kan landets videregående skoler forvente at dette blir i orden og kommer på plass før skolestart til høsten?

BEGRUNNELSE:

12. februar 2026 behandlet Stortinget et forslag fra representanter i FrP om justering av fraværsreglene i videregående skole. Det ble fattet vedtak om at Stortinget ber

regjeringen om å sikre at besøk hos skolehelsetjenesten ikke omfattes av fraværsgrensen.

Svar:

Fraværsglene i skolen er fastsatt i forskrift. Jeg vurderer derfor nå hvordan Stortingets anmodningsvedtak kan følges opp, i tråd med de regler og rutiner som gjelder for regelverksendringer.

Det er viktig for meg å understreke at fraværsglene ikke hindrer elevene i å oppsøke skolehelsetjenesten. Elever som trenger det, bør oppfordres til å søke hjelp, uavhengig av hvilken helsetjeneste som er aktuell for dem å benytte. Det er viktig at elever får god veiledning om

fraværsglene, og at de ikke unnlater å oppsøke helsehjelp fordi de ikke ønsker å få fravær.

De nye fraværsglene som trådte i kraft i høst, tillater inntil ti prosent egenmeldt sykefravær. Først etter ti prosent må ytterligere sykefravær være attestert av helsepersonell. Som tidligere, kan helsesykepleiere gi dokumentasjon på at eleven har vært til samtale eller lignende, og de kan også vurdere om det er aktuelt å skrive andre former for dokumentasjon. Besøk hos helsesykepleier, lege eller annet helsepersonell medfører derfor ikke at eleven mister muligheten til å få karakter, så lenge de har deltatt nok i opplæringen til at læreren har tilstrekkelig grunnlag til å sette en karakter.

SPØRSMÅL NR. 2563

Innlevert 28. april 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen

Besvart 7. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at pasienter med denne sjeldne diagnosen lamellær ichtyose hudsykdom ikke påføres urimelige og uoverkommelige egenutgifter til helt nødvendig behandling, herunder vurdere refusjonsordninger eller andre målrettede tiltak?

BEGRUNNELSE:

Personer med en sjelden diagnose (om lag 100 registrerte tilfeller i Norge) har i dag betydelige og varige utgifter til livsnødvendig behandling og spesialtilpassede salver og vitaminer. Flere av disse utgiftene dekkes ikke av HELFO, men gir kun rett til skattefradrag på 67 prosent, noe som ikke kompenserer for de faktiske egenutleggene. Fra 1. januar 2027 fjernes i tillegg refusjonen for AD-vitamin, med konsekvens at enkelte pasienter må betale over 30 000 kroner for én måneds forbruk av et preparat som produseres ved Oslo universitetssykehus, Ullevål.

Disse pasientene er i arbeid og ønsker å bidra til samfunnet, men de samlede helseutgiftene er nå så store at mange risikerer alvorlig svekket økonomi og redusert livskvalitet. Gruppen er liten og mangler et sterkt organisert talerør.

Svar:

Folketrygden yter stønad til medisinsk forbruksmateriell som brukes utenfor sykehus og kommunale institusjoner, jf. folketrygdloven og blåreseptforskriften. Dekning av nødvendige utgifter til legemidler, medisinsk forbruksmateriell og næringsmidler ved sykdom skjer i hovedsak gjennom blåreseptordningen. I tillegg kan det i særskilte tilfeller ytes støtte gjennom bidragsordningen til formål som ikke dekkes etter folketrygdloven eller annen lovgivning. Bidragsordningen omfatter blant annet enkelte typer forbruksmateriell ved cystisk fibrose, kremer, oljer og salver ved betydelige og kroniske hudlidelser, medisinsk forbruksmateriell og reseptfrie legemidler ved kroniske og alvorlige sår og fistler, samt legemidler ved infertilitetsbehandling.

Blåreseptordningen har siden etableringen omfattet både legemidler og medisinsk utstyr. For legemidler har regelverket over tid blitt vesentlig videreutviklet, både når det gjelder opptak i ordningen og pasientenes rettigheter. Regelverket for medisinsk forbruksmateriell har i mindre grad vært gjenstand for en tilsvarende utvikling. Opprinnelig omfattet ordningen i hovedsak bandasjemateriell, stomiposer og katetre, men listen over tilstander og produkter det ytes stønad til, er gradvis blitt utvidet. NAV forvaltet ordningen frem til Helfo overtok ansvaret fra 1. januar 2010. Helfo har siden hatt en aktiv rolle i å videreutvikle og profesjonalisere forvaltningen på områ-

det, blant annet gjennom en helhetlig gjennomgang av regelverket, etablering av flere hjemmelspunkter og gjennomføring av innsparingstiltak.

Prioriteringsmeldingene fra 2021 og 2025, jf. Meld. St. 38 (2020–2021) og Meld. St. 21 (2024–2025), samt Stortingets behandling av disse, ligger til grunn for dagens prinsipper for prioritering i helse- og omsorgstjenesten. For å oppdatere og harmonisere regelverket for folketrygdens finansiering av medisinsk forbruksmateriell med regelverket for legemidler, og for å tydeliggjøre at prioriteringsprinsippene også gjelder for dette området, ble prioriteringskriterier og krav til godkjenning for refusjon av medisinsk forbruksmateriell forskriftsfestet i april 2025. Endringen innebar i hovedsak en formalisering av Helfos praksis, men med en tydeligere implementering av kriteriene for prioritering, vilkår for refusjon og fordeling av finansieringsansvar.

På denne bakgrunn ble finansieringsansvaret for medisinsk forbruksmateriell ved iktyose overført fra bidragsordningen til blåreseptordningen med virkning fra 1. januar 2026. Endringen innebærer at det ikke lenger gis bidragsdekning til produktgrupper som benyttes ved behandling av iktyose. I stedet ytes det stønad til produkter som er oppført på Helfos produkt- og prisliste for medisinsk forbruksmateriell ved iktyose, i samsvar med vilkårene i blåreseptforskriften.

Denne omleggingen representerer en vesentlig forenkling for brukerne, helsepersonell og forvaltning.

Apotek og bandasjister trenger ikke lenger å utstede særskilt dokumentasjon på utgifter. Legen behøver ikke å utstede legeerklæring for de aktuelle produktene. Helfos behov for manuell saksbehandling reduseres, og brukerne slipper å legge ut for kjøp, oppbevare kvitteringer og fremme refusjonskrav. Endringen innebærer også lavere egenbetaling for brukerne, ettersom utgifter som dekkes gjennom blåreseptordningen inngår i opptjeningen mot egenandelstaket.

Det har samtidig, gjennom Helsedirektoratets dialog med det kliniske fagmiljøet ved Seksjon for hudsykdommer ved Oslo universitetssykehus HF, kommet frem at enkelte brukere med de mest alvorlige formene for iktyose har behov for behandling med spesifikke apotekfremstilte (magistrelle) kremer. Det arbeides derfor med å få enkelte slike produkter oppført på produkt- og prislisten. Inntil videre er det åpnet for dekning av nærmere angitte magistrelle produkter i henhold til rundskriv til blåreseptforskriften. AD-vitaminkrem er etter vurdering fra det kliniske fagmiljøet ikke ansett som nødvendig i behandlingen av iktyose.

Jeg mener samlet sett at overføringen av finansieringsansvaret for medisinsk forbruksmateriell ved iktyose fra bidragsordningen til blåreseptordningen er et viktig tiltak for å forenkle ordningen og samtidig skjerme brukerne mot betydelige utgifter. Endringen bidrar til en mer effektiv forvaltning og til en bedre oppfyllelse av brukernes rettigheter.

SPØRSMÅL NR. 2564

Innlevert 28. april 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak

Besvart 7. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Har Nav per april 2026 gjort overgang til nytt saksbehandlingsverktøy for alle søknader om sykepenger og hva er ventetiden for utbetaling av sykepenger?

BEGRUNNELSE:

I årsrapporten for Nav 2024 beskrives det stort press som følge av forsinkelser i nytt saksbehandlingsverktøy og flere søknader om sykepenger.

På slutten av 2024 ble 72 prosent behandlet i nytt system.

Svar:

Arbeiderparti-regjeringen er opptatt av at saksbehandlingen i Nav skal være rask og riktig. Jeg har stor forståelse for at det kan være krevende når man må vente lenge på svar på søknaden til Nav, enten det er sykepenger eller andre ytelser. Regjeringen styrket Navs driftsbudsjett varig fra og med 2025 med 100 millioner kroner for bl.a. å møte utfordringene med lange saksbehandlingstider.

Det kan være mange årsaker til lange saksbehandlingstider, og den vil variere avhengig av antall søknader som kommer inn og avhengig av hvilken ordning det gjelder. Saksbehandlingstiden blir lenger om Nav ikke mottar

de nødvendige opplysningene for å behandle saken for eksempel fra arbeidsgivere.

Nav har over tid iverksatt tiltak for å redusere saksbehandlingstiden for sykepengen, både ved styrket bemanning og organisatoriske justeringer. Det arbeidet skal fortsette med sikte på at både sykmeldte og arbeidsgivere får raskere behandling av sine saker i Nav.

Arbeids- og velferdsetaten står fremdeles i overgangen mellom gammel og ny teknisk løsning for sykepenge. Det er i hovedsak sykepenge til arbeidstakere som behandles i den nye løsningen i dag. Stadig flere saker med sykepenge til selvstendig næringsdrivende behandles også i den nye løsningen, men her er det fremdeles mange saker som behandles i det gamle systemet. Sakene som behandles i gammelt fagsystem er hovedsakelig knyttet til andre grupper med rett til sykepenge, for eksempel frilansere eller dem med kombinert nærings- og arbeidsinntekt. Disse sakene vil etter hvert også bli flyttet over i nytt fagsystem.

Når det gjelder ventetider for sykepenge viser jeg til mitt svar fra den 24. april i år på spørsmål til skriftlig besvarelse fra representanten Anna Molberg. Grunnet overgangen til nytt fagsystem, og at det nye fagsystemet ikke gir et representativt bilde av helheten på området, er det ikke mulig å oppgi en gjennomsnittlig ventetid som omfatter alle saker. Tallene under er gjennomsnitt for 2025 basert på informasjon fra det nye fagsystemet for sykepenge, og de inkluderer saker som behandles både automatisk og manuelt. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i nytt fagsystem i 2025 var 11 dager for utbetaling direkte til den sykmeldte. For refusjoner til arbeidsgiver var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 20 dager i samme periode.

Regjeringen vurderer ytterligere tiltak som skal gi redusert saksbehandlingstid. Departementet er nå i dialog med Arbeids- og velferdsdirektoratet om aktuelle tiltak.

SPØRSMÅL NR. 2565

Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Tor Mikkell Wara

Besvart 7. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvordan ligger Norge an til å nå målet om minst 55 prosent utslippskutt innen 2030 sammenlignet med 1990-nivået per i dag, og hvordan forventer regjeringen at ytterligere utslippsreduksjoner vil fordele seg frem mot 2030 mellom nasjonale tiltak i Norge, kutt gjennom samarbeid med EU, og kjøp av kvoter i og utenfor EU, per år?

BEGRUNNELSE:

Norge har et lovfestet mål om minst 55 prosent utslippskutt innen 2030 sammenlignet med 1990-nivå, og målet er meldt inn til FN som Norges bidrag under Parisavtalen. Samtidig er det lagt til grunn at målet kan oppfylles i samarbeid med EU, herunder gjennom deltakelse i EUs kvotesystem og bruk av fleksible mekanismer.

I forbindelse med behandlingen av klimaloven i 2025 ble Arbeiderpartiet, Høyre og Venstre enige om at regjeringen ikke kan planlegge for å nå klimamålene ved bruk av internasjonale kvoter. Planleggingen skal tvert imot kun gå på nasjonale kutt og gjennom EU-samarbeid.

Svar:

Som beskrevet i Klimastatus og -plan for 2026 viser fremskrivninger med vedtatt politikk at norske utslipp totalt anslås å reduseres til om lag 38 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i 2030, som er en reduksjon på 26 prosent sammenlignet med 1990-nivå. Inkludert anslåtte effekter av planlagt politikk (inkl. endringer i budsjettforliket) er utslippene anslått til om lag 35 millioner tonn i 2030, en reduksjon på 32 prosent sammenlignet med 1990-nivå. Disse tallene inkluderer kun nasjonale utslipp som inngår i det norske utslippsregnskapet. Anslagene er usikre.

Som spørsmålsstiller er inne på i sitt spørsmål skal det norske klimamålet for 2030 ikke kun oppfylles gjennom innenlandske utslippsreduksjoner.

Regjeringen ønsker å fortsette klimasamarbeidet med EU og arbeider ut fra at Norges 2030-mål under Parisavtalen skal bli oppfylt i samarbeid med EU. Dette betyr at når Norges oppnåelse av målet for 2030 under Parisavtalen skal vurderes, vil klimaeffekten av norsk deltakelse i EUs klimaregelverk regnes inn. Regjeringens plan tar utgangspunkt i at Norge godskrives effekten av at vi deltar i klimakvotesystemet og at vi dessuten oppfyl-

ler våre forpliktelser i EUs innsatsfordelingsforordning og EUs skog- og arealbruksregelverk. Det er ikke endelig avklart hvorvidt vår deltakelse i de tre regelverkene vil være tilstrekkelig for å oppfylle Norges klimamål under Parisavtalen på 55 prosent utslippskutt i 2030. I så fall kan det bli nødvendig å ta i bruk klimakvoter under Parisavtalens artikkel 6 (utenfor EU/EØS) til å dekke det som måtte mangle for å oppfylle Norges klimamål for 2030 under Parisavtalen. Behandlingen av klimaloven i 2025 – som etablerte et mål for 2035 og ga føringer på oppfyllelsen av dette målet – endrer ikke på dette.

Anslag i Klimastatus og -plan for 2026 viser at Norge – når vi regner inn effekten av EU-samarbeidet – kan oppnå et kutt på om lag 52 prosent utslippskutt i 2030 sammenlignet med 1990-nivå, gitt usikre forutsetninger om effekten av deltakelsen i EUs kvotesystem, og gitt at Norge når forpliktelsen i innsatsfordelingen. Innsatsfordelingen omfatter utslipp fra transport (inkl. innenriks skipsfart, ekskl. luftfart), jordbruk, avfall, bygg og deler av utslippene fra industri og petroleum. Norge kan nå forpliktelsen i innsatsfordelingen gjennom innenlandske kutt eller gjennom bruk av fleksibiliteten i EUs innsatsfordeling (for eksempel kjøp av utslippsenheter fra andre land som deltar i innsatsfordelingen). Norge ligger foreløpig an til et utslippsgap under innsatsfordelingen. Etter budsjettavtalen for 2026-budsjettet ble utslippsgapet for perioden 2021–2030 anslått til å være 13,8 mill. tonn CO₂-ekvivalenter. For å overholde forpliktelsen i innsatsfordelingen

er det behov for å jobbe langs flere spor. Regjeringen vil fortsette arbeidet med å forsterke klimapolitikken i Norge, med sikte på å redusere utslippsgapet under innsatsfordelingen i årene fram mot 2030. Siden det vil være svært krevende å tette utslippsgapet kun med utslippskutt i Norge, legger regjeringen opp til å arbeide for å kjøpe utslippsenheter fra EU-land og vil fortsette arbeidet for å fremskaffe utslippsreduksjoner gjennom fleksible mekanismer. Utover overføring av kvoter fra EU ETS er det usikkerhet knyttet til tilgang og pris på utslipps reduksjoner fra andre land i EU-avtalen.

Videre må Norges 2030-mål under Parisavtalen gjøres opp som budsjett som gjelder utslippene i hele perioden 2021–2030. Parisavtalen krever nemlig at land som benytter seg av internasjonalt samarbeid for å oppfylle sine klimamål under Parisavtalen, som Norge gjør, må ta hensyn til hele implementeringsperioden for punktmålene. Hvordan vi ligger an med hensyn til utslippsnivået i målåret 2030 alene er med andre ord ikke avgjørende for måloppnåelsen, det avgjørende er utslippsutviklingen over hele perioden.

Gitt usikkerheten knyttet til måloppnåelse, opplyste regjeringen i KLDs Prop 1S (2025–2026) at KLD, som et risikoreduserende tiltak, arbeider for å kjøpe klimakvoter tilsvarende opptil 15 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i utslippsreduksjoner fram til 2030 utenfor EU/EØS. Behovet kan bli lavere og høyere enn dette.

SPØRSMÅL NR. 2566

Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Tor Mikkell Wara

Besvart 6. mai 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva er årsakene til kostnadsøkningen fordelt på avbøtende tiltak for reindrift, samisk kultur, naturvern, dverggås, kostnader knyttet til klimatiltak bl.a. bruk av alternativ isolasjonsgass med lavere klimafotavtrykk, økt byggetid, endringer i leverandørmarkedet samt annen prisstigning?

BEGRUNNELSE:

Den planlagte ledningen mellom Skaidi og Lebesby inngår i trinn 1 i Statnetts Områdeplan Nord og er en sentral forutsetning for regjeringens "Kraft- og industriløft

for Finnmark". Statnett fattet 19. mars investeringsbeslutning for prosjektet.

Samtidig innebærer beslutningen en dramatisk kostnadsøkning, fra et tidligere anslag på om lag 1,5–1,7 mrd. kroner til et nytt estimat på 7,2–9,3 mrd. kroner – en økning på opptil 500 prosent.

Ifølge omtale av saken begrunnes økningen blant annet med omfattende tiltak i konsesjonsvedtaket, herunder natur- og miljøhensyn, endringer i tekniske løsninger og forlenget byggetid. Det vises blant annet til konkrete tilpasninger knyttet til sårbare arter som dverggås, samt øvrige avbøtende tiltak som påvirker både trasévalg, prosjektets omfang og gjennomføring.

Videre fremgår det at endringer i krav og gjennomføring i realiteten har bidratt til å endre prosjektets karakter sammenlignet med det opprinnelige beslutningsgrunnlaget, samtidig som økt byggetid og kompleksitet driver kostnadene ytterligere opp.

Svar:

I forbindelse med Energidepartementets behandling av innstillingen fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), ble det blant annet hentet inn oppdaterte investeringskostnader for ny 420 kV kraftledning fra Skaidi til Lebesby, inkludert bygging av ny transformatorstasjon i Lebesby. Departementet ba om oppdaterte anslag på investeringskostnader for to ulike systemløsninger. Statnett la fram et oppdatert kostnadsestimat 14. mai 2025. Statnett presiserte at de blant annet la til grunn noen av forutsetningene fra NVEs innstilling for kostnadsanslagene, og at det var «noe usikkerhet i kostnaden for 420 kV ledning».

For systemløsningen som innebar en full utbygging i tråd med NVEs innstilling, anslo Statnett kostnadene til 3 973 mill. kroner. Det var disse kostnadsestimatene som ble lagt til grunn for tilrådingen i kgl.res. av 15. august 2025. Det ble gitt konsesjon til den løsningen Statnett søkte om, altså en ny 420 kV ledning fra Skaidi til Lebesby, med nye Lebesby transformatorstasjon som et innendørs gassisolert anlegg (GIS-stasjon), driftet på 420 kV.

Statnett har i mars og april 2026 opplyst departementet om følgende når det gjelder kostnadsøkningene fra løsningsvalg (BP1) i 2020, til investeringsbeslutning (BP2) i 2026:

- Endringer i løsninger og utvidet byggetid: ca. 1 500 mill. kroner
 - Prisutvikling enkeltkomponenter stasjon og ledning: ca. 2 600 mill. kroner
 - Finanskostnader: 1 200 mill. kroner
 - Forventede tillegg: 870-900 mill. kroner
 - Byggherrekostnader 200 mill. kroner
 - Usikkerhet 300 mill. kroner

Posten «forventede tillegg» er et erfaringsbasert skjønnsmessig påslag for å ta høyde for at faktorer som i dag er ukjente vil påvirke prosjektgjennomføringen.

Konsesjonsvurderingen er en samlet vurdering av alle fordeler, skader og ulemper ved etablering av tiltaket. Avbøtende tiltak omfatter i denne sammenheng både tiltak som Statnett selv har søkt om, og tiltak som myndighetene har pålagt Statnett i konsesjonen. Ved den endelige konsesjonsvurderingen ble det lagt til grunn at fordelene ved tiltaket, med tilpasninger og avbøtende tiltak, ville overstige tiltakets skader og ulemper.

Ved bygging av nye, store nettanlegg i Finnmark er det flere allmenne interesser som må hensyntas i konsesjonsvurderingen.

I konsesjonsvedtaket er det fastsatt restriksjonsperioder i enkelte områder av hensyn til fugl, myr og reindrift. Spørsmålet om hvor mye av kostnadsøkningen som skyldes avbøtende tiltak er ikke mulig å besvare presist, fordi det ikke er realistisk å se for seg et alternativ uten avbøtende tiltak. Jeg kan opplyse om at det i det endelige konsesjonsvedtaket ikke ble pålagt ytterligere kostnadskrevende avbøtende tiltak av betydning, sammenlignet med NVEs innstilling. På enkelte punkter ble det derimot vedtatt mindre strenge og mer fleksible konsesjonsvilkår enn det NVE innstilte på.

Jeg har vært opptatt av å bidra til at gjennomføringen av anleggsarbeidet kan gjøres så effektiv som mulig. Statnett har ikke innhentet tilbud i markedet for de aktuelle netttiltakene, og kostnadsøkningene er foreløpige estimater. Oppmerksomheten må nå rettes mot å gjennomføre prosjektet så effektivt som overhodet mulig innenfor den konsesjonen som er gitt for om mulig å få kostnadene ned sammenliknet med Statnetts siste estimat.

Konsesjonsvedtaket legger opp til betydelig grad av fleksibilitet for Statnett ved gjennomføringen av anleggsarbeidet og -perioden. De totale kostnadene vil dermed avhenge av hvilke løsninger Statnett legger opp til i detaljplanen, og NVEs vurdering av detaljplanen. Statnett har foreløpig ikke sendt inn en detaljplan for prosjektet Skaidi-Lebesby til NVE for godkjenning, og hvilke løsninger Statnett legger opp til er derfor ikke kjent. Siden NVEs godkjenning av detaljplanen vil kunne påklages til Energidepartementet, går jeg ikke nærmere inn på det videre arbeidet med godkjenning av detaljplanen.

SPØRSMÅL NR. 2567**Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 6. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Sett i lys av nyere kunnskap om ammunisjonsrisiko ved U-864, hvor enhver form for tildekking av vrak med last er mest risikofylt, vil klima- og miljøvernministeren endre på Miljødirektoratets anbefaling, eller be Miljødirektoratet revurdere sin anbefaling om gjennomføring av tiltak 1, tildekking av vrak med last (kvikksølv) og forurenset sjøbunn?

BEGRUNNELSE:

Miljødirektoratets høringssvar på ekspertutvalgets rapport om løsninger for U-864 ble utført etter miljøfaglige vurderinger. Ekspertutvalget tar beviselig feil om ammunisjonslast og -risiko, spesielt på bakgrunn av vurderte torpedomodeller, krigshoder og tennapparater. Utvalget sier bl.a. «... ingen bekreftet last- eller ammunisjonsoversikt.» Videre:

«Ingen vet heller hvor mye ammunisjon det var eller er om bord i U-864.» Ekspertutvalget vurderer dessuten ikke jordskjelv, som sammen med gammelt følsomt sprengstoff i torpedoene, iblandet metaller, er farlige utløsende faktorer for detonasjoner av torpedoer. Likevel konkluderes det, på mangelfullt og feilaktig grunnlag.

Miljødirektoratet viser til risikovurderinger, konklusjoner og anbefalinger fra Aven og Wiencke i sitt høringssvar på ekspertutvalgets rapport. En enkel analyse viser at ekspertutvalget ikke fulgte Aven og Wiencke konklusjon og anbefalinger på tilstrekkelig vis, hvor det ble påpekt at «eksisterende risikovurderinger mangler en vurdering av kunnskapsgrunnlaget, og en klar kobling mellom risikobeskrivelse og de studiene/ekspertbeskrivelsene som foreligger.»

Kunnskapsgrunnlaget om ammunisjonssikkerhet og risikofaktorer er mangelfullt, og kildebruken svært mangelfull om ammunisjon og ammunisjonssikkerhet, samtidig som de enkle risikovurderingene ekspertutvalget gjør ikke er dokumentert. Ammunisjonslasten har Forsvarsmateriell dokumentert med autoritative kilder, og med nye omfattende risikovurderinger.

NATO-organet «Munition Safety Information Analysis Center» konkluderer i en rapport 9. april 2026 om U-864 at:

«The sympathetic reaction assessment of U-864 shows a high risk of a sympathetic detonation between the loaded and fuzed torpedoes in their bow and stern launch tubes.»

Om den høye risikoen slår til vil det bli en miljøkatastrofe med omfattende spredning av kvikksølv.

Svar:

Kystverket har ansvar for å ivareta statens beredskap mot akutt forurensning, og er ansvarlig for prosessen knyttet til U-864. Miljødirektoratet fungerer som en miljøfaglig rådgiver og har gitt sitt faglige tilsvare på ekspertutvalgets vurdering.

Kystverket gjennomfører nå undersøkelser av vraket og sjøbunnen rundt, i tråd med bestilling fra Nærings- og fiskeridepartementet, og skal ferdigstille en rapport om dette i løpet av mai 2026. I dette arbeidet skal de bl.a. innhente mer kunnskap om mulighetene for å heve deler av kvikksølvlasten. Miljødirektoratet jobber tett med Kystverket i saken og vil eventuelt komme med synspunkter etter at Kystverket sin rapport foreligger.

SPØRSMÅL NR. 2568**Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Erling Sande****Besvart 7. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Kor mange unge med behov for ekstra bistand har per 1. mai 2026 søkt NAV om stønad til å gå på folkehøgskule i skuleåret 2026–2027 etter folketrygdlova §§ 10-6 og 10-7, og kor mange av desse har fått innvilga eller fått avslag på søknad om stønad til høvesvis første og andre år på folkehøgskule?

GRUNNGJEVING:

Den siste tida har fleire folkehøgskular meldt om at unge med behov for ekstra bistand får avslag på søknader om stønad frå NAV til å gå på folkehøgskule i skuleåret 2026–2027. Tilbakemeldingane tyder på at delen som får avslag kan vere høgare enn tidlegare år. Samstundes viser NAV sjølv til at praksisen i hovudsak er uendra, og at om lag 60 prosent av søkjarane får innvilga stønad, medan rundt 40 prosent får avslag.

Sommaren 2021 vedtok Stortinget Meld. St. 25 (2020–2021) Likeverdsreformen. I meldinga blir det understreka at opphald på folkehøgskule kan vere eit viktig og verdifullt tilbod for unge med utviklingshemming og

andre med behov for ekstra bistand. Det går fram at folketrygda gir stønad til ekstraavgifter ved eit slikt opphald i eitt år, med moglegheit for forlenging i enkelte tilfelle, og at dersom heimkommunen ikkje har eit betre tilrettelagt tilbod, kan vidare stønad til folkehøgskule også utover eitt år vere eit godt alternativ.

Gitt opplysningane om at mange får avslag frå NAV, er det grunn til å undersøkje om dagens praksis samsvarer med måla i Likeverdsreformen om likeverdige moglegheiter og reell tilgang til utdanning og utvikling for unge med behov for ekstra bistand.

Svar:

Jeg har fått følgende informasjon fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Per 1. mai har Arbeids- og velferds-etaten behandlet 59 søknader om stønad til folkehøgskule for kommende skoleår. Av disse er 28 søknader innvilget og 31 søknader er avslått. To av avslagene og ingen av innvilgelsene gjaldt søknad om tilskudd til et andre år på folkehøyskole. Resten av søknadene gjaldt tilskudd til et første år på folkehøgskole.

SPØRSMÅL NR. 2569**Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Remi Sølberg****Besvart 8. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for det samlede antallet innstilte avganger på nattoget på Sørlandsbanen i 2025 og hittil i 2026, både i absolutte tall og som prosentandel av planlagte avganger, og hvordan dette fordeler seg måned for måned?

Svar:

Tabellen under viser antall helinnstilte avganger per måned i 2025 og hittil i 2026 for nattogene på Sørlandsbanen, samt totalregularitet for nattogene per måned basert på helinnstillinger. Tallene inkluderer både

innstillinger innenfor togoperatørens ansvarsområde, og forhold som skyldes feil på infrastruktur eller andre forhold som Bane NOR har ansvaret for.

I tillegg til tallene for helinnstillinger er det 65 delinnstillinger totalt i 2025. Dette er i all hovedsak innstillinger som følge av anleggsarbeider på infrastrukturen i det sentrale Østlandsområdet eller Nord-Jæren slik at nattogene må snu på hhv. Kongsberg eller i Egersund. Over halvparten av delinnstillingene skyldes utvidet periode for sporbrudd i Drammenområdet i august måned. Nattogene måtte da erstattes med buss på strekningen Oslo-Kongsberg.

Måned	Antall helinnstillinger	Totalregularitet i prosent (helinnstillinger)
Januar 2025	0	100
Februar 2025	0	100
Mars 2025	0	100
April 2025	0	100
Mai 2025	0	100
Juni 2025	0	100
Juli 2025	0	100
August 2025	0	100
September 2025	0	100
Oktober 2025	13	76
November 2025	6	92
Desember 2025	2	96
Januar 2026	4	92
Februar 2026	10	79
Mars 2026	3	94

SPØRSMÅL NR. 2570

Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Marthe Hammer

Besvart 7. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Karbonfangst og lagring hos BIR i Bergen er Bergens største klimatiltak. Nå varsler BIR at de legger dette klimatiltaket på is fordi det mangler rammebetingelser. I statsbudsjettet ble det satt av penger til gjennomføring av CO₂-fangst og lagring i avfallsforbrenningsanlegg i 2026, som BIR kunne søke på.

Hva har statsråden gjort for å følge opp vedtaket og sikre at auksjonsprosessen starter slik at BIR kan søke og starte gjennomføring i 2026 og senest første halvår 2027?

BEGRUNNELSE:

BIRs forbrenningsanlegg i Rådalen i Bergen har en viktig samfunnsfunksjon. Anlegget håndterer restavfall som ikke kan gjenvinnes og leverer energi tilsvarende nær 10 prosent av energitilførselen i Bergen. Samtidig er anlegget byens største punktutslipp av CO₂. Karbonfangst har derfor vært vurdert som det viktigste enkelttiltaket for å redusere utslippene betydelig, med en fangst på om lag 100 000–130 000 tonn CO₂ årlig. Omtrent halvparten av dette er biogen CO₂, som gir grunnlag for negative utslipp.

Over anleggets levetid vil dette kunne gi en samlet klimaeffekt på flere millioner tonn CO₂.

I statsbudsjettet ble det en tydelig bestilling om at prosjekt som BIR skal fortsette:

“Stortinget viser til Prop. 1 S (2024-2025), Innst. 2 S (2024-2025) Vedtak 91, hvor Stortinget vedtok at regjeringen skulle utforme et støtteprogram som en serie med auksjoner for å kutte store utslipp og oppnå negative CO₂-utslipp innen industri og avfallshåndtering og komme tilbake til dette i statsbudsjettet for 2026. Stortinget ber om at 700 millioner kroner av bevilgningen i 2026 til Klima- og energifondet som forvaltes av Enova, øremerkes til en egen utlysning som skal utløse reduksjoner av blandede og biogene klimagassutslipp fra industri- og avfallshåndtering, med sikte på gjennomføring i 2026 og senest i løpet av første halvår 2027.”

Vedtaket er tydelig på gjennomføring i 2026, senest første halvår 2027. Da er det rart at BIR legger prosjektet på is på grunn av manglende rammebetingelser.

Svar:

Regjeringen ønsker flere modne CO₂-håndteringsprosjekter etter Langskip. I den sammenheng har jeg tatt initiativ til et møte med Bergen kommune og BIR om prosjektet stortingsrepresentanten viser til.

I oppdragsbrevet til Enova for 2026 er det spesifisert at 700 millioner kroner av Enovas bevilgning for 2026 er øremerket til reduksjon av blandede og biogene klima-

gassutslipp fra industri og avfallshåndtering. De øremerkede midlene skal sees i sammenheng med Enovas øvrige satsinger innenfor rammen av styringsavtalen.

Som en oppfølging av dette jobber Enova med å utvikle et konkurransebasert virkemiddel, og vil dele detaljert informasjon om gjennomføringen til markedet før sommeren. Enova jobber for å lansere virkemiddelet så raskt som praktisk mulig, og innen rammene regjeringen har bestemt i sin oppfølging av Stortingets vedtak. Endelig tidspunkt for lansering er avhengig av notifiseringsprosessen hos ESA. Enova vurderer også å opprette et virkemiddel

som tar ned barrierer mellom fangstleddet og lagringsleddet. Enova har under 2026 hatt en aktiv dialog med markedsaktørene for å få innspill på behovene hos aktørene og utformingen av virkemidlene.

I tillegg til Enovas virkemidler varsles det i Prop. 1 S (2025–2026) at regjeringen tar sikte på å legge fram forslag i statsbudsjettet for 2027 om en ordning som gir rett til et fast tilskudd per tonn CO₂ for negative utslipp, det vil si fangst av biogene utslipp eller fangst av CO₂ direkte fra atmosfæren.

SPØRSMÅL NR. 2571

Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 8. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan påvirker økte drivstoffpriser pågående kontrakter, og hvilke innvirkninger har det på kontrakter som enda ikke er signert?

BEGRUNNELSE:

Viser til stor økning i drivstoffpriser.

Svar:

Jeg tolker spørsmålet til å gjelde statens kjøpsordninger for transporttjenester innenfor Samferdselsdepartementets ansvarsområde. Dette omfatter kjøp av persontransport med tog, riksveiferjer, sjøtransportstjenester på strekningen Bergen–Kirkenes, regionale flyruter (FOT-ruter) og avisdistribusjon i områder uten kommersiell dekning.

Statens kjøp av transporttjenester skjer gjennom kontrakter som er utformet med ulike mekanismer for å håndtere endringer i kostnadsnivået i kontraktperioden. Hvordan konsekvensene av økte drivstoffpriser håndteres, vil variere mellom de ulike kontraktene, blant annet avhengig av hvordan risiko er fordelt mellom staten og tjenesteyter, og hvilke reguleringsmekanismer som er avtalt.

For statens kjøp av persontransport med tog, er det kun tog som inngår i trafikkavtalen med SJ Norge som kjøres på diesel. Økte drivstoffpriser påvirker energikostnadene på de ikke-elektrifiserte strekningene Nordlandsbanen, Rørosbanen og Raumabanen. I den reforhandlede

avtalen med SJ Norge fra 2022 ble det etablert en kompensasjonsordning for energipriser, med risikodeling mellom staten og operatøren. Oppdragsgiver, Jernbanedirektoratet, dekker 50 prosent av energipriser over et nivå som ligger 15 prosent over det som ble lagt til grunn i tilbudet. Ordningen balanserer hensynet til å håndtere uforutsette kostnadsøkninger med behovet for å opprettholde insentiver til kostnadseffektiv drift. Trafikkavtalen gjelder til og med desember 2030. Ved kommende konkurranser vil det vurderes hvordan risiko knyttet til drivstoffkostnader bør håndteres.

For riksveiferjedriften gir økte drivstoffkostnader høyere driftskostnader for ferjeselskapene. I de fleste kontrakter reguleres kontraktbeløpet ved bruk av kostnadsindekser, noe som innebærer at økte drivstoffkostnader i stor grad overføres til Statens vegvesen som oppdragsgiver. Hvor raskt kostnadsøkningene slår inn, vil variere. Statistisk sentralbyrås kostnadsindeks for innenriks sjøfart, delindeks ferje, benyttes i mange av kontraktene. Drivstoffkomponenten i indeksen beregnes på grunnlag av prisutviklingen for marint drivstoff, inkludert CO₂- og svovelavgifter.

For statens kontrakt om drift av kystruten Bergen–Kirkenes justeres vederlaget i henhold til samme indeks som riksveiferjene. Økte drivstoffpriser vil dermed slå ut i vederlaget med et tidsetterslep.

For statens kjøp av regionale flyruter (FOT-rutene) er det i kontraktene for inneværende avtaleperiode tatt inn en egen bestemmelse om endringer i drivstoffkostnader. I henhold til kontrakten kan begge parter kreve vederlagsjustering dersom de faktiske drivstoffkostnadene

avviket vesentlig fra kostnadene som ble lagt til grunn på tilbudstidspunktet. En slik justering skal baseres på dokumenterte, faktiske kostnadsendringer og avregnes over en gitt periode. I den nylig utlyste konkurransen om regionale flyruter i Sør-Norge er det lagt opp til at drivstoffkostnader i større grad håndteres gjennom kontraktens løpende reguleringsmekanismer.

Samferdselsdepartementet har nylig inngått en kort kontrakt om avisdistribusjon i områder uten kom-

mersiell dekning. Denne kontrakten vil justeres med endringen i Statistisk sentralbyrås kostnadsindeks for vare og lastebiltransport, totalindeks nærtransport, dersom opsjonen til forlengelse blir utløst, slik at endringer i blant annet drivstoffkostnader reflekteres i vederlaget over tid.

For kontrakter som ennå ikke er inngått, vil utviklingen i drivstoffpriser kunne påvirke tilbudsprisene på tvers av de ulike kjøpsordningene.

SPØRSMÅL NR. 2572

Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 4. mai 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Korleis vil landbruksministeren få fart på den økologiske mjølkeproduksjonen for å nå dei statlege måla om 10 % økologisk innan 2032 og imøtekoma den auka etterspurnaden, når bønder som ynskjer å leggja om til økologisk mjølk blir avvist av Tine v/Norsk Melkeråvare?

GRUNNGJEVING:

Det er mangel på økologisk mjølk i Noreg, og Tine oppmodar mjølkebønder om å leggja om til økologisk drift for å møte etterspurnaden. Rørosmeieriet melder også at dei må seia nei til kundar i mangel på nok økologisk mjølk. Likevel blir bønder som ynskjer å leggja om til økologisk mjølkeproduksjon avvist, også i område der det ligg godt til rette for økologisk drift gjennom å kopla seg på etablerte økologiske mjølkeruter.

Grunngjevinga frå Norsk Melkeråvare om høg kostnad for å oppretthalda økologisk rute, peikar i retning av at me vil få færre økologiske gardsbruk, ikkje fleire. Økologisk Norge peikar på behov for å justera pristilskottet eller innføra andre insentiv til å driva økologisk i større delar av landet.

Stortinget har eit overordna mål om 10 prosent økologisk jordbruksareal innan 2032, kombinert med auka forbruk av økologiske varer. Forbrukarane etterspør økologiske varer, og mjølkeprodusentane ynskjer å leggja om. Då treng me insentiv og rammeverk som sikrar at økologiske bønder ikkje blir motarbeidd i systemet.

Svar:

Norsk melkeråvare (NMR) er en egen avdeling hos TINE, med ansvar for all håndtering av melk som råvare i Norge, fra henting i gårdstanken hos bonden til melken blir solgt videre til meieri- og industriaktører. Det betyr at all råvarehåndtering er adskilt fra TINEs øvrige virksomhet. NMR leverer melk til alle aktører på like vilkår, uavhengig av om de er en del av TINE eller konkurrerende industri. Regnskapet til NMR skal gå i null, det vil si at kostnader knyttet til henting av melk må håndteres innenfor prisen de selger melken videre for. NMR har rutiner og ansvar for dette.

De siste årene har økologisk melkeproduksjon blitt prioritert i jordbruksoppgjørene, med innføring av pristilskudd for økologisk melk som et tillegg til det ordinære pristilskuddet. Staten skal legge frem sitt tilbud i jordbruksoppgjøret 8. mai.

SPØRSMÅL NR. 2573**Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 8. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva er status for tømmerterminalen på Norsenga i Kongsvinger etter Bane Nor sitt varsel om utsettelse og stans i utbyggingsprosjekter?

Svar:

Det foreligger ferdig detaljplan for Norsenga tømmerterminal, og det er ikke behov for reguleringsplan for prosjektet. Gjennom planarbeidet har Bane NOR

avdekket fordyrende grensesnitt mot kontaktledningsanlegget på Kongsvinger stasjon.

Bane NOR skal sikre kontroll med at fremdriften og omfanget av prosjekter under planlegging og bygging på jernbanen er tilpasset de økonomiske rammene foretaket har til rådighet. Dette ansvaret ivaretar Bane NOR gjennom porteføljestyling, som kan innebære å bytte om på rekkefølge på prosjekter og eventuelt justere planlagt fremdrift. Porteføljestylingen skal skje innenfor vedtak og forutsetninger fra Stortinget i statsbudsjettet, oppdragsbrev fra departementet og de avtalefestede forpliktelsene med Jernbanedirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 2574**Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joachim Bentzen****Besvart 6. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Senterpartiet fikk i budsjettforhandlingene for 2026 gjennomslag for 23 mill. kroner for å holde 14 passkontor som var foreslått nedlagt åpen.

Kan statsråden opplyse om åpningstidene ved hvert enkelt av disse kontorene nå?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen må følge opp Stortingets budsjettvedtak.

Svar:

I løpet av 2024 åpnet nye pass- og ID-kontor i Flisa, Kragerø, Vinje, Sigdal, Sauda, Husnes, Lærdal, Vestnes, Røros og Skibotn. Kontoret i Kautokeino åpnet mandag 27. april 2026. Kontorene i Verdal, Hitra og Ørnes er foreløpig ikke åpnet fordi lokalene er under bygging.

Politidirektoratet (POD) opplyser at ingen av de nye pass- og ID-kontorene er stengt, og at de vil holde åpent gjennom hele sommeren. Passkontorenes åpning-

stider ligger ute på politiet.no (<https://www.politiet.no/tjenester/pass-og-id-kort/kontorer>).

Politiet sender SMS-varsel til innbyggerne seks og tre måneder før passet utløper. Allerede ved mottak av det første varselet kan innbyggerne gå inn i timebestilling-sløsningen og reservere en ledig time. Dette gir gode muligheter til å finne en time som passer både for dem selv og eventuelle familiemedlemmer. Varslingen bidrar også til en jevnere fordeling av søknadsmengden gjennom året, slik at de største toppene i etterspørselen reduseres.

SPØRSMÅL NR. 2575**Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 4. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kjenner statsråden til at det er sendt ut ordre om å ikkje inngå nye avtaler innanfor vegsektoren i forkant av revidert nasjonalbudsjett, og kjenner statsråden til at dette er eit signal som er sendt ut til etaten?

GRUNNGJEVING:

Samferdsleministeren sa i den muntlege spørretimen til representanten Bård Hoksrud at han ikkje kjente til kva ein ansatt i Statens vegvesen sa på eit møte i Vestlandet om at det ikkje kan signerast kontrakter no fordi det skal kuttast i vegbudsjettet i revidert på grunn av avgiftsreduksjonen Stortinget vedtok.

Svar:

Eg er ikkje kjend med at det er sendt ut ein ordre som representanten Njåstad her viser til.

Som det går fram av Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036, er det ein føresetnad at ressursbruken i det enkelte budsjettåret må bli tilpassa det samla økonomiske opplegget i statsbudsjettet og tilstanden i norsk økonomi. Ytre hendingar og endringar i det økonomiske handlingsrommet påverkar tempoet i gjennomføringa og dei konkrete prioriteringane.

Regjeringa er opptatt av å føre en ansvarleg samferdselspolitikk. Det betyr mellom anna at planlegging av nye prosjekt må bli tilpassa dei årlege budsjetta, at vi må ha god kontroll på bindingane som følgjer når vi startar opp nye prosjekt, og at vi må løyse dei viktigaste utfordringa på ein konstandseffektiv måte.

Regjeringa vil halde fram med å legge fram budsjett tilpassa ei usikker tid, budsjett som skal gi tryggleik for folk, tryggleik for økonomien og tryggleik for landet.

SPØRSMÅL NR. 2576**Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen****Besvart 8. mai 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Hva mener statsråden om at det ser ut til at Forbrukertilsynet ikke har gjennomført tilsyn med nettverkselskaper (MLM), sett i lys av at overføringen fra Lotteritilsynet til Forbrukertilsynet var ment å skulle bidra til at ulovlige pyramidespill kunne stanses tidligere, og hvordan vil statsråden sikre at Forbrukertilsynet har mandat og kapasitet til å ivareta sitt viktige tilsynsansvar?

BEGRUNNELSE:

Forbrukertilsynet overtok for tre år siden ansvaret for å gjennomføre tilsyn med nettverksselskaper, også kalt multi-level marketing (MLM). Mitt inntrykk er at del av begrunnelsen for å overføre tilsynsansvaret fra Lotteritilsynet til Forbrukertilsynet var at regjeringen mente

ulovlige pyramidespill kunne stanses på et tidligere tidspunkt, ved at Forbrukertilsynet kan ettergå markedsføringen. Dagens Næringsliv har avslørt at Forbrukertilsynet så langt ikke har ført tilsyn med selskaper som driver med MLM, tilsynelatende gråsonen mellom pyramide- og direktesalg. For mange mennesker kan det å lures inn i ulovlige pyramidesalg være en gjeldsfelle det er vanskelig å komme ut av, og det er et åpenbart ansvar for tilsynsmyndighetene å bidra til å forebygge dette.

Svar:

Pyramidespill kan ramme forbrukere hardt, både økonomisk og personlig. Risikoen er særlig stor når ordningene bygger på rekruttering av nye deltakere og markedsføres med løfter om rask fortjeneste. Jeg deler

bekymringen for markedsføring som utnytter sårbarhet og i verste fall kan føre forbrukere inn i økonomisk ufare. Både pyramidespill og villedende markedsføring er forbudt etter markedsføringsloven.

Brudd på forbudene mot pyramidespill og villedende markedsføring kan følges opp med økonomiske sanksjoner etter markedsføringsloven. Det er et kontinuerlig arbeid for meg å legge til rette for effektiv sanksjonsbruk i Forbrukertilsynet, og mitt departement utreder nå en endring av markedsføringsloven for å gjøre det tydeligere at brudd på markedsføringsloven kan møtes med strenge økonomiske sanksjoner.

Pyramidespill inngår ofte i et bredere problemkompleks og kan ha berøringspunkter mot andre lovbrudd, for eksempel skatte- og avgiftsunndragelser, hvitvasking og bedrageri. Derfor har de fire statlige etatene Forbrukertilsynet, Økokrim, Skatteetaten og Finanstilsynet etablert et formalisert samarbeid om pyramidespill. I fellesskap har myndighetene bedre verktøy for å stanse rekruttering og å få til effektiv sanksjonsbruk enn å operere på egenhånd. Jeg mener denne felles tilnærmingen fra myndighetene er viktig, og vil ha oppmerksomhet på erfaringer og resultater i dette arbeidet.

Siden Forbrukertilsynet overtok tilsynsansvaret for forbudet mot pyramidespill i 2023, har de prioritert informasjonsarbeid rettet mot forbrukerne om hva som kjennetegner pyramidespill. De har blant annet utviklet film, nettsider og en tipsfunksjon, der de peker på typiske faresignaler. Fordi pyramidespill bygger på rekruttering av nye deltakere, er det viktig å forebygge denne rekrutteringen. Derfor har Forbrukertilsynet lagt vekt på tydelig og praktisk veiledning som gjør det lettere for forbrukerne å kjenne igjen risikofylte og ulovlige ordninger.

Samtidig er jeg opptatt av at det ikke skal være opp til forbrukerne å alene kjenne igjen faresignaler og gjennom-

omskue kyniske aktører som utnytter deres sårbarheter. Vi må derfor se bredere på innsatsen mot denne formen for kriminalitet. Forbrukertilsynet har arbeidet bransjett gjennom dialog og veiledning til Direktesalg forbundet. Direktesalg forbundet er en bransjeorganisasjon for selskaper som driver direkte salg i Norge, herunder nettverksbaserte salgsmodeller. Formålet med veiledningen har vært å styrke kunnskapen hos medlemsbedriftene om forbudet mot pyramidespill og sentrale regler i markedsføringsloven som aktører i bransjen må kjenne til. Forbrukertilsynet har også i samarbeid med Finanstilsynet gått ut med advarsler mot navngitte selskaper.

Departementet fastsetter de overordnede rammene for Forbrukertilsynet, blant annet gjennom det årlige tildelingsbrevet. I tildelingsbrevet for 2026 har jeg bedt Forbrukertilsynet prioritere områder som netthandel, digitale medier og ytelser, med særlig vekt på beskyttelse av barn. I tillegg er prismarkedsføring i dagligvaremarkedet, herunder kampanjer og bonusordninger, løftet fram som et prioritert område. For å sikre et godt forbrukervern er det samtidig nødvendig at Forbrukertilsynet har handlingsrom til å foreta faglige prioriteringer og omdisponere innsats når risikobildet endrer seg, slik at oppfølgingen blir mest mulig treffsikker innenfor tilgjengelige ressurser. Dette er også relevant på pyramidespillområdet, der aktører og konsepter kan endre form, kanalbruk og organisering raskt, og der rekruttering ofte skjer i digitale flater. Forbrukertilsynet følger opp pyramidespill og nettverksmarkedsføring innenfor disse rammene.

Jeg vil ikke forskutere fremtidige prioriteringer, men for å sikre dette handlingsrommet hos Forbrukertilsynet vil jeg fortsette å være tilbakeholden med å fastsette for mange prioriterte områder.

SPØRSMÅL NR. 2577

Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson

Besvart 7. mai 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Skjermingsrenta for inntektsåret 2025 ble fastsatt til 3,6 prosent.

Kan statsråden basert på dette legge fram et anslag på økningen i skjermingsfradraget for 2025 og hvor stor skattebesparelse dette innebærer dersom hele økninga

blir benyttet til å redusere skattepliktig utbytte, og hvor stor andel av dette utgjøres av det gjeldende påslaget i skjermingsrenta på 0,5 prosentpoeng?

Svar:

Tabell 1 viser anslag på årets beregnede skjermingsfradrag for 2024, 2025 og 2026. Årets beregnede skjermingsfradrag er tilveksten av nytt skjermingsfradrag for det angitte året. Det inkluderer ikke den ubenyttede skjermingen fra tidligere år, men inkluderer rentebereg-

ningen som gis på denne ubenyttede skjermingen fra tidligere.

Skatteverdien av årets beregnede skjermingsfradrag er anslått å falle med 100 mill. kroner fra 2025 til 2026. Dersom årets beregnede skjermingsfradrag blir benyttet fullt ut i 2025 og 2026, vil dette tilsvare nedgangen i skatteverdien av benyttede skjermingsfradrag.

Tabell 1 Årets beregnede skjermingsfradrag 2024-2026. Anslag for årene 2025 og 2026

Mrd. kroner

År	2024	2025 ¹	2026 ¹
Årets beregnede skjermingsfradrag	8,5	8,2	7,9
Skatteverdien av årets beregnede skjermingsfradrag ²	3,2	3,1	3,0

¹Anslag basert på forutsetninger fra statsbudsjettet for 2026.

²All skjerming er antatt benyttet i det angitte året.

Kilde: Statistisk Sentralbyrå og Finansdepartementet

Hvorvidt all skjerming fra årets beregnede skjermingsfradrag benyttes eller ikke, avhenger av samlet utbytte til aksjonærene, nivået på skjermingsrenten og hvor mye ubenyttet skjerming som går tapt. Skjerming kan gå tapt ved at aksjonæren realiserer en aksje med lavere gevinst enn skjermingsfradraget knyttet til aksjen.

Tillegget som kommer av påslaget i skjermingsrenten på 0,5 prosentenheter, utgjorde om lag 11 pst. av årets beregnede skjermingsfradrag i 2025. Det tilsvarer om lag 900 mill. kroner.

Beregningen er basert på sjablongmessige framskrivninger. Tallgrunnlaget inkluderer ikke aksjer som eies gjennom aksjesparekonto.

SPØRSMÅL NR. 2578

Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Hilde Grande

Besvart 8. mai 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

I kommunekommisjonens rapport foreslås det at øremerkingen av veterinærvaktmidler tas bort.

Er man da klar over at man samtidig fjerner den forvaltningsmessige organiseringen av veterinærvakten, som foretas ved Landbruksdirektoratet ved tildeling av øremerkede midler, ser man for seg et alternativ til dagens system for organisering av veterinærvakt, og kan man ta sjansen på å utvikle et allerede fungerende system før

man eventuelt har et nytt system for organisering av veterinærvakt på plass?

BEGRUNNELSE:

Det er lite kjent at øremerkingen og organiseringen av veterinærvakten er knyttet direkte til Landbruksdirektoratets forvaltningsmessige ansvar, med inndeling av vekten i 160 vakt-distrikter. Vakt-distriktene går ofte på tvers av kommunegrensene, og sørger for at veterinærenes

responstid og kjøreavstander for å nå ut til dyreeiere i tide er akseptabel. Landbruksdirektoratet påpeker i sitt høringssvar at deres oppgave faller bort ved fjerning av øremerking til vakttilskuddet, og at kommunene da står fritt til å organisere dette selv. Det fører i praksis til at de etablerte vaktdistriktene faller bort, og at kommunene selv må organisere og avtale inndeling i vaktdistrikter og fordeling av administrativt og økonomisk ansvar. I høringssvarene til kommunekommisjonen får videreføring av alle øremerkede midler til veterinærdekning bred støtte. Mange kommuner advarer mot å svekke veterinærvakten i sine høringssvar. De ber om mer statlig styring og en styrking av vekten. Fagmiljøene og flere kommuner advarer om kollaps av vekten ved fjerning av øremerkingen uten en alternativ bærekraftig modell.

SPØRSMÅL NR. 2579

Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 6. mai 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vil utenriksministeren sikre at Utenriksdepartementet går inn i forhandlinger og samarbeid med grensemyndighetene i Israel for å sikre at palestinere som har fått innvilget opphold i Norge kommer seg trygt ut av Gaza?

BEGRUNNELSE:

I Bergen bystyre ble en viktig interpellasjon fra Rødt vedtatt 29.04.2026, der bystyret bes om å gå ta initiativ overfor statlige myndigheter for å få Utenriksdepartementet til å gå i forhandlinger og samarbeid med grensemyndighetene (i Israel), for å hjelpe palestinere som har fått innvilget opphold her i Norge trygt ut av Gaza.

Bergen kommune har bosatt noen få palestinske familier fra Gaza som ble medisinsk evakuert i 2024 og 2025, og som har fått innvilget opphold her som kvoteflyktninger. De kom sammen med pårørende for medisinsk behandling. Siden evakueringen måtte skje fort, ble familiene splittet. Blant familiene som nå bor i Bergen, er det derfor flere som ufrivillig har blitt adskilt fra barn, foreldre

Svar:

Kommunekommisjonens rapport ble levert til Kommunal- og distriktsdepartementet 9. januar 2026. Jeg er kjent med at kommunekommisjonen foreslår å avvikle øremerking av veterinærvaktmidler, og innlemme dette i kommunenes generelle rammetilskudd. Kommunal- og distriktsdepartementet har som ansvarlig departement, gjennomført høring av kommunekommisjonens utredning.

I mine svar knyttet til skriftlig spørsmål 2216 og skriftlig spørsmål 2382, datert henholdsvis 14. april 2026 og 20. april 2026, har jeg redegjort nærmere for kommunenes lovpålagte ansvar for å sikre tilstrekkelig tilgang på veterinærtjenester. Tilstrekkelig tilgang er viktig for å ivareta dyrehelse, dyrevelferd, mattrygghet og beredskap, samt sikre at vi har landbruk og matproduksjon i hele landet.

Mottatte høringsinnspill vil bli vurdert før det tas stilling til hvilke tiltak som skal gjennomføres.

og ektefeller. Flere har fått lovnader om at de vil få hjelp til gjenforening.

Pårørende i Gaza har på sin side fått innvilget familieinnvandring til Norge. Disse sakene har blitt hastebehandlet på grunn av den usikre situasjonen i Gaza. Problemet er at disse menneskene ikke kommer seg ut av Gaza uten hjelp fra utenlandske myndigheter. Familiene som er her, kan heller ikke returnere. For folkemordet fortsetter i Gaza selv om verdens oppmerksomhet nå er rettet mot andre steder. Alle som bor i Gaza, lever med frykt for om de vil overleve dagen i dag eller morgendagen.

Det bor nå palestinske barn i Bergen som savner mor og far, og som er redde for om de vil overleve i Gaza. UD kan bistå med utreise slik de gjør med norske statsborgere og deres familiemedlemmer.

Svar:

Norske myndigheter har gitt tilbud om assistert utreise fra Gaza til norske borgere og utenlandske borgere som er bosatt i Norge, samt til nære familiemedlemmer av

disse som har gyldig opphold i Norge og reiser sammen med dem. Vi har bistått over 300 personer med utreise.

For å kunne bistå denne gruppen personer med assistert utreise fra Gaza, har man i praksis også måttet sørge for videre transport ut av regionen og til Norge. Norske myndigheter har måttet yte en betydelig grad av praktisk bistand i disse sakene, både når det gjelder selve grensekryssingen og med etterfølgende hjelp til videre reise.

I sakene som representantens spørsmål gjelder, har deler av familien blitt hentet til Norge gjennom Medevac-ordningen, mens andre familiemedlemmer er i Gaza. Medisinsk evakuering fra Gaza ble etablert for å hjelpe og tilby behandling til flest mulig pasienter innenfor en kvote på 100 for å avlaste helsesystemet i Gaza. Valg av pasienter og deres oppførte følgespersoner baserer seg på lister fra Verdens helseorganisasjon. Dessverre er det slik at familier kan bli splittet i forbindelse med at pasienter får tilbud om medisinsk behandling i Norge eller andre land gjennom Medevac-ordningen.

I disse sakene dreier det seg om å bistå utenlandske borgere som nylig har fått oppholdstillatelse i Norge, men som ikke er bosatt i Norge, med både grensekryssing og videre hjelp. Norske myndigheter kan dessverre ikke påta seg å yte samme type bistand til denne gruppen som til norske borgere. En innvilget oppholdstillatelse i Norge gir en rett til innreise i riket, men norske myndigheter kan ikke påta seg å sørge for at alle som har fått en tillatelse, kan komme seg hit og ta i bruk tillatelsen. Det gjelder både personer som oppholder seg på Gaza og andre steder det kan være vanskelig å reise til Norge fra.

Jeg har tidligere svart på flere spørsmål om bistand til utreise fra Gaza for personer i en liknende situasjon som dem denne saken gjelder. Jeg viser her til mine tidligere svar til representanten Ingrid Fiskaa 13.05.2025 og 12.01.2026, samt til mitt svar til representanten Hege Bae Nyholt 26.11.2025.

SPØRSMÅL NR. 2580

Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Ole Herman Sveian

Besvart 7. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Vil klima- og miljøministeren sørge for at rovviltforliket følges ved å ta ut resterende lisensfellingskvote på jerv så langt det lar seg gjøre hvert år og støtte opp om og sette inn andre nødvendige tiltak for å få felt mer jerv i forvaltningsområdet og beiteprioritert område?

BEGRUNNELSE:

Vi ser nå at jervebestanden i deler av Sør-Norge over flere år har gjort store skader i region 3 (Oppland) og sørlige deler av region 6 (Møre og Romsdal). Skadetrykket har vært stort over flere år. Det har vært satt i gang omfattende tiltak for å begrense skader og for å få gjennomført en mer effektiv lisensfelling, men det er store, alpine områder og vanskelig både å få tatt ut lisensfellingskvoten og å dokumentere skader og tap. I Oppland har bestanden av jerv ligget over bestandsmålet i mange år, mens i Møre og Romsdal har de utfordringer med å få registrert nok ynglinger for å kunne få sette i gang med lisensfelling tross store, store tap av sau til jerv.

Mange beitebrukere i disse områdene som nå vurderer sterkt om de skal legge ned driften på grunn av

mange år med store tap. Dette er en fallitterklæring for forvaltningen og enigheten i rovviltforliket om en tosidig målsetting. Dette vil få betydelige konsekvenser for lokal samfunnsutvikling, næringsstruktur, bruk av utmarksressursene og for målet om økt selvforsyning. Skadepotensialet vil også flytte seg til andre tilgrensende området og skadetrykket vil bli større på både villrein og tamrein i området dersom beitenæringa blir lagt ned.

Det har over mange år vært sånn at lisensfellingskvotene ikke har blitt tatt ut og senest for lisensfellingsperioden 2025/2026 er bare 30 % av lisensfellingskvoten i Oppland tatt ut. I Møre og Romsdal klarte de å ta ut lisensfellingskvoten denne sesongen på grunn av en stor mobilisering for å få regulert ned bestanden. Dette er første gangen på mange år at de har lyktes med dette, men det har krevd en voldsom innsats.

I rovviltforliket fra 2004 understrekes «betydningen av eiendomsretten, herunder beiteretten, som grunnleggende prinsipper» og at den todelte målsettingen skal opprettholdes. Det skal altså fortsatt skulle være mulig med levedyktig næringsvirksomhet i landbruket i områder med rovvilt. Rovviltforliket fra 2011 bygger videre på forliket fra 2004 og presiserer at det «skal det legges vekt

på regional forvaltning, respekt for eiendomsretten, og enkeltmenneskers og lokalsamfunns livskvalitet.». Det står videre at dyr på utmarksbeite «har mange positive kvaliteter, og det er viktig å sikre levedyktig næringsvirksomhet i landbruket i områder med rovvilt.

Svar:

Det er en klar målsetting å forvalte jervebestanden mest mulig i samsvar med bestandsmål, både nasjonalt og i hver enkelt region. Nasjonalt har bestanden over tid vært over bestandsmålet, og forvaltningen arbeider derfor for å redusere og stabilisere den på bestandsmålet. Det er svært krevende å forvalte viltbestander på et så detaljert nivå. Vi har et nasjonalt mål som skal oppnås ved at hver enkelt region ligger så nær sine respektive bestandsmål som mulig, og i tillegg skal bestandsmålene primært nås innenfor de areal rovviltneemndene prioriterer til rovdyr.

Tallene fra 2025 viste at vi er på rett vei med å få bestanden nærmere bestandsmålet nasjonalt. Nasjonalt ble det registrert 51 ungekull. Av disse ble 11 ungekull tatt ut ved ekstraordinære hiuttak besluttet av Miljødirektoratet, slik at det var 40 ungekull ved inngangen til beitesesongen for sau. Dermed er vi kun ett ungekull over det nasjonale bestandsmålet på 39 ungekull. Samtidig er det forskjell mellom regionene, og i 2025 var det særlig Nordland som skilte seg ut med en jervebestand betydelig over regionalt bestandsmål. De øvrige regionene lå på eller relativt nær sine respektive regionale bestandsmål.

Representanten Sveian peker spesielt på situasjonen i forvaltningsregion 3 (Oppland) og Møre og Romsdal i den sørlige delen av forvaltningsregion 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal). I region 6 er det regionale bestandsmålet 10 årlige ungekull av jerv, og rovviltneemnda har fordelt disse med et delmål på 7 i Trøndelag og 3 i Møre og Romsdal. I 2025 er det registrert totalt 8 ungekull av jerv i regionen, dvs. 2 ungekull under målet. Ett av disse er tatt ut gjennom ekstraordinært hiuttak, slik at det ved inngangen til beitesesongen for sau var 3 færre ungekull enn det regionale bestandsmålet. I Møre og Romsdal ble det registrert 3 ungekull, noe som er eksakt på delmålet rovviltneemnda har satt for dette fylket. Av hensyn til beitenæringen ble likevel ett av disse tatt ut gjennom ekstraordinært hiuttak, slik at antall ungekull ved inngangen til beitesesongen var under bestandsmålet i Møre og Romsdal.

I region 3 (Oppland) var jervebestanden over bestandsmålet i 2025, med 6 registrerte ungekull mot et regionalt bestandsmål på 4. Innenfor jervesonen var det imidlertid 4 ungekull, altså i tråd med målsettingen for dette området. Miljødirektoratet vedtok ekstraordinært uttak av det ene overtallige ungekullet, som befant seg i beiteprioritert område, og Statens naturoppsyn gjennomførte oppdraget. I tillegg vedtok Miljødirektoratet ekstraordinære uttak av noen enkeltindivider, og SNO lykkes

med uttak av 2 jerver i Skjåk innenfor jerveprioritert område. Miljødirektoratet vedtok ikke ekstraordinært uttak av det andre overtallige ungekullet som befant seg utenfor jervesonen. Årsaken til dette var at ungekullet ble født i ukjent hilokalitet og først registrert seint på sesongen via viltkamera, slik at det ikke lenger var et alternativ å vurdere hiuttak.

I år er situasjonen så langt at det ikke er påvist noen ungekull av jerv i Møre og Romsdal. I region 3 (Oppland) er det registrert 6 ungekull, og som i fjor er 2 av disse i beiteprioritert område og de 4 resterende innenfor jervesonen. Miljødirektoratet har besluttet ekstraordinære uttak av begge ungekullene i beiteprioritert område i tillegg til ett av ungekullene innenfor jervesonen, og altså mål om uttak av 3 av de så langt 6 registrerte ungekullene. I tillegg ble det fattet vedtak om uttak av enkeltdyr i Øystre Slidre, Vågå, Nord-Fron, Sør-Fron, Gausdal og Nord-Aurdal, samt at det er gjort ekstraordinære uttak av enkeltdyr i naboregionen mot vest og nært grenseområdet til region 3 (Oppland).

Til tross for en rekke beslutninger om ekstraordinære uttak, vil det være slik at det heller ikke gis en garanti for at Statens naturoppsyn lykkes med å utføre alle oppdrag. Det er mange forhold som skal ligge til rette for å kunne gjennomføre ekstraordinære uttak på en effektiv og sikker måte, og her må Statens naturoppsyn være suverene til å vurdere mulighetene. I region 3 (Oppland) har Statens naturoppsyn så langt kun lykkes med uttak av valp i en hilokalitet.

Rovviltforliket har en todelt målsetting som skal oppnås ved at rovdyr og beitenæring prioriteres i ulike områder. Jeg forstår at det kan oppleves inngripende for dyreeiere, men i rovdyrprioriterte områder skal beitenæring tilpasses rovdirene gjennom gode tapsforebyggende tiltak. Dersom rovdirene skal vike i disse områdene, betyr det at hele sonopolitikken opphører og vi risikerer å miste rovdirene i Norge. Store deler av tapet av sau til jerv i Sør-Norge skjer innenfor områdene rovviltneemndene har prioritert til jerv, og med en registrert jervebestand i disse jerveprioriterte områdene som samsvarer godt med bestandsmålet (region 3) eller er mindre enn bestandsmålet (Møre og Romsdal), er det et begrenset handlingsrom for uttak av jerv. Skal skadeomfanget til jerv reduseres innenfor områder prioritert til jerv vil det derfor være nødvendig å iverksette mer effektive tapsforebyggende tiltak, noe som også støttes økonomisk over en egen tilskuddsordning.

Jeg vil også vise til at regjeringen har bevilget 5 millioner kroner til et jerveprosjekt i Nord-Gudbrandsdalen som nå har startet opp. Opphavet til dette prosjektet er et tydelig lokalt initiativ og ønske fra kommunene. Jeg mener dette er et konstruktivt tiltak for å få mer kunnskap og en enda mer treffsikker forvaltning av både jerv og beitedyr.

SPØRSMÅL NR. 2581**Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 6. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Mener statsråden at det er i tråd med forutsetningene for stillingen og hensynet til beredskap at direktøren for Hovedredningssentralen i begrenset grad er fysisk til stede ved hovedkontoret i Bodø, og vil statsråden ta initiativ til å sikre at direktørstillingen utøves av ny ledelse i tråd med fastsatt kontorsted?

BEGRUNNELSE:

Direktørstillingen ved Hovedredningssentralen (HRS) er av Justis- og beredskapsdepartementet fastsatt med kontorsted i Bodø. Direktøren har det overordnede ansvaret for både HRS Nord-Norge i Bodø og HRS Sør-Norge på Sola, med totalt om lag 130 ansatte, hvorav rundt 50 redningsledere. Rollen er en åremålsstilling og utnevnes av departementet, og inngår i en tydelig styringsstruktur forankret i Prop. 1 S og Stortingets behandling, med fastsatte rammer for styringsdialog, rapportering og oppfølging.

Det har over tid kommet frem opplysninger om at direktøren i begrenset grad er fysisk til stede ved hovedkontoret i Bodø. Innsyn i reiseregninger tyder på at kontorfunksjonen i stor grad ivaretas gjennom dagsreiser og korte opphold, samtidig som direktøren har bostedsadresse i Sør-Norge. Dette underbygges av omtale i media og tilbakemeldinger fra ansatte og tilknyttede fagmiljøer.

Flere aktører har uttrykt bekymring for at manglen på tilstedeværelse kan svekke ledelse, situasjonsforståelse og beredskap. Det vises til at HRS er en sentral nasjonal beredskapsinstitusjon, med særlig ansvar for operasjoner i nordområdene, hvor geografisk nærhet, lokalkunnskap og tilstedeværelse anses som viktige faktorer.

Selv om direktøren også har nasjonale oppgaver som innebærer reisevirksomhet og ekstern samhandling, reiser saken spørsmål om hvorvidt dagens praksis er i tråd med intensjonen bak lokaliseringen av stillingen. Det er også vist til at problemstillingen tidligere er tatt opp politisk, uten at det synes å ha medført endringer i praksis.

På denne bakgrunn er det behov for en avklaring av hvordan departementet følger opp egne føringer for lokalisering og tilstedeværelse, og hvilke krav som faktisk stilles til utøvelsen av stillingen i lys av beredskapshensyn.

Åremålet er utløpt og nåværende direktør er blant søkerne til stillingen, men det har overtid dukket opp en del som tilsier at denne mannen ikke bør bekle stillingen lengre. Det er derfor nødvendig at ansvarlig statsråd griper

inn i prosessen før dette åremålet videreføres med nåværende direktør.

Svar:

Hovedredningssentralen (HRS) er en virksomhet underlagt Justis- og beredskapsdepartementet som leder og koordinerer alle typer redningsaksjoner (land-, sjø- og luftredningstjeneste).

Hovedredningssentralen ble slått sammen til én sentral fra 1.1.2020, delt i to avdelinger hvorav en i Bodø og en ved Sola/Stavanger. Det ble samtidig opprettet en ny direktørstilling med ansvar for den administrative ledelsen av virksomheten og virksomhetsledelse ovenfor Justis- og beredskapsdepartementet.

Det ble i 2020 inngått en arbeidsavtale mellom Justis- og beredskapsdepartementet og Jon Halvorsen. I avtalen står det at stillingen som Direktør HRS er lagt til avdeling Bodø. Det gis i tillegg mulighet for å disponere en kontorplass på avdeling Sola og i Oslo. Tilstedeværelse i Bodø og på Sola er viktig for ledelsen av HRS. I tillegg har HRS aktivitet og møter også andre steder i landet. Som leder for denne virksomheten er oppgavene, ansvaret og behovet for ekstern samhandling helt sentralt.

Stillingen som direktør for HRS er et åremål på seks år. Stillingen ble lyst ut med søknadsfrist 26. mars 2026. Ansettelsesprosessen pågår. Direktøren ansettes av Justis- og beredskapsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 2582**Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed****Besvart 8. mai 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Mener statsråden at marine grunnkart gir et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for kommunenes arbeid med kystsoneplaner, og hvordan forventer statsråden at kystkommunene skal kunne oppfylle statsforvalterens krav til dokumentasjon og kunnskapsgrunnlag i kystsoneplanene innenfor dagens økonomiske og faglige rammer?

BEGRUNNELSE:

I årene 2020–2022 gjennomførte Norges geologiske undersøkelse (NGU), Havforskningsinstituttet (HI) og Kartverket et pilotprosjekt der de kartla havbunnen og produserte marine grunnkart for tre kystområder. Prosjektet ga ny og viktig kunnskap om geologi og bunnforhold, dybde, naturtyper og forurensning i sedimentene i Stavanger i Rogaland, Ålesund og Giske i Møre og Romsdal, og Kvæningen og Skjervøy i Troms. Prosjektet var et resultat av samfinansiering mellom stat, fylkeskommuner og kommuner.

For 2026 har regjeringen bevilget midler til NGU, Kartverket og HI for å kartlegge og produsere marine grunnkart i Varangerfjorden. Marine grunnkart er et av statens viktigste verktøy for å innhente kunnskap om det som ligger under havoverflaten, og i områdene som er kartlagt ligger kunnskapsnivået helt i forskningsfronten.

Kommunene Kvæningen, Nordreisa og Skjervøy startet i januar 2023 opp arbeidet med felles kystsoneplan med utgangspunkt i «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027».

Statsforvalteren i Troms og Finnmark har levert omfattende innsigelser til konsekvensutredningen og kunnskapsgrunnlaget som er lagt til grunn i arbeidet. Statsforvalteren har frem til nå ikke godkjent at marine grunnkart er et godt nok kunnskapsgrunnlag i kommunenes kystsoneplan.

Svar:

Marine grunnkart utgjør et viktig og verdifullt kunnskapsgrunnlag for kommunenes arbeid med kystsoneplanlegging. Kartene gir detaljert og ny kunnskap om blant annet dybdeforhold, geologi, sedimenter og marine naturtyper, og representerer et betydelig løft sammenliknet med tidligere tilgjengelige data. Der marine grunnkart foreligger, gir de kommunene et langt bedre utgangspunkt for å vurdere arealbruk i sjø enn det som tidligere har vært mulig, og for de tema kartene dekker,

skal de kunne dekke kravene til dokumentasjon og kunnskapsgrunnlag i kystsoneplanene.

Samtidig er det viktig å understreke at kystsoneplanlegging etter plan- og bygningsloven er en helhetlig planprosess, der flere hensyn skal avveies. Marine grunnkart alene gir ikke svar på alle relevante problemstillinger som må vurderes i en kystsoneplan. For eksempel vil de ikke nødvendigvis si noe direkte om økologisk tilstand i vannforekomster eller alle hensyn som berører natur, fiske, ferdsel og friluftsliv. Slike temaer kan være avgjørende for arealavveieringer i kystsonen og må inngå i planens samlede kunnskapsgrunnlag.

Regjeringen er opptatt av at planer bygger på et tilstrekkelig og relevant kunnskapsgrunnlag samtidig som kunnskapsnivået må stå i et rimelig forhold til planens detaljeringsnivå, risiko og konsekvenser. Det er derfor ikke slik at alle forhold nødvendigvis må være fullt utredet på kommuneplannivå. En del problemstillinger må avklares gjennom overordnede vurderinger i kystsoneplanen, mens andre først vil være naturlige å utrede nærmere på et senere stadium/tidspunkt, for eksempel i forbindelse med reguleringsplaner eller konsesjoner etter sektorlover.

Statsforvalterne har en viktig rolle som statlig fagmyndighet og skal bidra til at nasjonale og vesentlige regionale interesser blir ivaretatt. Det samme gjelder andre myndigheter som skal bidra inn i planprosessene. Samtidig forutsetter plan- og bygningsloven dialog og skjønn i vurderingen av hva som er tilstrekkelig dokumentasjon på ulike plannivåer. Regjeringen er opptatt av at statlige myndigheter utøver innsigelsesmyndigheten på en måte som er forutsigbar og forholdsmessig, og som også tar hensyn til lokale forhold.

Regjeringen har de senere årene styrket den statlige innsatsen for å gjøre nasjonale data lettere tilgjengelig for kommunene, blant annet gjennom marine grunnkart, Artskart, Naturbase og felles digitale kartløsninger. Dette er ment å bidra til å redusere behovet for kostbare lokale kartlegginger. Samtidig er det en erkennelse av at kunnskapsgrunnlaget i sjø er dårligere enn på land, og særlig mindre kystkommuner kan ha begrenset kapasitet til å gjennomføre omfattende utredninger på egen hånd. Dette vil særlig gjelde detaljert kartlegging av marin natur som koraller. I Kystkartleggingsprogrammet som har oppstart i Varangerfjorden er marine grunnkart hovedelementet. Programmet kan i en viss grad også benyttes til å innhente annen relevant kunnskap om økosystemene. Kunnskapsinnhenting er imidlertid kostnadskreven og vi oppfordrer interessenter, enten det er næringer eller

kommunal sektor, til å være med og støtte opp om den statlige grunnfinansieringen.

Regjeringen arbeider derfor videre med å tydeliggjøre forventningene til kunnskapsgrunnlag og konsekvensutredninger. Et sentralt tema i dette arbeidet er nettopp grensesnittet mellom hva som bør avklares i overordnede planer, og hva som mer hensiktsmessig kan utredes på senere plannivåer og konsesjon. Regjeringen har også satt i gang arbeidet med statlige planretningslinjer for kystnære sjøområder. Planretningslinjene skal bidra til en mer samordnet og bærekraftig arealforvaltning, samt forenkle kommunenes arbeid med arealsaker i kystnære sjøområder.

Avslutningsvis vil jeg understreke at marine grunnkart er svært viktig for kystsone-planlegging. Kartene kan for eksempel gi informasjon om eventuelle behov for ytterligere kunnskapsinnhenting. Samtidig kan de ikke alene dekke alle hensyn som plan- og bygningsloven forutsetter at kommunene vurderer.

God kystsoneplanlegging forutsetter at man bruker den best tilgjengelige kunnskapen. Der marine grunnkart finnes vil dette sammen med annen kunnskap kunne bidra til en helhetlig avveining av miljø og andre samfunnsinteresser.

SPØRSMÅL NR. 2583

Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Ole Herman Sveian

Besvart 6. mai 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Mener statsråden at det er et akseptabelt utslag av dagens markedsmoell at prisene i NO3 i perioder nå har vært blant Europas høyeste, og ser statsråden behov for å vurdere endringer av modellen, og/eller eventuelt kompensasjonsordninger dersom modellen gir urimelige økonomiske konsekvenser for næringsliv i enkeltområder?

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har vi sett en uvanlig og krevende situasjon i Midt-Norge, der økt produksjon av vindkraft i prisområde NO3 har sammenfalt med høyere strømpriser i samme område.

Fagmiljøer, blant annet ved SINTEF Energi og NTNU, peker på at dette kan skyldes hvordan den flytbaserte markedskoblingen er implementert. Særlig trekkes det frem at interne flaskehalsar i nettet og valg av såkalte GSK-strategier kan gi utilsiktede og lite intuitive utslag i prisdannelsen.

Videre fremgår det at mindre prisområder som NO3 i større grad kan bli belastet med å håndtere flaskehalsar i det samlede nordiske systemet, noe som reiser spørsmål om både fordelingseffekter og tillit til markedet.

Svar:

Med flytbasert markedskobling ses kraftsystemet og strømmettet over store områder i sammenheng. Kraft-

flyten bestemmes ut fra et mål om å utnytte den samlede kraftproduksjonen og nettet mest mulig effektivt. Målet med overgangen til flytbasert markedskobling er å utnytte kraftsystemet bedre enn det som var tilfellet med det gamle systemet. I Norden ble flytbasert markedskobling innført i slutten av oktober 2024.

I perioden etter at flytbasert markedskobling ble innført har den gjennomsnittlige spotprisen i Midt-Norge (NO3) vært 41 øre per kWh. Det er 43 øre per kWh lavere enn Sørvest-Norge (NO2), men 22 øre per kWh høyere enn Nord-Norge (NO4) i samme periode. I motsetning til Nord-Norge har Midt-Norge kraftunderskudd i normalår, og er dermed avhengig av kraftimport for å dekke deler av kraftforbruket.

De høye prisene vi har sett i NO3 den siste tiden skyldes ikke flytbasert markedskobling alene. Flytbasert markedskobling er en del av forklaringen på hvordan prisene reflekterer de

faktiske flaskehalsene i nettet, men de høye prisene skyldes summen av flere forhold som hydrologisk balanse, produksjon og forbruk i området, overføringskapasitet internt i regionen og mot resten av landet og Sverige, vedlikehold og driftsbegrensninger i nettet, samt prisnivået i de omkringliggende budområdene.

I tillegg til flytbasert markedskobling har det nylig også vært andre større endringer i kraftmarkedet, blant annet i balansemarkedene. Endringene er fremdeles nye for markedsaktørene og systemansvarlig. Vi er fortsatt i en innkjøringsfase, og både kraftprodusenter og system-

ansvarlig vil gjøre tilpasninger etter hvert som de tilegner seg nye erfaringer. For at aktørene skal kunne bygge opp kompetanse på flytbasert markedskobling og ta riktige produksjonsbeslutninger slik at kraftsystemet utnyttes

best mulig, er jeg opptatt av at Statnett som systemansvarlig er åpen og tydelig på valgene de tar og hvilke konsekvenser det kan ha for markedet.

SPØRSMÅL NR. 2584

Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Bjørn Arild Gram

Besvart 11. mai 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Vil Forsvarsministeren gjennom Forsvarsdepartementet gi Forsvarsbygg oppdrag om å iverksette en konkret anskaffelse, inkludert finansiering, av en større mengde kvarter på Setermoen før sommeren?

BEGRUNNELSE:

Allerede i forrige langtidsplan, Prop 14 S (2020-2021), ble vedtatt at 4. mekaniserte bataljon i Brigade Nord skulle opprettes, for å kunne fylle NATOs kapabilitetsmål om en mekanisert brigade med høy oppsetting bestående av fire manøverbataljoner. I gjeldende langtidsplan er det store ambisjoner for utviklingen av Brigade Nord og investeringer på Setermoen. Bataljonen er i dag opprettet med ledelselement, og med målsetting om gradvis oppbygging. På møte med hærkommunene 17. november 2025, uttalte Hærstaben at mangel på kvarter på Setermoen var Hærens største utfordring innenfor EBA. Hærstaben beskriver mangelen på boliger som kritisk og skisserte et behov for 350 kvarter innen 2027 og ytterligere 200 kvarter innen 2030. I tillegg til dette er det beskrevet et behov for 125 familieleiligheter.

Bardu kommune har vært i markedsdialog med Forsvarsdepartementet, Forsvarsstaben og Forsvarsbygg med flere møter de siste to årene, og det er etablert et offentlig/ privat samarbeid mellom kommunen og private som nå bygger 20 familieleiligheter på Setermoen etter byggherremodellen, med byggetid på ett år. Med så store investeringer innenfor eiendom, bygg og anlegg knyttet til basene i nord, er det avgjørende at så mye som mulig løses sivilt og slik at Forsvarsbygg først og fremst konsentrerer seg om utbygginger innenfor leirgjerdene. Dette offentlig/ private samarbeidet er nå klar til å bygge 300 kvarter i ferdigregulert område, som ligger i gangavstand til Setermoen leir, etter byggherremodellen, som vil spare Forsvarsbygg for ressurser i alle delene av prosjektets faser.

Forsvarsbygg er en oppdragsstyrt etat, og utfordringen ligger i at Forsvarsbygg først må gis et oppdrag som også må finansieres, før anskaffelse kan iverksettes. Det er så langt ikke gitt oppdrag til Forsvarsbygg.

Svar:

Det er et behov for utbygging og modernisering av forlegningskapasiteten på Setermoen, slik det er på flere andre lokasjoner rundt om i landet. I prop S 68 (2025-2026) Økte rammer og prioriteringer i Langtidsplanen for forsvarssektoren er derfor midler til investering i eiendom, bygg og anlegg et prioritert formål fra regjeringens side.

Når det konkret gjelder fremskaffelse av kvarter på Setermoen, er dette prosjekter med kostnadsrammer som faller innenfor forsvarssjefens fullmakter til å prioritere og iverksette. Forsvarssjefen foretar løpende prioriteringer mellom forskjellige EBA-prosjekter av denne størrelsesordenen, innen stramme økonomiske rammer og utfra hvor behovet er størst. Forsvarssjefen ser også prioriteringer på EBA-området i sammenheng med overordnede prioriteringer og endringer i langtidsplanen, for eksempel fremskyndelse av Finnmarksbrigaden.

Forsvaret har overfor departementet opplyst om at det det både i 2026 og 2027 vil bli overlevert nye boliger fra Forsvarsbygg, som vil bidra til å imøtekomme behovet.

Forsvaret melder også om at det er iverksatt praktiske tiltak for å løse utfordringene med forlegning på kort sikt, og at tiltak vurderes løpende i driftssporet.

Etter planen skal Forsvaret i 2026 gi Forsvarsbygg i oppdrag å utarbeide sentralt styringsdokument for bygging av kvarter på Setermoen, og som vil danne grunnlaget for den videre beslutningsprosessen.

Oppdraget til Forsvarsbygg vil inkludere føringer om å vurdere ulike modeller for fremskaffelse, inkludert en vurdering av offentlig-privat-partnerskap.

SPØRSMÅL NR. 2585**Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen****Besvart 8. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Lokal- og regional media preges fortsatt av store utfordringer på Sørlandsbanen og Arendalsbanen. Innstillinger og forsinkelser virker fortsatt å prege togtilbudet.

Hva er dagens status i forhold til regularitet og forsinkelser på Sørlandsbanen og mener statsråden at dagens situasjon for reisende, pendlere og studenter er tilfredsstillende?

BEGRUNNELSE:

Viser til tidligere skriftlige spørsmål dok. nr. 15:537 (2025-2026) og svaret fra statsråden der statsråden svarte at fjerntogene skulle kjøres i henhold til avtalt ruteplan fra uken svaret kom. Altså uke 48 2025.

Svar:

Som jeg tidligere har skrevet til Stortinget i svar på spørsmål nr. 2416, nr. 2569, nr. 2233, nr. 2182, nr. 2140, nr. 2107, nr. 1996, nr. 1782, nr. 1457 og nr. 1112 om Sørlandsbanen, holder ikke fjerntogene på Sørlandsbanen kvaliteten som er avtalt og tilbudet til de reisende er derfor ikke godt nok.

Som redegjort for i tidligere svar har Go-Ahead Norge (GAN) utarbeidet og iverksatt en tiltaksplan med avbøtende tiltak som har hatt effekt. Brannen mellom Nordagutu og Kongsberg onsdag 29. april til 2. mai, førte igjen til mange innstillinger, samt skader som bidrar til lav tilgjengelighet på togsett.

Situasjonen er krevende og det jobbes hardt med å få flere tog i trafikk.

SPØRSMÅL NR. 2586**Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug****Besvart 7. mai 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Oppgraderingen av regionalnettet Råde-Fjærå-Skytterhuset er avgjørende for å øke nettkapasiteten til Fredrikstad og Øra industriområde. Dette er den siste delen av første tiltakspakke som gir effekt av tidligere oppgraderinger, og er nødvendig for energiomstilling og konkurransekraft i regionen. Konesjonssøknaden ble sendt til NVE i desember 2024 og oppdatert etter deres tilbakemeldinger, men saken har ennå ikke fått saksbehandler.

Hvor lenge mener statsråden det er akseptabelt å vente på en saksbehandler hos NVE?

Svar:

Oppgradering av kraftnettet og raskere nettutbygging er viktige prioriteringer for regjeringen. Våren 2023 la jeg frem en «Handlingsplan for raskere nettutbygging og bedre utnyttelse av nettet», og siden har vi gjennom-

ført en rekke tiltak som bidrar til å korte ned tidsbruken i myndighetsbehandlingen av konsesjonssøknader om nett. Samtlige av tiltakene i handlingsplanen er nå fulgt opp, mens regjeringens arbeid med å effektivisere og forenkle fortsetter med stor styrke.

Et effektivt tiltak for å redusere tiden det tar å behandle konsesjonssøknadene og kutte i køen av saker, har vært å øke ressursene til konsesjonsmyndighetene. For å redusere køen av konsesjonssøknader og legge til rette for en effektiv behandling av nye saker, har blant annet saksbehandlingskapasiteten i NVE blitt vesentlig styrket. NVE har som følge av de økte bevilgningene, hatt en betydelig vekst i antall behandlede søknader om nye nettanlegg.

Noen av sakene NVE mottar har mangler eller er av for dårlig kvalitet, og kan ikke behandles før NVE får ny informasjon. Etter det Energidepartementet har fått opplyst fra NVE, var dette tilfellet for konsesjonssøknaden for oppgraderingen av regionalnettet Råde-Fjærå-Skytterhuset, som NVE mottok i 2024 og som måtte sendes i retur med krav om flere utredninger. Utredningene er gjen-

nomført og ble ifølge NVE mottatt i november 2025. God kvalitet på konsesjonssøknadene er en forutsetning for at konsesjonsmyndighetene skal kunne behandle søknadene effektivt. NVE opplyser for øvrig at saken forventes å bli fordelt og tatt til behandling over sommeren.

I nettsaker er NVE konsesjonsmyndighet, og eventuelle klager på NVEs vedtak sendes til Energidepartementet for klagebehandling. Jeg kan derfor ikke gå nærmere inn på den konkrete saken.

SPØRSMÅL NR. 2587

Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen

Besvart 8. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Jeg er blitt gjort kjent med at Hovedredningssentralen har utarbeidet en rapport om redningstjenestens rolle i krise og krig. Rapporten er sendt til justis- og beredskapsdepartementet nylig.

I hvilken grad har Forsvaret og 330-skvadronen vært involvert i utarbeidelsen av denne rapporten i lys av redningsoppdraget de utfører på vegne av Norge og vil statsråden sørge for at rapporten blir offentliggjort med umiddelbar virkning?

Svar:

I Totalberedskapsmeldingen fremgår det at regjeringen vil «vurdere hva som kan og bør forventes av brann- og redningsvesenet, redningstjenesten, politiets og Politiets sikkerhetstjenestes kapasiteter og oppgaver i krise og i krig. Oppfølgingsarbeidet pågår, og HRS' utredning må ses i denne sammenhengen.

I meldingen slås det fast at Norge står i en vesentlig mer alvorlig sikkerhetspolitisk situasjon, noe som gjør det nødvendig å styrke den sivile beredskapen og omlegge den sivile delen av totalforsvaret. Meldingen understreker at det sivile samfunnet må være forberedt på krise og krig, slik at kritiske samfunnsfunksjoner kan opprettholdes i øvre del av krisespekteret. Redningstjenesten er en slik kritisk funksjon, og meldingen legger til grunn at nøkkelaktører må kunne ivareta kjerneoppgaver overfor befolkningen, noe som krever tydelige rolle- og ansvarssavklaringer.

I en situasjon der riket er i krig eller krig truer eller rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare vil bevaring av Norges suverenitet, territoriale integritet og demokratiske styreform være regjeringens aller høyeste prioritet. En slik situasjon vil kunne kreve at regjeringen (staten) trekker på samfunnets samlede ressurser (offentlige som

private) for å understøtte forsvaret av landet, ivareta sivilsamfunnets grunnleggende funksjonalitet og beskytte sivilbefolkningen. Hvordan ressurser eventuelt vil bli disponert i en slik situasjon kan derfor være et annet spørsmål enn hvordan ressursene disponeres i fredstid.

Stortinget har vedtatt et flerbrukskonsept for redningshelikoptrene, og det ligger fast. Redningstjenesten i Norge er bygget på et solid sivilt-militært samarbeid, og det skal den fortsatt være.

Utredningen er bestilt av Justis- og beredskapsdepartementet gjennom tildelingsbrevet til Hovedredningssentralen for 2025.

Utredningen har ikke vært på offisiell høring i Forsvaret, men Hovedredningssentralen (HRS) har opplyst at utredningsarbeidet er gjennomført i dialog med relevante aktører, herunder Forsvaret. Forsvarets operative hovedkvarter (FOH), ved juridisk fagmiljø, ble tidlig involvert og har bidratt med faglige innspill knyttet til krigens folkerett og relevante rettslige rammer. Videre har Forsvarets høyskole, herunder fagmiljø innen krigens folkerett, vært benyttet som en sentral fagressurs i arbeidet.

130 Luftving og 330-skvadron, har etter det opplyste vært involvert gjennom kontakt og møtevirksomhet, samt ved invitasjon til å gi innspill gjennom spørreundersøkelse og deltakelse på relevante samarbeidsarenaer. Jeg registrerer at de selv ikke anser dette som å være en offisiell del av utredningen.

Utredningen har ikke vært unntatt offentlighet av Justis- og beredskapsdepartementet eller Hovedredningssentralen. Utredningen er trykket opp og blitt distribuert i et mindre omfang. Jeg kan videre opplyse om at Hovedredningssentralen har fått tilbakemeldinger på utredningen, og at deler av budskapet har blitt tolket på en måte som ikke var Hovedredningssentralens intensjon. Hovedredningssentralen opplyser derfor at de vil gjøre en ny gjennomgang og foreta enkelte justeringer for å tydeliggjøre budskap, intensjon og innhold. De opply-

ser videre at de derfor har stoppet videre distribusjon av rapporten i påvente av en justert versjon der rammene for hva utredningen er, og ikke er, tydeliggjøres.

Jeg registrerer at omtalen av utredningen i enkelte mediasaker kan forstås på en måte som kobler denne utredningen til en diskusjon om bruken av statens redningshelikoptre i fredstid, noe som etter mitt syn blir feil.

Jeg vil til sist opplyse om at det er klart at utredningen også aktualiserer behovet for å løfte blikket videre og

vurdere hvordan disse rammene virker i praksis gjennom hele krisespekteret.

Sett fra min side fremstår det derfor som naturlig å supplere utredningen med bredere strategiske vurderinger om hvordan dette påvirker beredskap og samvirke i praksis. HRS er derfor bedt om en tilleggsutredning.

SPØRSMÅL NR. 2588

Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 11. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvor mange ansatte som nå jobber med pasientreiser på hvert enkelt sykehus samt redegjøre for om helseforetak enten har etablert eller planlegger å etablere egen transporttjeneste for pasientreiser?

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har tatt kontakt med de regionale helseforetakene om helseforetakenes ressursbruk til håndtering av pasientreiseordningen, og hvorvidt de benytter eller planlegger å benytte egen transporttjeneste for pasientreiser. Vi oppfatter spørsmålet slik at representanten er opptatt av å få informasjon om pasientreiser med rekvisisjon som administreres av helseforetakene. Håndtering av reiser uten rekvisisjon håndteres av Pasientreiser HF og tas ikke med her.

Helse Sør-Øst

I Helse Sør-Øst organiserer og tilrettelegger pasientreisekontorene ved helseforetakene reiser for pasienter med et medisinsk behov eller der det ikke er mulig å reise med offentlig transport. Videre sørger pasientreisekontorene for at pasienter som kan reise sammen gjør det, noe som også gjør tjenesten kostnadseffektiv. Inngåelse av avtaler om transport av pasienter er omfattet av Lov om offentlig anskaffelser, og pasientreisekontorene sørger for at avtaler med drosjeselskaper og øvrige transportører etableres og følges opp.

Transport i egen regi i denne regionen er først og fremst et tilbud til pasienter som ikke trenger ambulanse, men er for syke for kunne ta drosje. Tiltaket avlastar ambulansene slik at helseforetakene kan opprettholde en god akuttmedisinsk beredskap. Det kan her være snakk om bruk av såkalte hvite ambulanser, minibusser, personbiler eller busser. Behovet for transport i egen regi er under løpende vurdering, men det er ikke planlagt større utvidelser av slike ordninger ved helseforetakene i regionen. Her gis en oversikt over antall årsverk ved helseforetakene i regionen som brukes til håndtering av pasientreiser:

Helseforetak	Antall årsverk (totalt 120,2)
Akershus universitetssykehus HF	1
Oslo universitetssykehus HF	46,4
Vestre Viken HF	21
Sykehuset Innlandet HF	13
Sykehuset Østfold HF	11
Sykehuset Telemark HF og Sykehuset i Vestfold HF	16,8
Sørlandet sykehus HF	11
Sunnaas sykehus HF	0

Oslo universitetssykehus HF (OUS) koordinerer pasientreiser også for pasienter tilhørende Akershus universitetssykehus HF. Sunnaas sykehus HF har ikke egne ressurser, men benytter pasientreisekontoret ved OUS etter behov.

Helse Vest

Helseforetakene i regionen hadde følgende bemanning for pasientreiser i 2025:

Helseforetak	Antall årsverk (totalt 64)
Helse Førde	10
Helse Bergen	26
Helse Fonna	11
Helse Stavanger	17

Helse Stavanger iverksatte mot årsslutt i fjor en pilot for syketransport av sittende pasienter som skal ivareta den svakeste pasientgruppen som trenger ekstra oppfølging og tilsyn. Bilen kan også benyttes til ordinær pasienttransport når den har ledig kapasitet. Helse Fonna HF har gjennom flere år hatt en helseexpressbuss som går mellom Haugesund sykehus og Haukeland Universitetssykehus.

Helse Midt-Norge

Helseforetakene i regionen har følgende bemanning for pasientreiser:

Helseforetak	Antall årsverk (totalt 42,5)
St. Olavs hospital	16
Helse Møre og Romsdal	17,5
Helse Nord-Trøndelag	9

I egen regi har helseforetakene i regionen i varierende grad og etter behov, etablert personbiler for pasienttransport og syketransport med såkalte hvite biler der pasienten har ekstra behov. Helseforetakene i regionen vurderer løpende behovet for transporttjenester, og det forventes nå enkelte utvidelser av slike tjenester i egen regi.

Helse Nord

Helseforetakene i regionen hadde følgende bemanning i 2025 for pasientreiser:

Helseforetak	Antall årsverk (totalt 56)
Finnmarkssykehuset	12
Universitetssykehuset i Nord-Norge (UNN)	16
Nordlandssykehuset	17
Helgelandssykehuset	11

I regionen er det etablert syketransportbiler for enkelte sykehus i egen regi. UNN og Helgelandssykehuset har etablert helseekspresser på to strekninger, mellom Narvik og Tromsø, og mellom Brønnøysund og Mo i Rana.

SPØRSMÅL NR. 2589**Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 8. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Fra 1. juni 2026 er dagens brøytefester som monteres for å feste snøploger ikke lenger tillatt å montere etter dagens regelverk.

Hva vil statsråden gjøre for å klargjøre regelverket slik at bestillinger og produksjon av lastebiler med brøytemulighet ikke stopper opp og medfører svekket brøytekapasitet til vinteren?

BEGRUNNELSE:

Foran i lastebiler sitter det en sensor som skal varsle fører dersom noen kommer i veien for lastebilen. Dette følger av krav i EUs regelverk for frontbeskyttelse og førerhusutforming på tunge kjøretøy. Reglene er laget for kollisjonssikkerhet mot personbil, syklist og fotgjenger, men passer ikke for kjøretøy som brukes til vinterdrift og må ha frontmontert, fast brøytefeste eller lignende.

Når det settes på en brøyteplog vil sensoren naturligvis ikke fungere, og heller ikke med brøytefestet for plogen, som står på lastebiler som brøyter om vinteren, også i sommerhalvåret.

Norge har i dag en midlertidig nasjonal dispensasjon som gjør at norske brøytebiler kan bygges og brukes slik vi er avhengige av her i landet, med brøytefester for ploger – men etter 1. juni 2026 er det betydelig rettslig og praktisk usikkerhet for både påbyggerverksteder, entreprenører og veieiere.

Norge har til nå fått anledning til å praktisere nasjonalt unntak fordi brøytebiler regnes som spesialkjøretøy, fordi bruken er samfunnskritisk og fordi EU-regelverket er ikke tilpasset nordiske forhold. Statens vegvesen har derfor godkjent alternative frontløsninger som faste brøytefester gjennom en overgangsordning. Denne ordningen gjelder frem til 1. juni 2026.

Etter 1. juni vet foreløpig ingen hva som gjelder, og dagens brøytefester som monteres er formelt ikke tillatt. Statens vegvesen jobber angivelig med saken, men tiden begynner å bli knapp, og slike tunge spesialbygde kjøretøy tar lang tid å bygge og har en omfattende enkelt-godkjenningsprosess.

Påbyggerverksteder vet derfor nå ikke om de kan montere tradisjonelle brøytefester, om eksisterende ploger kan brukes på nye chassis, eller om kjøretøyene vil bli nektet godkjenning.

Følgen er at mange ikke tør ta investeringsbeslutninger før regelverket er klart, noe som igjen kan gi akutt mangel på kjøretøy til vinterdrift. Samtidig risikerer fullt

funksjonelle og kostbare ploger å bli ubrukelige på nye chassis dersom de ikke lenger kan monteres lovlig. Dette kan i sin tur gi redusert tilbud i vinterkontrakter, økte kostnader, og medføre svekket vinterberedskap på det norske veinettet.

Svar:

Jeg er opptatt av at vinterdriften har tilstrekkelig kapasitet, og at fabrikanter, entreprenører og veieiere har forutsigbarhet når kjøretøy til vinterdrift skal bestilles, bygges og godkjennes. Samtidig skal tunge kjøretøy oppfylle krav til sikkerhetssystemer som skal redusere risikoen for alvorlige ulykker med myke trafikanter. Kravene følger av EUs sikkerhetsforordning «GSR II», og er en del av EUs sikkerhetspakke som skal redusere drepte og hardt skadde i trafikken.

Statens vegvesen har opplyst om at de over tid hatt dialog med bransjen om hvilke konsekvenser de nye sikkerhetskravene har for vinterdriftskjøretøy. Den 4. mai 2026 ga Statens vegvesen en skriftlig avklaring om hvordan reglene skal praktiseres framover.

Kjøretøy som allerede har fått unntak fra kravene fram til 1. juni 2026, får disse unntakene permanent. I tillegg kan kjøretøy som fremstilles for godkjenning i 2026, også få tilsvarende permanente unntak dersom det er behov for det. Dette er gjort for å sikre at bestillinger og produksjon ikke stopper opp, og at nødvendige vinterdriftskjøretøy kan godkjennes og settes i drift.

Målet er at bransjen skal ha nødvendige og endelige, tekniske løsninger for innfesting av brøyteutstyr som oppfyller de nye sikkerhetskravene på plass innen 1. januar 2027.

SPØRSMÅL NR. 2590**Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt****Besvart 8. mai 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Vil statsråden bekrefte at regjeringen vil overholde de tre 2026-fristene som følger av havbruksforliket, fremleggelse for Stortinget av nytt reguleringssystem, ikrafttredelse av utvidet miljøteknologiordning som omfatter lavutslippsløsninger, og fremleggelse av vurdering av slam og sirkulærøkonomi, og hva mente statsråden konkret med utsagnet i spørretimen 8. april 2026 om at premisset om leveranse i 2026 “ikke stemmer”, når avtalen uttrykkelig forplikter regjeringen til nettopp dette?

BEGRUNNELSE:

I muntlig spørretime 8. april 2026 stilte undertegnede spørsmål til fiskeri- og havministeren om hvorvidt leveransene fra havbruksforliket vil komme innen de fristene Stortinget har sluttet seg til. Statsråden svarte at “Stortinget var i sin behandling av meldingen tydelig på at man ønsker at det skal komme tilbake i et tidsrom fra to til fire år”, og avviste premisset om en 2026-frist.

Dette stemmer ikke med avtalen som ligger til grunn for forliket. Avtalen mellom Ap, H, Sp, FrP, SV og V av 5. juni 2025 skiller klart mellom to tidsfrister: Det nye reguleringssystemet skal “utredes og høres i tråd med utredningsinstruksen, og fremmes for ny behandling i Stortinget i løpet av 2026 før innføring”, mens selve ikrafttredelsen skal skje “i løpet av 2–4 år”. Statsrådets svar synes å sammenblande disse to fristene, slik at fremleggesfristene i 2026 forsvinner i en lengre ikrafttredelse-shorisont.

Også på andre punkter har avtalen klare 2026-frister som ikke ble bekreftet i spørretimen. Utvidelsen av miljøteknologiordningen til å omfatte lavutslippsløsninger skal etter avtalen “senest tre i kraft i løpet av 2026”. Statsråden viste til at man “jobber videre med å se på om vi kan få til noe lignende i gule og grønne områder”, uten å bekrefte fristen. Videre skal regjeringen etter avtalen “i løpet av 2026 legge frem en vurdering av hvordan slam og andre avfallsstrømmer fra havbruk kan inngå i en mer sirkulær økonomi”. Dette ble ikke berørt.

Den lange ventetiden har en reell kostnad for norsk havbruksnæring i form av utsatte investeringsbeslutninger, bremset teknologiutvikling og økt usikkerhet om rammevilkår. Det er derfor avgjørende at Stortinget får en klar bekreftelse på at de fristene partiene har forpliktet seg til, faktisk vil bli holdt – eller en åpen og ærlig redegjørelse dersom regjeringen mener fristene ikke kan overholdes.

Svar:

Regjeringen jobber med å følge opp alle Stortingets anmodningsvedtak som er fattet i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 24 (2024–2025) Fremtidens havbruk (Havbruksmeldingen).

I anmodningsvedtak 1051 ba Stortinget regjeringen om å, i løpet av 2026, legge frem en vurdering av hvordan slam og andre avfallsstrømmer fra havbruk kan inngå i en mer sirkulær økonomi, inkludert muligheter for gjenvinning, bruk i jordbruk og energi, samt utvikling av en nasjonal strategi for sirkulærøkonomi i havbruket.

Økt utnyttelse av slam og andre avfallsstoffer fra havbruk har et betydelig potensial, men det krever forskning, innovasjon og regelverksutvikling. I mitt skriftlige svar til representant Harry Valderhaug den 29. april redegjør jeg for mine foreløpige vurderinger av hvordan slam og andre avfallsstrømmer fra havbruk kan inngå i en mer sirkulær økonomi. Jeg tar sikte på å legge frem en strategi for sirkulærøkonomi for havbruk i løpet av året.

I anmodningsvedtak 1054 ba Stortinget regjeringen om å fremme forslag om en ordning som også omfatter lavutslippsløsninger, når det foreligger tilstrekkelig datagrunnlag og teknologisk verifikasjon – herunder automatisert lusetelling. Dette forutsetter utredning og høring, og ny ordning skal senest tre i kraft i løpet av 2026. Ordningen skal erstatte dagens unntaksregel i trafikklyssystemet og innrettes slik at effekt på lusereduksjon og styrke på insentiv henger sammen.

I mitt skriftlige svar til representant Bård Ludvig Thorheim 11. februar viste jeg til Havbruksmeldingen, hvor regjeringen beskriver usikkerheten som ligger i dagens tellemetoder, og behovet for å øke datakvaliteten for å gjøre reguleringen av lakselusutslipp treffsikker. Stortinget påpeker i anmodningsvedtaket at en lavutslippsordning vil kreve datagrunnlag av god kvalitet, særlig når det gjelder antall lakselus og antall fisk. Jeg prioriterer høyt å få på plass nytt regelverk som kan sikre akkurat dette. Blant annet er Mattilsynet i gang med å utarbeide forslag til krav til automatisk lusetelling. Det er også av stor betydning at vi har en felles definisjon av «lavutslipp» når vi vurderer hvilke virkemidler som vil sikre effektiv reduksjon av lakselus og styrke insentivene, og som vil kunne erstatte dagens unntaksregel i trafikklyssystemet. Jeg mener det også er vesentlig at vi innretter en eventuell ny ordning på en slik måte at den gir individuelle insentiver til å redusere miljøpåvirkningen og bedre fiskevelferden, sånn at den kan fungere som en overgangsordning til nytt helhetlig reguleringssystem er på plass. Det er viktig for meg at de

investeringene vi oppfordrer næringen til å foreta på kort sikt, gjennom en slik ordning, også er lønnsomme på lang sikt. Oppfølgingen av Havbruksmeldingen og enigheten på Stortinget er høyt prioritert for meg. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte om videre oppfølging av dette anmodningsvedtaket.

I anmodningsvedtak 1039 ber Stortinget regjeringen utrede ulike modeller for fremtidig regulering av havbruksnæringen basert på faktisk miljøpåvirkning og innrettet med individuelle insentiver, inkludert regjeringens foreslåtte modell, havbruksutvalgets forslag og dagens rammeverk. Utredningene skal sendes på offentlig høring, og valg av reguleringsmodell skal legges frem for Stortinget til endelig behandling. Regjeringen gjennomfører nå utredninger i tråd med utredningsinstruksen og vil deretter gjennomføre offentlige høringer før vil komme tilbake til Stortinget. Det er min klare vurdering at regjeringen er forpliktet til å gjøre en grundig jobb for å oppfylle Stortingets vedtak.

Regjeringens mål er å sikre størst mulig verdiskaping innenfor bærekraftige rammer. Jeg mener at endringsforslagene som regjeringen har lagt frem i Havb-

ruksmeldingen vil sørge for at vi oppnår dette målet på en mye bedre måte enn i dag. Forslaget vil imidlertid innebære en betydelig omlegging, og da er det viktig at vi er grundige i oppfølgingsarbeidet. Etter sommeren vil Menon Economics levere en rapport med vurdering av hvordan en lusekvote eller en luseavgift konkret kan se ut og iverksettes, og Havforskningsinstituttet vil levere faglige råd til departementet med vurdering av hva som vil være et akseptabelt luseutslipp for å nå miljømålet som vi forvalter etter. Her er flere relevante kunnskapsinstitusjoner involvert. Disse rapportene og rådene vil publiseres fortløpende. Engasjementet er stort, og jeg inviterer derfor også til innspillsmøte denne våren. Der vil jeg særlig be om innspill til fremtidig lakseluseregulering, som er den første store milepælen jeg vil levere på.

Jeg er opptatt av å holde tempoet oppe, men er like opptatt av at vi gjør et grundig arbeid med en så stor omlegging som skal stå seg over tid, og som skal sikre størst mulig samlet verdiskaping innenfor bærekraftige rammer. Det fortjener en av Norges største og viktigste næringer.

SPØRSMÅL NR. 2591

Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 8. mai 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Både havbruksnæringen og kystkommuner i PO3 og PO4 frykter at det kan komme nye nedtrekk i produksjonskapasiteten. Samtidig peker flere på et tydelig sprik mellom det modellene i trafikklyssystemet tilsier om lakselusindusert dødelighet, og det man i flere områder faktisk kan observere gjennom tellinger og utviklingen i elvene.

Vil fiskeri- og havministeren, på denne bakgrunnen, avvente ytterligere nedtrekk inntil kunnskapsgrunnlaget er bedre kvalitetssikret og validert mot observerte data?

BEGRUNNELSE:

Det er de siste årene gjennomført flere nedtrekk i produksjonsområdene PO3, PO4 og PO5. I førstnevnte områder Karmøy-Sotra (PO3) og Nordhordland-Stad (PO4) er det gjort et samlet nedtrekk på hhv 12 prosent og 18 prosent.

Nedtrekkene bygger på trafikklyssystemet, der vurderinger av lakselusindusert dødelighet på vill laksefisk i stor grad bygger på modellering og beregnede sannsynligheter. Når det samtidig foreligger observerte tellinger og utviklingstrekk i elver som ikke synes å peke i samme retning som de modellerte utslagene, reiser det spørsmål om modellene er tilstrekkelig kalibrert og validert mot feltdata, og om usikkerhet og andre påvirkningsfaktorer er godt nok håndtert i beslutningsgrunnlaget.

Som eksempler er det vist til at innsiget av sjøørret i Nausta nylig er omtalt som det høyeste på 25 år, og at det i Gaula har vært en tredobling i innsiget de siste 20 årene, samtidig som gytebestandsmålene for laks er nådd i begge elvene. Videre er det vist til en ny sammenstilling fra NINA, der resultater fra gytefisketellinger i 149 elver er samlet i én database, og der perioden 2019–2025 blant annet viser økning i antall gytefisk på 26 prosent i Vestland, 11,5 prosent i Trøndelag og 69,4 prosent i Troms og Finnmark. Når slike observerte utviklingstrekk og tellinger peker i en annen retning enn de modellerte anslagene som ligger til

grunn for trafikklssystemet i de samme områdene, tydeliggjør det behovet for å teste og dokumentere i hvilken grad modellene treffer, før nye nedtrekk besluttes.

Et bredt flertall på Stortinget har derfor bedt regjeringen om å utvikle et mer helhetlig og grundig kunnskapsgrunnlag om havbrukets miljøpåvirkning, blant annet lakselusen faktiske og relative påvirkning på villaksen, og at arbeidet skal skje med bred deltakelse fra forskere og fagfolk og åpenhet om metoder og modeller (anmodningsvedtak nr. 1041). Oppfølgingen av dette vedtaket er sentral før man eventuelt fatter nye beslutninger som kan få store konsekvenser for arbeidsplasser og verdiskaping langs kysten.

Svar:

Vi har i dag et godt kunnskapsgrunnlag når det gjelder miljøpåvirkning fra havbruk, spesielt knyttet til påvirkning fra lakselus. Jeg vil understreke at dersom kunnskapsgrunnlaget ikke var tilstrekkelig, ville vi ikke kunne tillate drift av havbruk i den skalaen vi gjør i dag. Det er min klare mening at kunnskapsgrunnlag knyttet til miljøpåvirkning fra lakselus er godt nok til at vi kan forvalte næringen etter det, og at det har vært det siden trafikklssystemet ble etablert for ti år siden. Dette viser også behandlingen av kapasitetsjusteringen i rettssystemet, der nedtrekket i PO4 i 2020 er prøvet. Samtidig er jeg opptatt av at kunnskapsgrunnlaget alltid kan og skal videreutvikles.

I Meld. St. 24 (2024–2025) har regjeringen foreslått å erstatte dagens lakselusregulering gjennom trafikklssystemet med et system med lusekvote eller -avgift, for å gi en mer effektiv regulering som bidrar til å øke de individuelle insentivene til å sikre bærekraftig drift. I forbindelse med Stortingets behandling av meldingen ble partiene Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre blant annet enige om at dagens system med maksimalt tillatt biomasse (MTB) og trafikklssystem skal videreføres inntil nytt regelverk er utviklet og vedtatt. Utgangspunktet er dermed at regjeringen skal fatte beslutning om fargelegging og kapasitetsjustering i tråd med dagens trafikklssystem. Jeg følger opp denne føringen.

Indikatoren i trafikklssystemet ble laget for å best mulig kunne vurdere hva som er den faktiske påvirkningen fra lakselus på vill laksefisk. Det gjøres ved å beregne påvirkningen på utvandrende laksesmolt ved hjelp av både overvåkning i felt og modeller. Innsig av sjørret og laks i elvene påvirkes av en rekke faktorer i tillegg til lakselus. Det er derfor ikke mulig å bruke innsiget som et effektmål på om lakseluspåvirkningen endrer seg. Det samme gjelder for oppnåelse av gytebestandsmål.

Det er også viktig å merke seg at Kvalitetsnorm for villaks inkluderer både gytebestandsmål, høstbart overskudd og genetisk integritet i vurderingen av om en

bestand har god tilstand. Det internasjonale havforskningsrådet (ICES) rapporterer at bestandsnivåer og innrapporterte fangster av villaks er historisk lave, og Norge rødlistet villaksen i 2021 som «nær truet». Forskning har vist negativ effekt av lakselus på den minste vektclassen av laks som returnerer til elv, noe som viser at lakselus både påvirker hvor mange laks som returnerer til elvene for å gyte og størrelsesfordelingen i laksebestandene.

Å synliggjøre vitenskapelig uenighet er viktig for forskningens utvikling, og jeg er positiv til at det er et stort engasjement knyttet til kunnskapsgrunnlaget. Samtidig vil jeg bemerke at vitenskapelig uenighet ligger i forskningens natur og bidrar til å utvikle kunnskap. Vitenskapelig uenighet er derfor ikke ensbetydende med at kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig til å forvalte etter. Det å utvikle et helhetlig og grundig kunnskapsgrunnlag om havbrukets miljøpåvirkning er et pågående arbeid, og ikke noe som kan gjøres gjennom én enkelt rapport. Styringsgruppen (for trafikklssystemet) lakseluspåvirkning har i sitt mandat at de skal arrangere fagmøter der alle som ønsker kan komme og presentere ny kunnskap for faglig diskusjon. Forrige fagmøte ble arrangert 23. april i år med god deltakelse fra de aller fleste kunnskapsmiljøene og representanter fra næringen. Dette er en av brikkene i den pågående utviklingen av kunnskapsgrunnlaget.

I mandatet til Ekspertgruppen (for trafikklssystemet) står det bl.a. at Ekspertgruppen skal «gjøre en overordnet analyse av all tilgjengelig kunnskap i vurderingen av lakselusindusert villfiskdødelighet per produksjonsområde». «All tilgjengelig kunnskap» er publiserte fagfellevurderte artikler, vitenskapelige avhandlinger, data fra overvåkning, offentlig tilgjengelige rapporter (fra rapportserier og lignende), andre typer rapporter og data samt ervervet kunnskap som medlemmene i Ekspertgruppen besitter. Her vil fagmøtene være en viktig informasjonsskanal, spesielt for ikke-publiserte data. Før hver vurdering inviterer Styringsgruppen til å sende inn informasjon som Ekspertgruppen bør ha med i sine vurderinger, særlig knyttet til observasjoner av årets smoltutvandring. Styringsgruppen arrangerer også årlige dialogmøter der Ekspertgruppens rapporter og Styringsgruppens råd gjennomgås. Her er det åpent for kommentarer og innspill. Videre tar departementet imot og vurderer alle innspill, både skriftlige og muntlige, når fargelegging besluttes. Jeg mener at praksisen sikrer og underbygger at vi har et godt kunnskapsgrunnlag om påvirkningen fra lakselus på vill laksefisk.

Debatten om kunnskapsgrunnlaget viser imidlertid at det er et behov for å tydeligere kommunisere hvordan dagens kunnskapsgrunnlag knyttet til lakseluspåvirkning på vill laksefisk blir til. Dette er også påpekt i evalueringen av trafikklssystemet, og er noe forvaltningen og regjeringen jobber kontinuerlig med å forbedre. Ekspertgruppen og Styringsgruppen har allerede tatt tak i de anbefalingene som kom i evalueringen og gjort end-

ringer i både hvordan ekspertvurderingene gjennomføres og hvordan de formidles. Jeg ser også at det til stadighet etterlyses at Ekspertgruppen synliggjør usikkerhet i sine vurderinger. Her vil jeg påpeke at dette er noe som allereide gjøres i svært detaljert grad, noe som understreker viktigheten av å synliggjøre det arbeidet og de vurderingene som faktisk gjøres i dag. Jeg vil også presisere at ekspertene i Ekspertgruppen, som representerer seks av de største

forskningsmiljøene vi har i Norge for vill laksefisk, er samstemte i sine konklusjoner.

Jeg vil understreke at arbeidet med fargelegging og kapasitetsjustering vil fortsette som normalt. Ekspertgruppen og Styringsgruppen har levert sine vurderinger av lakseluspåvirkning på villaks for 2024 og 2025. Disse utgjør det naturfaglige grunnlaget for beslutningen om fargelegging og kapasitetsjustering, sammen med øvrige innspill departementet har mottatt.

SPØRSMÅL NR. 2592

Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 7. mai 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Vil statsrådene bekrefte at 330 skvadron er en militær kapasitet i Luftforsvaret som skal inngå som en fullt integrert del av det militære forsvaret av Norge i krise og krig, og vil han videre bekrefte at prinsippet om militær flerbruk innebærer at kapasiteten kan benyttes til sivile formål i fredstid, uten at dette svekker, begrenser eller underordner kapasitetens militære rolle, tilgjengelighet eller prioritering ved behov?

BEGRUNNELSE:

330 skvadron er en integrert del av Luftforsvaret og en militær kapasitet, organisert, bemannet og opererer innenfor Forsvarets struktur.

Skvadronen markerte nylig sitt 85-årsjubileum og er Luftforsvarets eldste avdeling. Skvadronen har en lang tradisjon som militær kapasitet i fred, krise og krig. Samtidig utfører skvadronen viktige og ressurskrevende oppgaver innen den nasjonale redningstjenesten i fredstid, dette på vegne av Justis- og beredskapsdepartementet.

Stortinget har over tid lagt til grunn at slike kapasiteter skal inngå i totalforsvaret. Dette bygger på prinsippet om militær flerbruk, der militære ressurser brukes effektivt i fred, samtidig som de opprettholder sin rolle og tilgjengelighet som fullt integrerte militære kapasiteter i krise og krig.

Det kan synes som om det i offentlig debatt og i praktiseringen av redningstjenesten har utviklet en forståelse som ikke fullt ut reflekterer disse forutsetningene. Det fremstår som uklart hvorfor det i begrenset grad er tatt initiativ til å klargjøre dette fra ansvarlig hold. Etter spørsmålsstillers syn bør det forventes at ledende aktører

i redningstjenesten bidrar til at praksis er i tråd med Stortingets vedtak og intensjoner.

Svar:

Redningshelikoptertjenesten er organisert med et delt ansvar, hvor Justis- og beredskapsdepartementet har fag- og budsjettansvar, mens Forsvaret har operatør- og systemansvar.

Det er riktig at 330 skvadron er en militær kapasitet i Luftforsvaret, og at skvadronen er en integrert del av det militære forsvaret av Norge i krise og krig.

Redningshelikoptertjenestens primæroppdrag er å utføre søk- og redningsoppdrag, men inngår i den militære beredskap ved sikkerhetspolitisk krise og krig. Prinsippet om militær flerbruk innebærer at redningshelikoptrene også i fredstid, når det er ledig kapasitet, kan benyttes til militære oppdrag, herunder overvåkning, maritim kontraterror og bistand til politiet, uten at dette skal redusere den nødvendige redningsberedskapen.

Redningshelikoptrene er dimensjonert og utrustet for å kunne løse både sivile og militære oppgaver.

SPØRSMÅL NR. 2593**Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Mats Henriksen****Besvart 8. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte eller avkrefte hvorvidt trafikkstasjonen på Brekstad i Trøndelag er planlagt flyttet eller avviklet?

BEGRUNNELSE:

Statens Vegvesens trafikkstasjon på Brekstad i Trøndelag har en viktig funksjon lokalt og regionalt i Fosen-regionen. Leiekontrakten på eksisterende lokasjon utløper i 2027, og undertegnede representant har fått henvendelser fra innbyggere i Ørland kommune som er bekymret for trafikkstasjonens fremtid. Basert på opplysninger fra lokalbefolkningen skal ikke kontrakten ha blitt fornyet enda og det skal heller ikke være samtaler om fornyelse.

En eventuell nedleggelse av trafikkstasjonen vil medføre at lokalbefolkningen må reise til Trondheim for å bruke trafikkstasjonsfunksjonene. Dette er uheldig for mange, både for de som skal kjøre opp for første gang, men særlig for eldre som jevnlig må fornye førerkortet sitt, som vil få en betydelig lengre reisevei. En nedleggelse vil også ha negativ innvirkning for lokalt næringsliv. En videreføring av trafikkstasjonen på Brekstad er viktig både lokalt og regionalt, og er en av flere viktige forutsetninger for at folk kan leve livene sine i distriktet.

Svar:

Jeg er kjent med at eiendommen som Brekstad trafikkstasjon holder til i, ble solgt i 2024. Nåværende leiekontrakt opphører 31. desember 2027. Leieforholdet er allerede forlenget med ett år. I og med at bygget skal rives/bygges om har det ikke vært mulig for Statens vegvesen å forlenge leiekontrakten ytterligere.

Siden etableringen av trafikkstasjonen på slutten av 1970-tallet har både samfunnsutviklingen og Statens vegvesens tjenesteleveranse endret seg vesentlig. Et stadig større volum av tjenestene er i dag digitalisert og tilgjengelig uten fysisk oppmøte. Dette har over tid medført en betydelig reduksjon i antall handlinger ved trafikkstasjonen på Brekstad.

Trafikkstasjonen er åpen fem timer én dag per uke. De fleste tjenestene leveres med ambulerende personell fra andre trafikkstasjoner.

Brekstad trafikkstasjon tilbyr i dag skranketjenester, teoriprøver, førerprøver i klassene B, BE, A og T, samt hallkontroller for lette og tunge kjøretøy. Tall for perioden

2020–2025 viser en tydelig og vedvarende nedgang i antall handlinger som krever fysisk oppmøte, særlig innen registrerings- og førerkorthandlinger. Dette henger nært sammen med innføringen av digitale selvbetjeningsløsninger, blant annet for eierskifte, midlertidig avregistrering og bestilling av førerkort.

Også innen førerprøver er volumet relativt lavt sammenlignet med større trafikkstasjoner. Antall førerprøver har de senere årene ligget godt under 1 000 per år, med en nedadgående trend særlig for klasse B. Hallkontroller utgjør et begrenset volum, med et gjennomsnitt på rundt 240 kontroller årlig. Kun en mindre andel av disse gjelder kunder med lokal tilknytning til Brekstad og nærliggende kommuner. En vesentlig del av kundene har allerede kort reisevei til andre trafikkstasjoner.

Statens vegvesen er i prosess med å vurdere hensiktsmessige løsninger for tjenestetilbudet for befolkningen på Brekstad etter at dagens leiekontrakt utløper. Departementet vil ev. komme tilbake til Stortinget om saken.

SPØRSMÅL NR. 2594**Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 7. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Vil statsråden sikre at hensynet til fastboendes bolyst og det lokale næringslivets behov for forutsigbare rammebetingelser integreres som en del av arbeidet med ny motorferdselsforskrift, slik at disse samfunnshensynene er med på å legge premissene før et regelverksforslag sendes på høring?

BEGRUNNELSE:

Da svalbardmiljøloven og rammene for ferdsel ble utformet for over 20 år siden, var næringsgrunnlaget og svalbardsamfunnet et annet enn i dag. Longyearbyen er nå et moderne familiesamfunn der den lokale verdiskapingen i stor grad bæres av et lokalt forankret næringsliv.

Den geopolitiske situasjonen i nord er også fundamentalt endret siden svalbardmiljøloven og det strenge verneregimet ble innført. I den nylig behandlede Svalbardmeldingen (Meld. St. 26 (2023–2024)) understrekes det at Norges aller viktigste suverenitetsverktøy er et robust, norsk familiesamfunn i Longyearbyen. Det norske familiesamfunnet er under press, med fallende norsk andel, botid og færre barn.

Meldingen slår fast at i svalbardpolitikken må ulike hensyn veies mot hverandre. Den anerkjenner uttrykkelig at fastboendes mulighet til å bruke snøskuter er avgjørende for bolyst. Videre bygger den sivile beredskaps- og redningstjenesten i stor grad på den oppdaterte lokalkunnskapen fastboende og guider opparbeider seg i felt. Reiselivet forventes også å omstille seg, noe som forutsetter forutsigbare rammebetingelser.

Miljødirektoratet har nå fått i oppdrag å vurdere endringer i motorferdselsforskriften, basert på et naturfaglig kunnskapsgrunnlag. Lokalsamfunnet er bekymret for at utredningen dermed blir en ren miljøfaglig sektorøvelse, der avgjørende samfunnshensyn havner i blindsonen.

Svar:

Som representanten påpeker i sin begrunnelse, har det skjedd store endringer på Svalbard etter at svalbardmiljøloven og hovedtrekkene i rammene for motorferdsel ble utformet for over 25 år siden. Dette gjelder ikke bare samfunnet i Longyearbyen, men også motorferdselen i naturen, som har økt betydelig i løpet av disse årene. Samtidig har Svalbard noen av verdens raskeste klimaendringer, og endringene i is og snøforhold har vært store.

Dette påvirker både hvilke områder som er spesielt sårbare for motorferdsel til ulike tider av året, og hvor og når det er mulig å ferdes med snøskuter eller båt i det nye klimaet og et landskap i endring.

Regelverket for motorferdsel regulerer ikke bare ferdsel med utgangspunkt i Longyearbyen, men all ferdsel i naturen på Svalbard, også med utgangspunkt i de andre lokalsamfunnene. Denne helheten må tas i betraktning når behovet for endringer i regelverket skal vurderes. I utformingen av svalbardpolitikken som i all annen politikk, må ulike hensyn og interesser sees i sammenheng og veies mot hverandre. På Svalbard foretas disse avveiningene innenfor rammen av de fem overordnede hovedmålene for svalbardpolitikken, f.eks. på den måten at målet om opprettholdelse av norske samfunn på øygruppen må oppfylles på en måte som er i samsvar med målet om bevaring av områdets særegne villmarksnatur.

Det er flere spesielle hensyn som gjør seg gjeldene på Svalbard, som gjør at avveiningene i mange tilfeller kan bli annerledes enn på fastlandet. Blant annet er bevaring av villmarksnaturen et av de overordnede målene for svalbardpolitikken, og dette er konkretisert gjennom høye miljømål. I stortingsmeldingen om Svalbard (Meld. St. 26 2023-2024) heter det at innenfor de rammer traktats- og suverenitetsmessige hensyn setter, skal miljøhensyn veie tyngst ved konflikt mellom miljøvern og andre interesser. I meldingen understrekes det også at en forutsetning for den fremtidige utviklingen av næringsaktivitet i Longyearbyen er at aktiviteten bevarer den særegne villmarksnaturen, i tråd med miljømålene. Eventuelle endringer i regelverket skal sikre at motorferdsel skjer i tråd med disse målene.

Opprettholdelse av norske samfunn på øygruppen er et av de overordnede målene for Svalbardpolitikken. Både fastboendes bolyst og forutsigbare rammebetingelser for næringsvirksomhet er viktige hensyn i denne sammenheng, og vil være blant de forholdene som vil bli vurdert dersom det settes i gang en prosess med å utarbeide et forslag til endringer i regelverket for motorferdsel på Svalbard. Innspill fra lokalsamfunnet

og det lokale næringslivet vil da være viktig, og jeg har merket meg ønsket fra lokale aktører om å bli involvert i prosessen på et tidlig tidspunkt. Dette er også noe jeg selv ønsker, fordi det er nyttig for meg at Klima- og miljødepartementet tidlig i prosessen får innsikt i hvordan lokale aktører oppfatter at forholdene omkring motorferdsel har endret seg fra 2002 til i dag, og hvordan de tenker at regelverket bør utformes fremover.

I svalbardmeldingen pekes det på at det å bo i Longyearbyen gir tilgang til en unik natur og gode muligheter for et aktivt friluftsliv. Fastboende har derfor større muligheter til blant annet motorferdsel og jakt, enn det tilreisende har. Fastboende kan f.eks. kjøre med snøskuter i flere områder enn tilreisende, fordi bruk av snøskuter er viktig for rekreasjon og for å kunne ferdes utenfor lokalsamfunnene. Et slikt skille mellom fastboende og til-

reisende bør opprettholdes også dersom det gjøres endringer i regelverket for motorferdsel.

Det som har skjedd så langt, er at Miljødirektoratet har fått i oppdrag å vurdere behovet for endringer i motorferdselsregelverket på Svalbard. Fristen er 17. august. Først etter dette vil Klima- og miljødepartementet ta stilling til om Miljødirektoratet skal få i oppdrag å foreslå endringer, og gi føringer for hvordan den videre prosessen skal legges opp.

SPØRSMÅL NR. 2595

Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen

Besvart 7. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden følge opp den alvorlige kritikken i delrapporten fra evalueringen av voldserstatningsloven, og vil statsråden allerede nå iverksette tiltak for å følge opp anbefalingene i rapporten og behovet for snarlige lovendringer som rapporten påpeker?

BEGRUNNELSE:

Et stortingsflertall, bestående av blant annet SV, fikk i mai 2024 vedtatt at den nye voldserstatningsloven skulle evalueres tidligere enn først foreslått. Den første delrapporten av evalueringen har blitt gjennomført, og ble levert før påske. Funnen er alvorlige, men ikke uventede.

Delrapporten peker på alvorlige mangler i loven, og konkluderer med mye av det samme som flere av de som kritiserte loven av loven pekte på allerede før loven ble vedtatt. Funnene er blant annet at påståtte voldsutøvere misbruker retten til innsyn i sensitiv informasjon om voldsutsatte, barn utsatt for vold og overgrep kan i realiteten miste retten til å søke erstatning på grunn av korte frister, og at innskrenket rett til bistandsadvokat gjør det vanskeligere for skadelidte å navigere i søknadsprosesser, og få den erstatningen de har krav på. Funnene er i tråd med det store deler av fagmiljøene har ropt varsko om i en årrekke, og med rettshjelpiltak som JURK sine erfaringer i det daglige.

I delrapporten konkluderes det med at det behov for snarlige lovendringer, og det fremmes fire anbefalinger som kan bøte på problemene i loven. Disse er:

- Å regulere skadevolders innsynsrett i voldserstatningsaker.

- Å utvide skadelidtes rett til dekning av utgifter til advokatbistand.
- Å presisere og dels utvide fristene for å fremme krav om utbetaling av voldserstatning og søknad om voldserstatning.
- Kontoret for voldserstatning bør kunne vurdere en søknad fritt, uansett hvordan politiet har kategorisert en henlagt sak, og avgjøre om den oppfyller kravene for voldserstatning.

Svar:

Voldserstatningsordningen kjennetegnes av mange og viktige hensyn som skal vektes mot hverandre. Det er utfordrende å finne det riktige balansepunktet mellom hensynet til skadelidtes behov, påstått skadevolders rettsikkerhet og et forutsigbart regelverk som gir mulighet for rask saksbehandling. Det har lenge vært en utfordring at skadelidte har måttet vente lenge på avgjørelse av sin søknad, og et sentralt formål med voldserstatningsloven var å få et forutsigbart regelverk som la til rette for å kunne avgjøre sakene raskere.

På et felt som dette må det jevnlig ses på forbedringssmuligheter. Jeg ser derfor frem til å motta den endelige evalueringsrapporten 15. juni 2026. Departementet er imidlertid allerede i gang med å følge opp delrapporten, som ble mottatt 14. november 2025.

Formålet med evalueringen er å skaffe kunnskap om lovens virkninger, om loven har fungert som forutsatt, og om det er behov for justeringer i regelverket. Departementet vil vurdere behovet for lovendringer når hovedrapporten er mottatt.

Hva gjelder skadevolders innsynsrett ser departementet på muligheten for å regulere dette nærmere i forskrift. Det sees også på muligheten for å justere reglene i voldserstatningsforskriften som gjelder advokatbistand. Jeg planlegger å sende dette på høring etter sommeren 2026.

Når det gjelder advokatbistand, er det gitt styringssignaler til Statens sivilrettsforvaltning og Kontoret for voldsoffererstatning om at regelen om dekning av advokatutgifter har vært praktisert for strengt. På bakgrunn av dette er praksis nå justert, og terskelen for å innvilge advokatbistand er senket.

Delrapporten kritiserer også voldserstatningsmyndighetenes praksis med å legge påtalemyndighetens

angivelse av straffebud i henlagte saker til grunn ved behandlingen av søknader om voldserstatning. Spørsmålet har vært prøvd i to tingrettsavgjørelser avsagt i 2026 (se 25-160833TVI-TOSL/05 avsagt 6. januar 2026 og 25-151206TVI-TOSL/05 avsagt 13. mars 2026). I begge avgjørelsene fikk staten medhold. Sivilombudet har undersøkt praksisen på eget initiativ, og har i uttalelse 28. mars 2026 konkludert motsatt av tingretten. Problemstillingen er under vurdering.

Når det gjelder voldserstatningslovens fristregler, så vil en endring av disse kreve lovendring. Det er naturlig at behovet for eventuelle lovendringer vurderes under ett, og en vurdering av disse forslagene vil derfor først finne sted når hovedrapporten er levert.

SPØRSMÅL NR. 2596

Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius

Besvart 12. mai 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at barnevernstjenester og barnevernsinstitusjoner har nødvendig barnevernsfaglig kompetanse, slik at undersøkelser og oppfølging i større grad bygger på helhetlig kunnskap om barnas og familienes behov, situasjon og historikk?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har fjernet kompetansekravet i barnevernet med begrunnelse om økt fleksibilitet og behov for «bredere kompetanse». Samtidig viser utredninger og rapporter et tydelig behov for mer spesialisert barnevernsfaglig kompetanse for å sikre forsvarlige vurderinger og tidlig innsats. Det er reist spørsmål ved om dagens bachelorutdanning gir tilstrekkelig grunnlag for de komplekse analysene og dokumentasjonskravene i barnevernet, og om grunnutdanningen for barnevernspedagoger bør ligge på masternivå, slik enkelte institusjoner allerede har utviklet klinisk fagintegreerte masterløp.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har nylig avdekket lovbrudd i alle åtte tilsynssaker som omhandler ungdom med kriminalitetserfaringer. Funnene viser manglende tilpasning av undersøkelser og oppfølging basert på helhetlig kunnskap om barnas behov, og brudd på barnevernets kjerneoppgaver. Dette føyer seg inn i et mønster der barn med alvorlige utfordringer ofte ikke får tidlig og riktig hjelp.

Svar:

Den viktigste ressursen i barnevernet er de ansatte. Deres kompetanse er avgjørende for at barn og familier skal få riktig og god hjelp. Regjeringen arbeider på flere områder for at barn og familier skal møte et barnevern med høy barnevernsfaglig kompetanse og god forståelse for barnas behov og helhetlige situasjon.

Da regjeringen i Prop. 83 L (2024–2025) la fram kvalitetsløftet for barnevernet, varslet vi en ny retning for kompetansearbeidet i det kommunale barnevernet, med mer vekt på kompetanseutvikling etter ansettelse. De lovpålagte kravene til masterutdanning i barnevernstjenestene ble begrenset til å gjelde leder og stedfortreder. Endringen gir større fleksibilitet i møte med rekrutteringsutfordringer, som vi vet er en utfordring i mange kommuner. Den gir også bedre mulighet til å tilpasse kompetanseutviklingen til lokale behov og den enkelte medarbeider og til å koble utdanning og praksis på nye måter. Et eksempel er ordningen med et veiledet førsteår for nyansatte, som nå prøves ut i seks kommuner.

Endringen i utdanningskravene innebærer ikke at regjeringen senker ambisjonene for kompetansearbeidet, men at arbeidet vil skje med andre virkemidler. Departementet følger opp kompetansebehovet i kommunene gjennom en omfattende kompetansesatsing, som forvaltes av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). Regjeringen har i 2026 satt av om lag 200 mill. kroner til

kompetansetiltak og tilrettelegging for kompetanseheving i det kommunale barnevernet. Satsingen omfatter tilskudd som kommunene kan bruke til kvalitetsutvikling lokalt og til å frigjøre tid for at ansatte kan ta videreutdanning og masterutdanning. Muligheten for tilskudd og de øvrige tiltakene vil bli videreført. Bufdir jobber også med å utvikle nye etterutdanningstilbud for ansatte.

Jeg har i tillegg tatt initiativ til å utarbeide en egen kompetanseplan for det kommunale barnevernet. Planen skal beskrive mål og virkemidler for kompetanseutviklingen i årene framover. Arbeidet med kompetanseplanen skal skje i samarbeid med partene og universitets- og høyskolesektoren. Jeg er overbevist om at vi lykkes best dersom vi samler oss om nasjonale mål og jobber sammen om å følge dem opp.

For at de ansattes kompetanse skal utnyttes best mulig, er det også utviklet et faglig rammeverk for det kommunale barnevernet – Barnevernsfaglig kvalitetssystem – som er integrert i barnevernstjenestenes fagsystemer. Kvalitetssystemet gir faglig og juridisk støtte i undersøkelses- og tiltaksarbeidet. Det er et viktig verktøy i tjenestenes arbeid med å få etablert en helhetlig, faglig forståelse av barnas og familiens behov og ressurser i den enkelte sak. De aller fleste barnevernstjenester har tatt systemet i bruk. Bufdir har utviklet et tilsvarende faglig rammeverk for barnevernsinstitusjonene, basert på de samme prinsippene.

I barnevernsinstitusjonene skal det til enhver tid være forsvarlig bemanning og kompetanse, og ansatte må ha tilstrekkelig nivå og bredde i kompetansen tilpasset institusjonens målgruppe. Dette stilles det krav om i barnevernsloven. Det stilles som utgangspunkt krav om relevant bachelorutdanning, men institusjonene kan også ansette personer under utdanning og personer med lang, relevant arbeidserfaring. Dette gir institusjonene mulighet til å bygge fagmiljøer med bred kompetanse tilpasset barnas ulike behov. Tall fra SSB viser en tydelig økning i andelen årsverk med høyskole- og universitetsutdanning siden 2020.

Mange av barna som bor i barnevernsinstitusjon, har også behov for helsehjelp. Jeg samarbeider derfor tett med helse- og omsorgsministeren for å sikre god tilgang på helsefaglig kompetanse i institusjonene. Målet er at alle institusjoner skal ha tilknytning til et helseteam fra spesialisthelsetjenesten. Dette arbeidet er godt i gang.

Regjeringen fortsetter innsatsen for å sikre nødvendig kompetanse i barnevernet. Arbeidet skjer gjennom tydelige krav til forsvarlighet, målrettet kompetanseutvikling, bedre faglige verktøy og styrket tilgang på kompetanse fra andre tjenester. Målet er at barn og familier skal møtes av stabile fagmiljøer med god erfaring og relevant kompetanse, uavhengig av hvor i landet de bor.

SPØRSMÅL NR. 2597

Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Camilla Renate Mikkelsen

Besvart 11. mai 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

En overveldende del av vår hverdagslige digitale infrastruktur er eid av utenlandske interesser, som Microsoft, Apple, Meta, Google, Amazon og andre skytjenester. I Norge har vi lang tradisjon med statlig eierskap på viktige samfunnsområder. Vi forstår at noen ting er for viktige til å overlates til markedet. Og digitale møteplasser der folk organiserer dugnad, demokrati og hverdagsliv er infrastruktur.

Mener statsråden at den digitale ryggraden i det norske samfunnet fortsatt bør være basert på kommersielt utenlandsk eierskap?

BEGRUNNELSE:

Facebook er gratis å bruke. Men prisen er alt du gjør, sier og tenker på plattformen. Hvert klikk, hvert minutt, hver relasjon du har — kartlagt, solgt og pakket inn i annonseprofiler, som selges til høystbydende. Vi betaler med privatlivet vårt, og vi gjør det uten å lese det vi signerte.

Og tjenesten blir dårligere for hver måned. Ikke tilfeldig designet. Algoritmen prioriterer sinne og splid fordi det holder folk lenger på skjermen. Folk blir utestengt uten forklaring, uten anke, uten noen å ringe. Kontoen din, nettverket ditt, minnene dine; alt kan forsvinne over natten fordi et automatisert system bestemte seg for det. Du eier ingenting av det du produserer — du er produktet.

Facebook er ikke bare et sosialt nettverk. Det er der kommunestyre kunngjør vedtak, idrettslag holder på medlemmene sine, folk varsler om ulykker og savnede. Det er der begravelser annonseres. Dette er samfunnskritisk infrastruktur, eid av et californisk aksjeselskap, men uten demokratisk forankring i samfunnene det faktisk bærer og berører.

Vi ser også den økte problematikken med utenlandske aktører som bedriver påvirkning, falske profiler som herjer i debattene, AI-boter også videre, og det hele er utenfor norsk lov.

Inn i dette bildet kommer norske Hudd. Lokalt. Oversiktlig. Fellesskapsorientert. Men nå planlegges børsnotering av selskapet. Og det er akkurat der varsel-lampene kan blinke. Børsnotering betyr at kvartalsvise resultater trumfer samfunnsansvar. Det betyr at neste eier kan være hvem som helst. Det betyr at vi kan ende opp nøyaktig der vi startet — med samfunnets digitale ryggrad eid av noen som ikke bor her, ikke kjenner oss, og ikke skylder oss noe. Vi har sett denne filmen. Den het Netby.

Norge eier blant annet Statkraft, Telenor og Vin-monopolet. Vi forstår at visse ting er for viktige til å overlates til markedet. Eierskapet av den digitale ryggraden i det norske samfunnet bør ikke overlates til et styre i et kommersielt selskap; det bør bestemmes av oss. Staten bør etter denne representantens syn sørge for å tilgjengeliggjøre og bidra til å skape en demokratisk digital plattform, som alternativ til Facebook, der foretaksform ikke vektlegger profitt, og umuliggjør salg til utenlandske kapitalinteress-er og BigTech.

Svar:

Norge skal bli verdens mest og best digitaliserte land, fordi det gjør livene våre enklere, gir bedre løsninger og sparer samfunnet for milliarder av kroner. Samtidig må vi ha evnen til å handle selvstendig og strategisk, og ikke være avhengige av kun noen få globale leverandører. Digitale møteplasser brukes i dag til langt mer enn privat kommunikasjon, de er blitt del av infrastrukturen for hverdagsliv og samfunnsdeltakelse også i Norge. Utviklingen reiser derfor viktige spørsmål om maktkonsentrasjon, personvern, ytringsfrihet, påvirkning, beskyttelse av barn og unge og demokratisk kontroll. Regjeringens utgangspunkt er imidlertid at kontroll ikke handler om hvem som eier enkeltplattformer, men om at vi har både reguleringer og andre virkemidler for å sikre at digitale plattformer virker i tråd med samfunnets interesser og grunnleggende demokratiske verdier.

Jeg har også vært tydelig på at «gratis» tjenester ikke er gratis, men betales med data, oppmerksomhet og i noen tilfeller svekket tillit i samfunnsdebatten. Derfor er det viktig å sørge for at slike plattformer reguleres strengt, og at personvernet respekteres. Dette har jeg også tatt opp direkte i møte med de store teknologiselskapene.

Noen få globale plattformselskaper, som Meta, Google, Apple og Microsoft har nå en dominerende posisjon globalt som i stor grad skyldes nettverkseffekter, innlåsing og oppkjøp av konkurrenter. De har utviklet tjenester med flere milliarder brukere. Men den makten de nå har over digital infrastruktur, data og oppmerksomhet er ikke bare et resultat av å levere gode løsninger, det er også et resultat av at konkurransen over tid er svekket. Som jeg har sagt tidligere er vi for avhengige av noen få store selskapers teknologi. Vi må bli mer selvforsynte digitalt, og ha større digital egenevne og handlingsevne.

Den skjerpede geopolitiske situasjonen gjør det nødvendig å se disse avhengighetene i et nytt lys. Det handler ikke bare om forbrukerrettigheter, men også om konkurransekraft, sikkerhet og beredskap. Derfor har jeg nedsatt en interdepartemental arbeidsgruppe som leverer konkrete anbefalinger til regjeringen før sommeren.

Samtidig er vi allerede godt i gang med å trykke kritisk infrastruktur, data og samfunnsfunksjoner i Norge. Vi bygger egen kapasitet og styrker kontrollen over kritisk infrastruktur. Vi styrker robustheten i fiber-, mobil- og bredbåndsnett. Vi bygger norsk KI-infrastruktur, inkludert språkmodeller på norsk og samisk og tilgang til nødvendig regnekraft. Dette styrker både uavhengighet og konkurransekraft.

Men dette er ikke noe Norge kan løse alene. Derfor samarbeider vi tett med de andre nordiske landene og med EU, både for at europeiske teknologiselskaper skal lykkes med å bygge alternativene vi trenger, og for å regulere dagens teknologiganter. Konkrete eksempler er EUs Digital Markets Act (DSA) og Digital Services Act (DSA), som begge vil bidra til bedre konkurranse og sterkere rettigheter for brukerne.

Gjennom DSA settes det for første gang klare grenser for hvordan teknologiganter kan opptre. Det stilles krav til åpenhet om algoritmer, krav til begrunnelse når innhold fjernes, eller kontoer sperres, bedre klagemuligheter for brukere, krav om å gjøre det enklere for brukere og myndigheter å komme i kontakt med plattformene, særskilt krav til beskyttelse av mindreårige på nett og sanksjoner ved brudd på regelverket. Utkast til lov om digitale tjenester som gjennomfører DSA i norsk rett var på høring i fjor høst og det arbeides nå med en lovproposisjon til Stortinget. Samtidig forberedes innlemmelse av DSA i EØS-avtalen. Regjeringen arbeider for at norske regler om DSA skulle kunne tre i kraft så raskt som mulig etter at forordningen er innlemmet i EØS-avtalen.

Når det gjelder spørsmålet om eierskap: løsningen er ikke at staten skal eie eller drive en nasjonal sosial møteplass som alternativ til Facebook. Erfaring viser at slike plattformer ikke kan vedtas. Samfunnets digitale møteplasser oppstår der mennesker faktisk og frivillig velger å kommunisere. Jeg ønsker derimot å gjennomføre tiltak som økt bruk av åpen kildekode i staten, skjerpede

krav til åpne formater og dataportabilitet, så det blir lettere å bytte leverandør og vanskeligere å bli låst inne.

Derfor gjør regjeringen følgende:

- styrker nasjonal kontroll over kritisk digital infrastruktur som nett, datasentre, sky og grunnleggende digitale fellestjenester
- jobber for regler og reguleringer som ivaretar individuelle rettigheter som personvern og ytringsfrihet
- legger til rette for flere digitale alternativer, særlig europeiske og nordiske løsninger
- legger til rette for åpne standarder, dataportabilitet og interoperabilitet
- arbeider med å få innført en aldersgrense på sosiale medier for å styrke beskyttelsen av barn på nett

Jeg deler representantens poeng om at vi ikke må ende opp i nye avhengigheter, heller ikke når norske plat-

tformer vokser. Nettopp derfor er det avgjørende at regelverk, ikke eierskap alene, beskytter fellesskapets interesser og demokratiske hensyn – uavhengig av hvem som eier et selskap i dag eller i morgen.

Regjeringen vil ikke overlate den digitale utviklingen til markedet alene. Men heller ikke erstatte den med statlige sosiale nettverk. Svaret er demokratisk styring gjennom regulering, beredskap, samarbeid med Norden, EU og andre likesinnede land – og ved å bygge flere reelle alternativer. Derfor trenger vi at flere teknologiselskaper lykkes, ikke fordi vi pålegger det, men fordi vi legger til rette for det.

Målet er et digitalt Norge med større handlefrihet, sterkere rettigheter for brukerne og mindre konsentrert makt gjennom tydelig politikk og internasjonalt samarbeid.

SPØRSMÅL NR. 2598

Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Camilla Renate Mikkelsen

Besvart 11. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Stortinget vedtok 20. april 2021 å starte arbeidet med å realisere Nord-Norgebanen. Siden vedtaket har framdriften fremstått ikke-eksisterende, og Jernbanedirektoratets konseptvalgutredning framstår mer som en gravleggelse enn en realisering av Stortingets ønske.

Vil statsråden ta initiativ til å utrede Nord-Norgebanen som flere separate delprosjekter, slik at etappevis utbygging – eksempelvis Narvik-Tromsø som første strekning – kan igangsettes?

BEGRUNNELSE:

Tog er det viktigste og mest klimavennlige transportmiddelet vi har. Værnes-Gardermoen er en av Europas mest trafikkerte flystrekninger med over 2 millioner reisende årlig. Vi vet at flytrafikken må ned, men uten jernbane nordover finnes ikke alternativet. Nord-Norge er derfor strukturelt tvunget til å fly, mens resten av landet får stadig bedre togtilbud.

Visjonen må være å skape starten på moderne dobbeltspors høyhastighetsbane basert på vesentlig bruk av bru-moduler, for å minimere skade på landskap, la banen være uberørt av flom, ras og uvær, og la vilt og beitedyr passere under uforstyrret. Reisetida med bane mel-

lom Tromsø og Oslo kan være på under sju timer – og da blir fly rimelig overflødig og upraktisk.

Vedlikeholdsetterslepet på eksisterende jernbane er enormt. Når tog ikke går, eller ikke er punktlig, mister folk tilliten til toget som transportmiddel. Dette er en ond sirkel: manglende investering gir dårlig tilbud, som gir færre passasjerer, som gir mindre politisk vilje til å investere i infrastruktur.

Det står ikke om penger. Follobanen kostet 36 milliarder, som gir 3,3 milliarder per sparte minutt i reisetid mellom Oslo og Ski. Fornebubanen er estimert til over 30 milliarder for åtte kilometer. Nord-Norge fortjener samme raushet. Dette handler om politisk vilje og geografisk rettferdighet.

I en sikkerhetspolitisk situasjon der beredskap løftes frem som avgjørende, er det påfallende at landbasert infrastruktur i nord ikke prioriteres. Det tar over 21 timer å reise med kollektivtransport fra Trondheim til indre Troms. Det er ikke beredskap; det er en beredskapssvikt.

Etappevis utbygging er normen for store infrastrukturprosjekter i Norge. Bergensbanen ble finansiert over syv statsbudsjetter. En første etappe – eksempelvis Narvik-Tromsø – vil gi umiddelbar lokal nytteverdi, koble Nord-Norge til det europeiske jernbanenettet og gi verdi-full erfaring for videre utbygging nordover.

Svar:

Regjeringen har fulgt opp Stortingets vedtak fra 2021 ved å sørge for at det ble gjennomført en egen konseptvalgutredning (KVU) for Nord-Norgebanen. Formålet med utredningen har vært å gi et faglig grunnlag for å vurdere om og eventuelt hvordan en slik bane kan realiseres. I tillegg er det gjennomført ekstern kvalitetssikring (KS1), og utredningen har vært på høring.

Spørsmålet om etappevis utbygging er belyst. I KS1 ble det blant annet vurdert et konsept for delstrekningen Narvik–Bardufoss. Regjeringen vil vurdere de faglige anbefalingene i KVU-ene, høringsinnspillene og kvalitetssikringsrapporten. Deretter vil regjeringen ta stilling til konseptvalg og eventuell videre planlegging. Prioriteringene må vurderes i forbindelse med rulleringen av Nasjonal transportplan.

SPØRSMÅL NR. 2599

Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther

Besvart 11. mai 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Vil statsråden garantere for det nødvendige behovet for tilleggsfinansiering til moderniseringsprosjektet ved Den Nationale Scene blir dekket, slik at prosjektet kan fullføres på en måte som både ivaretar fremdriften og teatrets kunstneriske virksomhet?

BEGRUNNELSE:

Jeg besøkte nylig Den Nationale Scene, hvor jeg fikk innsikt i moderniseringsprosjektet og forholdene som er avdekket i rivefasen, som har medført en betydelig økning i prosjektets omfang. Samtidig lærte jeg at prosjektet nå er kommet inn i en fase med langt bedre forutsigbarhet og redusert risiko.

Den Nationale Scene er et nasjonalt kulturbygg med et tydelig statlig ansvar for både bevaring og drift. Teateret har i hele perioden opprettholdt sitt samfunnsoppdrag, med høy kunstnerisk aktivitet på midlertidige spillesteder under krevende forhold, noe som både imponerende og samfunnsmessig veldig viktig.

Det er likevel en reell risiko for at manglende tilleggsfinansiering kan føre til forsinkelser i prosjektet og tvinge teatret til å bruke ordinære driftsmidler på bygningsmessige tiltak. Dette vil redusere det kunstneriske tilbudet til publikum, og svekke oppfyllelsen av teatrets samfunnsoppdrag i årene fremover.

Svar:

Jeg har notert meg søknaden fra Den Nationale Scene og har god dialog med teatret om rehabiliteringsprosjektet. Dette er et prosjekt som staten til nå har full-

finansiert. Det har også tidligere oppstått uforutsette kostnader i prosessen, og senest i fjor bevilget vi ytterligere 100 mill. kroner til prosjektet, slik at totalen nå er på 809,4 mill. kroner.

Det er derfor overraskende at DNS allerede et halvt år senere søker om ytterligere 77 mill. kroner, og det ville være uansvarlig av meg å ikke gå nærmere inn i saken for å se på mulighetene for innsparinger eller alternative finansieringsmåter, samt å være trygg på at DNS har gjort alt de kan for å sikre at det ikke kommer ytterligere tilleggsregninger i dette prosjektet.

Jeg merker meg innspillet fra spørsmålsstilleren, Vestland fylkesting samt styret i DNS, og tar dette med i vurderingen av søknaden i det videre arbeidet med statsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 2600**Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Marius Langballe Dalin****Besvart 5. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å lytte til innspillene fra blant annet Kinn og Vestland fylkeskommune, stoppe anbudsprosessen på FOT-rutene og lyse ut med et rutetilbud om lag på dagens nivå?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med anbudet på FOT-rutene har vi mottatt mange innspill der en er svært kritisk til kutt i rutetilbudet mellom kortbaneflyplassene på Vestlandet og Oslo. Dette er et viktig tilbud for næringsliv og innbyggere i områder der toget ikke er noe alternativ. På strekninga Sandane - Oslo som jeg selv tar ofte, er flyene ofte helt fulle, og det er vanskelig eller umulig å få billett på kort varsel slik situasjonen er nå.

Svar:

Kravene som departementet stiller til FOT-rutene er basert på transportfaglige analyser og høringsinnspill. Vurderingene som ligger til grunn for kravene tar utgangs-

punkt i kriterier der hovedformålet er å tilrettelegge for dagsreiser til hovedstad, sykehus, fylkesadministrasjon etc. Likebehandlingsprinsippet legges til grunn ved fastsettelse av krav til setekapasitet og antall rundturer på hver enkelt rute. Kravene tilpasses forventet etterspørsel og veies opp mot effektiv ressursbruk og statens utgifter.

Ved forrige utlysning i 2023 var usikkerheten om passasjerutviklingen stor grunnet den betydelige reduksjonen i maksimalprisene. Kapasitetskravene ble på flere ruter økt for å ta høyde for en forventet trafikkvekst. Imidlertid viser trafikkutviklingen på flere ruter i inneværende periode at setekapasitetskravet har vært noe høyt sammenlignet med den faktiske trafikkutviklingen. På flere ruter er setekapasitetskravet derfor redusert. På andre ruter, f.eks. ruten Sandane–Oslo, som representanten viser til i sin henvendelse, økes kapasitetskravet før neste kontraktsperiode.

Konkurransen om drift av FOT-ruter med avtaleoppstart 1. november 2027 ble kunngjort 23. april 2026. Tilbudsfristen er 23. juni, og avtaler med operatørene skal etter planen inngås i høst.

SPØRSMÅL NR. 2601**Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 8. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

En ny IMDI rapport slår fast at rasisme og diskriminering i arbeidslivet er utbredt og bidrar til mobbing, utenforskap og manglende karrieremuligheter for personer med innvandrerbakgrunn. Samtidig vil regjeringen stramme inn ytelser for flyktninger for å «presse flere i arbeid».

Hvordan kan arbeidsministeren forsvare en politikk som i praksis sparker nedover mot dem som allerede diskrimineres, i stedet for å ta et oppgjør med den strukturelle rasismen statsråden erkjenner eksisterer og som forplikter regjeringen til handling?

BEGRUNNELSE:

Ny forskning dokumenterer at rasisme og diskriminering i arbeidslivet er et strukturelt og vedvarende problem i Norge. En fersk rapport fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), utarbeidet av Institutt for samfunnsforskning og OsloMet, viser at ansatte med innvandrerbakgrunn – særlig med bakgrunn fra Afrika og Asia – i langt mindre grad forfremmes, oftere opplever mobbing og i større grad blir værende i stillinger de er overkvalifiserte for

Forskerne peker på at barrierene ikke forsvinner etter ansettelse, men tvert imot preger hele karriereløpet.

Disse funnene bygger videre på tidligere forskning fra blant annet sosiolog Julia Orupabo, som gjennom en årrekke har dokumentert hvordan vurderinger av «pass-form», normalitet og tilhørighet i norske arbeidsmiljøer systematisk virker ekskluderende. Orupabos forskning viser at like kvalifikasjoner ikke gir like muligheter, og at forskjellsbehandling i stor grad kan knyttes til strukturelle og kulturelle mekanismer i arbeidslivet, snarere enn individuelle valg eller manglende innsats. Når arbeids- og inkluderingsministeren samtidig erkjenner at rasisme og diskriminering er et utbredt problem, følger det et tydelig ansvar for aktiv og målrettet politisk handling. Forskningen tegner et klart bilde av at økte krav, strengere sanksjoner eller innstramninger rettet mot dem som allerede møter diskriminering, ikke adresserer hovedutfordringene. Tvert imot peker kunnskapsgrunnlaget entydig i retning av behov for strukturelle tiltak som retter seg mot arbeidsgivere, rekrutteringspraksiser og inkluderingskulturer i arbeidslivet.

Svar:

Regjeringen vil forebygge og bekjempe rasisme og etnisk diskriminering i det norske samfunnet. Likevel vet vi at det dessverre fortsatt er utbredt, og utgjør et alvorlig hinder for likeverdige muligheter og effektiv bruk av kompetanse. Forskningen peker på at barrierene ikke forsvinner etter ansettelse, men tvert imot kan prege hele karriereløpet.

Det er nettopp derfor regjeringen har utarbeidet en handlingsplan mot rasisme og diskriminering, med særlig vekt på barrierer på vei inn i og opp i arbeidslivet. Handlingsplanen ble lansert i november 2023 og gjelder ut 2027. At personer med innvandrerbakgrunn møter hindringer i rekruttering, karriereutvikling og arbeidsmiljø, er uakseptabelt og må møtes med målrettede og langsiktige tiltak. Den bygger på innspill fra partene i arbeidslivet, offentlige institusjoner og frivillige organisasjoner over hele Norge. Målet er at vi bygger et samfunn med sterke fellesskap og like muligheter for alle.

Regjeringen jobber for å fremme økt etnisk mangfold i arbeidslivet. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet forvalter flere tiltak som skal bidra til dette. Tiltakene omfatter blant annet en tilskuddsordning for virksomheter og kunnskaps- og veiledningsplattformen Mika.no, som gir arbeidsgivere tilgang til forskning, erfaringsbasert kunnskap og verktøy for å forebygge diskriminering og styrke inkludering på arbeidsplassen. Kampen mot rasisme tar aldri slutt. Det er en kamp vi må ta hver eneste dag. Både vi som myndigheter, men også i hverdagen har vi alle et ansvar for å stå opp mot rasisme og diskriminering.

Representanten skriver at regjeringen strammer inn ytelser for flyktninger for å «presse flere i arbeid». Det er en beskrivelse jeg ikke deler og jeg er uenig i premisset

for spørsmålet. Formålet med forslaget om en ny integreringsstønad handler om å skape mer forutsigbare rammer og bedre sammenheng mellom kvalifisering, arbeid og inntekt. Dagens system kan i noen tilfeller gi svake økonomiske insentiver til arbeid. Integreringsstønadene er derfor foreslått for å sikre at det skal lønne seg å gå fra kvalifisering til arbeid, samtidig som hensynet til et nøkternt og verdig livsopphold ivaretas. Den handler om at flere skal få muligheten til å lykkes.

Jeg vil samtidig gjøre representanten klar over at det er mulig å jobbe langs flere spor samtidig. Forslaget til ny integreringsstønad er kun ett av flere virkemidler vi har for å øke deltakelsen i arbeidslivet, og må sees i sammenheng med andre tiltak regjeringen har iverksatt.

Regjeringens mål med integreringsarbeidet er at flere skal delta i arbeid. Deltakelse i arbeidslivet gir økonomisk selvstendighet, tilhørighet, mestringsfølelse og mulighet til å lære og praktisere norsk. Samtidig er det ikke tilstrekkelig å stille krav til enkeltmennesker dersom arbeidslivet ikke gir reelle og likeverdige muligheter. Et mer rettferdig og inkluderende arbeidsliv er en forutsetning for at arbeidslinjen skal fungere etter hensikten. Regjeringens mål er både å redusere barrierer i arbeidslivet og å sikre at flere får mulighet til å delta i arbeid på likeverdige vilkår.

SPØRSMÅL NR. 2602**Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 6. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden følge opp videre utredninger av behovet for ny Rikstunnel, vil statsråden ta initiativ til videre utredninger som inkluderer en endring i ruteplanen med flere togbytter på Oslo S, alternativ sentrumsstasjon, triple togsett, to-etasjes tog og synergier med t-banen og ny Lysaker stasjon?

BEGRUNNELSE:

Jernbanedirektoratet har presentert rapporten "Kollektivstudie for Østlandet". Der er flere momenter av ny Rikstunnel ikke utredet.

Svar:

I Samferdselsdepartementet er vi nå i gang med å sette oss inn i det omfattende arbeidet som er gjort i Kollektivstudien for Østlandet. I sin anbefaling peker Jernbanedirektoratet på at etter at de omfattende tiltakene som er prioritert i NTP er gjennomført, vil det være nødvendig å bygge en ny Rikstunnel for å håndtere etterspørselsveksten etter kollektivtransport mot 2050 og videre. Studien vil være et viktig grunnlag for Jernbanedirektoratets innspill til NTP 2029-2040. Behov for utdypende eller supplerende analyser og planarbeid vil vi eventuelt komme tilbake til.

SPØRSMÅL NR. 2603**Innlevert 1. mai 2026 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 8. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Vil justis- og beredskapsministeren instruere PST om å gir forskere innsyn i historisk arkivmateriale som PST har om venstreekstreme fremmedkrigere som reiste til de palestinske områdene for å få opplæring i terror hos palestinske grupper, og kan hun gi en kort orientering om trusselen fra islamistiske og/eller venstreekstreme grupper har tiltatt i Norge den senere tiden?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller har blitt gjort oppmerksom på at viktige forskningsmiljøer, som eksempelvis UiOs Senter for ekstremismeforskning (C-REX), ikke gis innsyn i historisk arkivmateriale som PST har om venstreekstreme fremmedkrigere som reiste til Palestina for å få opplæring i terror hos palestinske grupper som PFLP o.a.

Denne historiske bakgrunnen er viktig for å bygge kunnskap som setter oss bedre i stand til å forebygge og bekjempe voldelig ekstremisme, men også for å forstå hva som skjer i Midtøsten i dag. Herunder også forholdet mellom Norge og Israel/Palestina.

Det rapporteres dessverre om at PST generelt har et arrogant syn på forskning, og avviser alle spørsmål om innsyn.

Svar:

Spørsmål om innsyn hos PST må behandles innenfor rammene av gjeldende regelverk. Mange dokumenter hos PST inneholder sikkerhetsgradert informasjon som skal behandles i tråd med bestemmelsene i sikkerhetsloven § 5-4. Jeg gjør også oppmerksom på at offentleglova ikke gjelder for innsyn i opplysninger som behandles av PST i medhold av politiregisterloven, jf. politiregisterloven § 66.

Politiregisterloven § 33 fastsetter at når det finnes rimelig og ikke medfører uforholdsmessig ulempe for andre interesser, kan det bestemmes at opplysninger i det enkelte tilfelle gis til bruk for forskning, uten hinder av taushetsplikten i lovens § 23. Dette innebærer ikke at en forsker har krav på å få innsyn i taushetsbelagte opplysninger, men kan få det etter en nærmere vurdering.

Når det gjelder spørsmålet om utvikling i trusselbildet vurderer PST overordnet at terrortrusselnivået i Norge er moderat, som er nivå tre av fem på terrortrusselskalaen. Terrortrusselbildet er mer komplekst og uforutsigbart enn tidligere. Den samlede trusselen mot amerikanske, jødiske og israelske mål har i en tid vært forhøyet, innenfor nivå tre/moderat.

I Nasjonal trusselvurdering tar PST årlig for seg de mest alvorlige truslene i Norge, innenfor blant annet politisk motivert vold. I den nasjonale trusselvurderingen for 2026, som ble offentliggjort i februar, beskriver de blant annet trusselen fra ekstrem islamisme slik:

«PST vurderer det som mulig at ekstreme islamister vil forsøke å gjennomføre terrorangrep i Norge i 2026.

Vi forventer fortsatt høy angrepsaktivitet i Europa, særlig på grunn av situasjonen i Gaza og Midtøsten.

Israels krigshandlinger i Gaza kan inspirere nye aktører til å angripe israelske og jødiske mål i Europa. En endring i aktørbildet kan innebære større usikkerhet om hvordan angrep planlegges og gjennomføres.»

I 2024 vurderte PST det som svært lite sannsynlig at venstreekstremister ville forsøke å gjennomføre terrorhandlinger i Norge. I Nasjonal trusselvurdering for 2026 er ikke trusselen fra venstreekstremer omtalt, noe den heller ikke var i 2025.

PST skal orientere departementet om relevante endringer i trusselvurderingene gjennom året. Jeg har ikke fått signaler om endringer i PSTs vurdering av trusselen fra ekstreme islamister eller venstreekstremister den senere tiden.

SPØRSMÅL NR. 2604

Innlevert 2. mai 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 5. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden lage en tabell over dagens tilbud for FOT-rutene i Sør Norge med antall turer, kapasitet og pris for de reisende sammenlikna med regjeringen sin plan i ny konkurranse, og kan det bes også om opplysning om belegg på de ulike rutene nå?

Svar:

Under følger en tabell som besvarer representantens spørsmål:

Ruteområde	Gjeldende kontraktperiode t.o.m. 31.10.27			Ny kontraktperiode f.o.m. 1.11.27		
	Frekvenskrav (ukedag/helg)	Årlig setekrav hver vei	Maksimalpris (fra 01.04.26)	Frekvenskrav (ukedag/helg)	Årlig setekrav hver vei	Maksimalpris
Røros–Oslo	2/2	22.250	1 334 kr	2/2	12.500	1 675 kr
Florø–Oslo	3/3	48.250	1 599 kr	2/2	31.600	2 008 kr
Stord–Oslo	2/2	36.500	1 267 kr	2/2	27.800	1 591 kr
Ørsta–Volda–Oslo	3/3	76.000	1 563 kr	3/3	78.900	1 963 kr
Førde–Oslo	3/3	61.250	1 475 kr	3/3	55.900	1 852 kr
Sogndal–Oslo	2/2	38.000	1 262 kr	2/2	31.800	1 585 kr
Sandane–Oslo	2/2	27.000	1 495 kr	2/2	28.600	1 877 kr
Ørsta–Volda–Bergen	2/2	20.750	1 196 kr	2/2	29.100	1 502 kr
Sogndal–Bergen	2/2	13.000	991 kr	2/2	7.300	1 244 kr
Sandane–Bergen	2/1	3.500	1 096 kr	2/1	2.000	1 376 kr

Krav til setekapasitet på hver enkelt FOT-rute er basert på passasjerprognoser i den transportfaglige utredningen og på høringsinnspill. Likebehandlingsprinsippet legges til grunn ved fastsettelse av krav til setekapasitet og antall rundturer på hver enkelt rute. Kravene tilpasses forventet etterspørsel og veies opp mot effektiv ressursbruk og statens utgifter.

Rapportert gjennomsnittlig setebelegg målt mot tilbudte seter for første driftsår (1. april 2024 til og med 31. mars 2025) er som følger:

Røros–Oslo 30%, Florø–Oslo 44%, Stord–Oslo 62%, Ørsta–Volda–Oslo 74%, Førde–Oslo 66%, Sogndal–Oslo 69%, Sandane–Oslo 59%, Ørsta–Volda–Bergen 60%, Sogndal–Bergen 70%. Belegg for ruten Sandane–Bergen inngår i tallene for Sandane–Oslo og Ørsta–Volda–Bergen.

Departementet mottar rapportering for andre driftsår (1. april 2025 – 31. mars 2026) i midten av mai.

SPØRSMÅL NR. 2605

Innlevert 2. mai 2026 av stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth

Besvart 12. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil justisministeren sørge for å skjerme politiansatte under jobbsøkeprosesser, slik at åpenbart ukvalifiserte personer ikke får fullt innsyn og kan kartlegge politiansatte?

BEGRUNNELSE:

Det norske jobbsøkesystemet som politiet benytter, har et tillitsbasert regelverk som gir åpenhet for alle søkere på en utlyst stilling. Bakgrunnen for åpenheten er å få tilgang til hvem man konkurrerer mot. Rutinene gir innsyn på alle kandidaters navn og CV. Denne rettigheten gjelder for de som søker, uansett om man er kvalifisert for stillingen i henhold til utlysningstekst.

Dermed kan alle som søker bl.a. på politistillinger få mulighet til å kartlegge de politiansatte og få informasjon om alle søkeres bakgrunn via de utvidede søkelistene.

Norge baserer seg på et tillitsbasert regelverk, men sett i lys av at norske myndigheter også har behov for beredskap og trygghet for ansatte, er dette en stor sikkerhetsmessig utfordring som må gjøres noe med.

Det er flere eksempler på at Norges åpne system med jobbprosesser medfører at åpenbart ukvalifiserte får tilgang til informasjon om alle kandidater. Dette kan derfor skape usikkerhet for potensielle søkere som må blottlegge sin CV med personlige opplysninger til noen som kanskje aldri burde se det. Dette er en risiko for både den enkelte søker og for det norske samfunnet.

Svar:

Forvaltningsloven skal sikre rettssikkerhet for parter i forvaltningssaker, blant annet gjennom partsinnsyn. Etter § 18 har parter som hovedregel rett til innsyn i sakens dokumenter, en videre rett enn allmennhetens etter offentlighetsloven.

Forvaltningsloven inneholder enkelte unntak fra retten til partsinnsyn. Forarbeidene viser at innsynsreglene i ansettelsessaker på den ene side er basert på en avveining av hensynet til åpenhet og kontroll og hensynet til personvern, rekruttering og forsvarlige beslutningsprosesser på den andre side.

Etter forvaltningsloven § 2 andre ledd er avgjørelser om ansettelser å anse som enkeltvedtak. Av § 3 andre ledd følger at det kan fastsettes at deler av loven ikke skal gjelde for bestemte saker. Et slikt unntak er gitt i forvaltningslovforskriften kapittel 5, som har regler om partsinnsyn i saker om ansettelse i den offentlige forvaltning.

Reglene om begrenset partsinnsyn i ansettelsessaker er begrunnet i flere forhold, bl.a. forvaltningens behov for å få riktige og fullstendige opplysninger om søkerne og sikre at referansepersoner er villige til fritt å gi fortrolige vurderinger og innspill om søkerne.

Etter forvaltningslovforskriften § 15 har parten rett til å se en utvidet søkerliste, det vil si «samtlige øvrige søkeres navn og alder og fullstendige opplysninger om deres utdanning og praksis i offentlig og privat virksomhet». Innsynsretten etter forskriften § 15 omfatter ikke søknader, vitnemål eller vedlagte attester.

Hensynet til å unngå kartlegging av søkere er et sentralt formål bak forvaltningslovforskriften § 17 andre

ledd. Bestemmelsen begrenser innsyn til det som er nødvendig for at en søker skal kunne ivareta sine interesser i saken. Det betyr at det ikke gis full tilgang til andre søkernes dokumenter, ikke innsyn i detaljer som ikke har betydning for kvalifikasjonsvurderingen og at det ikke gis innsyn i opplysninger som kan brukes til kartlegging. Etter mitt syn ivaretar denne bestemmelsen langt på vei det representanten tar opp i sitt spørsmål.

Det er et viktig prinsipp med åpenhet i ansettelsesprosesser slik at offentligheten får vite hvem som er søkere til stillinger i staten. Søkere til en stilling har i utgangspunktet krav på innsyn i flere opplysninger om andre søkere. Dette innebærer at offentligheten kan få vite hvem som har søkt på ledige stillinger også i politiet, og at søkere får innsyn i flere opplysninger om andre søkere.

SPØRSMÅL NR. 2606

Innlevert 3. mai 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 8. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden gi et anslag på hvor mange flere sykehjemsplasser eller omsorgsboliger (heldøgns omsorgsplasser) som vil bygges de neste ti årene i Norge?

BEGRUNNELSE:

Norge står overfor en formidabel vekst i antall innbyggere over 80 år. Anslagsvis vil det bli nesten 140 000 flere de neste ti årene. Det er i utgangspunktet positivt. Samtidig vil det også medføre langt flere som vil ha behov for heldøgns omsorg.

De siste ti årene har det nesten ikke vært vekst i antall disponible heldøgns omsorgsplasser.

Fremskrittspartiet har utarbeidet en prognose på hvor mange flere sykehjemsplasser og heldøgns omsorgsboliger som vil bygges de neste ti årene. Prognosen baserer seg på tilgjengelige KOSTRA-tall, samt at man legger til grunn den samme veksten som har vært de siste ti årene. Prognosen viser at det kun vil bli bygget 139 flere sykehjemsplasser.

Dersom det etableres så få nye sykehjemsplasser og boliger med heldøgns omsorg de neste årene, vil Norge overhodet ikke være i stand til å ta vare på alle eldre som har behov for omsorg.

Fremskrittspartiet vil derfor utfordre statsråden til å komme med et anslag på hvor mange flere sykehjemsplasser eller omsorgsboliger som vil bygges de kommende ti årene, basert på tilgjengelige data, rapporteringer fra kommunene eller andre relevante kilder.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at eldre skal ha trygghet for at de får en heldøgns omsorgsbolig eller sykehjemsplass når de trenger det. Det er derfor viktig at det bygges tilstrekkelig med plasser, og at byggene gir rammer for effektiv og god tjenesteyting. SSBs framskrivninger viser at det er behov for om lag 18 000 flere heldøgns omsorgsplasser fram mot 2035. Regjeringen tar flere grep for å bidra til at kommunene øker byggetakten av heldøgns omsorgsplasser i tråd med framskrevet behov. Samtidig har vi sett at etterspørselen fra kommunene etter investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser har vært lavere de siste årene.

Regjeringen er opptatt av å sette kommunene i stand til å følge opp det ansvaret de har for en god og verdig eldreomsorg. Vi har styrket kommunerammen betydelig. I tillegg til å opprettholde nivået på investeringstilskuddet, innfører og utreder vi flere forenklinger i tilskuddsordningen i 2026 med formål om å gjøre ordningen mer fleksibel og få opp søknadsinngangen, blant annet redusert bindingstid, dispensasjonsadgang og fjerning av differensiert takst for bygg med og uten lokalkjøkken. KS, Eldreboligalliansen og Kommunekommisjonen etterlyser økt fleksibilitet og handlingsrom i ordningen for å ivareta lokale behov og innretning av tjenestene. Vi lytter til innspillene, og jobber med ytterligere forenklinger av ordningen.

Parallelt med å stimulere til økt byggetakt av heldøgns omsorgsplasser, må vi legge til rette for tiltak som bidrar til økt egenmestring og effektiv tjenesteyting. Mange eldre ønsker å bo lenger i sin egen bolig. Regjeringen vil bidra til en mer aldersvennlig boligmasse som muliggjør at flere kan bo lenger hjemme. I 2026 er det

blant annet bevilget 89 mill. kroner til et nytt tilskudd til privatpersoner for å oppgradere egen bolig og gjøre den mer aldersvennlig. Det tas sikte på at ordningen blir tilgjengelig over sommeren.

I 2026 er det bevilget en tilsagnsramme for investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser som svarer til om lag 1500 plasser. Omtrent 30 prosent av disse er forbeholdt plasser som skal gi netto tilvekst. Regjeringen vil jobbe videre med tiltak for å møte behovet for heldøgns

omsorgsplasser. I det ligger det både å legge til rette for flere og bedre sykehjem og heldøgns omsorgsboliger og å jobbe videre med tiltak som kan forebygge og redusere behovet for ressurskrevende bo- og tjenestetilbud og tiltak som understøtter aldersvennlig boligbygging, bærekraftig personellbruk og trygg og effektiv bruk av teknologi. En slik helhetlig tilnærming vil være utgangspunkt for de årlige budsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 2607

Innlevert 3. mai 2026 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 12. mai 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan statsråden avklare hvor mye avgiftene på drivstoff vil øke pr liter hvis regjeringens planer for lineær opptrapping mot 2035, og videre, innføres, og forklare hvordan dette vil slå ut for privatpersoner, næringsliv og industri?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens klimastatus og -plan lagt frem høsten 2025, foreslår regjeringen å videreføre den lineære opptrappingen av CO₂-avgiften etter 2030, med et mål om 3 400 kroner per tonn i 2035 (målt i 2025-kroner).

Avgiften økes til ca. 2 400 kroner innen 2030, og fortsetter deretter opp mot 3 400 kroner i 2035.

Dette gjelder hovedsakelig utslipp som ikke er dekket av EUs kvotesystem, altså ikke-kvotepliktige utslipp, inkludert drivstoff i transport og industri.

Det er interessant å få vite hvordan dette vil slå ut på pumpeprisene for alle typer drivstoff, i økte avgifter pr liter.

Svar:

Karbonprising gir økonomiske insentiver til å redusere utslipp, blant annet gjennom omlegging av produksjon, investeringer i renseteknologi og vridning av forbruk mot varer og tjenester med lavere utslipp, uten at myndighetene pålegger spesifikke tiltak. Et stadig høyere avgiftsnivå forsterker effektene over tid. Avgiftsinntektene benyttes til å redusere andre skatter og avgifter innenfor regjeringens skatteløfte.

Regjeringen varslet i Klimastatus og -plan for 2026 at generell sats for klimaavgiftene skal trappes opp til 3 400 kroner (2025-priser) i 2035. At det generelle nivået varsles ti år fram i tid, bidrar til forutsigbarhet og gir aktørene bedre mulighet til å tilpasse seg høyere avgiftsnivå.

Tabell 1 viser avgiftssatsene i 2030 og 2035 med regjeringens opptrappingsplan, målt i 2026-priser.

Tabell 1. CO₂-avgift på mineralske produkter. Vedtatt nivå for 2026 (utenom perioden 1. mai-1. september), varslet nivå for 2030 og 2035. 2026-priser

Produkter	Avgiftsvedtak 2026	Planlagt nivå 2030, 2 400 2025-kroner	Planlagt nivå 2035, 3 400 2025-kroner
Bensin (kr/liter)	3,8	5,71	8,1
Mineralolje - Generell sats (kr/liter)	4,42	6,66	9,44
Naturgass - Generell sats (kr/Sm ³)	3,26	4,91	6,96
LPG - Generell sats (kr/kg)	4,92	7,4	10,49

Effekten av endret avgiftsnivå på pumpeprisen avhenger av innblandingen av biodrivstoff. Regjeringen har varslet i Klimastatus og -plan at omsetningskravet for innblanding av biodrivstoff i veitrafikken skal økes fra dagens nivå på 20 volumprosent til 33 volumprosent i 2030. Ved økt innblanding av biodrivstoff vil effekten av avgifts- endringer bli mindre, ettersom det ikke ilegges CO₂-avgift på biodrivstoff.

Forutsatt at omsetningskravet trappes opp i tråd med det som er varslet i Klimastatus og -plan, er det anslått at regjeringens plan for opptrapping av avgiftene innebærer at pumpeprisen vil øke med om lag 3,4 2026-kroner per liter diesel i 2035 (inkl. mva.). Samtidig vil mengden biodrivstoff trolig også øke pumpeprisene ettersom biodrivstoff normalt er dyrere enn mineralsk drivstoff. I sektorer der det er varslet andre omsetningskrav, vil påvirkningen fra de økte avgiftene bli annerledes.

En økning i klimaavgiftene vil gi økte kostnader for forbrukere og næringer. Effekten vil imidlertid avhenge av forbruket av mineralske produkter i dag, samt eventuelle tilpasninger i forbruk og teknologi. Utskiftningen av fossile kjøretøy til elektriske kjøretøy går raskt i Norge, og det er dermed stadig færre som blir berørt av avgiftsøkningene.

For en dieselbileier som kjører 12 000 kilometer i året, med et drivstofforbruk på 0,6 liter per mil, anslås de årlige drivstoffkostnadene i dag til om lag 15 000 kroner. En opptrapping av avgiftsnivået til 3 400 kroner per tonn CO₂ i 2035 er anslått til å øke de årlige drivstoffkostnadene med om lag 2 400 kroner fra dagens nivå.

Regjeringen vil bruke merinntektene fra økte klimaavgifter til brede lettelser i skattesystemet, og på en måte som ikke reduserer effekten av klimavirkemidlene, jf. nærmere omtale i Prop. 1 LS (2025–2026) Skatter og avgifter 2026.

SPØRSMÅL NR. 2608

Innlevert 3. mai 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 8. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

I NAVs oversikt over de vanligste diagnosene til unge uføres, fremkommer det av om lag halvparten enten har utviklingsforstyrrelse eller psykisk utviklingshemming. Regjeringen har varslet tiltak for å få ned andelen unge uføre.

Hvilke grupper av unge uføre er det regjeringen tenker tiltak bør rettes mot, og hva mener regjeringen kan gjøres bedre for å forhindre at flere blir ung ufør?

BEGRUNNELSE:

NAV publiserte i april oversikt over de vanligste diagnosene blant unge uføre: <https://www.nav.no/no/nav-og-samfunn/statistikk/aap-nedsatt-arbeidsevne-og-uforetrygd-statistikk/nyheter/de-vanligste-diagnosene-blant-unge-ufore>. Av lettere psykiske lidelser som angst og depresjon er det en liten gruppe, men fortsatt 700 personer. I høst lanserte regjeringen tiltak for at færre skal bli ung ufør, og daværende minister Brenna uttalte at “Nokon unge uføre blir bedre over tid”, hvilke diagnosegrupper tenker statsråden dette kan handle om, og hva vil statsråden gjøre for å forhindre at de faller varig utenfor arbeidslivet.

Svar:

I dag er det om lag 2,7 pst. av befolkningen i aldersgruppen 18–29 år som mottakere av uføretrygd, noe som utgjør om lag 22 000 personer. Det har vært en økning i antall uføre i aldersgruppen over tid, men veksten har flatet ut de siste årene. Det er likevel bekymringsfullt at mange unge blir uføretrygdete. For å begrense antallet er det viktig både å få færre over til uføretrygd, og å bidra til at flere av dem som allerede mottar uføretrygd kommer helt eller delvis tilbake i arbeid.

Representanten viser til at Arbeids- og velferdsdirektoratet i april publiserte oversikt over de vanligste diagnosene blant unge uføre. Statistikken viser at 69 pst. av de unge uføre har som primærdiagnose en diagnose innen kategorien «psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser». Den største undergruppen er utviklingsforstyrrelser (30 pst.), som omfatter blant annet autisme og Aspergers syndrom. Deretter kommer psykisk utviklingshemming (15 pst.) og deretter nevrotiske, belastningsrelaterte og somatoforme lidelser (7 pst.), herunder blant annet tvangslidelser, angst og PTSD.

Oversikt over diagnosefordeling kan gi nyttig informasjon, men det er likevel store individuelle forskjeller

i hva dette betyr for den enkeltes utfordringer og muligheter i forhold til arbeid. I tillegg kan noen oppleve bedring i symptomer eller få bedre funksjon over tid, noe som også kan gjøre arbeid mer aktuelt. Rett arbeidsplass eller tilretteleggingstiltak kan også føre til at det blir mulig for enkelte å stå i jobb til tross for sine diagnoser/utfordringer. Andre kan ha nytte av varig tilrettelagt arbeid (VTA), enten i en tiltaksbedrift eller i ordinært arbeidsliv. Samtidig vil det for noen være full uføretrygd som er det riktige, da de ikke er i stand til å jobbe selv med tilrettelegging. Fordi arbeidsevne/funksjonsevne varierer i stor grad innen en gitt diagnose, og også påvirkes av mange andre faktorer, får alle som har behov for en arbeidsevnevurdering av Nav-kontoret. Dersom Nav-kontoret vurderer at arbeidsmarkedstiltak er nødvendig og hensiktsmessig for å få eller beholde arbeid, kan dette være aktuelt. Samtidig skjer dette etter en individuell vurdering, og arbeidsmarkedstiltakene er ikke rettet mot spesifikke diagnoser.

For noen kan for stort fokus på diagnoser gjøre at oppmerksomheten i for stor grad rettes mot begrensninger istedenfor muligheter. Blant annet med bakgrunn i dette ble et nytt, arbeidsrettet ungdomsprogram igangsatt i august 2025 ved sju Nav-kontor. Unge som trenger hjelp for å komme i jobb, kan få tilbud om å delta i et program med en inntekt som ikke er knyttet til at de har fått en diagnose, men at de deltar i arbeidsrettet aktivitet. Det er også bevilget midler for å kunne starte opp forsøk med «Et enklere Nav – aktivitetspenger for unge» i 2026, der det i Trondheim kommune skal prøves ut en ordning med én samlet stønad til unge under 30 år med tett og individuelt tilpasset oppfølging og aktivitet.

For å hjelpe flere unge i arbeid, inkludert unge med nedsatt arbeidsevne, har denne regjeringen lansert ungdomsløftet med en rekke arbeidsrettede innsatser som enten er satt i gang eller som regjeringen planlegger å gjennomføre. Som en del av ungdomsløftet har regjeringen inngått en intensjonsavtale med partene i arbeidslivet,

store virksomheter og brukerorganisasjoner for personer med funksjonsnedsettelse. I 2023 innførte regjeringen en ungdomsgaranti i Arbeids- og velferdsetaten som skal sikre at unge under 30 år får tidlig, tilpasset og tett oppfølging helt fram til arbeid.

I tillegg til tiltakene nevnt ovenfor, er det i 2026 bevilget midler til et rekrutteringsprogram til helse- og omsorgssektoren, primært rettet mot unge utenfor arbeid og utdanning. Departementet har også vedtatt endringer i opplæringstiltaket (arbeidsmarkedstiltak), som trådte i kraft 1. august 2025. Endringene gir Arbeids- og velferdsetaten mulighet til å tilby ungdom i alderen 16–19 år som har falt ut av ordinær skolegang, et alternativt og tilrettelagt fag- og yrkesopplæringstilbud i samarbeid med fylkeskommunen og aktuelle virksomheter. Det vil også bli satt i gang et forsøk med fireårig lønnstilskudd for unge. Målgruppen er unge som står langt unna arbeidslivet og som har stor fare for å bli uføretrygdet eller allerede er uføre.

Videre har departementet gitt Arbeids- og velferdsdirektoratet i oppdrag å sørge for at unge som har vært uføre i minst to år mottar informasjon fra Arbeids- og velferdsetaten om hvordan de kan kombinere arbeid og trygd, og om muligheter for arbeidsrettet oppfølging. Dette følger opp et av tiltakene i Meld. St. 33 (2023–2024) En forsterket arbeidslinje. Bakgrunnen er at flere unge uføre rapporterer om at de ønsker å jobbe litt, men at de er usikre på hvordan arbeid vil påvirke trygden deres, og at de er usikre på hva slags bistand de kan få om de henvender seg til Nav for hjelp til å komme i arbeid.

Oppfølging av unge er også en hovedprioritering i tildelingsbrevet til Arbeids- og velferdsdirektoratet, og departementet følger dette opp tett i styringsdialogen.

Samlet sett har altså denne regjeringen rettet betydelig innsats rettet mot unge, og der formålet er at flest mulig skal bli eller komme tilbake i jobb og at færrest mulig skal bli fullt uføretrygdet.

SPØRSMÅL NR. 2609

Innlevert 3. mai 2026 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 12. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden at plikten etter folkebibliotekloven skal oppfylles når det etablerte pasientbiblioteket på Haukeland sykehus blir avviklet uten at et

tilsvarende tilbud er på plass, og hvilke nasjonale føringer mener statsråden må gjelde i slike saker?

BEGRUNNELSE:

Styret i Helse Bergen vedtok 18. desember 2025 at Pasientbiblioteket ved Haukeland universitetssjukehus skal avvikles innen 1. juli 2026. Tømmingen av bibliotekslokalet startet 7. april 2026, og biblioteket ble stengt 15. april. En underskriftskampanje mot vedtaket hadde per 16. april 2026 samlet 2146 underskrifter og toppet listen over aktive kampanjer på Underskrift.no. Brukerutvalget, Ungdomsrådet, pasienter, pårørende og ansatte har bedt om ny behandling uten å nå frem.

Folkebibliotekloven § 1 slår fast at folkebibliotekene skal fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, og fungere som møtested og arena for offentlig samtale og debatt. § 2 slår fast at folkebibliotekvirksomheten også omfatter bibliotektenester for pasienter i sykehus og helseinstitusjoner og andre som har spesielle vansker med å bruke biblioteket. Loven legger ansvaret for folkebibliotekvirksomheten på kommunen, mens pasientbiblioteket ved Haukeland drives av helseforetaket. Saken reiser dermed spørsmål om hvordan plikten etter loven skal oppfylles når foretaket avvikler et etablert tilbud uten at det er samordnet med kommunalt folkebibliotek.

Kommunikasjonsdirektøren ved Haukeland universitetssjukehus har i Bergensavisen anslått den årlige innsparingen til om lag én million kroner, fordelt på internleie, lisenser og ressurser til drift. Helse Bergen har et samlet budsjett på om lag 19 milliarder kroner. Internleie er en intern bokføringspost som flytter midler mellom avdelinger i samme foretak, og så lenge arealet står tomt, til en ny funksjon er på plass, er undertegnede forstående at internleien uansett må dekkes av en annen avdeling. Området der biblioteket ligger har nylig vært del av en ferdigstillelse av foajeen i nulte etasje, til en kostnad på om lag 30 millioner kroner.

I Meld. St. 9 (2024–2025) Totalberedskapsmeldingen peker regjeringen på at bibliotek og andre kulturinstitusjoner er viktige for befolkningens mentale helse og motstandskraft i krisetid, og at den vil opprettholde arenaer og møtesteder for kultur så langt det er mulig. Pasientbiblioteket har fungert som en skjermfri sone for pasienter med lange opphold og for pårørende, og som avlastning for sengeposter og poliklinikker.

Svar:

Jeg har forståelse for at avviklingen av pasientbiblioteket ved Haukeland universitetssjukehus oppleves som et tap for de som har hatt glede og nytte av tilbudet. For mange kan tilgang til bøker, et rolig oppholdsrom og et avbrekk i en krevende situasjon ha stor betydning under et sykehusopphold.

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet opplysninger fra Helse Vest RHF, som har videreformid-

let informasjon fra Helse Bergen HF i denne saken. Helse Bergen HF har opplyst at bakgrunnen for endringen er en krevende økonomisk situasjon og behov for å prioritere ressursene til spesialisthelsetjenestens kjerneoppgaver. Det er videre opplyst at deler av boksamlingen fordeles til klinikker og andre avdelinger, og at bøker også skal være tilgjengelige i ventearealer.

Når det gjelder spørsmålet om nasjonale føringer, er mitt utgangspunkt at disse følger av gjeldende lovgivning og den etablerte ansvarsdelingen. De regionale helseforetakene har etter spesialisthelsetjenesteloven ansvar for å sørge for spesialisthelsetjenester til befolkningen, mens kommunene har ansvar etter folkebibliotekloven. Dersom bibliotektenester for pasienter i sykehus skal ivaretas etter folkebibliotekloven, må dette skje innenfor rammen av kommunens ansvar, eventuelt gjennom samarbeid mellom kommunen og det aktuelle helseforetaket. Helse Bergen HF har ansvar for å organisere virksomheten og prioritere ikke-lovpålagte tilbud innenfor gjeldende rammebetingelser.

Jeg vil samtidig understreke at gode tilbud til pasienter og pårørende kan ha betydning for trivsel og mestring under et sykehusopphold. Jeg legger derfor til grunn at lokale aktører vurderer hvordan slike behov best kan ivaretas innenfor gjeldende ansvarsforhold og tilgjengelige ressurser.

SPØRSMÅL NR. 2610**Innlevert 3. mai 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen****Besvart 12. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Stadig flere barnehager reduserer åpningstidene som følge av bemanningskrise og mangel på ansatte, noe som gjør hverdagen mer krevende for småbarnsfamilier som er avhengige av fleksible tilbud.

Mener statsråden at et barnehagetilbud med kortere åpningstid og svekket tilgjengelighet er i tråd med regjeringens påstand om å styrke barnefamilienes valgfrihet, så da er mitt spørsmål hvilke konkrete tiltak vil statsråden iverksette for å sikre at tilbudet ikke forringes ytterligere?

BEGRUNNELSE:

Det vises til en økende bemanningskrise i barnehagesektoren, der ansatte slutter og mange melder om en arbeidshverdag som ikke er bærekraftig over tid. Konsekvensen er at flere barnehager nå kutter i åpningstidene for å få driften til å gå rundt.

For småbarnsfamilier innebærer dette en betydelig forverring av hverdagen. Et barnehagetilbud som ikke er tilpasset arbeidstid, svekker i praksis både fleksibilitet og valgfrihet.

Samtidig har regjeringen valgt å prioritere lavere foreldrebetaling i barnehage. Selv om dette kan fremstå som et positivt tiltak isolert sett, bidrar det lite dersom resultatet i praksis er et dårligere tilbud med redusert tilgjengelighet og press på kvaliteten. For mange foreldre er det viktigere at barnehagen har tilstrekkelig bemanning og åpningstid enn at prisen reduseres marginalt.

Etter spørsmålsstillers syn fremstår dette som et eksempel på en politikk som prioriterer symboltiltak fremfor reelle forbedringer for familiene. Når barnehager må kutte i åpningstider som følge av manglende ressurser, tyder det på at regjeringens prioriteringer ikke treffer behovene i sektoren, og at konsekvensen i praksis er et dårligere tilbud til barna og familiene.

Svar:

Styring av barnehagesektoren og innholdet i barnehagene ligger under mitt ansvarsområde som kunnskapsminister. Det er derfor jeg som svarer på spørsmålet fra representanten.

Regjeringen er opptatt av å sørge for at folk skal få bedre råd, og derfor har vi redusert maksprisen i barnehage til et historisk lavt nivå. En familie med ett barn i barnehage kan spare i underkant av 2 900 kr i måneden

og over 31 000 kr i året sammenliknet med Solberg-regjeringens siste makspris fra 2021. En familie med to barn sparer over 53 000 kr. Vi ønsker at familiene i Norge skal ha gode og likeverdige muligheter til å velge den barnehageløsningen som passer best for deres barn og livssituasjon. Gjennomsnittlig åpningstid i norske barnehager er om lag 9,5 timer per dag.

I forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 1 andre ledd fremgår det at et heldags ordinært barnehagetilbud innebærer en avtalt ukentlig oppholdstid på 41 timer eller mer. 41 timer tilsvarer 8,2 timer per dag.

Det er kommunen og de private eierne som selv fastsetter åpningstiden for barnehagene. Endringer skal skje i nær dialog med foreldre. Jeg stoler på at det gjøres grundige vurderinger av balansen mellom kvalitet i tilbudet og foreldrenes behov før det eventuelt innføres kortere åpningstider.

Jeg er opptatt av å sikre bedre og mer stabil bemanning i barnehagene fremfor å redusere åpningstider. Stortinget har bevilget betydelige midler som skal bedre rammevilkårene for de som jobber i barnehage og for barna. Det er de siste årene bevilget mer enn 1,8 mrd. utover det som er lagt til grunn gjennom normene, for å bedre situasjonen i barnehagene. Vi vet at flere barnehager har lykket med å redusere sykefraværet gjennom å delta i IA bransje-program for barnehage. Stortinget bevilget 10 millioner kroner til IA-bransje-program for barnehage i 2026. Vi har også styrket et av våre mest treffsikre tiltak, som er å gi de som allerede jobber i barnehagene tilbud om å utdanne seg til barnehagelærer (ABLU). Vi har bevilget midler som vil gi nær 500 slike studieplasser fra høsten 2026, opp fra rundt 100 plasser i 2021. De aller fleste som tar dette studiet, både fullfører utdanningen og blir værende i yrket.

Jeg har tatt initiativ til et samarbeid mellom medlemmene i Nasjonalt forum for barnehagekvalitet om en felles innsats for å forbedre kapasiteten og kvaliteten i barnehagene. Arbeidet er en oppfølging og konkretisering av strategien Barnehage for en ny tid og Flere lærere i barnehage og skole, Strategi for rekruttering til lærerutdanningene og læreryrket 2024–2030. Akkurat nå utarbeider vi en samarbeidsavtale som skal legge grunnlaget for videre arbeid med konkrete tiltak for blant annet å redusere sykefraværet, rekruttere flere til barnehagelærerutdanningene og styrke barnehagelederes systematiske arbeid med arbeidsmiljø, kvalitetsutvikling, partssamarbeid og foreldresamarbeid.

SPØRSMÅL NR. 2611**Innlevert 3. mai 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen****Besvart 11. mai 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at barnevernet utarbeider og følger opp lovpålagte planer for barn plassert utenfor hjemmet, herunder konkret vurdering av tilbakeføring til biologisk familie, og hvilke kontroll- og sanksjonsmekanismer finnes dersom dette ikke skjer?

BEGRUNNELSE:

Barnevernsloven forutsetter at det utarbeides planer for barn som plasseres utenfor hjemmet, der målet om tilbakeføring til familien skal vurderes der det er til barnets beste. Likevel rapporteres det om tilfeller hvor slike planer mangler eller er mangelfulle, og hvor vurderingen av tilbakeføring ikke fremgår tydelig.

Dette kan svekke barnets rettssikkerhet og bidra til at midlertidige plasseringer i praksis blir langvarige uten tilstrekkelig faglig og juridisk vurdering. Manglende etterlevelse av lovkrav reiser spørsmål om tilsyn, innsyn og ansvarliggjøring.

Det er derfor behov for klarhet i hvordan myndighetene følger opp at regelverket etterleves, hvilke konsekvenser brudd får, og om det finnes statistikk eller systematisk registrering av slike avvik.

Svar:

Barnevernsloven inneholder regler om barnevernstjenestens oppfølging av barnevernsvedtak. Blant annet stiller § 8-3 krav til barnevernstjenestens oppfølging av barn og foreldre etter vedtak om omsorgsovertakelse. Etter § 8-3 fjerde ledd skal barnevernstjenesten, så snart som mulig etter at barneverns- og helsenemnda har truffet vedtak, utarbeide en plan for barnets omsorgssituasjon og oppfølgingen av barnet og foreldrene. I forskrift er det stilt krav om oppfølgingsbesøk som supplerer dette plankravet.

Regelverket er utformet for å tydeliggjøre innholdet i barnevernstjenestens ansvar. For å gi kommunen ytterligere støtte, har Bufdir utarbeidet et eget barnevernsrundskriv med utfyllende veiledning. Et annet viktig virkemiddel som skal bidra til at kommunene utfører sine lovpålagte oppgaver, er barnevernsfaglig kvalitetssystem (BFK). BFK er et digitalt rammeverk som skal gi barnevernsfaglig og juridisk kvalitetsstøtte til det kommunale

barnevernets arbeid med barnevernssaker. Rammeverket er integrert i barnevernstjenestens fagsystemer i de aller fleste kommuner. Det skal gjøre det enkelt for de ansatte i barnevernet å ta rammeverket i bruk i det daglige arbeidet.

Bufdir har også utviklet en egen veileder om barnevernstjenestens oppfølging av barn i fosterhjem (2024). Ett av temaene i veilederen er faglige anbefalinger om hva planene for barnets omsorgssituasjon bør inneholde og hvordan de kan brukes for å skape systematikk og sammenheng i oppfølgingen.

Det er kommunens øverste politiske og faglige ledelse som har det overordnede ansvaret for at kommunen utfører oppgavene og oppfyller pliktene etter barnevernsloven. Dette omfatter blant annet å sørge for at barnevernstjenesten har den bemanningen som er nødvendig for å kunne utføre oppgavene på en forsvarlig måte. Videre plikter kommunen å ha internkontroll for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommuneloven inneholder også andre krav til kommunens styring og kontroll av egen virksomhet.

Statsforvalteren har ansvaret for å føre tilsyn med lovligheten av kommunens oppfyllelse av plikter etter barnevernsloven. Det innebærer at statsforvalteren påser at kommunen utfører oppgavene etter barnevernsloven og sørger for at kommunen får råd og veiledning. I henhold til kommuneloven kan statsforvalteren pålegge kommunen å rette forhold dersom det påvises svikt. Helsetilsynet koordinerer statsforvalterens tilsyn med barnevernet.

SSB publiserer tall ned på kommunenivå for 2018–2025 på antall og andel barn med omsorgstiltak som også har en plan. Tallene viser at barnevernstjenestene i et stort flertall av sakene, godt over 90 prosent, har utarbeidet en plan. Én av årsakene til at andelen ikke er 100 prosent, kan være at omsorgstiltaket er nytt og barnevernstjenesten ikke har rukket å ferdigstille en plan på rapporteringstidspunktet.

Jeg gjør oppmerksom på at tallene tilbake i tid er noe usikre. De aller fleste barnevernstjenester har fått nye fagsystemer de siste årene, og dette vil gjøre datainnsamlingen fremover mer pålitelig.

Tabell 1: Barn med omsorgstiltak per 31.12 som har en utarbeidet plan. Hele landet, 2018–2025.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antall	8 491	8 292	7 935	7 444	7 045	6 402	6 352	6 171
Andel	94,8	95,3	96,5	96,2	96,7	93,7	97,2	96,3

SPØRSMÅL NR. 2612**Innlevert 8. april 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 8. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren leggje fram dokumentasjon som syner at det er vurdert konsekvensene av å sitte i ein el bil dag ut og dag inn, i mnd og i år, i eit førarmiljø opp på eit gedigent batteri under baken, med enormt mykje spenning, og om det er gjennomført studier eller forskning som dokumentere at dette ikkje påverkar mennesket negativt helsemessig som sitter i bilen konstant i form av å vere yrkessjåfør som til dømes i taxinæringa?

GRUNNGJEVING:

Innføring av nullutslippskrav for taxinæringa har sine utfordringer.

Ikkje berre er el-bilene dyre i innkjøp, men driftstida er heller ikkje noko å skryte av då ladetid gjer at driftstida går ned og dertil inntjening likeså.

Det som enkelte taxisjåfører no bemerker, er at ja, før vart ein også sliten av å køyre bil lenge i eit stressende bymiljø, men når ein kom heim var en sliten men ikkje dårlig helsemessig.

No blir det meldt at taxisjåfører har betydelige plager som dei frykter er med bakgrunn i at ein sitter opp på eit svært stort batteri med mykje spenning ikring seg heile dagane, dag ut, veke, mnd og år.

I andre undersøkelser har det ofte vore debatter ikring dei som bur for nært store kraftledninger, under kraftledninger pga fare for påverknad av skadeleg spenning, og i andre miljø nært store kraft eller signalspenninger, no kan det sjå ut til at dette er eit fenomen som ein slett ikkje har tenkt over for yrkessjåfører som oppholder seg konstant i disse el-bilane med enorme batteripakker under baken.

Svar:

Køyetøymyndigheita i Noreg har ikkje sett dokumentasjon på eller motteke signaler frå helsemyndighetene om at stråling frå elbilar er eit problem for kroppen. Verdas helseorganisasjon (WHO) har undersøkt dette over fleire tiår, og har ikkje publisert dokumentasjon som gjev grunnlag for endring av gjeldande praksis. Det blir produsert millionar av elbilar kvart år. Kun ein liten del av denne produksjonen blir omsett i Noreg. Desse personbilane har ikkje norske særneigne spesifikasjonar. Noreg samarbeider internasjonalt med andre lands myndigheiter for å setje krav til miljø og tryggleik, slik at vi no har betre bilar enn før. Globale krav blir utvikla gjennom eit fora etablert av FN (UNECE). Dersom det ikkje er mogleg å få globale krav, men Europa ynskjer ytterlege krav, kan EU utvikle tilleggskrav som gjeld for alle bilar registrert i Europa og Noreg. Krav til bilars elektromagnetiske stråling og påverking blir fastsett i FN-regulativ 10 (Electromagnetic Compatibility). Dette er ei regulering som har spesifikke krav på elektromagnetisk stråling. Krava er innretta mot å ikkje skulle påverke eller bli påverka av anna utstyr, som til dømes anna tryggleiksutstyr i bilar, og ikkje for å redusere stråling mot menneske. Det er ikkje påvist at menneske blir påverka på ein slik måte at denne reguleringa treng ei utviding.

SPØRSMÅL NR. 2613**Innlevert 18. april 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen****Besvart 12. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Synes statsråden at det gir mening å destruere 7 000 liter vin eller at vinen må sendes ut av landet og således påføre ytterligere klimagassutslipp, eller vil statsråden sørge for at vinen kan selges i Norge likevel?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har tidligere kritisert og advart mot symbolske klimakrav i form av vin som ikke lengre kan selges på vanlige vinflasker dersom de koster under 250 kroner.

Nå skriver NRK 17. april at en enkeltaktør kan måtte destruere 7 000 liter fordi flaskene veier 30 gram for mye, selv om flaskene allerede er i Norge og således at klimagassutslippene tiltakene skulle begrense allerede har funnet.

Likevel krever de symbolske klimakravene at vinen enten må destrueres eller sendes til et annet land og således påføre ytterligere klimagassutslipp. Det er i beste fall totalt meningsløst, og et klart uttrykk for regler som mangler fullstendig sunn fornuft.

Svar:

Spørsmålet er rettet til klima- og miljøministeren, men svares ut av helse- og omsorgsministeren som ansvarlig statsråd for AS Vinmonopolet.

Vinmonopolet har, innenfor de overordnede rammene for statens eierskap og alkoholregelverket, ansvar for egne innkjøp, sortimentskrav og kommersielle vurderinger. Krav til emballasje og produktspesifikasjoner i Vinmonopolets sortiment fastsettes av selskapet selv, innenfor de nevnte rammer. Terskelen bør være høy for at staten som eier skal gå inn i selskapets løpende forretningsmessige disposisjoner eller vurderinger i enkeltsaker.

Eierskapsmeldingen (Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap) legger klare forventninger til at statlige virksomheter skal iverksette tiltak for reduksjon i klimagassutslipp. Derfor mener jeg det er legitimt at et selskap som Vinmonopolet stiller miljøkrav i sin leverandørkjede og i sine innkjøp. Forventning til bærekraft er inntatt i Vinmonopolets oppdragsbrev. Samtidig er det viktig at kravene innrettes og praktiseres på en måte som er forutsigbar og forholdsmessig, og at konsekvensene vurderes nøye.

Som ansvarlig statsråd er min rolle å ivareta de overordnede rammene for statens eierskap og alkoholpolitikken, ikke å overprøve selskapets enkeltbeslutninger i driftsspørsmål. Dersom staten som eier skulle gripe inn i konkrete kommersielle vurderinger av denne typen, ville det bryte med etablerte prinsipper for rolleforståelse i eierskapsutøvelsen. På denne bakgrunn vil jeg ikke instruere Vinmonopolet i den konkrete saken.

SPØRSMÅL NR. 2614**Innlevert 19. april 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen****Besvart 20. mai 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Vil statsråden gripe inn og omgjøre vedtaket Statsforvalteren, og sikre at eiendomshaver får bygge erstatningsbolig?

BEGRUNNELSE:

Statsforvalteren i Vestland omgjør Stavanger kommunes vedtak datert 17.01.2025, referanse 24/07846-10 om dispensasjon, og avslår søknaden etter klage fra Statsforvalteren i Rogaland.

Stavanger kommune ga dispensasjon og tillatelse til erstatningsbolig etter at staten krevde riving av bolig

for å bygge sykkelstam langs E39. Likevel blandet Statsforvalteren seg gjennom klage, i enda en sak, og nekter erstatningsbolig. Bygget ble revet før klagefristen gikk ut og eier således satt sjakk matt av staten. Noe som etter spørsmålsstillers vurdering er en totalt urimelig behandling som gjør at folk flest mister tilliten til hvordan staten oppfører seg i møte med innbyggerne og grunnleggende privat eiendomsrett.

Svar:

Regjeringen legger stor vekt på lokaldemokrati og kommunenes handlingsrom. Som planmyndighet har kommunene stor frihet til å styre egen arealutvikling, så fremt de holder seg innenfor overordnede rammer og ivaretar nasjonale og regionale interesser. Kommunestyret vedtar arealplaner etter grundige prosesser. Dette sikrer rettssikkerhet gjennom åpenhet og aktiv medvirkning fra innbyggerne.

Jeg kjenner ikke alle detaljene i saken fra Stavan-ger kommune, men Statsforvalteren i Vestland har opplyst at saken gjelder dispensasjon for oppføring av bolig nummer to (våningshus) på en gård. Tidligere våningshus ble revet våren 2020 i forbindelse med oppgradering av sykkelstamveien langs E39. I 2019 ble det søkt om dispensasjon for oppføring av erstatningsbolig på fulldyrka jord. Kommunen ga dispensasjon, men Fylkesmannen i Hordaland omgjorde vedtaket etter klage fra Fylkesmannen i Rogaland. Nåværende eier overtok eiendommen i 2021, og søkte om oppføring av erstatningsbolig på et areal som

er registrert som innmarksbeite. Kommunen ga dispensasjon, men Statsforvalteren i Rogaland klaget på kommunens avgjørelse. Saken ble derfor sendt til Statsforvalteren i Vestland for klagesaksbehandling.

Statsforvalteren la blant annet vekt på at det ikke var drift på gården og at landbrukseiendommens ressursgrunnlag heller ikke var tilstrekkelig stort til at det var behov for to boliger på eiendommen. Statsforvalteren konkluderte med at de rettslige vilkårene for dispensasjon ikke var oppfylt, og kommunen hadde derfor ikke anledning til å innvilge dispensasjon.

Statsforvalteren har fattet et endelig vedtak i klagesaken. Dette vedtaket kan ikke omgjøres med mindre man kommer til at det foreligger feil i saken som tilsier at vedtaket er ugyldig. Dispensasjonsvurderingen som er gjort av statsforvalteren er basert på rettslige vurderinger, som vi etter en foreløpig gjennomgang ikke kan se at er beheftet med feil.

Dersom kommunen ønsker å åpne for dette tiltaket, må derfor arealbruken endres gjennom en planendring. Kommunen kan for eksempel legge til rette for spredt bebyggelse i LNFR-området.

Jeg har imidlertid stor forståelse for at resultatet i denne saken kan fremstå som urimelig. Slik regelverket er i dag har jeg ikke rettslig handlingsrom til å gripe inn i saken. Jeg vil derfor se nærmere på muligheten for å endre regelverket for å øke handlingsrommet for gjenoppføring av boliger som av ulike årsaker må rives.

SPØRSMÅL NR. 2615

Innlevert 23. april 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 11. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren legge fram grunnlaget for rassikringsmidlane som Møre og Romsdal fylkeskommune mottok årleg, synleggjere kva fylket har mottoke av slike midlar dei siste 10 åra, og forklare om statsråden synest det er logisk at finansiering av rassikringsprosjekt slik som Fv 63 Trollstigen blir forsøkt velta over i form av bompengar til innbyggjarane og næringslivet og turistane, når fylkeskommunen lett klarer å fullfinansiere dette prosjektet på sikte med regjeringa sine årlige overføringar av rassikringsmidlar?

GRUNNGJEVING:

Møre og Romsdal fylkeskommune mottar årleg ein betydeleg sum med millionar av kr til rassikring av fylkesveggar, for 2025 vart desse midlane synleggjort som ein del av overskottet til fylkeskommunen.

No har eit flertall i fylkeskommunen kome på den "kreative ideen" med å bompengefinansiere rassikring av Fv 63 Trollstigen, der dette i såfall er av dei fyrste rassikringsprosjekta i landet som nokon gong har blitt påført bompengebelastning.

I ulike regjeringar også i dagens, har prinsippet om at rassikringsmidlane vert fordelt mellom riks og fylkesvegane og skal gå til å finansiere rassikringsprosjekta, utan bompengar.

I Møre og Romsdal er snart siste utbygde rassikringsprosjektet til fylket fullfinansiert av desse rassikringsmidlane, og ein ville såleis kunne finansiere rassikringa av Trollstigen som 1 prioritert rassikringsprosjekt i fylket, med framtidige rassikringsmidlar.

At fylkeskommunen då unnlater å legge til grunn bruken av rassikringsmidlane frå regjeringa til slik finansiering, og heller søker regjeringa om løyve til å sende rekninga for rassikringa til lokalbefolkninga og næringslivet samt turistane, er rett og slett greinalaust.

Fv63 over Trollstigen er etter årleg åpning flittig brukt av lokalbefolkninga og næringslivet og er sjølvsagt også ein viktig nasjonal turistveg.

At staten skulle tillate eit nytt prinsipp her i landet der rassikringsmidlane ikkje vert nytta til rassikring men rekninga for slike prosjekt blir sendt innbyggjarane iform av bompengar, er prinsipielt forkastelig, spesielt med tanke på at her ligg ei finansiering for slike prosjekt frå staten allerede.

Rassikring av Trollstigen er berekna til 3-400 mill kr. Møre og Romsdal mottok ca 135 mill kr årleg, ein sum som er stigende, og vil såleis etter dette prosjektet vil kunne stå ferdig om 4-5 år vere i posisjon til å kunne fullfinansiere sjølve dette prosjektet med sikringsmidlane frå staten, og uansett dekke dette inn få år etter å ha forskottert prosjektet.

Dette har fylkeskommunen gjort med til dømes rassikringa av Fv 60 mellom Røyr og Hellesylt der heile prosjektet inkl renteutgiftene for prosjektet vart dekt 100% av dei statlege rassikringsmidlane, likeså siste prosjektet på Fv63 mellom Eidsdal og Geiranger som også vil bli fullfinansiert på samme måten.

Svar:

Bruk av bompengar på fylkesvegar byggjer på lokale initiativ og vedtak, og føreset brei lokal tilslutnad. Prinsippet er at bompengar skal vere eit supplement til ordinær finansiering og kan bidra til å gjennomføre prosjekt raskare enn ved full rammefinansiering. Staten fastset overordna rammer og verkemiddel, men prioriteringa av midlar og val av finansieringsløyving ligg til fylkeskommunane som folkevalde regionale organ.

Når det gjeld fv. 63 Trollstigen, har Møre og Romsdal fylkeskommune, i samband med Rauma og Fjord kommunar, vedteke å arbeide vidare med bompengefinansiering for varig sikring og utbetring av strekninga. Dette følgjer av fylkestingsvedtak 24. april 2025 (sak T-12/25) om prinsipiell tilslutnad til bompengefinansiering, og vedtak 21. april 2026 (sak 10/26) om vidare framdrift og søknad om forskottering av planleggingsmidlar.

Fylkeskommunen grunngeiv valet av bompengar med fleire forhold, mellom anna stort sikringsbehov og høg risiko, eit høgt samla kostnadsnivå, omsyn til samfunnstryggleik, næringsliv og reiseliv, samt behov for rask gjennomføring. Nytteprinsippet står sentralt i vurderinga, særleg sidan Trollstigen har stor sesongbasert trafikk og høg nytte for både innbyggjarar og besøkjande.

Det er samstundes knytt betydeleg usikkerheit til om prosjektet kan realiserast som eit bompengeprojekt. Gjennomføringa vil vere avhengig av mellom anna trafikkgrunnlaget (ÅDT), samla kostnader for nødvendige tiltak, rente- og finansieringsføresetnader og kva tiltak som faktisk blir inkluderte. Det avgrensa og sesongbaserte trafikkgrunnlaget set grenser for bompengepotensialet og dermed for kor stor del av sikringsbehovet som kan finansierast på denne måten. Vidare krev prosjektet statleg avklaring og eventuelt godkjenning av bompengeprogget før det kan realiserast. Prosjektet er difor ikkje endeleg avklart, men avhengig av vidare utgreiingar og vedtak.

I Nasjonal transportplan 2025–2036 er det opna for å nytte bompengar som verkemiddel for å realisere fleire mindre og mellomstore utbetningsprosjekt på både riks- og fylkesvegnettet. Det blir mellom anna peikt på moglegheita for pilotprosjekt med strekningsvise løysingar som kombinerer forskots-, parallell- og etterskotsinnkrevjing, der dette er føremålstenleg. Føresetnadene er lokal forankring, låg innkrevjingskostnad og at nytteprinsippet blir ivareteke. Prosjektet Trollstigen kan passe inn i ei slik ramme.

Fylkeskommunane finansierer i hovudsak fylkesvegar med frie inntekter, som består av rammetilskot og skatteinntekter. Statens vegvesen lagde eit tilskotprogram for skredsikring på fylkesvegnettet (kap. 1320, post 62) for perioden 2018–2023, basert på dei økonomiske rammene i Nasjonal transportplan 2018–2029. Tilskotet blei innlemma i rammetilskotet til fylkeskommunar i statsbudsjettet for 2020, og midlane er gitt særskild fordeling på tabell C-fk. I åra 2020–2023 har midlane blitt fordelte mellom fylkeskommunane med utgangspunkt i årleg gjennomsnittleg ramme i tilskotprogrammet. Med statsbudsjettet for 2023 har alle fylkeskommunane fått tildelt midlar i tråd med tilskotsprogrammet for 2018–2023. Frå og med 2024 har det blitt lagt til grunn same prosentvise fordeling mellom fylkeskommunane som i heile tilskotsprogrammet for 2018–2023, som ga ein auke i fordelinga til Møre og Romsdal fylkeskommune frå 2024. I saldert budsjett for 2026 blei midlar fordelt til ras- og skredsikring på tabell C-fk auka med 100 mill. kr, som også auka midlar fordelt til Møre og Romsdal fylkeskommune.

Tabell 1 visar øyremerkt tilskot til skredsikring Møre og Romsdal fylkeskommune for åra 2017-2019. Tabell 2 visar midlar fordelte til Møre og Romsdal på tabell C-fk Ras- og skredsikring fylkesveg i inntektssystemet til fylkeskommunar for åra 2020-2026. Tabellane er i nominelle prisar.

Tabell 1. Øyremerkt tilskot til Møre og Romsdal fylkeskommune på kap. 1320, post 62 Tilskot til skredsikring av fylkesveg

		<i>i tusen kroner</i>
2017	2018	2019
24 500	220 000	74 400

Tabell 2. til fylkeskommunar»

						<i>i tusen kroner</i>
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
84 402	86 681	88 848	95 708	127 049	132 258	150 377

I tillegg til disse midlane fekk Møre og Romsdal fylkeskommune i 2024 40 mill. kroner i skjønnsmidlar som et eingongstilskot over Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett, til finansiering av akutt utbetring etter ekstraordinære skredhendingar i Trollstigen.

Midlar fordelte over tabell C-fk inngår i fylkeskommunane sine frie inntekter, og fylkeskommunane prioriterer bruken midlane etter lokale behov. Eg vil understreke at staten legg til rette gjennom føreseielege rammer, men detaljstyrer ikkje prioriteringane til fylkeskommunane.

SPØRSMÅL NR. 2616

Innlevert 29. april 2026 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 8. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Direktørstillingen for den sammenslåtte Hovedredningssentralen ble under justisminister Monica Mæland (H) lagt til Bodø med bred støtte i Stortinget.

Når det i en rekke avisartikler i Bodø Nu og Avisa Nordland avsløres at direktøren knapt har vært til stede på sitt arbeidssted i Bodø, hvordan har statsråden lyktes med virksomhetsstyringen, er hun enig i vedtaket som tidligere ble gjort om lokalisering, og hvordan vil hun sørge for at det politiske vedtaket blir fulgt opp for fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Det vises til tidligere spørsmål fra undertegnede om samme sak besvart av justisminister Mehl 16.09.2022. Det ble der bekreftet at stillingen som direktør er lagt til Bodø og "Departementet følger opp HRS (...) gjennom styringsdialogen" og at "utøvelse av virksomhetsledelse inngår i denne dialogen".

Noe må åpenbart ha gått helt galt i den omtalte virksomhetsdialogen fra departementet som Justisministeren har ansvar for når det avsløres i media at direktøren knapt har vært til stede på sitt arbeidssted i Bodø

de siste årene. Selvsagt vil det også kreves å være til stede på møter både på Sola, i Oslo og andre steder, men det er liten tvil om at stillingsbeskrivelsen, hvorfra arbeidssted følger, ikke er fulgt. Dette var også en utfordring sist undertegnede tok opp saken i et skriftlig spørsmål for fire år siden. I mellomtiden er det Støre-regjeringen som har sittet med det politiske ansvaret kontinuerlig.

Noe av bakgrunnen for den politiske beslutningen om å legge stillingen til Bodø er å reflektere de særlige utfordringer som Hovedredningstjenesten står overfor med 80% av Norsk økonomisk sone nord for Polarsirkelen og et operasjonsområde som strekker seg til Nordpolen i nord, delelinjen i øst og langt på vei mot Grønland i vest. Betydelig aktivitet knyttet til norsk skipsfart, fiskeri og offshore-virksomhet bør statsråden være godt kjent med, i tillegg til en krevende topografi, klimatiske forhold og spredt befolkning over store avstander til lands i nord. Likeledes behovet for tett dialog og koordinering på strategisk nivå med sentrale samarbeidspartnere i Bodø som Forsvarets operative hovedkvarter, 330-skvadronen, Luftfartstilsynet, Nordland Politidistrikt med mer.

Det bør være en enkel oppgave for statsråden å ta ansvaret for at et politisk vedtak følges opp for fremtiden

og det er på denne bakgrunn relevant å få statsrådets svar på spørsmålene ovenfor.

Svar:

Hovedredningssentralen (HRS) er en virksomhet underlagt Justis- og beredskapsdepartementet som leder og koordinerer alle typer redningsaksjoner (land-, sjø- og luftredningstjeneste). HRS ble slått sammen til én sentral fra 1.1.2020, delt i to avdelinger hvorav en i Bodø og en ved Sola/Stavanger. Det ble samtidig opprettet en ny direktørstilling med ansvar for den administrative ledelsen av virksomheten og virksomhetsledelse ovenfor Justis- og beredskapsdepartementet (JD).

Stillingen som direktør for HRS er lagt til avdeling Bodø, i tillegg til at det er gitt mulighet for å disponere en kontorplass på avdeling Sola og i Oslo. Tilstedeværelse

både i Bodø og på Sola er viktig for ledelsen av HRS, men HRS har også aktivitet og møter andre steder i landet. Dette er også i tråd med tidligere statsråd Mehls svar av 9. september 2022 til representanten.

JD følger opp HRS gjennom styringsdialogen. HRS' direktør har ansvar for styring av virksomheten, jf. organisasjonsplanen punkt 2-2.

Stillingen som direktør for HRS er et åremål på seks år og direktøren ansettes av JD. Nåværende direktør ble ansatt i 2022. JD har derfor kunngjort stillingen med søknadsfrist 26. mars 2026. I utlysningen fremgikk det at direktørstillingen er lagt til Bodø. Ansettelsesprosessen pågår.

For øvrig viser jeg til mitt svar på spørsmål nr. 2581 fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen om bl.a. HRS-direktørens tilstedeværelse i Bodø.

SPØRSMÅL NR. 2617

Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen

Besvart 12. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kjenner statsråden til prosjektet med universitetssykehjem i Grimstad og hva vil statsråden gjøre for å sette denne modellen på dagsorden slik at de nødvendige statlige behov som blant annet nasjonal standard, nasjonal styringsstruktur, statlig finansiering og nødvendige lovfesting- og forskrifter blir lagt frem for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

I november 2025 signerte Grimstad kommune, Universitetet i Agder og Fagskolen i Agder en samarbeidssavtale om å etablere et universitetssykehjem i Grimstad. Et universitetssykehjem i Agder med ambisjon om å bli en arena for forskning, innovasjon og samarbeid. Skape en regional arena med nasjonal betydning for nyskaping, forskning og utdanning. En pilot som kobler tjenesteutvikling med forskning for fremtidens eldreomsorg. Prosjektet er nå i en konseptfase. I Grimstad og Agder er det store forventninger til et universitetssykehjem i Agder. Et trygt, godt og moderne sykehjemstilbud, et bygg og kapasitet som dekker kommunens framtidige behov og et kraftsenter for faglig utvikling er blant momentene som nevnes. Det skal også fremme fagarbeidernes rolle og anerkjennelse i sektoren. For UiA har dette stor betydning,

både praksisplasser, læringsarena, faglige oppdateringer og innovasjon. Modellen trenger forankring og vil bidra til å bygge en nasjonal standard, forankring i den nasjonale styringsstrukturen, fast statlig finansiering, lovfesting som egen institusjonstype på linje med universitetssykehusene. Begrunnelsen er hentet fra prosjektets egne presentasjoner.

Svar:

Jeg er kjent med prosjektet med universitetssykehjem i Grimstad, og jeg mener det er positivt at det utvikles og prøves ut nye modeller som kan styrke forskning, innovasjon, kompetanseutvikling og samarbeid i de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Slike initiativ kan gi viktig kunnskap om hvordan tjenestene kan videreutvikles for å møte fremtidens behov.

At ideen om universitetssykehjem springer ut av de demografiske utfordringene vi står overfor, viser at ulike fagmiljøer fra både universitets- og høgskolesektoren og fagskolesektoren sammen med Grimstad kommune, tenker innovasjon og utvikling.

Jeg deler representantens engasjement for å styrke forskning, innovasjon og kompetanse i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Prosjektet i Grimstad repre-

senterer en spennende og nytenkende tilnærming som adresserer flere av de sentrale utfordringene vi står overfor, mangel på helsepersonell, behov for økt kompetanse, og nødvendigheten av å utvikle nye måter å arbeide på i møte med den demografiske utviklingen.

Samtidig vil jeg understreke at prosjektet i Grimstad fortsatt er i en utrednings- og utviklingsfase, der sentrale spørsmål om organisering, finansiering av driftsfasen og tomtealternativer ennå skal avklares. I utredningen av prosjektet anbefales det at arbeidet prosjektoorganiseres videre, at partene forplikter seg til nødvendige ressurser, og at det søkes eksternt finansiering gjennom ulike tilskuddsordninger.

Det er verdt å merke seg at forløperen til dagens Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) nettopp var undervisningssykehjemmene, som ble initiert gjennom Nasjonalt geriatriprogram allerede i 1996. USHT'ene er i dag en del av en helhetlig struktur for å støtte forskning og innovasjon i de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Kommunenes samarbeidsarena for forskning (KSF) er nå etablert i alle regioner og er en viktig arena for samarbeid mellom kommuner og forskningsmiljøer om kunnskapsbehov og utviklingsarbeid. Folkehelseinstituttets arbeid med kunnskapsstøtte til kommunene, blant annet gjennom kunnskapsoppsamlinger og mini-metodevurderinger, er også en del av denne støttestrukturen. I tillegg bidrar flere forsknings- og kompetansemiljøer i arbeidet med å styrke kunnskapsgrunnlaget i kommunale tjenester. Det har vært en utredning av kompetansentre som skal bistå kommunene med sine behov for kunnskap, innovasjon, tjeneste- og

fagutvikling, kvalitet og kompetanseheving. Målet er å etablere et mer helhetlig system for bedre og mer koordinert støtte til kommunesektoren. Utredningen legger til grunn en desentralisert struktur med kompetansemiljø nær tjenestene. I denne strukturen er USHT'ene og Senter for omsorgsforskning viktige aktører som bidrar med kompetanseheving i de kommunale helse- og omsorgstjenestene samt forskning og forskningsformidling rettet mot kommune og utdanningssektoren.

Jeg mener det er viktig å bygge videre på de strukturene som allerede er etablert, samtidig som vi høster erfaringer fra gode lokale initiativ og pilotprosjekter. Prosjektet i Grimstad kan i så måte være et relevant bidrag til videre utvikling av kunnskapsstøttesystemene for kommunene.

Når det gjelder spørsmål om nasjonal standard, nasjonal styringsstruktur, statlig finansiering og eventuelle lov- og forskriftsendringer, er det etter mitt syn for tidlig å ta stilling til dette nå. Eventuelle forslag av denne typen må vurderes på grunnlag av erfaringer, dokumenterte resultater og ordinære utrednings- og beslutningsprosesser. Regjeringen vil følge utviklingen i prosjektet og vurdere erfaringene som del av det videre arbeidet med å styrke kunnskapsgrunnlaget og innovasjonsevnen i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

Regjeringen vil videreføre og videreutvikle kunnskapsstøttesystemene for kommunesektoren, herunder Folkehelseinstituttets kunnskapsstøtte, Kommunenes samarbeidsarena for forskning og relevante forsknings- og kompetansemiljøer, for å styrke kommunenes tilgang til og bruk av kunnskap.

SPØRSMÅL NR. 2618

Innlevert 30. april 2026 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll

Besvart 12. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

En rapport om barn med særskilte behov i SFO fra organisasjonen Voksne med Barn, basert på svar fra 260 SFO-ledere fra hele landet, viser at barn mister viktig støtte straks skoletiden er over og SFO-tiden begynner, selv om mange av behovene er de samme.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at barn med særskilte behov i SFO får den tilretteleggingen de trenger?

BEGRUNNELSE:

SFO skal være en trygg arena for lek, vennskap og utvikling. For mange barn, og ansatte, er virkeligheten en annen. En ny rapport fra Voksne med Barn viser at barn med særskilte behov ofte mister nødvendig støtte når skoledagen er over, og at både barns trygghet og ansattes arbeidsmiljø settes i fare.

Undersøkelsen viser konsekvensene av at barn mister viktig støtte straks skoletiden er over, selv om mange av behovene er de samme. Dette bidrar til utrygghet, uten-

forskap og i verste fall farlige situasjoner. Et overveldende flertall av respondentene i undersøkelsen, som er bakgrunn for rapporten, etterlyser at PPT-/BUP-vurderinger, vedtak og ressurser må også gjelde SFO-tiden, i tillegg til at det etterlyses at SFO må inkluderes i kartlegging.

I svar på mitt spørsmål om tilskuddsordning for økt bemanning i SFO (Dokument nr. 15:2166 (2025-2026)) svarer statsråden at det er allerede krav til kommunen om at SFO skal tilrettelegges for barn som har behov for det og det henvises til reglene om skolefritidsordningen i opplæringslovens § 4-5. Til tross for dette viser Voksne for Barns undersøkelse at dette ikke følges opp i praksis og at mange ledere i SFO viser til manglende rettigheter for barn med særskilte behov. Det gir grunn til bekymring for at lov og regelverk ikke er godt nok i dag.

Svar:

Som representanten viser til, finnes det undersøkelser som viser at SFO-tilbudet ikke er godt nok alle steder. Kunnskapsdepartementet mottok 26. februar 2026 en rapport fra Udir om tidlig innsats, tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging, som viser det samme, særlig for barn med behov for særskilt tilrettelegging. Departementet jobber nå med å vurdere denne rapporten.

I den nye opplæringsloven som trådte i kraft 1. august 2024, ble de tidligere reglene om spesialundervisning i hovedsak videreført, men er nå delt opp i tre separate rettigheter, nemlig individuelt tilrettelagt opplæring, personlig assistanse og fysisk tilrettelegging (inkludert tekniske hjelpemidler). Alle disse tre rettighetene er knyttet til at elevene skal kunne delta i, og få tilstrekkelig utbytte av, opplæringen. Barn med vedtak i skolen, har også ofte behov for tilrettelegging i SFO, men det vil være forskjell på hva som skal til av tilretteleggingstiltak for å kunne delta i henholdsvis opplæringen i skolen og i aktivitetene i SFO. Selv om de tre bestemmelsene om individuelle rettigheter gjelder opplæringen og ikke i SFO, er det krav til kommunen om at SFO skal tilrettelegges for barn som har behov for det.

Reglene om skolefritidsordningen i opplæringsloven § 4-5 slår fast at «Kommunen skal leggje til rette for leik og kultur- og fritidsaktivitetar i skolefritidsordninga. Aktivitetane skal vere tilpassa alderen, funksjonsevna og interessene til barna. I skolefritidsordninga skal barna få omsorg og bli passa godt på, og barn med nedsett funksjonsevne skal få gode utviklingsvilkår».

Regjeringen har innført 12 timer gratis SFO for de elevene på 1.-3. trinn som har plass i SFO-ordningen, og fra august er dette en lovfestet rettighet. Med flere barn i ordningen blir det viktig å følge med på kvaliteten i SFO-tilbudet. Det er særlig tilstrekkelig bemanning og de ansattes kompetanse som er viktig for kvaliteten på tilbudet. Kommunene har blitt tilført midler som kompenserer for tilbudet om gratis SFO, og 550 mill. kroner av

veksten i kommunerammen fra 2025 ble begrunnet med styrket bemanning i SFO. For at kommunen skal oppfylle rammeplanen og drive et forsvarlig tilbud, må det være en viss bemanning. Denne vil variere ut fra innholdet og organiseringen av SFO-tilbudet. Kommunen skal gi forskrift om blant annet personale og ledelse i SFO, jf. opplæringsloven § 4-5.

Videre er det kommunen som har ansvaret for riktig og nødvendig kompetanse og for et systematisk arbeid med kompetanse- og kvalitetsutvikling i sine virksomheter. Regjeringen bidrar gjennom tilskuddsordninger for kompetanseutvikling. Ansatte i SFO er inkludert i målgruppen til det helhetlige systemet for kompetanse- og karriereutvikling som fases inn i 2025 og i 2026, og som ble omtalt i Prop.1 S (2024-2025) for Kunnskapsdepartementet. Det er kommuner som vurderer og prioriterer hvilke av de ansatte som skal få kompetanseutvikling, ut fra lokale behov i barnehage, skole og SFO. De må legge langsiktige planer for kompetanseutvikling, og gjøre en helhetlig vurdering av hvem som bør få kompetanseutvikling.

I tillegg til å sikre tilstrekkelig bemanning og kompetanse, er det viktig at SFO og skole samarbeider godt for å sikre et helhetlig perspektiv på barnas oppvekst og utvikling. I den nevnte rapporten fra Utdanningsdirektoratet pekes det på at dette kan blir bedre mange steder. Et bedre samarbeid mellom SFO og skole kan bidra til et bedre tilbud for barna, særlig for de med behov for ekstra tilrettelegging.

Med gode muligheter for kompetanseheving hos ansatte, økte bevilgninger og et regelverk som er tydelig på at barn med nedsatt funksjonsevne skal få tilpassede aktivitetstilbud og gode utviklingsvilkår, mener jeg kommunene har gode og tydelige rammer for at alle barn skal få et godt SFO-tilbud. Jeg vil likevel følge med på situasjonen fremover, og jobber som sagt med vurdering av Udirs oppdragssvar med forslag til tiltak for bedre tidlig innsats, tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging.

SPØRSMÅL NR. 2619**Innlevert 3. mai 2026 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 11. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Riksvei 19 i Moss er Norges mest trafikkerte fergesamband og en viktig hovedfartsåre mellom deler av vest- og Sørlandet og vestsiden av Oslofjorden mot østsiden av Oslofjorden, Sverige og EU. Traseen har ligget inne i NTP i mange år. Moss kommunes forståelse av det siste oppdragsbrevet til SVV er at det i løpet av 2026 skal foreligge en anbefaling om trasé og kostnadsestimat.

Har statsråden samme oppfatning som Moss kommune?

BEGRUNNELSE:

Den 13. oktober 2025 ble det fra Samferdselsdepartementet sendt et brev til Statens vegvesen (SVV) med oppdrag om vurdering av videre prosess for planlegging av RV19 gjennom Moss.

Bakgrunnen for brevet var melding fra SVV om at de ikke kunne se et opplagt alternativ, med de begrensningene som lå i de opprinnelige tildelingsbrevene. Dette baseres på kunnskap om grunnforholdene og de økonomiske rammene (KVU-estimatet).

Brevet gir SVV i oppdrag å gjøre en ny vurdering av mulige alternativer for ny RV19 gjennom Moss og det står at:

“Utredningen skal konkludere med en anbefaling om videre prosess for rv. 19.”

Dette bør være en bred vurdering som også kan se på alternativer som ikke har vært vurdert tidligere og det skal kunne gjennomføres supplerende grunnundersøkelser, for å identifisere mulige bedre løsninger enn de som inngår i dagens planarbeid. Frist for svar til departementet er i løpet av 2026.

Kommunen tolket dette brevet, slik at man i løpet av året ville få en anbefaling til trasé, hvor kostnadsrammen var innenfor de rammer departementet ville anbefale.

Det er nå sterk bekymring lokalt, men også blant transportører og brukere av fergesambandet Moss Horten om status på fremdriften.

Svar:

Den 13. oktober 2025 ga Samferdselsdepartementet Statens vegvesen oppdrag om å vurdere videre prosess for planlegging av rv. 19 i Moss. Mulige alternativer for ny rv. 19 gjennom Moss skal vurderes, der en også skal se på alternativer som tidligere ikke har vært vurdert. Som det står i brevet, bør dette være en bred vurdering, for å identifisere mulige bedre løsninger enn de som inngår i dagens planarbeid. Vurderingen skal gjøres uavhengig av den gjennomførte KVU-en og føringene som ble gitt i mandatet fra 2021.

Jeg vil komme nærmere tilbake til saken når Statens vegvesens svar på det ovennevnte oppdraget foreligger og Samferdselsdepartementet har hatt mulighet til å vurdere etatens innspill.

SPØRSMÅL NR. 2620**Innlevert 3. mai 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 12. mai 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Hvordan har utviklingen vært i rammeavtaledekningen i Forsvaret siden 2020?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig at Forsvaret har både lovlige forsyningskilder og mulighet til å foreta seg innkjøp på mest mulig kostnadseffektiv måte.

Svar:

Forsvaret benytter i all hovedsak rammeavtaler inngått og forvaltet av Forsvarsmateriell (FMA). FMA opplyser at det av metodiske grunner ikke er mulig å gi en helt presis fremstilling av utviklingen i behovsdekning for de etterspurte årene. Forsvarssektoren arbeider aktivt med å videreutvikle prosesser og systemstøtten for å styrke behovsinnmelding, prioritering og den samlede oversikten over behovsdekning knyttet til rammeavtaler.

FMA opplyser at det per inngangen til 2026 var etterslep på om lag 250 behov for rammeavtaler. Med «etterslep» menes det avtaledekning sett opp mot behovene. FMA har i dag om lag 1 300 aktive rammeavtaler. Det vil si en dekning av rammeavtaler på nærmere 85 %. Det er ikke tilgjengelig tilsvarende data for perioden tilbake i tid.

FMA viser imidlertid til at andelen av innkjøp som er knyttet til rammeavtaler innenfor FMAs avtaleportefølje gir en god indikasjon på rammeavtaledekningen, som vist i tabellen under. Oversikten viser innkjøp av varer i

Forsvaret og FMA, ikke kjøp av tjenester. Fremstillingen baserer seg på faktiske innkjøp og reflekterer ikke fullt ut det underliggende behovet. For ordens skyld gjøres det oppmerksom at det kan være andre faktorer som påvirker deler av utviklingen, herunder praksis rundt registrering.

Andel innkjøp knyttet til avtale, FMA, 2020-2026	
2026	87 %
2025	85 %
2024	85 %
2023	83 %
2022	80 %
2021	72 %
2020	56 %

Det påpekes at også Forsvarsbygg (FB) og Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI) inngår rammeavtaler. Dette er imidlertid rammeavtaler som i hovedsak er knyttet til egen drift.

SPØRSMÅL NR. 2621

Innlevert 4. mai 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 8. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil regjeringen ta initiativ til å innføre en forutsigbar reguleringsmekanisme for satsene for vergers godtgjøring, eksempelvis knyttet opp mot KPI eller folketrygdens grunnbeløp?

BEGRUNNELSE:

Endringene i forskrift til vergemålsloven (vergemålsforskriften) som ble gjennomført 18.12.24 med virkning fra 01.01.25 endrer modellen for fastsettelse av vergers godtgjørelse. Men forskriftsendingen etablerer ikke automatisk årlig regulering av godtgjøringssatsene. Enkelte andre statlige satser reguleres årlig etter KPI/grunnbeløp. Det bes på denne bakgrunn besvart om regjeringen vil ta initiativ til innføringen av en forutsigbar reguleringsmekanisme for satsene for vergegodtgjøring, eksempelvis knyttet opp mot KPI eller folketrygdens grunnbeløp.

Svar:

Reguleringen av vergers godtgjøring ble grundig vurdert i høringsnotat 16. september 2024 om endringer i vergemålsloven og vergemålsforskriften – ny modell for godtgjøring til verger mv., se punkt 3.1.4.2. Som et resultat av høringen ble det gjort endringer i selve modellen for godtgjøring og i de konkrete satsene som vergeoppdragene kan godtgjøres med. Det vises til satsene i vergemålsforskriften § 16 som ble endret ved forskrift 18. desember 2024 nr. 3314 (i kraft 1. januar 2025).

Departementet har forståelse for forventningene om at godtgjøringen skal være gjenstand for utvikling. Departementet tar derfor sikte på at godtgjøringen justeres årlig fra og med budsjettåret 2027, i tråd med prisjusteringen på posten. Prisjustert sats kan fastsettes årlig i forskriften etter at nytt statsbudsjett er vedtatt.

For orden skyld nevner jeg også at hensynet til forutsigbarhet også retter seg mot personene som har verge. I om lag halvparten av alle vergemål der vergen mottar godtgjøring for oppdraget, er det personen som har verge som betaler for vergen og dekker vergens nødvendige utgifter.

SPØRSMÅL NR. 2622**Innlevert 4. mai 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide****Besvart 8. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere innføringen av en ordning som sikrer erstatningssøkere med erstatning på grunnlag av vedtak, en tilsvarende tilbakevirkende justering av utmålt erstatning som erstatningssøkere med erstatning på grunnlag av dom?

BEGRUNNELSE:

Det vises til endringene som har blitt gjort i ordningen for voldsutsattes rett til erstatning fra staten. Senest ved lov om erstatning fra staten til voldsutsatte (voldserstatningsloven). Endringene har medført en stor variasjon i øvre grense for erstatningsutmålingen, og dermed for fastsettelsen av erstatningen i det enkelte tilfelle, hvor handlingstidspunktet har vært styrende. Det ble ved voldserstatningsloven gått bort fra handlingstidspunktet som skjæringspunkt for erstatningsutmålingen. Endringen ble gitt tilbakevirkende kraft til gunst for erstatningssøker, men bare i de tilfeller der det foreligger en dom på erstatning. Dette førte igjen til en variasjon i erstatningen, basert på hvilket rettsgrunnlag som ligger til grunn for kravet – om det er en dom eller et vedtak. Romerikes Blad omtalte i nettsak av 25.04.26 et enkelttilfelle hvor regelverksendringene og de nevnte grunnlagene for erstatningsutmålingen har gitt et urimelig utslag i det enkelte tilfelle.

<https://www.rb.no/samme-vonde-historie-men-helt-ulik-erstatning-brutalt-urettferdig/f/5-43-2728561>

Med de regelverksendringer som er gjennomført, skal ikke et slikt tilfelle som omtales kunne oppstå etter gjeldende lovverk. Som justis- og beredskapsdepartementet også kommuniserer i saken til Romerikes Blad, ble det gitt tilbakevirkende kraft til gunst for erstatningssøker – forutsatt at rettsgrunnlaget for erstatningen var en dom på erstatning. Spørsmålsstiller ønsker på denne bakgrunn svar på om statsråden vil vurdere innføringen av en ordning som sikrer erstatningssøkere som har fått erstatning etter vedtak en tilsvarende tilbakevirkende justering av utmålt erstatning.

Svar:

Den øvre grensen for voldserstatning på 60 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) per person per sak gjelder alle førstegangssøknader som er fremmet etter at endringen trådte i kraft 30. mars 2012. Den øvre grensen ble, som representanten peker på, i tillegg gitt tilbakevirkende

kraft i allerede avgjorte voldserstatningssaker der det forelå dom på erstatning, men der utbetalingen fra staten ble avkortet på grunn av at det tidligere var en lavere øvre grense for erstatning.

Spørsmålet om den øvre grensen også burde gis tilbakevirkende kraft i andre saker ble nøye vurdert i forkant av lovendringen. Som påpekt i høringsnotat 4. september 2020 Forslag til ny lov om erstatning fra staten til voldsutsatte, punkt 12.1.4.3 s. 72, ville en slik løsning forutsette ny og omfattende gjennomgang av svært mange og gamle saker, som igjen ville utløse uoverkommelige saksbehandlingstider. Det ble også fremhevet at det ofte vil være umulig å få tak i dokumentasjonen. I Prop. 113 L (2020-2021) Endringer i voldsoffererstatningsloven (den øvre grensen), punkt 4.4 fremgår det blant annet:

Departementet mener fortsatt at det vil føre for langt å la den nye øvre grensen få virkning for alle tidligere behandlede saker, og at det ville fått negative konsekvenser fordi det ville blitt nødvendig å gå inn i sakene på nytt. Slik departementet ser det, er det en helt nødvendig forutsetning for å gjenoppta sakene at domstolene har utmålt erstatningsbeløpet. Videre er det særlig når domstolene har dømt den ansvarlige til å betale et langt høyere beløp enn det som er utbetalt i voldsoffererstatning, at den øvre grensen oppleves urimelig. Det fremkommer både av høringsuttalelsen til Anonym 1 og av stortingsdebatten som fulgte etter Innst. 160 S (2017–2018) og representantforslag 88 S (2017–2018).

Voldserstatningsloven er for tiden under evaluering. Evalueringen gjennomføres av advokatfirmaet Lund og Co og Proba samfunnsanalyse, og hovedrapporten skal leveres 15. juni 2026. Departementet vil gå gjennom funnene fra evalueringen og vurdere videre oppfølging når rapporten foreligger.

SPØRSMÅL NR. 2623**Innlevert 4. mai 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen****Besvart 11. mai 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Hva er begrunnelsen for at regjeringen i statsbudsjettet for 2026 foreslår å fjerne hele det statlige driftstilskuddet til Det internasjonale barnekunstmuseet i Oslo, og hvordan vil statsråden sikre at barns ytringer, deltakelse og tilgang til kunst og kultur ivaretas dersom museet må avvike sin virksomhet?

BEGRUNNELSE:

I forslaget til statsbudsjett for 2026 er det statlige driftstilskuddet til Det internasjonale barnekunstmuseet i Oslo foreslått fjernet i sin helhet, fra om lag 5,3 millioner kroner til null. Dette innebærer at museet i praksis mister sitt økonomiske grunnlag for videre drift, og står i fare for å måtte legge ned sin virksomhet.

Museet ble etablert i 1986 og har over flere tiår bygget opp en av verdens største samlinger av kunst laget av barn og unge, med over 100 000 verk fra mer enn 180 land.

Gjennom utstillinger, undervisning og formidling har institusjonen vært en viktig arena for barns kulturelle deltakelse, ytringsfrihet og identitetsutvikling, samt for inkludering på tvers av bakgrunn og nasjonalitet. [morfarbarn.no] [fellesforbundet.no]

Kuttet har kommet uten forvarsel, og skiller seg fra øvrige bevilgninger på posten, hvor andre institusjoner i hovedsak har fått videreført sine tilskudd. Samtidig skjer dette i et budsjett hvor det ellers legges opp til økte bevilgninger til flere deler av kultursektoren.

Dette reiser spørsmål om prioriteringene i kulturpolitikken, særlig når det gjelder barne- og ungdomskultur og ivaretagelsen av barns egne uttrykk. Dersom museet avvikles, vil det innebære tap av en unik samling og en nasjonal institusjon med et særskilt mandat knyttet til barns kunst og kulturarv.

Til og med New York Times har tatt kontakt angående denne saken, da museet har vært en unik modell ikke bare nasjonalt, men også internasjonalt. Å fjerne hele driftstilskuddet over natten det året museet skal feire sitt 40 års jubileum uten forvarsel, gjør at museet ikke har anledning til å rekke å omstille seg eller søke midler andre steder, og museet er nå i praksis stengt, og alle prosjekter avlyst.

Det er derfor viktig å undersøke om Statsråden synes en slik praksis hvor hele driftstilskudd fjernes uten forvarsel, er riktig praksis, og om det er en praksis som også kan ramme andre institusjoner som har hatt bevilgninger i flere årtier over statsbudsjettet.

Svar:

Stortinget vedtok 15. desember 2025 budsjettet for Kultur- og likestillingsdepartementet for 2026, jf. Innst. 14 S (2025–2026). Av budsjettinnstillingen fremgår det at stortingsflertallet sluttet seg til regjeringens forslag om ikke å videreføre driftstilskuddet til Det Internasjonale Barnekunstmuseet i 2026.

Politikk handler om å prioritere, og det har også vært nødvendig i kulturbudsjettet for 2026. Det foretas prioriteringer hvert år som innebærer at tilskudd til enkelte institusjoner og tiltak ikke videreføres. Et grunnleggende prinsipp i statsbudsjettet er at budsjettet vedtas for ett år av gangen, med årlige prioriteringer.

På Kultur- og likestillingsdepartementets budsjettområde er det svært mange navngitte tilskuddsmottakere. Hovedregelen er at statlige tilskudd fordeles gjennom søkbare ordninger, men det åpnes for unntak ved direkte tildeling til navngitte mottakere. Dette unntaket brukes i stor grad på Kultur- og likestillingsdepartementets budsjett, og slike tilskudd må derfor også underlegges årlige prioriteringer.

I budsjettet for 2026 har vi styrket museene i det nasjonale museumsnettverket på kap. 328, post 70, som er kjernen i gjeldende museumspolitikk. Formidling til barn og unge er en sentral målsetting for museene i det nasjonale museumsnettverket. Disse museene arbeider over hele landet for å nå målgruppen og legge til rette for aktiv deltakelse og medvirkning fra barn og unge. Slik bidrar de til å ivareta barn og unges ytringsmuligheter og sikre tilgang til kunst- og kulturopplevelser.

Som følge av museumsreformen har museene i det nasjonale museumsnettverket gjennomgått en omfattende profesjonalisering, jf. Meld. St. 23 (2020–2021) Musea i samfunnet. Tillit, ting og tid med tilhørende Innst. 573 S (2020–2021). Det Internasjonale Barnekunstmuseet har ikke vært omfattet av denne prosessen, og er i dag ikke en del av det nasjonale museumsnettverket. Museet har heller ikke søkt seg aktivt inn i samarbeid med museer i nettverket gjennom årene. Det stilles høye krav til museene i det nasjonale museumsnettverket når det gjelder videre utvikling av kunnskapsproduksjon, samlingsforvaltning, formidling, ivaretagelse og samhandling. Museene i det nasjonale museumsnettverket rapporterer årlig til departementet på sin måloppnåelse for bruk av statlig driftsstøtte.

Kulturdirektoratet bistår departementet i gjennomgang og oppsummering av rapportering fra museer. Direktoratet har over tid vurdert Det Internasjonale

Barnekunstmuseets virksomhet som mindre tilfredsstillende på sentrale museumsfaglige områder, særlig når det gjelder samlingsforvaltning, bevaring og forskning. Vi mener

derfor at tiltaket bør finansieres på andre måter enn gjennom årlige faste driftstilskudd fra staten.

SPØRSMÅL NR. 2624

Innlevert 4. mai 2026 av stortingsrepresentant Joel Ystebø

Besvart 12. mai 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Hva mener statsråden om at en professor ved NTNU omtaler terrorangrepet 7. oktober 2023 som «det vakreste som har skjedd i vårt århundre»?

Institusjonene har som arbeidsgivere ansvar for å vurdere om aktiviteter og uttalelser fra deres ansatte vedrører ansettelsesforholdet. De vurderer hvordan dette eventuelt skal følges opp videre. Denne konkrete saken håndteres derfor av NTNU.

BEGRUNNELSE:

Uttalelsen fra en NTNU-professor om Hamas-angrepet 7. oktober 2023 har vakt reaksjoner og er blant annet omtalt i internasjonal presse og Universitetsavisa. Å beskrive et terrorangrep, der et stort antall sivile ble drept, som «det vakreste som har skjedd i vårt århundre», oppfattes med rette som en legitimering eller glorifisering av terror.

Universiteter har et særskilt ansvar for å forvalte kunnskap, fremme kritisk tenkning og bidra til etisk refleksjon. Når en ansatt i en slik institusjon fremsetter denne typen uttalelser, reiser det spørsmål om hvor grensene går for ytringer fra ansatte i akademien.

Saken har også betydning for tilliten til norske universiteter, og det er derfor relevant å få avklart hvordan statsråden vurderer slike uttalelser, og om det er behov for tiltak eller tydeligere retningslinjer.

Svar:

Angrepet 7. oktober 2023 var en terrorhandling mot Israel og det jødiske folk, som inkluderte drap, lemlestelse, fysisk, psykisk og seksualisert vold og gisseltaking. Det er fullstendig uakseptabelt å angripe sivile på den måten og å ta gisler. Norge har fordømt terrorangrepet på det sterkeste.

Forskere har den samme ytringsfriheten som alle andre, og må også – som alle andre – forvente å møte motargumenter i det offentlige rom.

Det er ikke slik i Norge at statsråder griper direkte inn overfor enkeltforskere. I Norge har vi systemer for å håndtere eventuelle reaksjoner i tråd med gjeldende regelverk, og de systemene er det viktig at vi alle verner om.

SPØRSMÅL NR. 2625

Innlevert 4. mai 2026 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø

Besvart 13. mai 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan det bes om en oversikt over hvor mange kilometer transmisjonsnett/sentralnett som har blitt bygget, samt hvor store nettinvesteringene har vært, i perioden 2013–2025, samt hittil i 2026 - og kan det bes om at oversikten viser tallene hvert år for seg?

BEGRUNNELSE:

Målet bør være lavere og jevnere strømpriser, ren kraft til industrien og kostnadseffektive utslippskutt. For å få til det, trenger vi et sterkt og godt utbygd kraftnett.

Svar:

I NOU 2022:6 Nett i tide – om utviklingen av strømmettet ble ledetiden, som vil si tiden fra behovet for et nettanlegg identifiseres til nettanlegget er satt i drift, for store kraftledninger anslått til 7–14 år. Tiden fra endelig konsesjon er gitt, detaljplan er godkjent og byggingen starter, kan variere fra måneder til år mellom ulike

store nettprosjekter. Selve byggingen tar normalt minst et par år, og vil variere med anleggets størrelse, tekniske og naturgitte forhold og/eller interessene som berøres. Planlegging, godkjenning og bygging av store nettanlegg tar uansett tid.

Energimyndighetene er konsesjonsmyndighet, men det er nettselskapene som har ansvar for å møte samfunnets behov for nettjenester, herunder som følge av vekst i alminnelig forsyning, reinvesteringsbehov og tilknytning av nytt forbruk. Det er nettselskapene som planlegger, konsesjonssøker og investeringsbeslutter nettinvesteringer med utgangspunkt i det samlede behovet. Investeringsene i nett finansieres gjennom anleggsbidrag og nettleie, og er ikke politisk finansiert over statsbudsjettet.

Det er først ved publisering av halvårsrapporter og årsrapporter at Statnett offentliggjør investeringskostnader, men jeg har bedt Statnett om å sammenstille tall for 2013–2025. I trettenårsperioden investerte Statnett i nettanlegg i Norge for totalt 73,4 milliarder kroner.

Tabell 1: Statnetts investeringskostnader knyttet til nettinvesteringer i 2013–2025. Kilde: Statnett

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nettanlegg [millioner kr]	5 921	6 083	5 304	5 680	6 232	6 670	4 513	4 826	4 437	4 080	4 893	5 893	8 876

Mellomlandsforbindelser er ikke inkludert i tallene, og heller ikke investeringer som ikke er nettinvesteringer, slik som investeringer i IKT-systemer.

I trettenårsperioden ferdigstilte Statnett 1 588 km kraftledning, og totalt 776 bryterfelt. Antall bryterfelt gir en indikasjon på investeringer knyttet til stasjoner.

Tabell 2: Antall km kraftledning som Statnett har ferdigstilt i 2013–2025, samt antall bryterfelt. Kilde: Statnett

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
km ferdigstilt kraftledning	139	140	137	157	232	225	156	105	76	79	54	38	50
Antall ferdigstilte bryterfelt	70	85	63	61	50	67	94	59	37	48	55	37	50

Det er noe etterslep i tabell 2, sammenlignet med tabell 1. Det tar tid å bygge nettanlegg og det kan derfor ta noe tid fra investeringskostnadene påløper til anlegg ferdigstilles.

Fra 2017 har det pågått bygging av forholdsvis kapitalintensive kabelprosjekter som ble vedtatt de foregående årene. Ny kabelforbindelse Smestad-Sogn

ble bygget i perioden 2017–2022, og fornyelse av kabelforbindelsen Sogn-Ulven transformatorstasjoner ble påbegynt 2021 og forventes ferdigstilt cirka 2029.

Statnett planlegger høy aktivitet framover. I sin Systemutviklingsplan 2025 legger Statnett til grunn investeringer i størrelsesordenen 150–200 milliarder kroner i neste tiårsperiode (2025–2034). Statnett har flere større

nettanlegg under bygging, blant annet Skaidi-Hammerfest (Finnmark), Blåfalli-Gismarvik (Haugalandet), Surna-Viklandet (Midt-Norge), Liåsen stasjon (Stor-Oslo) og Øygarden stasjon (Bergensområdet). Også i regional- og distribusjonsnett er det økt aktivitetsnivå. Ifølge SSB var investeringene i regional- og distribusjonsnett i 2024 de høyeste siden SSB startet målingene av investeringer i overføringsanlegg i 1973.

Arbeiderparti-regjeringen har iverksatt en rekke tiltak for å redusere ledetidene for store nettanlegg, deri-

blant frigjort ressurser i NVE gjennom innføring av et hurtigspor og styrking av saksbehandlingskapasiteten i NVE. Flere av tiltakene regjeringen har iverksatt for å redusere ledetidene trenger tid til å virke før effektiviseringsgevinstene blir fullt synlige. Regjeringen jobber videre for å sørge for raskere nettutbygging.

Uavhengig av hvilken statsråd som i fremtiden klipper snorene på nye, store nettanlegg, er jeg trygg på at ettertiden vil vise at denne regjeringens arbeid ga gode resultater.

SPØRSMÅL NR. 2626

Innlevert 4. mai 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 11. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hva er grunnen til at det er igangsatt et arbeid som vurderer Navs formidling av hjelpemidler, hvem har besluttet at dette arbeidet skal gjennomføres, hva er mandat, fremdrift og hvilke konsekvenser vil dette arbeidet ha for igangsatte og planlagte anskaffelser?

BEGRUNNELSE:

Jeg har merket meg at Nav tidligere i år planla å gjennomføre en offentlig anskaffelse av hjelpemidler for personer med lese- og skrivevansker, men at denne varslede anskaffelsen ble stanset som følge av at det var behov for "nærmere avklaringer". Dette angivelig på grunn av at pågående arbeid i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Der skal det også gjøres en nærmere vurdering av Navs formidling av hjelpemidler. Det er uklart hva bakgrunnen for arbeidet med vurdering av Navs formidling av hjelpemidler er, og videre hvem som har initiert arbeidet. Jeg har merket meg at det pågående arbeidet skaper usikkerhet for leverandører, og er opptatt av at det skal gis god informasjon til berørte aktører.

Svar:

Jeg har fått opplyst fra Arbeids- og velferdsdirektoratet at det er riktig at de har besluttet å stanse den planlagte anskaffelsen av programvare for lese- og skrivestøtte. Grunnen til at anskaffelsen er stanset, er at direktoratet har identifisert behov for nærmere utredning og avklaringer. Direktoratet opplyser om at dette er en isolert situasjon, og som ikke er relatert til andre utviklings- og utredning-

sløp i Arbeids- og velferdsetaten. Stans i den planlagte anskaffelsen innebærer ingen endring for brukere av denne typen hjelpemidler.

Det er riktig at Arbeids- og velferdsdirektoratet, på oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet, har igangsatt et plan- og utredningsarbeid med mål om å møte de demografiske endringene som vil påvirke hjelpemiddelområdet fram mot 2050. Flere eldre i befolkningen i årene som kommer vil innebære et betydelig høyere antall hjelpemiddel-brukere. Arbeids- og velferdsdirektoratet er i gang med den første fasen av arbeidet, som blant annet består i utforming av utredningsmandater, ressursplanlegging og innsiktsarbeid. I dialog med direktoratets samarbeidspartnere omtales dette som arbeidet med "Et bærekraftig hjelpemiddelsystem for fremtiden". Dette er et arbeid som vil pågå over noe tid, og det er i 2026 hovedsakelig et utrednings- og utviklingsarbeid internt i Arbeids- og velferdsetaten. Dette arbeidet har ingen sammenheng med ovenfor nevnte stans i anskaffelsen av programvare for lese- og skrivestøtte.

SPØRSMÅL NR. 2627**Innlevert 4. mai 2026 av stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen****Besvart 12. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at en eventuell flytting og sammenslåing av Palliativt senter ved Haukeland ikke fører til redusert pasientsikkerhet, dårligere behandlingstilbud for alvorlig syke og døende pasienter, eller svekkelse av det palliative fagmiljøet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Helse Bergens planer om å flytte Palliativt senter fra Glassblokkene ved Haukeland universitetssjukehus og inn i allerede pressede arealer i Marie Joys' hus, som ledd i en sammenslåing med Kreftklinikken. En intern rapport omtalt i Bergens Tidende retter kraftig kritikk mot planene og advarer om økt risiko for pasientskade, flere ut lokaliserte pasienter og uforsvarlig høy belastning på ansatte. Fagmiljøene peker samtidig på at dette vil ramme noen av de mest sårbare pasientene i helsetjenesten – alvorlig syke og døende.

Svar:

Befolkningen over hele landet skal ha tilgang til god lindrende behandling og omsorg når livet går mot slutten. For regjeringen er det viktig å sikre et likeverdig tilbud med god kvalitet som er tilpasset behovene i hele landet.

For å svare på spørsmålet, har jeg bedt om innspill fra Helse Vest RHF. I svaret fra Helse Vest RHF går det fram at foretaksledelsen i Helse Bergen HF har besluttet å flytte Palliativt senter med palliativ sengepost fra Glasblokkene til Kreftklinikken i Marie Joys' hus sommeren 2026. Begrunnelsen for flyttingen er behov for å øke arealet og legge til rette for bedre pasientflyt ved fødeavdelingen og å sikre kvalitet og pasientsikkerhet for fødende, barselkvinner og nyfødte i sykehuset.

Helse Bergen HF viser til at det arbeides med konkrete tiltak for å sikre tilstrekkelig areal, god kvalitet og pasientsikkerhet for de palliative pasientene og personellet som flytter til Kreftklinikken. Videre vises det til at Palliativt senter vil ha faglig nytte av å være del av Kreftklinikken, og at Kreftklinikken pasienter og medarbeidere vil ha nytte av at Palliativt senter med palliativ sengepost integreres i klinikken. Helse Bergen HF vil følge opp beslutningen om flytting gjennom samarbeid mellom medarbeidere, vernetjeneste, tillitsvalgte og ledere.

Det framgår av tilbakemeldingen fra Helse Vest RHF at Helse Bergen HF vil jobbe videre med å sikre til-

strekkelig areal for pasienter og ansatte ved Kreftklinikken og Palliativt senter med mål om ferdig utredet arealløsning innen 1. desember 2026 og realisering fra høsten 2027. Palliativt senter og Kompetansesenter i lindrende behandling vil organiseres som egne seksjoner i Kreftklinikken. Det framgår videre at det skal foretas en evaluering av flytting og organisering i løpet av 2027.

Ifølge Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen utøves palliasjon innenfor de fleste fagområder og på alle nivåer i helsetjenesten, og i stor grad utenfor spesialiserte palliative enheter. Retningslinjen anbefaler at palliasjon bør integreres med onkologi og andre medisinske spesialiteter tidlig i sykdomsforløpet, også der målet er helbredelse eller stabilisering av sykdommen og livsforlengelse. I tråd med den nasjonale retningslinjen for palliasjon gis det lindrende behandling ikke bare i egne lindrende enheter, men også i ulike avdelinger der pasienten allerede er innlagt, og/ eller hjemme med støtte fra spesialisert kompetanse i lindrende team, i samarbeid med den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Befolkningen over hele landet skal ha tilgang til god lindrende behandling og omsorg når livet går mot slutten. Alle som har behov for det skal få tilbud om palliativ behandling og omsorg. Et slikt tilbud er avhengig av at vi påser at tilgjengelige ressurser brukes på en bærekraftig, rettferdig og likeverdig måte. Jeg forutsetter at det palliative tilbudet i Helse Bergen HF organiseres i tråd med faglige råd og på en bærekraftig måte for å sikre at befolkningen får et likeverdig tilbud om palliativ omsorg.

SPØRSMÅL NR. 2628**Innlevert 4. mai 2026 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 8. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Når vil regjeringen fremme den varslede lovproposisjonen om oppdatering av regelverket for yrkessykdommer, yrkesskader og arbeidsulykkebegrepet, og hva er årsaken til at denne ennå ikke er lagt frem for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har bedt regjeringen modernisere regelverket for yrkesskader og yrkessykdommer, blant annet fordi dagens ordning i stor grad bygger på utdaterte kriterier og i for liten grad fanger opp sykdommer og skader i dagens arbeidsliv. De siste årene har flere rettsaker, særlig knyttet til brannfolk, synliggjort betydelige utfordringer i dagens system. I saker om blant annet kreft har det vist seg svært vanskelig for den enkelte å dokumentere årsakssammenheng mellom eksponering i arbeid og sykdom, samtidig som praksis fremstår som uforutsigbar. Dette har bidratt til økt oppmerksomhet om behovet for et mer rettferdig og oppdatert regelverk. Regjeringen varslet at en lovproposisjon skulle legges frem våren 2026, men denne er per nå ikke fremmet. Gitt sakens betydning for arbeidstakeres rettssikkerhet og økonomiske trygghet, er det behov for en avklaring av fremdriften i arbeidet og årsakene til forsinkelsen.

Svar:

Jeg viser til at det av Regjeringens plan for Norge (2025–29) framgår blant annet at regjeringen vil arbeide for å gjøre yrkesskaderregelverket mer rettferdig og moderne. Arbeidet ble startet opp i forrige stortingsperiode, da plattformen for regjeringen som utgikk fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet (Hurdalsplattformen) også loftet fram behovet for å forbedre reglene om yrkesskade og yrkesskadeforsikring.

Modernisering av yrkesskadeordningen, og derigjennom styrking av arbeidstakernes erstatningsrettslige vern, vil skje gjennom å få på plass et regelverk som er bedre tilpasset og som speiler dagens arbeidsliv, både når det gjelder yrkesskade og yrkessykdom. Det er viktig å legge til rette for fleksibilitet i regelverket og i håndhevelsen av det.

Regjeringen har med bakgrunn i disse ambisjonene fått på plass omfattende endringer. I den forbindelse er det flere prosesser som må ses i sammenheng.

Yrkessykdom mv.:

- En forskrift med forslag om en ny yrkessykdomsliste, der departementet følger opp høringen.
- Et betydelig flertall på Stortinget sluttet seg til regjeringens forslag i Prop. 134 L (2024–2025) Endringer i folketrygdloven (yrkessykdommer og elektronisk melding av yrkesskader), der:

o lovendringer om elektronisk skademelding til Nav og forskriftshjemmel for å etablere et yrkessykdomsutvalg og dets arbeidsoppgaver ble iverksatt 1. januar 2026, og

o lovendringer om sikkerhetsventil for sykdommer utenfor yrkessykdomslisten blir iverksatt 1. januar 2027

- Et forslag om en forskrift med sikte på å etablere et partssammensatt, rådgivende yrkessykdomsutvalg, er sendt på høring, frist 2. juni 2026. Utvalget skal gi råd til departementet om hvilke nye sykdommer som bør tas inn på yrkessykdomslisten, sammenstille forskning om yrkessykdommer, og initiere slik forskning, for eksempel i yrker dominert av kvinner og i brann- og feieryrkene.

Jeg er glad for at Stortinget sluttet seg til forslagene i Prop. 134 L (2024–2025), slik at vi nå får på plass et system for å sikre jevnlig revisjon av yrkessykdomslista, der partene i arbeidslivet også involveres. Jeg kan forsikre representanten om at det jobbes godt med det som nå må følges opp, jf. over, slik at departementet får oppnevnte utvalget og fastsatt de nødvendige forskriftene, slik at ny yrkessykdomsliste, systemet for jevnlig revisjon og sikkerhetsventilen kan tre i kraft 1. januar 2027.

Yrkesskade mv.

Et forslag om endringer i arbeidsulykkesbegrepet er hørt, der høringsfristen var 5. desember 2025. Jeg er med dette som bakteppe glad for å kunne opplyse om at Prop. 93 L (2025–2026) Endringer i folketrygdloven (utvidet arbeidsulykkesbegrep og tydeliggjøring av bevisbyrden) ble behandlet i statsråd torsdag 7. mai. Proposisjonen vil nå bli oversendt Stortinget for behandling.

Forslaget om et utvidet arbeidsulykkesbegrep sikrer arbeidstakerne et realistisk og rettferdig erstatningsrettslig vern som står i forhold til yrkesrisikoen, også i forbindelse med øving og trening. I tillegg ivaretas likestillingsmessige utfordringer på en god måte. Endringene innebærer utelukkende en forbedret ordning, der flere enn i dag blir omfattet, samtidig som alle som i dag er omfattet, fortsatt skal være det.

Videre foreslås å justere på bestemmelsen om yrkessykdommer i folketrygdloven § 13-4 andre ledd, for

å tydeliggjøre den omvendte bevisbyrden i favør av den syke.

Med forslagene i proposisjonen følger regjeringen også opp Stortingets anmodningsvedtak 812, 816, 817 og

818 om arbeidsulykke og 815 om tydeliggjøring av omvendt bevisbyrde, alle fattet 2. juni 2025.

SPØRSMÅL NR. 2629

Innlevert 4. mai 2026 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 12. mai 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kan forsvarsministeren vise til, eller legge frem, en tiltaksplan som aktivt sikrer at norske små- og mellomstore bedrifter ivaretas og får forutsigbarhet når det inngås kontrakter som skal styrke forsvarsevnen og totalforsvaret, og som gjør at vi har bedrifter som kan oppskalere ved behov?

BEGRUNNELSE:

Krigen i Ukraina viser hvor viktig små bedrifter er for å etterforsyne landet med alt fra reservedeler og nødvendige sivile komponenter, til produksjon av droner og militært utstyr.

Også den norske regjeringen sier at Forsvaret er avhenge av norsk næringsliv.

«En levedyktig og innovativ forsvarsindustri er en forutsetning for å lykkes med Forsvarsløftet,» sa statsminister Jonas Gahr Støre ifølge næringslivsmagasinet Front.

Magasinet skriver også:

«Tidligere erfaringer viser at materiell og komponenter utviklet og produsert i Norge utgjør omlag en tredjedel av det Forsvaret kjøper inn. Internasjonal industri kan levere det meste av det Forsvaret i Norge etterspør, men både av økonomiske og sikkerhetspolitiske grunner er det ønskelig at mer produseres her hjemme. De siste tiårene har produksjonskapasiteten i de fleste europeiske land, inkludert Norge, vært trappet ned på grunn av lavere etterspørsel. Etter Russlands invasjon av Ukraina satser nå de fleste landene i Vest-Europa på å snu denne trenden.»

Små- og mellomstore bedrifter er en spesielt viktig del av vår totale beredskap fordi bedriftene har maskiner og kompetanse spredt over hele Norge, nær der konflikten kan komme. Dersom vi må skalere opp produksjonen av droner i Norge, må de aktuelle bedriftene ha oppdrag også i fredstid. Det samme gjelder bedrifter som produserer andre vitale produkter, som kan være alt fra feltovner til 5-meter snører.

SMB-bedrifter må ha forutsigbarhet for å kunne levere på akutte oppdrag. Rammebetingelsene må ligge til grunn for en eventuell oppskalering.

En rekke små- og mellomstore bedrifter etterlyser et engasjement fra Forsvaret, et engasjement som gjør det mulig å fylle statsministerens ord i sitatet ovenfor.

Jeg får tilbakemeldinger om at SMB-bedrifter med maskinkompetanse ikke opplever å bli inkludert, at de ikke får tilgang til kontrakter som gir dem mulighet til å ta del i den store opprustningen som ligger i forsvarsbudsjettet og langtidsplanen. Opplevelsen er at den store og etablerte forsvarsindustrien blir ivaretatt, mens SMB ikke kommer i posisjon. Med tanke på Norges evne til å forbedre og utvikle vårt totalforsvar er dette bekymringsfullt.

Skal vi ta vare på den kompetansen og de ressursene SMB har, må de også få en forutsigbarhet i bestillinger fra Forsvaret.

Svar:

Regjeringen vil ha større grad av lokale innkjøp fra små- og mellomstore bedrifter. Det er viktig for beredskaps- og forsyningssikkerheten i et totalforsvarsperspektiv. Ressurser vi trenger i krise og krig må vi også opprettholde i fred.

Forsvarsdepartementet har gitt Forsvaret, Forsvarsmateriell og Forsvarsbygg føringer om ivaretagelse og bruk av små og mellomstore bedrifter i anskaffelser. Forsvarsmateriell og Forsvarsbygg har i tildelingsbrev for 2025 og 2026 fått føringer om ivaretagelse og bruk av små og mellomstore bedrifter (SMB) i anskaffelser. Forsvarsbygg har en balansert tilnærming til å legge til rette for lokale entreprenører i tillegg til de store landsomfattende virksomhetene. Det har resultert i at mange oppdrag har gått til lokale leverandører. Tilsvarende er Forsvarsmateriell i gang med å dele opp egnede materiellanskaffelser slik at mindre regionale leverandører har mulighet til å delta i konkurransene. Departementet følger opp etatenes

måloppnåelse for anskaffelser fra SMBer i styringsdialogen.

Forsvarsmateriell har i sin årsrapport for 2025 angitt at SMBer utgjør i underkant av 70% av leverandørene som leverer direkte til Forsvarsmateriell og at i overkant av 20% av utbetalingene til norske leverandører tilfaller disse. Samtidig er det viktig å ha i mente at utbetalinger til de store leverandørene, være seg norske eller utenlandske, vil gi ringvirkninger til underleverandørkjeden hvor SMBer utgjør en ikke uvesentlig del. Særlig vil dette gjelde for de norske hovedleverandørene som Kongsberggruppen og NAMMO. I en rapport utarbeidet av Menon Economics som Forsvars og sikkerhetsindustriens forening ga ut i 2024 ble det angitt at for hver 100. arbeidsplass i den norske forsvars- og sikkerhetsindustrien, skapes det aktivitet for litt mer enn 55 arbeidsplasser hos underleverandører.

Dette var basert på undersøkelse av statistikk fra 2023. Det er lite som skulle tilsi at dette forholdstallet har endret seg vesentlig, noe som betyr at i den totale virksomhet knyttet til forsvarssektorens anskaffelser tilfaller en ikke uvesentlig del SMB markedet.

På tross av dette deler jeg representantens syn på at det er viktig å bruke lokale leverandører og at vi bør komme enda lenger på dette området. Jeg følger opp arbeidet videre både gjennom etatenes rapportering på omfanget av lokale og regionale innkjøp og jeg vil vurdere om det kan settes inn flere hensiktsmessige tiltak for å styrke andelen ytterligere. Enkelte tiltak vil kunne kreve ytterligere utredning og klargjøring av hensiktsmessigheten, og hvordan det eventuelt skal innrettes, slik at dette ikke går på bekostning at Forsvarets kjerneoppgaver.

SPØRSMÅL NR. 2630

Innlevert 4. mai 2026 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 11. mai 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Vil ministeren rydde opp i denne åpenbare urimeligheten ved å sørge for at Landbruksdirektoratets praksis for utbetaling av frakttilskudd i 2023 og 2024 blir stående, at LMDs opprinnelige tolking av regelverket for 2022 blir stående slik at slakteriene kompenseres for de direkte kostnader de har hatt som følge av uenigheten mellom LMD og Landbruksdirektoratet?

BEGRUNNELSE:

Et komplisert regelverk og en uenighet mellom Landbruks og matdepartement (LMD) og Landbruksdirektorat om lovlighet, innhold og forståelsen av en forskrift, har medført at 2 små lokale slakterier på Røros og i Lillesand uforskyldt nå står overfor statlige krav om tilbakebetaling av millioner. De er utslitt etter 3 år med juridisk krangel og sliter økonomisk pga kostnader på hundretusenvise av kroner til advokatbistand. Om landbruksministeren ikke rydder opp i denne helt innlysende urimeligheten så vil de bli tvunget til å følge saken juridisk i rettsapparat, noe som vil føre til enda mer bortkastede tid og penger.

Forutsigbare og ryddige politiske rammebetingelser er en forutsetning for at norsk næringsliv skal tørre å

satse og utvikle lokalt næringsliv. Det har dessverre ikke vært tilfelle i denne saken.

Jeg vil anta at landbruks- og matministeren også mener og ser at det ikke er en forsvarlig myndighetssutøvelse og forvaltning at bedrifter som har fulgt Forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr og veiledning fra direktoratet, flere år i etterkant kan kreves for tilbakebetaling av tilskudd de i tråd med forskriften formål har tilgodesett bøndene med.

Svar:

Den 20. desember 2024 omgjorde Landbruks- og matdepartementet Landbruksdirektoratets vedtak om frakttilskudd til Røros Slakteri AS for 2022, som det vises til i begrunnelsen. Røros Slakteri AS klaget på dette vedtaket, som deretter ble behandlet av Kongen i statsråd. Klagen ble ikke tatt til følge. På bakgrunn av denne prinsipielle avgjørelsen omgjorde Landbruksdirektoratet vedtak om frakttilskudd til slakteriet også for årene 2023 og 2024. Også dette omgjøringsvedtaket ble påklaget, og departementet har på ordinært vis behandlet klagen. Heller ikke denne gangen ble klagen tatt til følge.

Saken har blitt grundig vurdert av mange instanser og i flere omganger. I behandlingen var forvaltningen enig med Røros Slakteri AS i at regelverket, retningslin-

jene og veiledningen ga rom for ulik oppfatning av riktig tilskuddsutmåling. Av den grunn ble nettopp hensynet til et rimelig resultat vektlagt i vurderingen av tilbakebetalingsbeløpets størrelse.

Konklusjonen i saken var at Røros Slakteri AS fikk beholde tilskuddet som om de var et lite slakteri i årene 2022, 2023 og 2024, til tross for at slakteriet i disse årene

egentlig var å regne som stort. Slik departementet vurderte regelverket, tilsvarte dette en økonomisk fordel for slakteriet på kr ca. 1,9 mill. kroner.

Ettersom saken nå ligger til behandling i domstolene, blir det ikke riktig av meg å forhånds-prosedere saken gjennom svar på spørsmål fra Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2631

Innlevert 5. mai 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 11. mai 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Dverggåsa er en truet art og ble i 2011 utpekt som prioritert art. Statnett ble i november 2023 gjort kjent med at det måtte fremmes en søknad etter forskrift om dverggås som prioritert art for å bygge 420 Kv linjen østover i Finnmark. Allikevel søkte de ikke før i desember 2025, altså hele to år etter. Direktoratet mener Statnetts behandling ikke er i tråd med forarbeidene i naturmangfoldloven.

Vil statsråden sørge for at det vurderes jordkabel på deler av strekningen, og hva mener statsråden om Statnetts handlemåte i denne saken?

BEGRUNNELSE:

I dispensasjonen fra Miljødirektoratet som ble gitt 2. mars 2026, skrives det:

“Statnett var derfor allerede i november 2023 kjent med at det måtte fremmes en søknad etter forskrift om dverggås som prioritert art. Konsesjon ble gitt 15. august 2025, og i denne ble det også oppgitt av Statnett måtte søke Miljødirektoratet om dispensasjon. Miljødirektoratet mottok søknad først fire måneder etter at konsesjon var gitt.

Ved større kraftprosjekter som dette, hvor flere alternativer er valgt bort gjennom konsesjonsprosessen, er derfor handlingsrommet og muligheten for å ivareta hensynet til dverggåsa gjennom forskrift om dverggås som prioritert art begrenset når dispensasjonssøknaden fremmes så sent i prosessen. Miljødirektoratet mener en slik praksis er svært uheldig, og fører til en ubalanse i hvordan ulike interesser faktisk kan ivaretas. Forvaltningsmyndigheten for forskrift om dverggås som prioritert art, som i første omgang skal ta stilling til en dispensasjonssøknad, vil da være låst til kun å vurdere de alternativene som gjenstår etter avveining mot andre interesser enn til en prioritert

art. Miljødirektoratet mener dette ikke er i tråd med forutsetningene i lovens forarbeider om at bestemmelsen i nml. § 24 femte ledd kun skal være en sikkerhetsventil for uforutsette situasjoner og tiltak.”

Videre skrives det:

“Kraftledninger og kollisjon med disse er en av de store truslene trekkende fuglearter står ovenfor internasjonalt. I det faglige bakgrunnsdokumentet for den nasjonale handlingsplanen for dverggås fastslås det at andefugler er kjent for å være spesielt utsatt for kollisjoner mot kraftlinjer. Å legge 420 kV-ledningen i en trasé som utsetter dverggjessene for kollisjonsrisiko vil utgjøre en mulig stor trussel for den Fennoskandiske dverggåsbestanden.”

Direktoratet skriver også at det ikke kan gis dispensasjon med begrunnelse i at tiltaket ikke vil forringe bestanden av dverggås. De skriver:

“Vi har ikke tilstrekkelig kunnskap til å konstatere at tiltaket ikke forringer artens bestandssituasjon, og vi gir ikke dispensasjon etter dette vilkåret.”

Svar:

Hensynet til dverggås var en sentral del av vurderingen som ble gjort i forbindelse med konsesjonsvedtaket av 15. august 2025 om ny 420 kV kraftledning fra Skaidi til Lebesby. Både Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og departementet vurderte under konsesjonsbehandlingen muligheten for å kable den nye 420 kV-ledningen, både som sjøkabel over Porsangerfjorden, sjøkabel rundt Stabburneset og jordkabel gjennom Stabbursdalen. Det ble konkludert med at ingen av disse løsningene totalt sett var tilrådelige. Det ble gitt konsesjon til å bygge den nye 420 kV-ledningen som en luftledning, men blant annet satt vilkår om bruk av lave master i Stabbursdalen.

Det går luftledninger gjennom Stabbursdalen i dag. I konsesjonen er det satt vilkår om at dagens 132 kV luftledning Skaidi-Lakselv skal kables langs E6 på strekningen gjennom Stabbursdalen, samt vilkår om kabling av Area Nett AS' eksisterende 22 kV luftledning i området, på strekningen fra Bevkop til sørsiden av Valdakmyra naturreservat. Tiltaket legger også til rette for at den eksisterende 66 kV-luftledningen kan saneres på strekningen fra Ikkaldas (nord for Stabbursdalen) til Lakselv transformatorstasjon. Samlet sett legger konsesjonen til ny 420 kV-luftledning opp til en vesentlig reduksjon av antall luftledninger som i dag går gjennom Stabbursdalen. Det ble også satt andre vilkår for å avbøte mulige negative virkninger for dverggås. Samlet sett ble det konsesjonsgitte tiltaket vurdert å ha akseptable virkninger for dverggås.

Jeg legger til grunn at Statnett prioriterer arbeidet med Skaidi-Lebesby i nødvendig utstrekning, herunder behovet for innhenting av nødvendige tillatelser. Rettslig sett er det ingenting i veien for at det gis konsesjon etter energiloven før tiltakshaver, i dette tilfellet Statnett, har søkt om andre nødvendige tillatelser etter annet regelverk.

Når det gjelder Miljødirektoratets vedtak av 2. mars 2026 om dispensasjon etter forskrift om dverggås som prioritert art til framføring av ny 420 kV-ledning Skaidi-Lebesby, viser jeg til at vedtaket er påklagd av flere. Klima- og miljødepartementet er klageinstans. Siden klagegene er under behandling, uttaler jeg meg ikke nærmere om dette.

SPØRSMÅL NR. 2632

Innlevert 5. mai 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen

Besvart 12. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden sikre at statens vegvesen iverksetter nødvendige målinger og raskt gjør vurdering av nødvendige trafikksikkerhetstiltak på riksvei 41 ved Hamresanden i Kristiansand kommune slik at barn- og unge opplever skoleveien som trygg?

BEGRUNNELSE:

Riksvei 41 ved Hamresanden i Kristiansand kommune er en svært trafikkbelastet strekning. Ifølge velforeningen er det en ådt på 14-15000 biler og oppleves som økende. På sommeren er det betydelig turisme i området som i tillegg også krysser veien. Velforeningen er svært bekymret for trafikksikkerheten da strekningen er skolevei for barn med flere farlige soner og krysningspunkt. Statens vegvesen opplyser at de har fått flere henvendelser angående fart og trafikkbelastning med ønske om fartsreducerende tiltak.

Svar:

Statens vegvesen opplyser følgende om strekningen på drøyt 1 km ved Hamresanden:

- Trafikkmengden er 12100 kjøretøy i døgnet/ÅDT.
- Fartsgrensen er 50 km/t, med 70 km/t i begge ender.

- Det er etablert to gangfelt og ett tilrettelagt krysningspunkt.
- Det er etablert fire fartshumper.
- Det er etablert gang- og sykkelveg på strekningen. Siste del av gang- og sykkelvegen forbi Hamresanden ble ferdigstilt i 2024.
- Det er få trafikkulykker på strekningen, og ingen alvorlige personskader de siste 10 årene.

Statens vegvesen har mottatt flere henvendelser både fra vellaget og enkeltpersoner de siste årene. Henvendelsene har omhandlet fartsgrense, gangfelt, krysningspunkt og utforming av fartshumpene.

Statens vegvesen har kontrollert utformingen av fartshumpene. De gir tilbakemelding om at de skal gjennomføre tellinger av antall kryssende trafikanter (før skoleferien) og målefartsnivået på strekningen. På bakgrunn av disse resultatene vil Statens vegvesen vurdere om det er behov for endringer på strekningen.

SPØRSMÅL NR. 2633**Innlevert 5. mai 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan****Besvart 13. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kva vil det kosta å innføra statleg dekning av TBE-vaksine for innbyggjarar i område med høg smitterisiko, som Vestfold og Telemark, vil statsråden fremja forslag om å innføra ei slik ordning, kva tid kan ei slik ordning eventuelt vera på plass, og kva blir gjort for å utvikla behandling eller medisin som kan stoppa TBE-viruset?

GRUNNGJEVING:

Folkehelseinstituttet viser til ein klar auke i TBE i Norge, med 96 tilfelle i 2025. Vestfold og Telemark er blant fylka med flest smitta. Dette er ikkje teori – dette er folk som blir sjuke etter heilt vanlege turar i skog og mark.

TBE kan gi hjernebetennelse og varige skadar. Det finst ikkje behandling som stoppar viruset når ein først er smitta. Då er førebygging det einaste som faktisk verkar.

Samtidig finst det vaksine. Likevel er det i praksis opp til folk i dei mest utsette områda å skaffa og betala denne sjølve. For ein familie kan dette fort bli fleire tusen kroner.

Det er også uklart kva som konkret blir gjort for å utvikla behandling eller medisin som kan stoppa viruset. Det er difor behov for at statsråden gjer greie for kva forsking som pågår, både nasjonalt og internasjonalt, og om Norge bidreg aktivt i dette arbeidet.

Her veit staten kvar risikoen er, og kva som verkar – men ansvaret blir likevel lagt på den enkelte. Når både problemet og førebygginga er godt dokumentert, er det nødvendig å få eit konkret svar på kva det vil kosta å dekkja vaksine for dei mest utsette, om regjeringa vil få det på plass, kva tid det kan skje, og kva som blir gjort for å finna behandling.

Svar:

Jeg deler representantens uro for den økende forekomsten av TBE. Folkehelseinstituttet skriver at den økende trenden de siste årene trolig er sammensatt av flere ulike faktorer, blant annet klimaendringer som fører til større utbredelse og bedre overlevelse til flått. Representanten spør om hva det vil koste å innføre statlig dekning av TBE-vaksine for innbyggere i områder med høy smitterisiko, som Vestfold og Telemark, og om jeg vil fremme et forslag om dette.

TBE-vaksine ble i 2019 foreslått innført i nasjonalt vaksinasjonsprogram, men FHI vurderte i 2020 at det ikke var relevant å gå videre med en utredning og vurdering av

et nasjonalt tilbud. Helse- og omsorgsdepartementet har derfor ikke vurdert offentlig finansiering av denne vaksinen. Dersom FHI skulle endre vurdering og anbefale offentlig finansiering av vaksinen vil departementet ta stilling til det.

Det kreves tre eller fire doser for å bli grunnvaksinert mot TBE-sykdom, avhengig av alder og immunstatus til den som skal vaksineres. Kostnaden per dose er om lag 350 kroner i apotek. I tillegg tilkommer kostnader knyttet til konsultasjon og administrasjon av vaksine. Den samlede kostnaden for å grunnvaksinasjon er dermed i størrelsesordenen 1500-2000 kroner per person. Deretter anbefales oppfriskingsvaksinasjon mellom hvert 3. og 5. år.

Utbredelsen av TBE-viruset og smitterisikoen varierer mellom områder i Norge. FHIs vaksineanbefaling er knyttet til områder der det er registrert en del smitte med TBE-viruset (10 eller flere TBE-tilfeller per 100 000 innbyggere). FHI opplyser at om lag 210 000 personer er bosatt i kommuner som oppfyller kriterier for å bli inkludert i vaksineanbefalingene til FHI. Grunnvaksinering av disse svarer til omkring 670 000 vaksinedoser. Med en antagelse om en kostnad på 500 kroner per dose for vaksine og administrasjon av vaksine vil dette svare til en kostnad på 335 millioner kroner. I tillegg vil det være behov for oppfriskingsvaksinasjon hvert 3. til 5. år, svarende til omkring 100 millioner kroner, og dessuten et kontinuerlig behov grunnvaksinere nye personer i målgruppen (nye fastboende inkl. nyfødte når de når alder for vaksinasjon, nye hytteeiere osv.)

FHI understreker at anslaget på 210 000 personer er usikkert. Det tar utgangspunkt i innbyggertall for de aktuelle kommunene. Det er ikke alle fastboende i kommunene som er anbefalt vaksine (hvis de sjelden eller aldri blir bitt av flått), mens andre som ikke bor der kan være anbefalt vaksinen (f.eks. hytteeiere).

Det finnes per i dag ingen behandling som kan stoppe TBE-viruset når infeksjonen først har oppstått. Behandlingen er støttende. Norske fagmiljøer som Flåttsentret ved Sørlandet sykehus, deltar i internasjonalt samarbeid, blant annet gjennom europeiske forskningsnettverk innen flåttbårne sykdommer. FHI bidrar også med overvåking, kunnskapsutvikling og forskning. Selv om vi har gode fagmiljøer i Norge, foregår hovedtyngden av legemiddelutvikling i større internasjonale forskningsprogrammer.

Avslutningsvis vil jeg påpeke at det er viktig å være oppmerksom på at flått også kan overføre andre sykdommer, som blant annet borreliose (Lyme-sykdom), anaplas-

mose og enkelte andre infeksjoner. TBE-vaksinen gir kun beskyttelse mot TBE-viruset, og har ingen effekt mot disse andre sykdommene. Generelle forebyggende tiltak, som

å bruke beskyttende klær og flåttmiddel, og gjennomføre grundig flåttsjekk etter opphold i skog og mark, er derfor fortsatt nødvendige, også for personer som er vaksinert.

SPØRSMÅL NR. 2634

Innlevert 5. mai 2026 av stortingsrepresentant Tom Staahle

Besvart 13. mai 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Mener finansministeren at dagens skattepolitikk er forenlig med et velfungerende leiemarked når sekundærboliger som leies ut beskattes fullt ut i formuesskatten, mange private utleiende får skjerpet skatt som følge av nye verdsettelsesregler, og profesjonelle boligutleiende samtidig nektes skattemessig avskrivning på verdifall – i motsetning til annen næringseiendom?

BEGRUNNELSE:

Leiemarkedet i Norge er nå under betydelig press. Tilbudet av leieboliger faller til tross for at etterspørselen er sterk. Ubalansen mellom tilbud og etterspørsel fører til at leieprisene øker vesentlig mer enn normalt – særlig i pressområder som Oslo-regionen.

Stadig flere private og profesjonelle aktører trekker seg ut av utleiemarkedet fordi lønnsomheten har blitt svekket over tid. En sentral årsak er skattesystemet. Privatpersoner står for en svært stor andel av utleietilbudet i Norge. Samtidig beskattes sekundærboliger av 100 prosent av markedsverdien, mens de fleste formuesobjekter har verdsettingsrabatter. Finansdepartementet har selv bekreftet at blant dem som får høyere formuesskatt som følge av den nye beregningsmetoden for markedsverdi, er det en stor andel sekundærboligeiere.

Dette innebærer at mange private utleiende opplever økt formuesskatt samtidig som kostnadene til finansiering, vedlikehold og drift har økt kraftig. For stadig flere går regnestykket ikke opp – og resultatet er at boliger legges ut for salg i stedet for å leies ut.

Også på den profesjonelle siden er rammevilkårene blitt merkbart svakere. Profesjonelle boligutleiende behandles skattemessig annerledes enn annen næringseiendom. De gis ikke adgang til å avskrive verdifall på boligene sine, slik man kan for eksempel for kontor- og næringseiendom. Dette representerer en åpenbar skjevhet i skattesystemet og svekker insentivene til profesjonell, langsiktig boligutleie.

Svar:

I Meld. St. 13 (2023–2024) Bustadmeldinga – Ein heilskapleg og aktiv bustadpolitikk for heile landet er leiemarkedet ett av fire prioriterte innsatsområder i regjeringens boligpolitikk. Meldingen legger grunnlaget for en fornyet leiemarkedspolitik med mål om å sikre trygge og stabile leieforhold, et tilstrekkelig utleietilbud, et solid kunnskapsgrunnlag om leiemarkedet og en bærekraftig kommunal utleiesektor.

Vi har et ambisiøst mål om igangsetting av 130 000 nye boliger innen 2030. Økt boligbygging vil bidra til å lette trykket i leiemarkedet. Flere boliger, både til leie og til eie, vil kunne bidra til å dempe konkurransen om leieboliger. Vi satser på studentboliger og 2025 var et rekordår for studentboligbygging. Flere studentboliger bidrar også til å lette presset i leiemarkedet. Regjeringen har også satt i gang et arbeid med å forenkle og modernisere byggeteknisk regelverk, som kan bidra til lavere byggekostnader. I lovproposisjonen om en ny boligleielov vil regjeringen foreslå å styrke leierens rettigheter på flere områder. Samtidig trenger vi seriøse utleiende som vil fortsette å tilby gode hjem for leierne. Vi skal derfor ha en balanse i loven, slik at leierens botrygghet bedres samtidig som utleierens behov ivaretas godt nok.

Skatte- og avgiftspolitikken skal, i tillegg til å finansiere fellesgoder og velferdsordningene, bidra til rettferdig fordeling og legge til rette for vekst, verdiskaping, god helse og godt miljø. Skattesystemet er en del av de samlede rammebetingelser som påvirker investeringer og tilbud og etterspørsel i bolig- og leiemarkedet. Det er bred enighet om at egen bolig ikke skal skattlegges som andre investeringer. Bolig er svært gunstig behandlet i skattesystemet gjennom fravær av skatt på inntekt på bruk av egen bolig, omfattende skattefritak ved utleie av rom i egen bolig, fullt gjeldsfradrag og rabatter i formuesskatten.

Formuesverdien av primærboliger (egen bolig) settes til 25 prosent av beregnet omsetningsverdi under 10 millioner kroner, og 70 prosent for den delen av beregnet

omsetningsverdi som overstiger 10 millioner kroner. Regjeringen vil i revidert nasjonalbudsjett for 2026 legge fram forslag om å heve innslagspunktet for 70 prosent verdsettelse fra 10 til 14 millioner kroner.

Verdsettelsesrabatten for sekundærboliger har i flere omganger blitt redusert. Under Solberg-regjeringen ble verdsettelsen av sekundærbolig økt fra 60 prosent til 90 prosent av beregnet omsetningsverdi. Sekundærboliger verdsettes i dag til 100 prosent av beregnet omsetningsverdi. Det er høyere enn aksjer og andre næringsaktiva, som har en verdsettelsesrabatt på 20 prosent. Sekundærboliger som eies gjennom aksjeselskap, formuesbeskattes imidlertid etter reglene for aksjer med en verdsettelsesrabatt på 20 prosent.

Innføring av en oppdatert boligmodell fra 2026 innebærer at boliger verdsettes mer rettferdig og treffsikkert. Enkelte sekundærboligeiere har fått høyere formuesskatt som følge av mer treffsikre markedsverdier. Dette kan skyldes at tidligere verdsettelse lå under reell markedsverdi, noe som skapte skjevheter mellom ulike formuesobjekter. Samtidig har også en rekke boliger fått lavere formuesverdi med ny verdsettelsesmodell. Mer presise verdier bidrar til et mer rettferdig skattesystem.

Det er også viktig å huske at eiere gjennom sikkerhetsventilen kan dokumentere en lavere verdi dersom den beregnede verdien er for høy.

Når det gjelder manglende avskrivninger for boliger, viser regjeringen til prinsippene som ligger til grunn for avskrivningsreglene. Avskrivning innebærer at fradrag for anskaffelsesverdien av et driftsmiddel fordeles over driftsmiddelets antatte økonomiske levetid i samsvar med forbruk. Dersom driftsmiddelet ikke verdiforringes som følge av slit og elde, skal det derfor ikke avskrives. Det er lagt til grunn både i regelverk og rettspraksis at boligbygg ikke taper verdi med forsvarlig vedlikehold, jf. blant annet omtale i Scheel-utvalget (NOU 2014: 13). Det vises ellers til at vedlikeholdskostnader kommer til fradrag fortløpende, samt at et eventuelt verdifall vil komme til fradrag ved realisasjon.

Regjeringen er oppmerksom på at flere utleierye kan selge seg ned i en tid der renten er høy og andre kostnader øker. Vi følger med på denne utviklingen. Jeg mener uansett at det riktige her er å se til regjeringens generelle tiltak for å bedre situasjonen i leiemarkedet, i stedet for å gjøre særskilte endringer i skattereglene for sekundærboliger.

SPØRSMÅL NR. 2635

Innlevert 5. mai 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther

Besvart 12. mai 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil energiministeren ta ansvar for å stanse at Søkeldirektoratet og regjeringsapparatet omtaler norsk olje- og gassvirksomhet som «forenlig med Parisavtalen», til tross for at påstanden mangler faglig grunnlag, og vil statsråden ta ansvar for å sikre at Søkeldirektoratet og regjeringsapparatet unngår å gjenta påstander som mangler faglig dekning?

BEGRUNNELSE:

Søkeldirektoratet har ved flere anledninger hevdet at videre norsk olje- og gassproduksjon er forenlig med Parisavtalen, blant annet i Søkeldirektoratets ressursrapport fra 2024. I 2024 publiserte CICERO-forskerne Ida Sognnæs og Glen Peters notatet «Paris-vennlig olje? Er det mulig å si at norsk olje- og gassvirksomhet er innenfor Parisavtalen?», som konkluderer med at en slik fremstilling ikke har vitenskapelig grunnlag.

Rapporten understreker at de totale utslippene fra forbrenning av norsk olje og gass bidrar til å overskride det globale karbonbudsjettet som er igjen for å nå 1,5-gradersmålet. Over 90 prosent av klimagassutslippene forekommer når oljen brukes, ikke når den produseres, og global forskning viser at det ikke er rom for nye olje- og gassinvesteringer dersom verden skal innfri Parisavtalen. Å videreutvikle norsk oljevirkosomhet forutsetter enten urealistisk raske kutt andre steder, stor bruk av usikre teknologier, eller en urettferdig fordeling av byrdene – alle i strid med Parisavtalens mål og prinsipper.

Norsk Klimastiftelse sendte nylig brev til Søkeldirektoratet for å be dem om å la være å bruke påstanden om at norsk olje er forenlig med Parisavtalen, i den nye ressursrapporten som de nå jobber med.

Svar:

Representanten viser i spørsmålet til Søkkeldirektoratets ressursrapport for 2024 der direktoratet skriver «Reduksjon i produksjonen på norsk sokkel i de tre mulighetsbildene er innenfor intervallet for det globale fallet i olje- og gassproduksjon som FNs klimapanel og IEA har anslått at er i tråd med en vellykket oppfølging

av Parisavtalen.» I dette avsnittet er det en henvisning til NOU 2023:30 (Holden IV-utvalget) der denne problemstillingen omtales i kapittel 7.2.1.

En sentral oppgave for forvaltningen er å gjøre tilgjengelig og formidle oppdaterte data, analyser og kunnskap. Dette er en viktig del av samfunnsoppdraget også for Søkkeldirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 2636

Innlevert 5. mai 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed

Besvart 12. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen sikre at alvorlig syke barn faktisk får én tydelig ansvarlig instans for medisinsk oppfølging og informasjonsflyt, særlig i situasjoner der barnet står uten fastlege?

BEGRUNNELSE:

Jeg har fått tilbakemelding fra foreldre til alvorlig syke barn opplever i dag et fragmentert helsevesen der ansvar pulveriseres mellom de ulike leddene i helsevesenet. Når fastlegen slutter står foreldrene i et slags limbo, hvor de må fungere som koordinator og mellomledd, samtidig som en del av den viktige medisinske informasjonen om barnet ikke er tilgjengelig for foreldre til barn under 16 år i Helse Norge.

Alvorlig syke barn har rett på en barnekoordinator, men det hjelper lite når kommunen ikke har kapasitet til å ivareta dette. Foreldrene oppgir også at det er uklart når varslede forbedringer i digitale samhandlingsløsninger faktisk vil komme disse alvorlig syke barna og foreldrene til gode.

Svar:

Foreldre til alvorlig syke barn står i svært krevende omsorgssituasjoner. Offentlige tjenester må gjøre det som er mulig for å gi et koordinert og oversiktlig tjenestetilbud. På den måten kan helse-, omsorgs- og velferdstjenester redusere belastningen det er å ha et barn med et langvarig og alvorlig sykdomsforløp.

Fastlegen er viktig for å gi og koordinere helsetjenester til alle innbyggere, men særlig til dem med store og sammensatte behov, som alvorlig syke barn. Det vil til

enhver tid være fastleger som slutter, enten ved at de går av med pensjon eller av annen årsak. Det vil derfor alltid være et antall fastlegelister som ikke er besatt. I disse situasjonene har kommunen fortsatt plikt til å levere nødvendige helse- og omsorgstjenester, inkludert fastlegeordning, til innbyggerne. Det er viktig å understreke at om lag 90 prosent av listene uten fast lege betjenes av vikar. Mange vikarer gjør en meget god og viktig jobb, og selv om det kommer en ny fastlege, vil all relevant informasjon i journalsystemet fortsatt være tilgjengelig for vikaren eller den nye fastlegen. Det bidrar til at kontinuiteten blir ivarettatt.

Barnekoordinator er en rettighet for familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester. Kommunen har plikt etter helse- og omsorgstjenesteloven til å oppnevne barnekoordinator og oppgavene til barnekoordinator følger også av helse- og omsorgstjenesteloven. Barnekoordinatoren skal blant annet koordinere helse- og velferdstjenestene til familien og barnet og passe på at kommunen ivaretar ansvaret sitt for oppfølging og tilrettelegging.

En rekke studier og utredninger har reist kritikk om at ulike instanser og nivåer samarbeider for dårlig og er lite koordinert. Dette har ført til utfordringer med kvaliteten på tjenestene. For alvorlig syke barn er det kanskje enda viktigere enn for voksne at tjenestene er koordinerte og framstår sømløse for barnet og familien. I 2022 ble det derfor iverksatt en reform der lovverket om tjenester til barn og unge med behov for sammensatte tjenester ble endret, i praksis som endringer i 14 lover og innføring av rett til barnekoordinator.

NTNU Samfunnsforskning fikk i oppdrag å evaluere reformen over en femårsperiode og har til nå blant annet sett nærmere på ordningen med barnekoordinator. Jeg ser at det er store variasjoner i hvordan ordningen fungerer fra kommune til kommune og ikke minst oppleves av familier som har fått rett til barnekoordinator. Det vil være naturlig at jeg kommer tilbake til ordningen med barnekoordinator når den samlede evalueringen foreligger.

Det er også viktig for regjeringen at foreldre får god digital støtte i ivaretagelsen av barnets helse. Helsedirektoratet har publisert en ny veileder som anbefaler en mer enhetlig praksis for foreldres digitale tilgang til barns helsetjenester og pasientjournal frem til barnet fyller 16 år, i tråd med pasient- og brukerrettighetsloven. Veilederen skal bidra til å redusere dagens ulikheter i tjenesten, der

foreldre flere steder har begrenset digital tilgang og i stedet må be om opplysninger manuelt, på papir eller per post. Formålet er å gjøre det enklere for foreldre å ivareta sitt ansvar for barnets helse, samtidig som helsetjenesten får en mer forutsigbar og hensiktsmessig praksis.

Regjeringen har også arbeidet med å utvikle en bred, tverrsektoriell løsning med mål om å gi enklere tilgang til kvalitetssikret informasjon om tjenester og rettigheter relatert til alvorlige syke barn. Foreldre og barn kan derfor forvente at digitale samhandlingsløsninger blir gradvis mer tilgjengelige i årene som kommer, men flere av løsningene er fortsatt i utprøvings- og pilotfase. Prateroboten Solvei prøves blant annet ut i Sarpsborg og Fredrikstad. En bred nasjonal tilgjengelighet vil avhenge av videre utprøving, evaluering og beslutninger om innføring.

SPØRSMÅL NR. 2637

Innlevert 5. mai 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed

Besvart 12. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva har regjeringen planlagt når femårsgrensen for de første ukrainske flyktningene nås i mars 2027 og dersom krigen fortsatt pågår – herunder om regjeringen vil benytte adgangen til å gi en tillatelse som kan danne grunnlag for permanent opphold, om andre ordninger vurderes, hvordan en eventuell avvikling og retur i så fall er tenkt gjennomført, og skal for eksempel menn, kvinner, barn og pensjonister sendes samtidig og ordningen avvikles, eller skal de returneres etter hvert som oppholdstillatelsen utløper for femte gang og ikke lenger kan fornyes?

BEGRUNNELSE:

Russlands fullskala-invasjon av Ukraina utløste en ekstraordinær og uforutsett flyktningstrøm til Norge. Som mange andre europeiske land tok Norge derfor i bruk ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse. Denne ordningen er imidlertid tidsbegrenset til fem år, noe som innebærer at de første ukrainske flyktningene fra mars 2027 ikke lenger kan få forlenget sin status innenfor dagens regelverk. Dette skaper nå betydelig uro blant ukrainerne som har søkt trygghet i Norge.

Dersom krigen fortsatt pågår når oppholdstillatelsene utløper, er det avgjørende å få avklart om regjeringen vil sikre disse menneskene fortsatt beskyttelse, hvilke

oppholdsordninger som eventuelt skal benyttes, og hvordan regjeringen ser for seg håndteringen dersom alternativet er retur til et land som fortsatt er i krig.

Svar:

Ap-regjeringen fører en kontrollert, bærekraftig og rettferdig innvandringspolitikk for å bevare tilliten til både rettsstaten og velferdsstaten. Fordrevne fra Ukraina har midlertidig kollektiv beskyttelse i Norge i henhold til en særskilt ordning innført i medhold av utlendingsloven § 34.

Det er Kongen i statsråd som bestemmer når og hvordan ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse skal avvikles. Det er foreløpig ikke fastsatt en dato for dette. Det følger av utlendingsloven § 34 at en ettårig oppholdstillatelse i medhold av ordningen med kollektiv beskyttelse kan forlenges inntil fire ganger, dvs. til den enkelte har vært i Norge i fem år etter første gangs innvilgelse. Dersom ordningen fremdeles er i kraft, kan man etter samme bestemmelse få en ny oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Denne overgangen til en ny tillatelse følger altså av utlendingsloven, og vil ev. bli aktuell for de først ankomne fordrevne fra Ukraina i mars 2027. Dersom ordningen ikke

er opphevet innen den tid, vil departementet gi nærmere føringer for hvordan overgangen skal skje.

Jeg vil avslutningsvis understreke at Norges støtte til Ukraina ligger fast. Russlands angrepskrig mot Ukrai-

na pågår fortsatt, og situasjonen er alvorlig. Norge bidrar med omfattende militær og sivil bistand.

SPØRSMÅL NR. 2638

Innlevert 5. mai 2026 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 18. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at et eventuelt forslag om innføring av nikotingrense på snus kommer til Stortinget for behandling?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har nylig avholdt høring om forslag til endringer i tobakkskadeloven med forskrifter, heriblant innføring av en nikotingrense på 12 mg/g. Nikotingrensen vil føre til at syv av de ti mest solgte snustypene i Norge blir forbudt, at 209 forskjellige snustyper blir tatt av markedet.

I høringen har flere høringsinstanser fremholdt viktigheten av harmoniserte regelverk med nabolandene våre. Mange frykter økt grensehandel som følge av at det innføres en nikotingrense.

Stortinget behandler i hovedsak kun lovendringer, mens forskrifter som hovedregel ikke krever politisk behandling i Stortinget. Innføringen av nikotingrense fastsettes i forskrift. Forslaget er inngripende og angår mange

nordmenn. Slike omveltende forslag som rammer både folk og næringsliv fortjener en grundig politisk behandling og prosess.

Svar:

Som faglige myndigheter har Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet anbefalt at det innføres en øvre grense for nikotininnhold i snus, og Helse- og omsorgsdepartementet har sendt et slikt forslag på åpen høring. Bakgrunnen er at snusbruk blant barn og unge i Norge er rekordhøy, og bruk av snus øker risikoen for en rekke alvorlige helseskader.

Nikotininnholdet i porsjonssnus har økt de siste 15 årene, og ifølge FHI kan dette være en bevisst strategi fra tobakksindustrien for å skape sterkere avhengighet. Høringen har mottatt et stort antall innspill, og departementet gjennomgår disse. På nåværende tidspunkt er det for tidlig å nå si noe om en eventuell videre oppfølging av forslagene som har vært på høring.

SPØRSMÅL NR. 2639

Innlevert 6. mai 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 13. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvorfor er det ikke avklart hvordan utdanningen av ultralydjordmødre skal organiseres og hvilke læring-

smål og læringsaktiviteter som skal inngå i utdanningstilbudet, før det gjeldende utdanningstilbudet er avsluttet?

BEGRUNNELSE:

Helse Midt-Norge har besluttet å avvikle samarbeid med NTNU om utdanningsløp for ultralydjordmødre. Utdanningen har vært i drift i snart 30 år, og er en videreutdanning for jordmødre som skal utføre ultralydundersøkelser i svangerskapsomsorgen. Utdanningen er et heltidsstudium på 60 studiepoeng. Ansvaret for utdanningen skal nå overføres til St. Olavs hospital. Fagmiljøene er bekymret for at dette vil føre til dårligere kvalitet og at det gis ulike tilbud i ulike helseregioner. Helse Midt-Norge henviser på sin nettside til at denne omleggingen kommer etter et tilleggsoppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet, og at denne løsningen er valgt fordi utdanningen er kostnadskreven. Det uttales blant annet at «Ordningen har imidlertid vært kostnadskreven, blant annet fordi spesialisthelsetjenesten har fullfinansiert vitenskapelige årsverk, utstyr og administrasjon. Det har ikke vært mulig å etablere en mer bærekraftig modell innenfor dagens rammer.» Helse Midt-Norge viser i sak i Adresseavisen 05.05.26 til at kvaliteten på tilbudet skal opprettholdes, men det er tilsynelatende ikke konkludert med hvordan utdanningstilbudet skal organiseres, all tid det foreløpig kun er igangsatt et «interregionalt prosjekt» som skal utarbeide læringsmål og læringsaktiviteter i tilbudet.

Svar:

I 2025 fikk de regionale helseforetakene, under ledelse av Helse Midt-Norge RHF, i oppdrag å utrede en varig løsning for videreføring av utdanningstilbudet i ultralyd for jordmødre. Bakgrunnen var behovet for å sikre et tilbud som både holder høy faglig kvalitet og er bærekraftig over tid. Det er i denne sammenheng avklart med Helse direktoratet at det ikke er formelle hindre for å etablere et internt utdanningstilbud i helseforetakene, forutsatt at tilbudet holder høy kvalitet og gir nødvendig sertifisering av jordmødre til å utføre ultralydundersøkelser.

Jeg har forståelse for at fagmiljøene er opptatt av kvalitet, forutsigbarhet og likeverdige tilbud mellom regionene. Dette er viktige hensyn, og det er en klar forutsetning for omleggingen at kvaliteten i utdanningen skal opprettholdes.

Ultralydutdanningen for jordmødre er et spisset tilbud utviklet for å dekke kompetansebehovet for ultralyd i svangerskapsomsorgen i sykehusene i Norge. Det er et svært virksomhetsnært og praktisk forankret utdanningstilbud med et tydelig avgrenset pasientgrunnlag. De fleste jordmødre med denne kompetansen er ansatt i helseforetakene og utøver yrket sitt der. Omfanget av og kapasiteten i utdanningen har variert. For studieåret 2026/27 får 12 studenter et ettårig tilbud beregnet til 60 studiepoeng. Undervisningen er både teoretisk og prakt-

isk. Klinisk praksis utgjør en stor del av studiet og foregår for det meste på studentens arbeidssted.

NTNU har på oppdrag fra Helse Midt-Norge RHF gjennom flere år tilbudt et ett-årig etterutdanningsløp for jordmødre. Dette er utdanning etter at mastergrad er oppnådd, studiepoengene fra etterutdanningen inngår altså ikke i noen grad. For studieåret 2025/26 er oppdraget organisert i en ett-årig avtale der helseregionene til sammen betaler 6 millioner kroner for 12 plasser. Det har gjennom flere år vært dialog mellom Helse Midt-Norge RHF og NTNU om kostnadsnivået for dette tilbudet. Det siste året har det vært gjennomført flere møter mellom NTNU og Helse Midt-Norge RHF for å undersøke muligheter for å redusere kostnadene til etterutdanningen, enten ved endringer i et rent NTNU-tilbud eller ved ulike former for samarbeid med St. Olavs hospital. Dette har ikke latt seg gjøre.

Med dette som bakgrunn har de regionale helseforetakene blitt enige om at denne opplæringen best skjer i regi av kliniske miljøer i sykehuset der både kompetanse og utstyr også kan brukes til andre formål. Avtalen med NTNU videreføres ut 2026, deretter videreføres utdanningen i et virksomhetsinternt utdanningsløp. Helseregionene er enige om at en videreføring i regi av St. Olavs hospital gir mulighet til å bygge videre på eksisterende kompetanse i NTNU og den kompetansen som ligger i Senter for fostermedisin som ligger på St. Olavs hospital. Dette vil bidra til å holde et lite og spisskompetent fagmiljø sammen, og et nytt utdanningstilbud vil raskt kunne komme opp og stå. St. Olavs hospital har bekreftet at de påtar seg ansvaret for å etablere tilbudet med de forventningene som oppstilt om faglig kvalitet og ressursbruk.

Avviklingen av dagens tilbud og avklaringen av fremtidig organisering er ikke to uavhengige prosesser. Beslutningen om ikke å forlenge avtalen med NTNU hviler på de erfaringene spesialisthelsetjenesten allerede har med å etablere og drifte tungt faglige virksomhetsinterne undervisningstilbud. Gjennom etablering av gjeldende modell for legenes spesialistutdanning har landets helseforetak både erfaring og systemteknisk infrastruktur for å utarbeide læringsmålsplaner som tildeles ansatte som skal oppnå en definert kompetanse. I Senter for fostermedisin har St. Olavs hospital et tungt kompetansemiljø som en ultralydutdanning kan bygge videre på. Det er stort behov for denne kompetansen i alle regioner, og en virksomhetsintern utdanning i regi av St. Olavs hospital vil kunne være i gang i løpet av vinteren 2027, med tydelig målsetning om større utdanningskapasitet enn i dag.

Helseregionene vurderer derfor at de praktiske utfordringene ved en overtakelse kan håndteres tilfredstillende, og at det vil være unødvendig å fullfinansiere et eksternt studium parallelt med etablering av et virksomhetsinternt tilbud. De går nå i gang med å utvikle nasjonale læringsmål, læringsaktiviteter, krav til veiledning og praksis, samt finansieringsmodell og dimensjonering. En-

delig innretning av utdanningstilbudet skal også forelegges Helsedirektoratet for faglige innspill.

Jeg legger til grunn at omleggingen skal bidra til et mer bærekraftig og robust tilbud, samtidig som kvalitet-

en ivaretas og det arbeides for likeverdige tjenester i hele landet.

SPØRSMÅL NR. 2640

Innlevert 6. mai 2026 av stortingsrepresentant Morgan Langfeldt

Besvart 13. mai 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Mener statsråden at unntaket for pengespill i E-handelsdirektivet artikkel 1 nr. 5 bokstav d også omfatter tiltak som DNS-blokkering, når slike tiltak griper inn i tilgangen til digitale tjenester og dermed kan berøre den frie bevegelsen av informasjonssamfunnstjenester etter EØS-retten, og kan statsråden i så fall redegjøre for det konkrete rettslige grunnlaget for en slik forståelse?

BEGRUNNELSE:

Statsrådets tidligere svar synes å legge avgjørende vekt på at den underliggende tjenesten er pengespill, uten å ta stilling til at DNS-blokkering er et selvstendig regulatorisk tiltak som retter seg mot tilgjengeligheten av nettbaserte tjenester. Slike tiltak påvirker distribusjon og tilgang til digitale grensesnitt på tvers av landegrensene, og reiser dermed spørsmål etter EØS-rettens regler om fri bevegelse av informasjonssamfunnstjenester.

Det bes derfor om en nærmere redegjørelse for om departementet har vurdert at vedtak om DNS-blokkering utgjør individuelle tiltak rettet mot konkrete tjenesteytere etablert i andre EØS-stater, og dermed kan utløse meldeplikt etter artikkel 3 nr. 4 i E-handelsdirektivet.

Det bes særlig avklart om departementet har vurdert plikten til å notisere slike vedtak til hjemstaten til den berørte tjenesteyteren, samt gi denne staten anledning til å uttale seg før tiltak iverksettes.

Avslutningsvis bes statsråden redegjøre for hvordan denne rettsforståelsen harmonerer med regjeringens uttalte mål om å føre en praksis i samsvar med EØS-retten og sikre et korrekt og lojalt forhold til EU/EØS-regelverket.

Svar:

Jeg viser til tidligere redegjørelse, jf. svar på skriftlig spørsmål nr. 2186, hvor det er lagt til grunn at pengespill

er unntatt fra E-handelsdirektivets virkeområde, jf. direktivets artikkel 1 nr. 5 bokstav d.

Vedtak om DNS-blokkering etter pengespillloven § 32 a retter seg mot ulovlige pengespilltjenester og utgjør et håndhevingstiltak innenfor dette unntatte området. DNS-blokkering endrer ikke den underliggende tjenestens rettslige karakter som pengespill, og kan ikke anses som et selvstendig reguleringsiltak av informasjonssamfunnstjenester etter E-handelsdirektivet.

På denne bakgrunn omfattes vedtak om DNS-blokkering ikke av E-handelsdirektivets artikkel 3, herunder bestemmelsene om individuelle tiltak og meldeplikt etter artikkel 3 nr. 4.

Departementet fastholder at denne forståelsen er i samsvar med ordlyden i direktivet, gjeldende rett og regjeringens mål om en korrekt og lojal etterlevelse av regelverket.

SPØRSMÅL NR. 2641**Innlevert 6. mai 2026 av stortingsrepresentant Harry Valderhaug****Besvart 11. mai 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Ettersom det nå både er sett i gang eit arbeid for å få meir kunnskap om lakselusa si faktiske og relative påverknad på villaksen, og det samstundes er sett i verk ei ordning som skal gi insentiv til at oppdrettarar tek i bruk lukka produksjonseiningar, vil det då vere riktig av fiskeri- og havministeren å la vere å gjere ytterlegare nedtrekk no?

GRUNNGJEVING:

I produksjonsområde 3 (Karmøy–Sotra) og produksjonsområde 4 (Nordhordland–Stad) blei det i 2025 gjort nedtrekk på 6 prosent. Dermed er det dei siste åra vedteke eit samla nedtrekk på høvesvis 12 prosent i PO3 og 18 prosent i PO4. I tillegg kjem nedtrekket for PO5 på 6 % frå 2020.

Dette, og ikkje minst dei siste nedtrekka, har hatt store konsekvensar for næringa, med permitteringar m.m.

No fryktar havbruksnæringa at det skal kome nye nedtrekk.

Ved Stortinget si behandling av Havbruksmeldinga våren 2025 blei regjeringa beden om å styrkje kunnskapsgrunnlaget om havbrukets miljøpåverknad. I oppmøtingsvedtak nr. 1041 heiter det mellom anna at regjeringa skal sørgje for eit meir heilskapleg og grundig kunnskapsgrunnlag, mellom anna om lakselusa si faktiske og relative påverknad på den norske villaksbestanden, og at arbeidet skal skje med brei deltaking frå forskarar og fagfolk, og med openheit om metodar og modellar.

Fiskeri- og havbruksministeren har uttalt at dette arbeidet er sett i gang.

I samsvar med Stortinget sitt vedtak innførte regjeringa i oktober 2025 ei ny ordning som skal gi insentiv til at oppdrettarar tek i bruk lukka produksjonseiningar.

Ordninga gjer det mogleg for selskap som har fått vedtak om reduksjon i produksjonskapasitet etter trafikklyssystemet, likevel å utnytte den reduserte kapasiteten dersom produksjonen skjer i eit lukka anlegg.

I følge media er denne ordninga nå i ferd med å bli teken i bruk av fleire havbruksselskap.

Svar:

Som jeg nylig har svart stortingsrepresentant Strifelt, har vi i dag et godt kunnskapsgrunnlag når det gjelder miljøpåvirkning fra havbruk, spesielt knyttet til påvirkning fra lakselus. Jeg vil understreke at dersom kunnskapsgrunnlaget ikke var tilstrekkelig, ville vi ikke

kunnet tillate drift av havbruk i den skalaen vi gjør i dag. Det er min klare mening at kunnskapsgrunnlaget knyttet til miljøpåvirkning fra lakselus er godt nok til at vi kan forvalte næringen etter det, og at det har vært det siden trafikklyssystemet ble etablert for ti år siden. Dette viser også behandlingen av kapasitetsjusteringen i rettssystemet, der nedtrekket i PO4 i 2020 er prøvet. Samtidig er jeg opptatt av at kunnskapsgrunnlaget alltid kan og skal videreutvikles.

Å synliggjøre vitenskapelig uenighet er viktig for forskningens utvikling, og jeg er positiv til at det er et stort engasjement knyttet til kunnskapsgrunnlaget. Samtidig vil jeg bemerke at vitenskapelig uenighet ligger i forskningens natur og bidrar til å utvikle kunnskap. Vitenskapelig uenighet er derfor ikke ensbetydende med at kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig til å forvalte etter. Det å utvikle et helhetlig og grundig kunnskapsgrunnlag om havbrukets miljøpåvirkning er et pågående arbeid, og ikke noe som kan gjøres gjennom én enkelt rapport.

Styringsgruppen (for trafikklyssystemet) har i sitt mandat at de skal arrangere fagmøter der alle som ønsker kan komme og presentere ny kunnskap for faglig diskusjon. Forrige fagmøte ble arrangert 23. april i år med god deltakelse fra de aller fleste kunnskapsmiljøene og representanter fra næringen. Dette er en av brikkene i den pågående utviklingen av kunnskapsgrunnlaget. I mandatet til Ekspertgruppen (for trafikklyssystemet) står det bl.a. at Ekspertgruppen skal «gjøre en overordnet analyse av all tilgjengelig kunnskap i vurderingen av lakselusindusert villfiskdødelighet per produksjonsområde». «All tilgjengelig kunnskap» er publiserte fagfellevurderte artikler, vitenskapelige avhandlinger, data fra overvåkning, offentlig tilgjengelige rapporter (fra rapportserier og lignende), andre typer rapporter og data samt ervervet kunnskap som medlemmene i Ekspertgruppen besitter. Her vil fagmøtene være en viktig informasjonskanal, spesielt for ikke-publiserte data.

Før hver vurdering inviterer Styringsgruppen til å sende inn informasjon som Ekspertgruppen bør ha med i sine vurderinger, særlig knyttet til observasjoner av årets smoltutvandring. Styringsgruppen arrangerer også årlige dialogmøter der Ekspertgruppens rapporter og Styringsgruppens råd gjennomgås. Her er det åpent for kommentarer og innspill. Videre tar departementet imot og vurderer alle innspill, både skriftlige og muntlige, når fargelegging skal besluttet. Jeg mener at praksisen sikrer og underbygger at vi har et godt kunnskapsgrunnlag om påvirkningen fra lakselus på vill laksefisk.

Debatten om kunnskapsgrunnlaget viser imidlertid at det er et behov for å tydeligere kommunisere hvordan dagens kunnskapsgrunnlag knyttet til lakseluspåvirkning på vill laksefisk blir til. Dette er også påpekt i evalueringen av trafikkløssystemet, og er noe forvaltningen og regjeringen jobber kontinuerlig med å forbedre.

I Meld. St. 24 (2024–2025) har regjeringen foreslått å erstatte dagens lakselusregulering gjennom trafikkløssystemet med et system med lusekvote eller -avgift, for å gi en mer effektiv regulering som bidrar til å øke de individuelle insentivene til å sikre bærekraftig drift. I forbindelse med Stortingets behandling av meldingen ble partiene Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre blant annet enige om at dagens system med maksimalt tillatt biomasse (MTB) og trafikkløssystem skal videreføres inntil nytt regelverk er utviklet og vedtatt. Utgangspunktet er dermed at regjeringen skal fatte beslutning om fargelegging og kapasitetsjustering i tråd med dagens trafikkløssystem. Jeg følger opp denne føringen.

Jeg vil understreke at arbeidet med fargelegging og kapasitetsjustering vil fortsette som normalt. Ekspertgruppen og Styringsgruppen har levert sine vurderinger av lakseluspåvirkning på villaks for 2024 og 2025. Disse

utgjør det naturfaglige grunnlaget for beslutningen om fargelegging og kapasitetsjustering, sammen med øvrige innspill departementet har mottatt.

I områder der påvirkningen vurderes som uakseptabel, vil nedtrekk vurderes på lik linje med tidligere år. Det følger av systemet at ett nedtrekk utgjør seks prosent av tillatelseskapasiteten på vedtakstidspunktet. For områder som tidligere har fått nedtrekk er den generelle kapasitet-sutnyttelsen f.o.m. 22. september 2024 på 88,36 prosent av tillatelseskapasiteten i PO3 (tilsvarer to nedtrekk på seks prosent), 83,06 prosent i PO4 (tilsvarer tre nedtrekk på seks prosent) og 94 prosent i PO5 (tilsvarer ett nedtrekk på seks prosent). Samtidig er det flere oppdrettere i disse produksjonsområdene som har oppnådd unntak fra nedtrekk og unntaksvekst, og dermed ikke er påvirket av nedtrekkene i like stor grad.

I tillegg har regjeringen, som representanten påpeker, også innført og vedtatt en ordning der oppdrettere kan bruke nedjustert produksjonskapasitet på særskilte miljøvilkår («BANK-ordningen»). Den vedtatte ordningen skal bidra til utvikling av nye driftsformer med lavere miljøpåvirkning enn dagens åpne merder, og er ment som et første steg på veien mot å realisere prinsippene som ble lagt fram i Havbruksmeldingen.

SPØRSMÅL NR. 2642

Innlevert 6. mai 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen

Besvart 12. mai 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

En yrkesfisker som er blant kun 4–5 fartøy over 15 meter som de siste årene har drevet helårlig direktefiske etter kveite, har fått redusert sitt driftsgrunnlag med om lag 98 prosent i 2025 og mister fra 2026 all adgang til slikt fiske. Samtidig har mindre fartøy fått økt tilgang.

Hvordan kan statsråden forsvare at så få etablerte aktører rammes så hardt, og hvilke vurderinger er gjort av konsekvensene for investeringer, arbeidsplasser og tilliten til forvaltningen?

BEGRUNNELSE:

Reguleringene i kveitefisket de siste årene har fått svært inngripende konsekvenser for enkelte aktører som har spesialisert seg på direktefiske etter kveite. For den aktuelle fiskeren innebærer endringene først en reduksjon i fangstgrunnlaget på om lag 98 prosent i 2025, før adgan-

gen til å delta i dette fisket i praksis bortfaller helt fra 2026 som følge av fartøystørrelse.

Dette gjelder en svært begrenset gruppe fartøy nasjonalt, anslagsvis fire til fem, som over tid har investert betydelige ressurser i fartøy, utstyr og drift tilpasset dette fisket. I det konkrete tilfellet er det også etablert landbasert virksomhet med flere arbeidsplasser knyttet til foredling og salg av fisk, finansiert på bakgrunn av inntekter fra kveitefisket.

Samtidig synes reguleringsendringene å ha hatt som effekt at fartøy under 15 meter i enkelte tilfeller har fått økt adgang til fiske, noe som reiser spørsmål om forholdsmessighet og byrdefordeling. Når et svært begrenset antall etablerte aktører i praksis mister sitt driftsgrunnlag, aktualiseres også spørsmål om forutsigbarhet i rammevilkårene for næringsutøvere.

Videre er det grunn til å etterspørre hvilke konsekvensvurderinger som er gjort når det gjelder kapital-

binding, sysselsetting og ringvirkninger i lokalsamfunn, samt hvilken betydning slike endringer kan ha for tilliten til forvaltningen. Saken berører dermed både næringspolitikk, ressursforvaltning og rettferdig fordeling av reguleringsbyrder.

Svar:

På bakgrunn av Havforskningsinstituttets bestandsvurderinger samt en betydelig økning i fangsteffektivitet og interessen for direktefiske etter kveite har det vært nødvendig å innføre nye reguleringer i fisket etter kveite. Fisket er regulert som et åpent fiskeri, noe som innebærer at alle som oppfyller de generelle vilkårene, kan delta.

Redskapsbegrensninger alene ga ikke tilstrekkelig regulerende effekt, og det ble derfor i 2024 nødvendig å innføre kvotebegrensninger. For at kvotebegrensningene skulle ha ønsket effekt, var det også nødvendig å regulere deltakelsen. I denne sammenheng ble det vurdert om det burde innføres begrensninger basert på fartøystørrelse.

Spørsmålet om deltakelsesregulering etter fartøystørrelse har vært behandlet i to høringer; først i høringen om deltakerforskriften for 2026, og deretter i høringen om regulering av fisket etter kveite. Med grunnlag i en samlet vurdering av høringsinnspillene er det besluttet at

fartøy som skal delta i direktefisket etter kveite, må være under 15 meter. Fartøy på 15 meter og over kan fortsatt ha kveite som bifangst, men kan ikke delta i et målrettet fiske etter kveite.

Ved fastsettelsen av denne reguleringen er det lagt vekt på å videreføre fisket som et åpent fiskeri, som et supplement til annet fiske for kystfartøy under 15 meter, samtidig som fisketrykket reduseres i tråd med Havforskningsinstituttets tilrådninger. Kun ved lukking av fiskerier tillegges tidligere deltakelse og fangsthistorikk vekt for det enkelte fartøy.

Når det gjelder konsekvensene av reguleringen, er det ikke bare fartøy over 15 meter som er berørt. Også mange fartøy under 15 meter har i tidligere år fisket langt større kvanta enn det som nå tillates. Det er likevel prioritert å opprettholde fisket som et åpent fiskeri for fartøy som oppfyller de fastsatte vilkårene, fremfor å lukke fisket basert på historisk deltakelse og fangst. Å etablere særordninger for enkelte fartøy basert på historisk deltakelse i et ellers åpent fiskeri, vil svekke prinsippene om likebehandling og forutsigbarhet. Dette vil innebære at noen fartøy både over og under 15 meter må gjennom en krevende omstilling. Reguleringene er innført for å sikre en bærekraftig høsting av kveitebestanden og dermed størst mulig samlet verdiskaping over tid.

SPØRSMÅL NR. 2643

Innlevert 6. mai 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen

Besvart 13. mai 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Museumsprosjektet Frolands Verk har fått støtte over statsbudsjettet for 2026, og det foreligger en søknad om 6 mill. kroner i statlig driftstilskudd for 2027, med lokal og regional medfinansiering på totalt 4 mill. kroner.

Vil statsråden arbeide for at prosjektet sikres forutsigbar statlig driftsfinansiering fra 2027, slik at anlegget kan utvikles til en fullverdig del av den nasjonale museumsstrukturen?

BEGRUNNELSE:

Frolands Verk er et sentralt kulturhistorisk anlegg med både nasjonal og internasjonal betydning. Anlegget har en unik tilknytning til Niels Henrik Abel, en av Norges fremste vitenskapsmenn.

Det representerer også viktig norsk industrihistorie, blant annet utviklingen av lysbueovnen som la grunnlaget for Norsk Hydro. Prosjektet er godt forankret lokalt og regionalt, med betydelige økonomiske bidrag fra både Froland kommune og Agder fylkeskommune. Det er særlig verdt å merke seg at Froland, som ROBEK-kommune, likevel prioriterer midler til dette tiltaket. Det foreligger planer om å innlemme Frolands Verk i Aust-Agder museum og arkiv, i tråd med statens museumspolitikk. Dette vil bidra til faglig styrking og samordning av museumsdriften. For å realisere full drift er prosjektet avhengig av forutsigbar statlig finansiering.

Uten dette vil det være krevende å utvikle tilbudet og sikre langsiktig drift.

Spørsmålet gjelder derfor statens vilje til å følge opp et prosjekt som allerede er løftet inn i den nasjonale kulturpolitikken.

Svar:

Departementet har mottatt søknaden fra Frølands verk om driftsmidler for 2027. Jeg vil anerkjenne den lokale og regionale innsatsen for museumsprosjektet. Det er positivt at det foreligger planer om å innlemme Frølands verk i Aust-Agder museum og arkiv. Dette er i tråd

med gjeldende museumspolitikkk som vektlegger betydningen av bærekraftige regionale museer.

I forbindelse med det ordinære budsjettarbeidet mottar departementet søknader fra museer om merbehov. For 2027 har museene samlet søkt om en økning på ca. 450 mill. kroner. Søknadene danner grunnlag for en helhetlig vurdering og prioritering og behandles som del av departements ordinære budsjettprosess. Jeg kan ikke forskuttere søknadsbehandlingen.

SPØRSMÅL NR. 2644

Innlevert 6. mai 2026 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 15. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan ser samferdselsministeren for seg at Stortingets vedtak om å gjenoppta rutetilbudet ved Svingen stasjon vil kunne effektueres og når vil det skje?

BEGRUNNELSE:

Stortinget behandlet 12. mars i år et representantforslag fra Venstre om et forutsigbart togtilbud på Østlandet, med bakgrunn i et betydelig kutt i rutetilbudet knyttet til Svingen stasjon i Lillestrøm kommune. Fra og med 14. desember i fjor ble togtilbudet fra Svingen stasjon redusert med 90 pst., til kun to rushtidsavganger. Tog er det eneste kollektivtilbudet i området, og Svingen er den eneste stasjonen i Fetsund-området øst for Glomma.

I forbindelse med behandlingen anmodet Stortinget regjeringen om å instruere Bane NOR vedrørende rutetilbudet til Svingen stasjon slik at tilbudet til de togreisende kommer opp på samme nivå som før ruteendringen som ble gjennomført i desember 2025, til glede for de reisende og beboere som naturlig sogner til Svingen stasjon.

Jeg legger til grunn at statsråden og regjeringen følger opp Stortingets vedtak og at dialog med Bane NOR er opprettet knyttet til gjennomføringen av dette.

Svar:

Jeg viser til omtale av vedtaket i Prop. 96 S (2025-2026) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2026.

SPØRSMÅL NR. 2645**Innlevert 6. mai 2026 av stortingsrepresentant Sebastian Saltrø Ytrevik****Besvart 11. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hvilke andre tiltak en økte budsjett rammer mener statsråden må brukes for å få ned saksbehandlingstidene for NAV?

Svar:

Regjeringen er opptatt av at Nav skal ha gode rammebetingelser for å løse samfunnsoppdraget sitt, derfor har vi sørget for de varige styrkingene fra og med 2022 og 2025 av etatens driftsbudsjett som jeg har vist til i tidligere svar til Stortinget.

Jeg er opptatt av at saksbehandlingen i Nav skal være rask og riktig, og det er den svært ofte. Samtidig er saksbehandlingstiden for lang i mange tilfeller, og det gjelder ofte saker som er av stor betydning for den som har søkt om en ytelse. Jeg har stor forståelse for at det kan være krevende for brukere som må vente lenge på et vedtak fra Nav.

Nav har over tid iverksatt tiltak for å redusere saksbehandlingstiden for sykepengesaker, både ved styrket bemanning og organisatoriske justeringer. Det arbeidet skal fortsette med sikte på at både sykmeldte og arbeidsgiverne får raskere behandling av sine saker i Nav. Automatisert saksbehandling brukes i et stadig større omfang.

Departementet har i tildelingsbrevet til Arbeids- og velferdsdirektoratet gitt tydelige føringer om at det forventes økt effektivitet i ytelsesforvaltningen, blant annet gjennom reduserte saksbehandlingstider og/eller reduserte restanser. Samtidig skal etaten sikre en god balanse mellom kvalitet og produktivitet i saksbehandlingen. Nav jobber løpende i forvaltningen av hver enkelt ytelse med forskjellige tiltak som skal gi mer effektiv saksbehandling. Her vil det være konkrete tiltak knyttet til de ulike ytelsesområdene.

I mitt forrige svar til stortingsrepresentant Ytrevik viste jeg til at Nav har økt kvaliteten i saksbehandlingen. I NOU 2023:11 Raskt og riktig ble det vist til hvor viktig det er å se helheten i Arbeids- og velferdsetatens saksbehandling. Om etaten fatter feil vedtak ved førstegangsbehandling, blir det ressurskrevende når etaten må behandle klager som følge av at kvaliteten ikke var god nok den første gangen saken ble behandlet. Det er flere indikatorer som viser at Nav har bedret kvaliteten i saksbehandlingen med en større andel korrekte vedtak. På sykepengeområdet har kvaliteten blitt hevet med helautomatiske vedtak som sikrer bedre etterlevelse av regelverket, og vedtaks-

brevne er stort sett lette å forstå. Ved automatisk saksbehandling blir også sakene behandlet langt raskere.

Det er behov for å tenke langsiktig rundt hvordan Nav best kan løse samfunnsoppdraget sitt. Derfor har regjeringen tatt initiativ til omfattende gjennomganger av stor betydning for Nav. En viktig årsak til at saksbehandlingstidene i dag er for lange, er et komplisert lovverk. Det gjør at det heller ikke er godt nok egnet for automatisering og digitalisering. Lovverket er modent for en gjennomgang, og regjeringen har derfor oppnevnt et utvalg som skal revidere folketrygdloven. Målet er blant annet å redusere saksbehandlingstidene i Nav.

Videre har regjeringen satt ned en ekspertgruppe som skal gi konkrete råd til hvordan Nav bør organiseres fremover for å gi folk bedre tjenester. Dette inkluderer tiltak for å redusere saksbehandlingstidene. Disse anbefalingene vil gi et godt grunnlag for å utvikle fremtidens arbeids- og velferdsforvaltning til det beste for innbyggerne.

SPØRSMÅL NR. 2646**Innlevert 6. mai 2026 av stortingsrepresentant Stian Storbukås****Besvart 18. mai 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Gitt fremtidig behov, vil statsråden gjeninnføre fareområdene Lista 1 og 2 som muliggjør skyting luft til luft med jagerfly, samt missilskyting for Sjøforsvaret og allierte?

BEGRUNNELSE:

Forsvarets Dronetjeneste er en fellesoperativ avdeling som leverer måldronetjenester til alle avdelinger som har behov for øving og skyting mot luftmål. Oppdragssporteføljen strekker seg fra 7x62 mitraljøser til missiler fra F-35 og fregatter.

Måldroner driftes i henhold til BML (bestemmelser for militær luftfart) og er underlagt et regime for sertifisering av operatører og farkoster. Dette stiller krav til utsjekk og vedlikeholdsflyging for operatørene. Tjenesten har siden tidlig 2000-tallet benyttet seg av Lista for treningsflyging og skarpskyting mot måldroner.

Lista er særdeles godt egnet for denne aktiviteten da det er infrastruktur tilgjengelig for å montere, oppbevare og vedlikeholde dronene innendørs. Tårnet på plassen er også særdeles godt egnet for oppsett av bakkekontrollstasjonen som dronene flys fra.

Nærheten til store områder over sjø hvor det ikke opereres over "sivil" infrastruktur er også unik i Norge. Avdelingen må forflyttes til Andøya dersom man skal kunne ha tilsvarende område for egentrening. Dette krever mye tid og kostnader.

Fareområdene (Lista 1 og 2) ble overraskende fjernet for noen år tilbake. Dette var store områder som muliggjorde skyting luft til luft med jagerfly. I tillegg benyttet sjøforsvaret og allierte området til missilskyting. I 2025 ble det allikevel gjennomført skyting med kanon og missiler utenfor Lista etter en prosess opp mot Luftfartstilsyn med flere.

Dette var en ubetinget suksess, og sjøforsvaret vil fortsatt ha dette behovet i fremtiden.

Forsvarets Dronetjeneste vil i all overskuelig fremtid ha behov for å gjennomføre egentrening på Lista. I tillegg vil Lista også kunne brukes som område for testing og kursing på andre ubemannede systemer.

Svar:

Det pågår et forskriftsarbeid i forsvarssektoren som skal sikre alle skytefelt i sjø mht. arealbruk.

Jeg kan bekrefte at Lista 1 og 2 inngår i Forsvarets skytefeltstruktur i sjø og er anbefalt videreført i arbeidet med forskriften.

Skytefeltet har per i dag ikke fått fastsatt et permanent fareområde i luftrom. Slike fareområder skal kunngjøres i AIP Norge (Aeronautical Information Publication Norway).

Det er Luftforsvaret ved CAOC (Combined Air Operations Centre) som skal søke Luftfartstilsynet om midlertidige og permanente luftrom på vegne av Forsvaret.

SPØRSMÅL NR. 2647**Innlevert 6. mai 2026 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 13. mai 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Har energiministeren endret status for datasentre bort fra "alminnelig forbruk" i forbindelse med tildeling av konsesjonskraft?

BEGRUNNELSE:

I spørretimen i dag (6. mai) opplyste digitaliseringsministeren om at regjeringen har endret status for datasentre bort fra en definisjon om "alminnelig forbruk" i tilknytning til tildeling av konsesjonskraft i kraftkommunene. Dette er godt nytt, men også helt nytt. Jeg har

ikke sett nyheten bli annonsert noe sted, og ble derfor overrasket over nyheten. Jeg lurer på om det stemmer, og ber statsråden redegjøre for en slik endring. Det var som kjent Solberg-regjeringen som endret definisjonen i sin tid, slik at datasentre kunne få billig konsesjonskraft, i motsetning til annen industri. Det er åpenbart ikke dette systemet med konsesjonskraft har vært myntet på. Rødt har lenge etterspurt en slik endring, og ingenting er bedre enn at regjeringen har ryddet opp i dette.

Svar:

Energidepartementet har i lys av utviklingen i datasenternæringen foretatt en gjennomgang av vassdragslovgivningens bestemmelser om konsesjonskraft, departementets tidligere hovedretningslinjer og NVEs veiledninger om konsesjonskraft. Departementet har kommet frem til at en ny fortolkning av lovens ordlyd «kommunens behov til den alminnelige elektrisitetsforsyning» skal legges til grunn for fordelingen av kons-

esjonskraft mellom kommuner og fylkeskommuner. Forbruk fra datasentre skal heretter holdes utenfor kommunens behov til den alminnelige elektrisitetsforsyning i konsesjonskraftordningen.

Energidepartementet har i brev informert NVE om endringen i forvaltningspraksis. I brevet bes NVE om å legge den nye tolkningen til grunn i sitt arbeid, herunder i eventuelle enkeltsaker direktoratet måtte få til behandling. NVE bes også om å innarbeide departementets endrede lovforståelse i veilederen om konsesjonskraft, og om å formidle oppdatert veileder til berørte parter.

Departementet har også i samme brev lagt til grunn at det skal være en overgangsordning for konsesjonskraft på grunnlag av forbruk i datasentre som er satt i drift. Hensikten er at kommunene skal kunne omstille seg. Konsesjonskraften fases over til fylkeskommunen lineært i perioden 2027 til og med 2032 (20 pst. i 2028, 40 pst. 2029, 60 pst. i 2030, 80 pst. i 2031).

SPØRSMÅL NR. 2648

Innlevert 6. mai 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 13. mai 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hva vet regjeringen om arbeidsforholdene for norske sjøfolk som deltok i arbeid knyttet til Deepwater Horizon-ulykken 20. april 2010, og vil statsråden ta initiativ til en gjennomgang av saken, herunder rederienes ansvar, myndighetenes oppfølging og hvordan berørte arbeidstakere er blitt ivaretatt i ettertid?

Svar:

Deepwater Horizon-ulykken i Mexicogulfen i 2010 er en av de største oljekatastrofene noensinne. Flere tusen skip og sjøfolk deltok i rednings- og oppryddingsarbeidet etter ulykken. Også norske rederier hadde fartøy og mannskap engasjert i ulike støtte- og beredskapsoppgaver i etterkant av ulykken.

I den akutte fasen etter hendelsen bistod Norsk Senter for Maritim Medisin (NSMM) ved Haukeland universitetssjukehus Sjøfartsdirektoratet med medisinsk faglig rådgivning. Rederiene fikk i den forbindelse veiledning og informasjon relatert til mulig eksponering av farlige stoffer i forbindelse med ulykken.

Rederiene har ansvar for å sørge for et forsvarlig arbeidsmiljø og nødvendig oppfølging av egne ansatte, både under og etter tjeneste, innenfor rammene av arbeidsmiljøregelverk og sikkerhetsstyringssystemer som rederi og fartøy skal ha. Rederiene har videre krav om å gjennomføre risikovurderinger knyttet til ulike typer operasjoner, inkludert dem som kan medføre risiko for oljeutslipp o.l. Rederiene må identifisere, evaluere og håndtere risikoer knyttet til slike aktiviteter.

Sjøfolk på norske skip gjennomgår regelmessige helseundersøkelser. Eventuelle helseplager som kan knyttes til tidligere tjeneste, herunder eksponering for helseskadelige stoffer, skal vurderes som del av disse undersøkelsene.

Gitt informasjonen som har kommet frem i NRKs artikkel «Da sjøen ble mørk: - Det var som å sove i en oljetank», mener jeg det er grunnlag for å be Sjøfartsdirektoratet om en nærmere vurdering av hvordan hendelsen ble håndtert fra myndighetenes side. Norske skip skal være trygge arbeidsplasser, og det er en prioritert oppgave for myndighetene å sørge for at sjøfolkenes liv og helse ivaretas.

SPØRSMÅL NR. 2649**Innlevert 6. mai 2026 av stortingsrepresentant Joel Ystebø****Besvart 18. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hvordan følger arbeids- og inkluderingsministeren opp Likeverdsreformen og Stortingets forutsetning om støtte til folkehøgskoleopphold for unge med funksjonsvariasjoner, og vil statsråden ta initiativ til å sikre at NAVs praksis ved behandling av søknader for skoleåret 2026–2027 er i samsvar med reformens intensjoner og Stortingets vedtak?

BEGRUNNELSE:

I Meld. St. 25 (2020–2021) Likeverdsreformen slår regjeringen fast at opphold på folkehøgskole kan være et viktig og utviklende tilbud for unge med utviklingshemming. På side 59 heter det blant annet at folketrygden gir støtte til ekstrakostnader til et slikt opphold i ett år, med mulighet for forlengelse i enkelte tilfeller. Det vises også til at dersom hjemkommunen ikke kan tilby et bedre alternativ, vil videre støtte til skolegang ved folkehøgskole kunne være et godt tilbud. Stortinget har sluttet seg til disse føringene gjennom behandlingen av Likeverdsreformen. Samtidig mottas det nå bekymringsmeldinger om at flere unge med funksjonsvariasjoner enn tidligere får avslag fra NAV på sine søknader om støtte til folkehøgskoleopphold for skoleåret 2026–2027. Dette kan tyde på en praksis som ikke er i tråd med intensjonene bak reformen og Stortingets vedtak.

Folkehøgskole kan for mange unge med funksjonsvariasjoner være avgjørende for utvikling av selvstendighet, sosial kompetanse og overgang til et mer selvstendig voksenliv. En mer restriktiv praksis kan derfor få store

konsekvenser for den enkeltes muligheter og for likeverd i utdanning og livsmestring.

Svar:

Jeg er enig i at støtte til folkehøgskoleopphold for unge med funksjonsvariasjoner er viktig. Jeg avgrenser mitt svar til det ansvaret Arbeids- og velferdsetaten har i den forbindelse. Etter § 6 i Forskrift om stønad til hjelpemidler mv til bedring av funksjonsevnen i arbeidslivet og i dagliglivet og til ombygging av maskiner på arbeidsplassen, skal et slikt opphold være nødvendig og hensiktsmessig. I rundskrivet til folketrygdloven § 10-7 første ledd bokstavene a, c og d samt annet og tredje ledd spesifiseres det at dersom man kan få den samme typen opplæring i dagliglivets aktiviteter (ADL-ferdigheter) i hjemkommunen, gis det ikke samtidig stønad til slik opplæring på folkehøgskole. Dersom man oppfylder kravene til støtteordningen til folkehøgskole, får man som hovedregel støtte i ett år, men i enkelte tilfeller kan søkere få innvilget tilskudd til et andre år dersom det første året ikke ble gjennomført som forventet.

Det er ikke gjort noen endringer i praktiseringen av ordningen. Ifølge informasjon jeg har fått fra Arbeids- og velferdsdirektoratet har tallene på innvilgelse og avslag for denne ordningen ligget ganske stabilt, med unntak av årene rundt Covid-pandemien. Arbeids- og velferdsetaten mottar fortsatt søknader og vil gjøre dette frem til skolestart. Det er derfor for tidlig å si hvordan tallene for skoleåret 2026/2027 vil bli.

SPØRSMÅL NR. 2650**Innlevert 6. mai 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen****Besvart 12. mai 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Uttrykket "Norge er NATOs øyne og ører i nord" har vært en gjenganger i politisk kommunikasjon i flere tiår, på tvers av regjeringer. At vi har kapasiteter som

bidrar til situasjonsforståelse er et særdeles viktig bidrag fra norsk side i alliansen. I teknisk ukeblad 27. april peker forsvarssjefen på at droner er en sårbar ressurs i skarpe operasjoner.

Kan statsråden redegjøre for hvor mange MQ-4C Triton som er gått tapt i skarpe operasjoner de siste 10 årene?

Svar:

Så langt jeg kjenner til er det kun den amerikanske marinen og det australske luftforsvaret som benytter MQ-4C Triton. Jeg besitter ingen formell rapportering fra USA eller Australia på hvor mange av deres MQ-4C Triton som er gått tapt i skarpe operasjoner de siste ti årene. Svaret på

spørsmålet må derfor baseres på informasjon som er tilgjengelig i åpne kilder.

Jeg er kjent med at to droner av typen MQ-4C Triton har gått tapt de siste ti årene. Den

19. juni 2019 skjøt Irans revolusjonsgarde ned en amerikansk drone i nærheten av Hormuzstredet. Iran oppga at dronen var av typen RQ-4 Global Hawk, men i et-tert tid ble det bekreftet at dette var en av fire prototyper av MQ-4C Triton. Den amerikanske marinen bekreftet også i april i år at en MQ-4C Triton har gått tapt ved Hormuzstredet. Årsaken er oppgitt til å være teknisk feil.

SPØRSMÅL NR. 2651

Innlevert 6. mai 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 15. mai 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for at en kvalitetssikret og offentlig finansiert undervisningsressurs som Jeg Vet, blir lett tilgjengelig på flere plattformer, slik at for eksempel lærere, helsepersonell og ansatte i barnevernet uavhengig av hvilken portal de i hovedsak benytter får enkel tilgang til ressurser som Jeg Vet?

BEGRUNNELSE:

Alle barn har rett til kunnskap som kan beskytte dem mot vold og overgrep. Undervisningsressursen «Jeg vet», utviklet på oppdrag fra Bufdir, finansiert med offentlige midler og eid av Bufdir, er et av få opplegg på dette feltet som det er forsket på, og som har dokumentert signifikant effekt på barns kunnskap og handlingskompetanse – og på læreres trygghet i undervisningen.

Nylig lanserte Fafo en forskningsrapport som viser gode effekter av «Jeg vet», både undertegnede og barneministeren var tilstede. Rapporten bekrefter det fagmiljøene har visst lenge: Når barn og unge lærer om vold, overgrep og egne rettigheter øker det deres trygghet. Fafo-rapporten viser også at lærere som gjennomfører undervisningsopplegget blir tryggere i møtet med temaet, og i større grad vet hva de skal gjøre om de blir bekymret for et barn. Dessverre viser rapporten at det er relativt få skoler som tar ressursen i bruk.

«Jeg Vet» ligger bla som en gratis lærerressurs hos «Salaby» (Gyldendal) med en direkte link fra deres forside/innloggingside. Men denne linken finnes ikke hos Cappelen Damm Skolen eller Aschehoug Univers, aktører som også brukes av

svært mange skoler. Over halvparten av skolene i Norge har derfor reelt sett ikke praktisk tilgang til «Jeg Vet». Mange lærere, rektorer og skoleeiere har derfor ikke kjennskap til at «Jeg vet» eksisterer som en selvstendig portal, og at den er gratis.

Svar:

Ressursen «Jeg vet» er laget for å gi barn alderstilpasset og forskningsbasert kunnskap om vold, overgrep, grenser og rettigheter samt om hvor de kan få hjelp. «Jeg vet» har tilpasset opplegg for hele utdanningsløpet, fra barnehage til videregående skole, og er gratis og åpent tilgjengelig for alle skoler og barnehager.

Jeg er veldig glad for at det nå foreligger en effektstudie av «Jeg vet» som viser at ressursen er bra, både for barna og for lærerne som bruker den. Samtidig viser tidligere følgevaluering at det er utfordringer med å få ansatte i førstelinjen til å ta i bruk opplæringsressurser som «Jeg vet» og «Snakkemedbarn.no». I likhet med representanten Hjemdal er jeg opptatt av at gode verktøy med dokumentert effekt tas i bruk. Det har vært gjennomført flere aktiviteter for å gjøre ressursene kjent i kommunene.

De regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS-ene) har i mange år hatt i oppgave å gjøre opplæringsressursene «Jeg vet» og «Snakke-medbarn.no» kjent og brukt i kommunene. De har holdt kurs, konferanser, webinarer og treningssprogram for offentlige ansatte om ressursene. I 2026 skal RVTS-ene prioritere utdanningssektoren. Også statsforvalteren har hatt i oppdrag å bidra til å gjøre opplæringsressursene kjent for kommunene.

Utdanningsdirektoratet vurderer nå - på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet - hvordan barn og elever, ansatte, ledere og eiere i barnehage og skole kan få lett tilgang på pedagogiske ressurser om vold og overgrep. Innledningsvis har direktoratet kartlagt eksisterende ressurser og støttmateriell fra relevante fagmiljøer med høy kompetanse på området.

Ressursen «Jeg vet» inngår i denne kartleggingen. Det er ikke avklart hvilke ressurser som vil bli omtalt på Utdanningsdirektoratets nettsider. Direktoratet vurderer imidlertid «Jeg vet» som en relevant og hensiktsmessig ressurs.

Utdanningsdirektoratet vil videre hente inn erfaringer fra ansatte i barnehage og skole om behov for støtte i arbeidet. Dette er viktig for videre utvikling og innretning av ressursene. Oppdraget har som mål å gjøre ressurser tilgjengelige for barnehagesektoren i løpet av 2026 og for skolesektoren i 2027.

Jeg håper at den nye effektstudien av «Jeg vet» og Utdanningsdirektoratets arbeid med pedagogiske ressurser om vold og overgrep vil bidra til at flere barnehager og skoler tar «Jeg vet» i bruk.

SPØRSMÅL NR. 2652

Innlevert 6. mai 2026 av stortingsrepresentant Morgan Langfeldt

Besvart 15. mai 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden at disse endringene påvirker NRKs evne til å oppfylle sitt samfunnsoppdrag, og hvordan vil statsråden følge opp at skolens behov for tilgjengelige og sammenhengende læringsressurser ivaretas?

BEGRUNNELSE:

Lærere trenger enkel tilgang til kvalitetssikrede læringsressurser for å kunne gi god undervisning til alle elever. NRK Skole er en viktig kilde til undervisningsinnhold, og rundt 70 prosent av norske lærere bruker tjenesten jevnlig.

For mange lærere har NRK Skole vært en viktig inngang til kvalitetsinnhold, inkludert pedagogiske filmer om vold og overgrep, kombinert med tilhørende undervisningsressurser som «Jeg vet» fra Bufdir og opplegg fra Redd Barna. Koblingen til eksternt undervisningsmateriell har vært avgjørende for å sikre en trygg og pedagogisk bruk av innholdet.

Etter nye endringer i NRKs nettspillerløsning har NRK besluttet at det ikke lenger skal være tillatt å lenke fra NRK Skole til eksterne undervisningsopplegg. Koblingen mellom filminnhold og eksternt, gratis undervisningsmateriell er dermed brutt. Konsekvensen er at lærere fortsatt kan finne pedagogiske filmer om vold og overgrep, men ikke lenger undervisningsoppleggene som er knyttet til filmene. Dette reiser spørsmål ved om tilbudet er like godt tilpasset skolens behov nå som tidligere.

NRK Skole fungerer heller ikke lenger som et eget «univers» med egen søkefunksjon. Lærerne ledes i stedet til den generelle NRK-spillaren, som i mindre grad er tilrettelagt for bruk i skolen. Dette gjør det mer krevende å bruke NRK Skole i undervisningen.

I vedtektene for NRK heter det i § 44:

«NRK skal bidra til utdanning og læring, herunder tilby innhold tilrettelagt for skoleverket.»

Med de endringene som nå er gjort i NRK Skole, fremstår tilbudet som mindre tilrettelagt og mindre brukervennlig for lærere.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at NRK er et fritt og uavhengig medium. Som eier av NRK, kan ikke staten instruere eller overprøve NRK i redaksjonelle spørsmål om bl.a. hvordan tilbudet skal anrettes innenfor rammen av allmennkringkastingsoppdraget. Det er Medietilsynet som fører tilsyn med at NRK oppfyller allmennkringkastingsoppdraget sitt, på bakgrunn av kravene i NRKs vedtekter.

NRK opplyser at NRK Skole nylig ble integrert inn i NRK TV, som følge av at den teknologiske plattformen som NRK Skole har vært bygget på, nærmet seg slutten av sin levetid. Dette utløste et valg om hvordan NRK Skole skulle videreføres på en måte som er teknologisk og innholdsmessig fremtidsrettet. Ved å integrere NRK Skole i NRK TV, flyttet NRK innholdet til en moderne tjeneste

som kan utvikles i takt med publikums behov. Dette er ifølge NRK ikke en nedskalering, men en styrking av NRKs tilbud til skoleverket, der ressursene brukes mer effektivt og sikrer at relevant innhold fortsatt er tilgjengelig, oppdatert og i tråd med læreplanene.

Den nye løsningen i NRK TV gjør det også mulig å løfte fram NRKs lydtilbud i NRK Radio, i NRK Skole. De store fagene har fått egne forsider, det er enkelt å finne relevant innhold via kompetansemål, og herfra lenkes det også til undervisningsopplegg som ligger på nrk.no.

Medarbeiderne i NRK Skole-redaksjonen jobber i tett dialog med lærerne og skoleverket, bl.a via en Facebook-side. De deltar på skolemesser, produserer nyhetsbrev, lager undervisningsopplegg, og drar på skolebesøk.

Det stemmer altså at søkefunksjonen i NRK TV ikke er den samme som lærerne er vant med fra den gamle nettsiden, men NRK har fått mange gode tilbakemeldinger på de nye sidene i NRK TV. Lærerne har gitt tilbakemeldinger bl.a. om at sidene er blitt oversiktlige og enklere å navigere seg fram i. De setter også pris på at de enkelte fagene har egne sider, og at man kan finne relevante videoer via kompetansemål.

NRK opplyser videre at arbeidet med å bygge opp NRK Skole i NRK TV har vært ressurskrevende og tatt mye tid det siste halvåret. Hittil har man prioritert den delen av tilbudet som lærerne bruker mest. NRK går nå over i en ny fase hvor målet er å få på plass flere av funksjonene som lærerne kan dra nytte av, som viderelenking til eksterne aktører.

Jeg har også forelagt dette spørsmålet for Kunnskapsministeren, som opplyser at det er vanlig å skille mellom læremidler, som er definert i opplæringsloven og underlagt krav om at de skal foreligge på både nynorsk og bokmål på samme tid til samme pris, og læringsressurser. Kommunene har ifølge opplæringsloven ansvar for nødvendige læremidler og utstyr. Det er

som regel skolene selv, og lærerne i det enkelte klasserom, som beslutter hvilke læremidler og ressurser som skal tas i bruk. Utdanningsdirektoratet har en tilskuddsordning for læremidler i fag og områder der det ikke er kommersielt marked for utvikling, for eksempel i fag med lavt elevtall.

«Jeg vet» er en gratis læringsressurs, ikke et læremiddel, for barnehager og skoler om mobbing, vold, overgrep og barns rettigheter. Innholdet er knyttet til rammeplan for barnehagen og læreplan for skolen. «Jeg vet» er utviklet av Salaby, som eies av Gyldendal norsk forlag, i samarbeid med Redd Barna, på oppdrag fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. En lang rekke ideelle organisasjoner, offentlige etater og andre produserer ulike læringsressurser som de håper skal bli tatt i bruk av barnehager og skoler. Nasjonale utdanningsmyndigheter godkjenner ikke disse, og har ingen påvirkning på hva slags innholdselementer de benytter.

Utdanningsdirektoratet og Sikt har utarbeidet en digital læremiddelkatalog. Per i dag finnes det 2367 ulike læremidler, verktøy og tjenester i læremiddelkatalogen, bare for grunnskolen. Mange læringsressurser for skolen vil ikke være registrert i læremiddelkatalogen, for eksempel «Jeg vet» og NRK skole, og kommer da i tillegg til disse. Det er derfor allerede er en lang rekke tilgjengelige og sammenhengende ressurser i dag, og Kunnskapsministeren kommer ikke til å gjøre noe ytterligere i denne konkrete saken. Kunnskapsministeren kan for øvrig informere om at Kunnskapsdepartementet, som del av oppfølgingen av Opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028) «Trygghet for alle» har gitt Utdanningsdirektoratet i oppdrag å tilgjengeliggjøre og eventuelt utvikle nye pedagogiske ressurser om vold og overgrep til barn og elever, samt ansatte, ledere og eiere i barnehage og skole. Hensikten er å gi eiere, ledere og ansatte bedre støtte i hverdagen for å kunne oppdage tegn på vold og overgrep, snakke med barn om vold og overgrep, og vite hvordan man skal handle og samarbeide med andre tjenester.

SPØRSMÅL NR. 2653

Innlevert 6. mai 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther

Besvart 15. mai 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at Siva, eller andre, vil bidra til risikoavlastning hos aktører som ønsker å klargjøre sammenstillings- og installasjonshavner for havvind i Sør-Norge?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål besvart av energiminister Terje Aasland den 20. april 2026, hvor statsråden redegjør for regjeringens arbeid knyttet til å sikre tilstrekkelig

havnekapasitet i Norge til Sørlig Nordsjø II (dokument nr. 15:2384 (2025–2026)).

Bakgrunnen for spørsmålet var mangelen på havnekapasitet i Sør-Norge; og frykten for at manglende havnekapasitet kan utfordre norske bedrifters tilgang på markedsfordelene knyttet til utbyggingen av Sørlig Nordsjø II. Næringslivet på Sørlandet frykter at Danmark er i ferd med å vinne kappløpet om havnetilgang for havvindprosjektene; og derfor tjene på ringvirkningene av havvindutbyggingen i Norge.

I utgangspunktet er det ikke manglende plass som er det største problemet på Agder; men manglende tilgang på risikoavlastning hos selskapene. Som statsråden beskriver i sitt svar, er Siva gitt i oppdrag å bidra til regjeringens havvindsatsing gjennom å fortsette å legge til rette for ordninger for utvikling av sammenstillings- og installasjonshavner. Likevel finnes det ikke kapital i Siva for å gjennomføre tilstrekkelig risikoavlastning i markedet.

Siva ligger under næringsdepartementet.

Svar:

Jeg er godt kjent med at flere kommuner og private aktører jobber for å tilrettelegge for sammenstillings- og installasjonshavner for havvind i Sør-Norge.

I regjeringens strategi for leverandørindustrien til havvind, fremhever vi at eierne av sammenstillings- og installasjonshavner kan benytte relevante ordninger i virkemiddelapparatet på lik linje med andre aktører. For å tydeliggjøre dette, fikk Innovasjon Norge, Siva og Eksfin føringer i sine oppdragsbrev for 2026 om å bidra til regjeringens havvindsatsing gjennom å legge til rette for at aktuelle ordninger er godt kjent for leverandørindustrien og for eiere av sammenstillings- og installasjonshavner.

Det er virkemiddelaktørene som har ansvar for å vurdere og avgjøre hvilke prosjekter som skal få midler, innenfor de til enhver tid gjeldende rammer og føringer. Departementet går ikke inn i enkeltprosjekter.

SPØRSMÅL NR. 2654

Innlevert 6. mai 2026 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 15. mai 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvor mye har staten og offentlige instanser som Innovasjon Norge, Siva, Nysnø, Forskningsrådet, Å Energi og regionale myndigheter gitt i tilskudd, investert i, lånt til og på andre måter støttet selskapet Morrow Batteries med siden dette selskapet ble stiftet?

BEGRUNNELSE:

Selskapet Morrow har fått store tilskudd og lån fra Innovasjon Norge, Siva har investert i eiendommen som fabrikk ligger på og Nysnø har investert i selskapet. Ifølge medier har også regionale myndigheter bidratt med støtte. Den største eieren er Å Energi, som er eid av Statkraft og kommunene.

Fremskrittspartiet advarte næringsministeren da det ble kjent i desember 2024 at Morrow hadde fått lån på 1,5 milliarder kroner. Regjeringen valgte, selv om alle varsellamper lyste, å ikke stanse utbetalingene.

Svar:

Morrow har vært et ambisiøst prosjekt med et stort behov for kapital, og det har krevd en betydelig innsats fra eiere, ansatte og ledelsen. Støtten til Morrow er gitt etter konkurranse og grundige vurderinger i virkemiddelapparatet, under skiftende regjeringer og med bred politisk støtte. Batteriprosjekter mottok også midler fra virkemiddelapparatet før 2021, til stor begeistring fra Fremskrittspartiet i regjering.

Videre har skriftlige spørsmål fra representant Freiberg i 2020 (Dokument nr. 15:2168 (2019–2020)) og fra representant Arion Nilsen i 2023 (Dokument nr. 15:2537 (2022–2023)) etterlyst risikoavlastende tiltak for batteriprosjekter, henholdsvis for Freyr og Morrow.

Regjeringen arbeider både for å utvikle den industrien vi allerede har – som er verdensledende på flere områder – og for å legge til rette for ny industri. Det er privat kapital som skal lede an. Staten skal stille opp, men også stille krav. Også i denne saken har virkemiddelapparatet stilt krav – blant annet om at eierne bærer hovedansvaret for en langsiktig finansiering. For Morrow ble situasjonen slik at dagens eiere ikke ville skyte inn mer kapital eller

garantere for ytterligere lån. Det er leit at selskapet ikke kom i mål.

Spørsmålet berører både statlige og ikke-statlige aktører. Jeg vil svare for statens engasjement gjennom Innovasjon Norge, Nysnø, Siva, Forskningsrådet og statens indirekte eierskap via Statkraft i Å Energi. Regionale myndigheter, herunder kommuner og fylkeskommuner, er selvstendige forvaltningsnivåer og ikke underlagt næringsministerens instruksjonsmyndighet. Deres disposisjoner er det opp til dem selv å redegjøre for.

Investert egenkapital

Staten har ikke investert direkte i Morrow. Nysnø, som er heleid av staten, har investert totalt 85 millioner kroner. Staten som eier har ikke vært involvert i investeringsbeslutningen.

Å Energi, hvor Statkraft eier 32,62 prosent og kommuner i Agder og Buskerud eier 67,38 prosent, har investert om lag 1,45 mrd. kroner. Å Energi er et selvstendig selskap med egne styringsorganer, og investeringsbeslutningen er Å Energis egen. Å Energi har i tillegg, sammen med enkelte andre eiere i Morrow, stilt garanti knyttet til lavrisikolånet på 500 mill. kroner fra Innovasjon Norge.

Tilskudd

Innovasjon Norge har i perioden fra 2012–2024 gitt tilsagn om tilskudd til Morrow med datterselskaper på totalt 459,5 mill. kroner. Av dette er 345 mill. kroner knyttet til Innovasjonstilskudd for større batteriprosjekter, mens 107,9 mill. kroner knyttet til Miljøteknologiordningen. Videre er det gitt tilsagn om 6 mill. kroner fra Grønn plattform og 0,6 mill. kroner i oppstartstilskudd. I forkant av at Morrow meldte oppbud i mai 2026 var 152,79 mill. kroner utbetalt, 8,46 mill. kroner annullert og 298,25 mill. kroner ikke utbetalt. Av beløpet som ikke er utbetalt, gjelder 5 mill. kroner i tilsagn fra Miljøteknologiordningen og 293,25 mill. kroner fra Innovasjonstilskudd for større batteriprosjekter. Hvor mye av tilskuddsmidlene Morrow har fått tilsagn om som eventuelt vil bli utbetalt til konkursboet, eller tilbakebetalt til Innovasjon Norge, er per nå ikke kjent. Dette vil bli avklart i forbindelse med bostyrers behandling.

Norges forskningsråd har i perioden 2012–2026 utbetalt 20,3 millioner kroner til selskaper i Morrow-konsernet. Ved tidspunktet for oppbudet hadde selskapet ytterligere 13,9 millioner kroner i tilsagn knyttet til tre forskningsprosjekter, hvorav det for ett prosjekt ikke var inngått kontrakt og ett prosjekt er satt i bero. Hva som skjer med disse tilsagnene, vil avklares gjennom bobehandlingen.

Skattefunn er en ordning der bedrifter kan få skattefradrag for kostnader knyttet til godkjente forsknings- og utviklingsprosjekter, administrert av Forskningsrådet og Skatteetaten. Det samlede estimerte skattefradraget for Morrows godkjente prosjekter i perioden 2013–2027 er 70,4 mill. kroner. Som følge av at Morrow har meldt op-

pbud kan det antas at faktisk skattefradrag blir redusert for fremtidige år, sammenliknet med dette estimatet.

Enova har tildelt Morrow prosjektetableringsstøtte til EUs Innovasjonsfond i årene 2022–2025 på totalt 1,35 mill. kroner. Fra Horisont Europa har Morrow ifølge statistikkbanken for næringsrettede virkemidler mottatt ulike tilsagn for til sammen om lag 4,2 mill. kroner.

Lån

Innovasjon Norge har gitt samlede tilsagn om lån til Morrow på 1,65 mrd. kroner. Det er gitt tilsagn om to Lavrisikolån på til sammen 1,1 mrd. kroner i 2024. Det ene lavrisikolånet på 500 mill. kroner er utbetalt og har en eiergaranti tilsvarende hele beløpet. Det andre lavrisikolånet på 600 mill. kroner er ikke utbetalt, ettersom det også her har vært krav om eiergaranti, noe som ikke ble gitt.

Videre er det gitt to ulike risikolån til Morrow. Ett lån fra risikolåneordningen Grønt vekstlån på 150 mill. kroner fra 2022 og et lån på 400 mill. kroner fra Grønn industrifinansiering i 2024. Lånebeløpene er i sin helhet utbetalt til bedriften, men i tråd med låneavtalen mellom selskapet og IN er en andel av beløpet knyttet til Grønn industrifinansiering låst ettersom selskapet kom i brudd med sentrale lånevilkår. Risikolånene har sikkerhet i Morrows eiendeler, herunder anleggsmidler og produksjonsutstyr. Verdien av disse er usikker og det vil gjennom bostyrers behandling blir klart hva som blir eventuelle tap på risikolånene. Ved tap dekkes av dette av Innovasjon Norges tapsfond for ordningene der det er satt av midler tilsvarende risikoen for lånene.

Eiendom

Fabrikkbygningen i Arendal eies av det statlige selskapet Siva gjennom et eget eiendomsselskap, Siva Eyde Eiendom AS. Det er investert 519 mill. kroner i fabrikkbygningen. Siva eier også, sammen med Arendal kommune, tomten tilknyttet fabrikkområdet. Morrow har stått for drift og industriell virksomhet i bygget, og har vært leietaker av Siva.

Gjennom bobehandlingen vil det arbeides for å sikre mest mulig av verdiene. Hva som blir det endelige tapet for staten er ikke avklart, og det ville være feil å forskuttede konklusjoner før denne prosessen er gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 2655**Innlevert 7. mai 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 13. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for om prosjektet E6 Grong – Harran er prioritert, hvilken fremdrift som legges til grunn og når statsråden forventer at delstrekningen Grong–Gartland får tilført planleggingsmidler?

BEGRUNNELSE:

E6 gjennom Namdalen er av stor betydning både lokalt, regionalt og nasjonalt. Kommunestyret i Grong vedtok 25. april 2024 at strekningen skal prioriteres og at arbeid med reguleringsplanen bør igangsettes i løpet av 2024. Uten forutsigbar fremdrift i prosjektet frykter Grong kommune at strekningen forblir en flaskehals på E6 gjennom Namdalen.

Svar:

Prosjektet E6 Grong–Harran inngår i den større utbedringsstrekningen E6 Grong–Nordland grense, som

har en svært viktig funksjon for gods- og persontransport mellom Sør- og Nord-Norge og er en svært viktig vei for samfunnssikkerhet og beredskap. I Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036 er E6 Grong–Nordland grense prioritert for videre utbedring innenfor planperioden. Utbyggingen er lagt opp som en etappevis gjennomføring, der tiltak prioriteres på bakgrunn av trafiksikkerhet, framkommelighet og modenhet i planleggingen. Statens vegvesen gjennomfører og følger opp prosjektene på strekningen gjennom mindre delparseller.

Når det gjelder delstrekningen Grong–Gartland, er det per i dag ikke avsatt særskilte planleggingsmidler til reguleringsplanarbeid. Statens vegvesen vurderer løpende behovet for planlegging i sammenheng med prioriteringer for hele E6 strekningen gjennom Namdalen. Eventuell oppstart av reguleringsplan vil avhenge av tilgjengelige midler og samlet framdrift i prosjektporteføljen.

SPØRSMÅL NR. 2656**Innlevert 7. mai 2026 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 13. mai 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Mener statsråden det er god og treffsikker energipolitikk å innføre forskriftskrav som i praksis tvinger små og mellomstore bedrifter til å leie inn dyre konsulenter for å dokumentere kjent energibruk, og vil regjeringen endre regelverket slik at dokumentert intern kompetanse kan benyttes og tiltak knyttes til faktisk energikutt – ikke formelle kvalifikasjonskrav?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har vedtatt en forskrift om energikartlegging som i praksis pålegger små og mellomstore bedrifter nye, omfattende administrative byrder – tilsynelatende uten tilsvarende klimaeffekt.

Forskriften inneholder detaljerte kompetansekrav til hvem som kan gjennomføre energikartlegging, blant annet krav om bachelorgrad innen energiledelse og minst to års erfaring som rådgiver. For store deler av norsk næringsliv, særlig innen entreprenør- og anleggssektoren, innebærer dette i realiteten et krav om å kjøpe eksterne konsulenttenester. Dette skjer til tross for at mange av disse virksomhetene allerede har systemer for energistyring gjennom ISO sertifiseringer og miljøledelsessystemer, og i praksis har full oversikt over egen energibruk. Forskriften undergraver dermed eksisterende kompetanse og gjør dokumentert intern kunnskap verdiløs – kun fordi den ikke oppfyller formelle utdanningskrav.

Resultatet er at energipolitikken reduseres til en signaturovelse: Bedrifter påføres store kostnader for å få

bekreftet forhold de allerede kjenner, uten at det utløser nye tiltak eller målbare energikutt. For prosjektbaserte næringer, med midlertidige anlegg og varierende energibruk, fremstår kravene som særlig lite treffsikre. Dette er vanskelig å forene med regjeringens mål om forenkling for næringslivet. Tvert imot fremstår forskriften som et eksempel på økt byråkrati, der formalkrav veier tyngre enn faktisk effekt.

Svar:

Regjeringen innførte 1. oktober 2024 krav til energikartlegging ved forskrift om energikartlegging (energieffektiviseringsforskriften). Forskriften var gjenstand for to offentlige høringer før den ble fastsatt. Forskriften bidrar til å gjennomføre energieffektiviseringsdirektivene fra 2012 og 2018 i norsk rett. Formålet med kravet til energikartlegging er å fremme energieffektivitet i foretak som bruker mye energi. En energikartlegging er en systematisk kartlegging av energibruken i et foretak med sikte på å få oversikt over mulige energieffektiviseringstiltak.

Det følger av energikartleggingsforskriften at første kartlegging må være levert innen 1. oktober i år. Foretak som har gyldig sertifisering i et energiledelsessystem eller miljøledelsessystem som inneholder en energikartlegging som oppfyller minimumskravene, kan anse kravet som

oppfylt. Deretter skal kartleggingen gjennomføres minst hvert fjerde år.

Energieffektiviseringsforskriften oppstiller kvalifikasjonskrav knyttet til hvem som kan utføre kartleggingene. Formålet med kvalifikasjonskravene er å sikre at kartleggingen utføres av kvalifisert personell og på en uavhengig måte. Foretaket kan benytte egne ansatte som oppfyller kvalifikasjonskravene, forutsatt at energikartleggingen utføres på en uavhengig måte. Alternativet er at foretaket bruker eksterne som oppfyller kvalifikasjonskravene.

Det er naturlig at omfanget av kartleggingen tilpasses virksomhetens art og størrelse. Dette vil normalt gjenspeiles i kostnadene ved eventuell bruk av eksterne konsulenter. Det må videre forventes at kostnadene reduseres etter at den første kartleggingen er gjennomført. Energieffektivisering skal gi oversikt over egen energibruk og legge til rette for at det blir gjennomført lønnsomme tiltak for mer effektiv energibruk.

Regjeringen er opptatt av å føre en energipolitikk som både gir reelle resultater og legger til rette for et konkurransedyktig og omstillingsdyktig næringsliv. Vi gjør løpende vurderinger av hvordan regelverket er innrettet, og i dette tilfelle vil jeg også be NVE gjøre en nærmere vurdering av problemstillingen.

SPØRSMÅL NR. 2657

Innlevert 7. mai 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 21. mai 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Vil statsråden stadfeste at gjeldende reguleringsplan for Ekrene næringspark i Sveio kommune framleis er rettsleg bindande?

GRUNNGJEVING:

Saka gjeld utbygging i tråd med reguleringsplan for Ekrene næringspark (PlanID: 2008002), vedteken i 2008 og seinare vidareført i kommuneplan. Statsforvaltaren har sjølv lagt til grunn at omsøkt tiltak er i tråd med gjeldande plan.

Samtidig har Statsforvaltaren i Rogaland bede departementet vurdere bruk av statlege verkemiddel for å stanse eller utsette utbygginga, mellom anna med grunn-

lag i manglande kartlegging av naturverdiar og potensial for funn.

Saka har no vore til vurdering i statleg system i over eitt år utan endeleg avklaring. I mellomtida blir lokal næringsutvikling ståande i uvisse, til trass for at området er planavklart og rettsleg bindande etter gjeldande regelverk.

Dette reiser prinsipielle spørsmål om rettstryggleik, føreseielegheit for næringslivet og respekten for lokaldemokratiet. Når staten ikkje følgjer opp i planfasen, men i etterkant vurderer å gripe inn mot vedtekne planar, svekkjer det tilliten til plansystemet.

Det er difor behov for ei tydeleg avklaring frå statsråden både om planstatus.

Svar:

Det er riktig at Kommunal- og distriktsdepartementet har til behandling en anmodning fra Statsforvalteren i Rogaland om å bruke statlige planvirkemidler for å hindre vesentlige terrenginngrep i et område med myr i et regulert næringsområde i Sveio kommune. Hennelsen ble sendt til departementet i forbindelse med at Statsforvalteren i Rogaland er oppnevnt til å behandle en klage fra Statsforvalteren i Vestland på et vedtak fattet av Sveio kommune 29. juli 2024. I lys av det økte fokuset på verdien av å ta vare på verdifull myr, har jeg forståelse for at statsforvalteren har ønsket departementets vurdering av saken. Spørsmålet om å se på saken ble også forelagt departementet før henvendelsen ble formelt oversendt. Som representanten Njåstad riktig påpeker, har statsforvalteren vurdert at det omsøkte utbyggingstiltaket som den aktuelle klagen er knyttet til, er i tråd med gjeldende reguleringsplan plan. Slik jeg oppfatter det, er det derfor ikke et spørsmål om hvorvidt reguleringsplanen fremdeles er rettslig bindende. Det vil den være helt til den

eventuelt endres eller oppheves av kommunen selv, eller departementet griper inn med statlige planvirkemidler slik statsforvalteren har bedt departementet om å vurdere. Mitt prinsipielle utgangspunkt er at det bør være stor grad av forutsigbarhet i arealplanleggingen. Områder som er avklart i kommuneplanens arealdel og som i tillegg inngår i gyldig vedtatt reguleringsplan, må som hovedregel forventes å kunne bli realisert. Dersom det av ulike årsaker er gode grunner til at utbygging likevel ikke bør skje, bør planene endres eller oppheves på initiativ fra kommunene selv. I statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet har regjeringen oppfordret kommunene til å vurdere om tidligere vedtatt arealbruk svarer til dagens og framtidens forventede behov og gjeldende nasjonale og regionale føringer. Beklageligvis har departementets behandling av den aktuelle henvendelsen fra Statsforvalteren i Rogaland blitt forsinket. Jeg vil imidlertid sørge for at saken får prioritet og at en avklaring vil foreligge så raskt som mulig, fortrinnsvis før sommerferien.

SPØRSMÅL NR. 2658

Innlevert 7. mai 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 15. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for i hvilken grad bevilgningene til drift, vedlikehold og fornyelse i jernbanesektoren for 2026 er kontrahert eller igangsatt?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har Stortinget prioritert økte rammer for drift, vedlikehold og fornyelse i jernbanesektoren, blant annet for å bedre regulariteten i togtrafikken. Samtidig uteblir resultatene. Vi vet at sommersesongen er hovedsesong for oppgradering av jernbanen, samtidig er det kjent at kapasitet i markedet, planleggingshorisonter og interne prioriteringer kan påvirke hvor raskt midlene blir kontrahert og satt i arbeid. Derfor er det behov for å vite i hvilken grad de økte bevilgningene omsettes i konkret aktivitet dette året.

Svar:

Regjeringen har de siste årene trappet opp satsingen på drift, vedlikehold og fornyelse. I budsjettet for 2026, er det satt av 7,5 milliarder kroner til drift og vedlikehold, og 6 milliarder kroner til fornyelse. Vi ser at den økte innsatsen gir resultater.

Ifølge Bane NOR er bevilgningen til vedlikehold i praksis tilnærmet 100 prosent kontrahert, siden mye blir gjort av Bane NORs egne ressurser. Vedlikehold gjøres forebyggende for å unngå at det oppstår feil, og for å rette opp feil som har oppstått.

Bevilgningen til fornyelse er ca. 85 prosent kontrahert. De resterende 15 prosent vil bli kontrahert om kort tid. Fornyelse er utskifting av anlegg når det ikke anses regningssvarende å vedlikeholde det gamle.

Når det gjelder drift, så er det meste av bevilgningen kontrahert. Driftskostnadene dekker i hovedsak administrasjon, IKT, trafikkstyring, drift av spor og stasjoner, strøm og vinterberedskap.

SPØRSMÅL NR. 2659**Innlevert 7. mai 2026 av stortingsrepresentant Ola Svenneby****Besvart 15. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Statsråden har i sitt tilsvare til Stortinget om Høyres forslag om kunstig intelligens, unnlatt å gi uttrykk for sitt standpunkt. Til NTB sier hun at «UDIR jobber med et større oppdrag», og at forslagene er «pløyd mark». I tillegg vil neste års eksamen bli gjennomført med sikker nettleser.

Hvilke tiltak har Regjeringen igangsatt for å begrense bruk av KI i skolen, når igangsatte de arbeidet, og hvilke andre tiltak vil de gå inn for? Vil nettleseren til eksamen bli gjort tilgjengelig for alle skoler, også til bruk under tentamen?

Svar:

Regjeringen har tatt flere viktige grep for å begrense ukritisk bruk av KI i grunnskolen. Jeg har hele tiden vært tydelig på et føre-var-standpunkt og på at elevers bruk av digitale enheter og kunstig intelligens skal være læringsfremmende. Elever på barnetrinnet er i en fase der de skal lære å lese, skrive og regne, utvikle konsentrasjon, kritisk tenkning og kreativitet. Da er det avgjørende at de bruker tid på å jobbe med læringen, fremfor å be KI om å gjøre jobben for dem. Det er derfor særskilt viktig med en restriktiv tilnærming til hvordan KI brukes.

Utfordringene vi har med styring av digitalisering, skjermbruk og KI i skolen er ikke knyttet til teknologien alene. Det er skoleeierne og skolene selv som bestemmer hvilke læremidler og læringsressurser som skal brukes i undervisningen. Dette gjelder i utgangspunktet også for skjermer og KI. Siden de fleste elever i norsk skole i dag har tilgang til en egen digital enhet gjennom skolen, og siden skolene har begrensede muligheter til å styre elevenes nettbruk på skolen, så vil også elevene i stor grad ha tilgang til KI når de ikke skal ha det.

Derfor er jeg overbevist om at det er nødvendig å tenke annerledes om hvordan elevene jobber med digitale enheter enn vi har gjort tidligere. Elevene må bli gode i bruk av digitale teknologier når den tid kommer, men nyere kunnskap tyder på at vi må tenke annerledes om rekkefølgen på læringen og når ulike teknologier introduseres. Som jeg tidligere har vært tydelig på, mener jeg det betyr at vi må være mer bevisste på ulempene ved bruk av digitale enheter, særlig for yngre elever. Eksempelvis finner studier av én-til-én-ordninger med digitale enheter ingen effekter eller negative effekter på læringsresultater. I tillegg viser mange undersøkelser negative sammenhenger mellom mye skjermbruk, distraksjon og dårligere læringsresultater.

Både gjennom oppfølging av Strategi for digital kompetanse og infrastruktur i barnehage og grunnopplæringen, og som følge av direkte oppdrag fra meg, gir Utdanningsdirektoratet nå støtte og veiledning om KI. Eksempler er at de har publisert KI-råd i skolen og laget en kompetansepakke om KI for undervisning og prøver, som de oppdaterer fortløpende. Kompetansepakken om KI skal støtte lærere, skoleledere og skoleeiere i å håndtere fremveksten av kunstig intelligens (KI). Den skal gi grunnleggende innsikt i KI, og hvordan KI bør ses i sammenheng med læreplanene og pedagogisk praksis. Kompetansepakken har nå tre moduler. Modul 1 gir lederstøtte til skoleledere- og eiere og omhandler vurdering av tjenester som benytter kunstig intelligens, med tanke på personvern, informasjonssikkerhet og alderstilpasning. Modul 2 er orientert rundt læring og undervisningsvurdering, læreplanforståelse og reflektert bruk av KI i undervisningssituasjoner. I modul 3 finner skolene støtte til hvordan de kan ta i bruk KI-verktøy i undervisningen og kjennskap til hvilken rolle og påvirkning KI-verktøy kan ha for elevenes opplæring.

De aller fleste skoleledere og lærere rapporterer om balansert bruk av digital teknologi i grunnskolen. Vi ser likevel at det kan være formålstjenlig å tydeliggjøre at bruken av digital teknologi skal begrenses i opplæringen av de yngste elevene. I august 2025 sendte derfor Utdanningsdirektoratet, på oppdrag fra meg, to forslag til endringer i læreplanverket på høring. Forslagene omhandlet å presisere at digitale enheter skal brukes med særskilt varsomhet og ikke dominere undervisningen for elever på 1.-4. trinn. Å være føre-var og unngå ukritisk bruk av KI var blant mange underliggende hensyn i denne presiseringen. Høringen vil bli fulgt opp med endringer i læreplanene for fag og overordnet del og nye forskrifter vil være gjeldende fra skoleåret 2026-2027.

Som jeg nevnte i mitt svar til representantforslag 241 S (2025-2025) om å forhindre juks med kunstig intelligens i skolen, er det igangsatt en prosess med å gi et ytterligere oppdrag til Utdanningsdirektoratet om bruk av KI i skolen. Teknologi og KI får stadig større betydning i samfunns- og arbeidsliv, og elevene må derfor også utvikle forståelse for teknologiens muligheter, begrensninger og etiske sider. Sannsynligheten for at elever på 5.-10. trinn bruker KI utenfor skolen er også svært høy. KI-bruk i undervisningen må gjennomføres med varsomhet, men elevene må også få en gradvis trygg, god og hensiktsmessig innføring i KI-bruk. Derfor er det viktig at skoleeiere,

skoleledere og lærere har relevant kompetanse og tilgang til gode KI-verktøy.

I forbindelse med utviklingen av oppdraget inviterte jeg partene til et uformelt diskusjonsmøte om bruk av kunstig intelligens i grunnopplæringen i mars 2026, der vi også var inne på betydningen av tydelig innramming og retningslinjer for bruk.

Utdanningsdirektoratet bruker løsningen Safe Exam Browser til eksamensgjennomføring. Dette medfører at tilgangen til andre ressurser på elevenes maskiner stenges. Denne nettleseren er en spesialtilpasset løsning som er bygget inn i administrasjonssystemet for eksamen, og kan derfor ikke direkte tas i bruk til andre formål i sektor. For å bruke denne nettleseren lokalt, til undervisnings- og prøvesituasjoner som tentamen, vil det i mange tilfeller kreve en løsning for administrasjon og

kontroll for å sikre at elevene bruker løsningen på en riktig måte. Safe Exam Browser er basert på åpen kildekode og er derfor tilgjengelig for skoler som ønsker å benytte denne. Dette er dermed en lokal vurdering som den enkelte skoleeier må gjøre.

Jeg vil også vise til Prop. 1 S (2025-2026), Innst. 12 S (2025-2026), Vedtak 260, der Stortinget har bedt regjeringen utrede behovet for en nasjonal ordning for å gjøre låste nettlesere tilgjengelig for alle skoler for bruk i undervisning. Kunnskapsdepartementet jobber med å følge opp anmodningsvedtaket i oppdraget til Utdanningsdirektoratet om bruk av KI i skolen. Det er viktig at oppdraget klargjør formålet med å utrede sikker nettleser, men ikke låser oppdraget til denne ene spesifikke teknologien. De økonomiske og administrative kostnadene ved forslaget må også utredes.

SPØRSMÅL NR. 2660

Innlevert 7. mai 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 8. juni 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Skognæringens kartlegging har bare fanget opp en brøkdel av de nasjonalt viktige naturskogene rundt Follsjø i Notodden. Statsforvalteren har vedtatt at resterende areal som ikke er del av skogbruksplanene (utgjør ca. 80 % tidligere kartlagt nasjonalt viktig skog) kan hogges som sertifisert tømmer.

Hva er statsrådens vurdering av at en miljøregistrering med offentlig tilskudd i det viktige Follsja-landskapet ikke tar hensyn til kjent kunnskap og kun ivaretar en brøkdel av leveområdene til kjente forekomster av truede arter?

BEGRUNNELSE:

Omtrent halvparten av alle rødlistearter lever i skog. Skogbruk antas å påvirke 85 prosent av de truede skoglevende artene. Hogst og spesielt flatehogst, er en kjent trussel mot naturskog og dens arts mangfold gjennom store mengder død ved og gamle trær.

Skogene rundt innsjøen Follsja utgjør et større skoglandskap med furu-naturskog i lavlandet med en langvarig og ubrutt brannhistorikk. Her har fagbiologer og frivillige påvist et rikt arts mangfold av kravstore og rødlistede gammelskogsarter med svært tette bestander. Over 160 rødlistede arter fordelt på over 8 000 forekom-

ster er pr. i dag påvist i denne skogen. Lignende områder finnes knapt i Norge og i Norden, kanskje i hele Europa.

Det er i 2025-2026 utarbeidet nye skogbruksplaner med miljøregistreringer (MiS) for skogeiere i Notodden kommune i regi av Glommen Mjøsen Skog på oppdrag av Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Resultatene viser at skognæringens egne kartleggere bare har fanget opp en brøkdel av de de nasjonalt viktige naturskogene som miljøfigurer/nøkkelbiotoper i skogbruksplanene. Videre har Statsforvalteren i samarbeid med kommunen og næringsrepresentanter vedtatt at resterende areal som ikke er del av skogbruksplanene og som utgjør ca. 80% tidligere kartlagt nasjonalt viktig skog, kan hogges som sertifisert tømmer uten spesielle begrensinger. Dette til tross for at naturverdiene er godt dokumentert og tilgjengelig i Artskart og Naturbase.

Gjennom flere saker i NRK har det vært kritisk fokus på hogsten i Vermedalen og Follsja, bl.a. med faglig grunnlag i rapport fra Biofokus i 2019. Også en undersøkelse gjort av NIBIO støtter en underrapportering av naturverdier i Follsja. Som en følge av dette ba Stortinget i 2023 regjeringen gjennomgå dagens metode for innsamling, registrering og kontroll av viktige naturverdier i norsk skog, og vurdere tiltak for å sikre at intensjonen med miljøregistrering er ivarettatt.

Det må understrekes at Norge har et særlig ansvar i Europa for å ta vare på naturskog av furu og skog forynget av skogbrann, noe departementet selv prioriterer svært høyt i vernesammenheng.

Naturmangfoldloven har et grunnleggende krav om at all offentlig beslutningstaking og tilskudd, skal bygge på kunnskap om naturmangfoldet og hvordan et planlagt tiltak påvirker naturmangfoldet.

Svar:

Stortinget har vedtatt et mål om at 10 % av det norske skogarealet skal vernes etter naturmangfoldloven, og at vern av privateide skogarealer skal skje som frivillig vern. For å ta vare på skog med spesielle verdier har vi per i dag vernet godt over 6000 km² skog, eller om lag 5,2 % av alt skogareal i Norge. Dette er et areal som er nesten halvannen gang så stort som Østfold fylke. Det er også verdt å merke seg at statistikk fra Landsskogtakseringen viser at omfanget av gammel skog, gamle trær og dødt trevirke øker i norske skoger.

I Notodden og nærliggende kommuner er det en rekke skogvernområder som inneholder skog med sammenlignbare kvaliteter som de skogområdene stortingsrepresentanten peker på. Områdene er vernet som naturreservat på varig basis, og vil utvikle seg fritt uten påvirkning fra skogbruk.

For skog som ikke er vernet er det skogbruksloven med forskrifter som gir regler for et bærekraftig skogbruk. Forskrift om bærekraftig skogbruk stiller en rekke krav til hvilke hensyn skogeier skal ta ved gjennomføring av skogbrukstiltak. I tillegg har skogbruket egne markedsbaserte sertifiseringsordninger som stiller utfyllende og mer detaljerte miljøkrav. Norsk PEFC Skogstandard er den mest brukte skogsertifiseringsordningen i Norge.

Tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer bidrar til å sikre skogeierne god kunnskap om sine skogressurser og om viktige miljøverdier på egen eiendom. Miljøregistrering i skog (MiS) benyttes for å registrere viktige livsmiljøer for rødlistede arter. Stortinget har bestemte at all offentlig naturkartlegging skal skje etter systemet Natur i Norge (NiN). Disse miljøregistreringene gjennomføres vanligvis i forbindelse med skogbruksplanlegging, og utføres etter en detaljert instruks av personell som har opplæring i metoden. Instruksen skal sikre dokumenterte, transparente og etterprøvbare resultater. Skogeierne har med basis i denne kunnskapen frivillig satt til side om lag 79 000 nøkkelbiotoper der skogen ikke hogges. Dette utgjør et skogareal på over tusen kvadratkilometer.

Når statsforvalteren har gitt tilsagn om tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer, betyr det at statsforvalteren har godtatt opplegget for skogbruksplanprosjektet. Videre er det statsforvalterens oppgave å kontrollere at skogbruksplanleggingen og miljøregistre-

ringene er gjort i samsvar med forskriften og vilkår stilt i vedtaket om tilskudd.

I skogområder som ikke er vernet eller som ikke ligger i nøkkelbiotoper kan det drives et bærekraftig skogbruk med de regler som gjelder etter lov og forskrift. Forskrift om bærekraftig skogbruk krever at det normalt skal gjennomføres miljøregistreringer før hogst. I de områdene som ikke er en del av skogbruksplanarealet vil det dermed være nødvendig å foreta slike registreringer før eventuell hogst kan gjennomføres. Å avgjøre hvorvidt tømmer kan omsettes som sertifisert virke er ikke et offentlig anliggende.

MiS-metodikken er utformet slik at registreringene skal fange opp de viktigste livsmiljøene, og primært i områder som er aktuelle for skogbruksaktivitet. Det vil også være miljøkvaliteter i skogen som ikke inngår i MiS-registreringene, men systemet sikrer altså at de viktigste livsmiljøene kan hensyntas gjennom blant annet nøkkelbiotoper.

Skogbruksloven med tilhørende forskrifter, samt skogsertifiseringsordninger utgjør viktige rammer for et bærekraftig skogbruk i Norge. I tråd med anmodningsvedtak nr. 519, jf. Dokument 8:40 S (2022–2023), gjennomgår nå Landbruksdirektoratet dagens metode for innsamling, registrering og kontroll av viktige naturverdier i norsk skog, og vurderer tiltak for å sikre at intensjonen med miljøregistrering er ivaretatt, og at miljøregistreringen har tilstrekkelig kvalitet. Landbruksdirektoratet har sammen med Landsskogtakseringen ved Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) utviklet et kontrollopplegg. NIBIO gjør ellers et kontinuerlig arbeid med å oppdatere instruksen ut fra ny kunnskap på miljøområdet.

SPØRSMÅL NR. 2661**Innlevert 7. mai 2026 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 15. mai 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hvilken korrespondanse og kontakt - formell og uformell - har det vært mellom Næringsdepartementet og aktørene i virkemiddelapparatet, blant dem, men ikke avgrenset til Innovasjon Norge, Nysnø, Enova og Forskningsrådet, om tildelinger som kan knyttes til batteristrategien som regjeringen publiserte sommeren 2022?

BEGRUNNELSE:

Selv om batteriproduksjon på alle måter en liten næring i Norge, har ulike batteriselskaper fått store tilskudd og lån fra en rekke virkemiddelaktører de siste årene. Dette kan ha sammenheng med regjeringens batteristrategi, og at regjeringen kan ha påvirket virkemiddelaktørene til å gi selskaper i denne næringen støtte på gunstigere vilkår enn det virkemiddelaktørene vanligvis gjør.

Svar:

I batteristrategien redegjøres det for en rekke ulike målrettede og generelle tiltak som kan bidra til å realisere ulike prosjekter innen batteriverdikjeden. Dette reflekterer at det er flere norske og internasjonale virkemiddelaktører som forvalter relevante finansielle virkemidler. Disse

virkemidlene hører hjemme under ulike departementer eller nordiske og europeiske organisasjoner.

Virkemiddelaktørene som er nevnt i spørsmålet er organisert for å gjøre uavhengige vurderinger og beslutninger om tilsagn i finansieringssaker. Departementene deltar dermed ikke i behandlingen av enkeltsaker og har heller ikke kontakt med virkemiddelaktørene om behandlingen av konkrete finansieringsbeslutninger.

I enkelte saker kan norske virkemiddelaktører ha behov for dialog og avklaringer med Eftas overvåkingssorgan (ESA). I slike tilfeller vil Konkurransopolitisk avdeling i Nærings- og fiskeridepartementet som Norges kontaktpunkt for statsstøttesaker, legge til rette for dialogen med ESA. I enkelte andre saker har ulike departementer bidratt med informasjon om rammevilkår og nasjonal politikk som bakgrunnsinformasjon til søknader fra enkeltaktører om finansiering fra EU-virkemidler.

Departementene har både formell og uformell dialog med virkemiddelaktører som ledd i departementenes ansvar som eier og oppdragsgiver. I tillegg utveksles det jevnlig informasjon som går inn i utarbeidelsen av eksempelvis svar til Stortinget, allmenheten og pressen. Dette gjelder også informasjon om eksisterende kundeforhold mellom virkemiddelaktører og bedrifter som kan knyttes til batteristrategien som regjeringen publiserte sommeren 2022. Jeg viser også til svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nummer 2662.

SPØRSMÅL NR. 2662**Innlevert 7. mai 2026 av stortingsrepresentant Tor Mikkelt Wara****Besvart 15. mai 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hvilken korrespondanse og kontakt - formell og uformell - var det mellom Næringsdepartementet og Innovasjon Norge høsten 2024, om lånetilsagnene fra Innovasjon Norge til Morrow på til sammen 1,5 milliarder kroner i desember 2024?

BEGRUNNELSE:

Ifølge artikler i Dagens Næringsliv fikk Morrow avslag på sin lånesøknad til Innovasjon Norge, og avisen ba regjeringen gripe inn i november 2024. Noen uker senere var lånet likevel innvilget.

Svar:

Høsten 2024 var Morrow Batteries ASA i dialog med Innovasjon Norge om lån knyttet til etableringen av batteriproduksjon i Arendal. Det var ikke formell eller uformell kontakt mellom departementet og Innovasjon Norge knyttet til Innovasjon Norges vurdering og behandling av lånetilbud til selskapet. Det vises til svar på spørsmål 15:2661 (2025-2026) og 15:2663 (2025-2026) til skriftlig besvarelse for nærmere informasjon om ram-

mene og prosessen for behandling Innovasjon Norges lånetilsagn til Morrow Batteries ASA.

Etter lånetilsagnet var gitt, var det dialog mellom departementet og selskapet for få informasjon til Stortinget og allmenheten om lånet. Denne informasjonen la blant annet grunnlag for mine svar på skriftlige spørsmål fra Stortinget nummer 15:710 (2024-2025) og 15:723 (2024-2025).

SPØRSMÅL NR. 2663

Innlevert 7. mai 2026 av stortingsrepresentant Tor Mikkell Wara

Besvart 15. mai 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Fulgte Innovasjon Norge sine normale regler, prosedyrer og rutiner, blant annet om bedriftens eget bidrag til finansiering av prosjektet, da Morrow fikk støtte på 1,5 mrd. kroner i desember 2024?

BEGRUNNELSE:

Når Innovasjon Norge gir tilskudd eller lån til en bedrift eller prosjekt kreves vanligvis at bedriften også skaffer finansiering fra andre kilder, særlig private aktører, til å dekke deler av prosjektkostnaden. I realiteten er det særlig bedriften selv eller eierne som stiller opp. Ble kravene til egenfinansiering etterfulgt i denne saken.

Det stilles også spørsmål ved om Innovasjon Norge også har andre krav til bedriften eller prosjektet som støttes, for eksempel alder, soliditet eller innovasjonsnivå, som her ble fraveket.

Svar:

Som eier og oppdragsgiver setter departementet de overordnede rammene for Innovasjon Norges virksomhet. I tillegg gir blant annet økonomireglementet og statsstøtteregelverket sentrale retningslinjer for forvaltningen av selskapets ordninger. Departementet er imidlertid ikke involvert i saksbehandlingen av prosjektsøknader til Innovasjon Norges ordninger. Det er selskapets administrasjon og styre som har ansvar for at forvaltningen av oppdragene, herunder finansielle ordninger, skjer i tråd med formålet og innenfor gjeldende regelverk. Selskapet rapporterer til departementet både

gjennom eierdialogen og gjennom oppdragsgiverdialogen, og melder inn ordningene til EFTAs overvåkingsorgan (ESA).

For å besvare representantens spørsmål har jeg derfor innhentet informasjon fra Innovasjon Norge. De har svart som følger:

«Alle Innovasjon Norges finansieringssaker er regulert av en rekke styrende dokumenter for å sikre kvalitet og likebehandling. Viktigst av disse er den overordnede finansieringspolicyen ([lenke](#)). I tillegg til denne er det egne policydokumenter som beskriver de særskilte kriteriene for hvert enkelt virkemiddel. Alle disse policyene er tilgjengelig på Innovasjon Norges nettsider ([lenke](#)).

I desember 2024 ble Morrow gitt et lavrisikolån på 500 millioner kroner med garantistillelse fra eiere, i kombinasjon med et risikolån gjennom ordningen Grønn industrifinansiering på 400 mill. kroner og et lavrisikolån på 600 millioner kroner dersom prosjektet tok lenger tid enn eierne forventet. Selskapet har benyttet 900 millioner kroner av dette tilsagnet fra 2024, mens de siste 600 millionene ikke er utbetalt. Eierne garanterer for hoveddelen av lånene, derfor blir Innovasjon Norges tap etter alt å dømme betydelig lavere enn lånesummen kan gi inntrykk av. 500 millioner kroner av lånene er sikret med garantier fra eierne, som vurderes som solide betalere. Risikolånet på 400 millioner kroner er sikret med pant i omløps- og anleggsmidler.

For alle tre lånene ble kravene til egenkapital etterlevd og var betydelig høyere enn det som normalt kreves. Selskapet har selv stått for mesteparten av finansieringen av prosjektet og sto for egenkapital på 3,3 mrd. kroner i forkant av lånetilsagnene fra Innovasjon Norge. Størrelsen på egenkapitalbeløpet stilt til rådighet var et viktig aspekt ved Innovasjon Norges finansieringsvurdering. Risikoeksponerte lån utgjorde dermed en lav andel av samlet finansiering av prosjektet. Som referert til i media av selskapet, stilte Innovasjon Norge også krav om at selskapet måtte ha en egenkapital på minst 40 prosent i låneperioden.

Innovasjon Norge benyttet også tredjeparter til å gjennomføre grundige vurderinger av pantet som stilt som sikkerhet for Grønn industrifinansieringslånet.

Andre krav til selskapet

Ordningen Grønn industrifinansiering skal realisere ny grønn industriutvikling eller omstille eksisterende industri. Derfor er det ikke noen alderskrav i ordningen. Selskapet var også godt kapitalisert og det ble stilt krav til fortsatt god soliditet og balanse gjennom låneengasjementet. Som referert til i me-

dia av selskapet, var dette noe av kravene selskapet ikke lenger oppfylte og som resulterte i at lånet var misligholdt.

Det ble vurdert at det var tilstrekkelig innovasjonshøyde. Prosjektet skulle utvikle ny batteriteknologi, rekruttere relevant kompetanse og bygge ny produksjonslinje. Prosjektet ville også bli en av få batteriprodusenter i Europa.»

Basert på dette svaret, har jeg ingen grunn til å tro noe annet enn at Innovasjon Norge har fulgt normale prosedyrer i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 2664

Innlevert 7. mai 2026 av stortingsrepresentant Marthe Hammer

Besvart 18. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er det mogleg for samferdsledepartementet eller Jernbanedirektoratet å syte for at den konkurranseutsette delen av jernbanenettet vert pålagt å syte for at kapasiteten i heile jernbanenettet vert oppretthalde i særskilte høve - slik som brann eller andre utfordringar som resulterer i mangel på togsett på enkeltstrek?

GRUNNGJEVING:

Etter togbrannen på Bergensbanen 8. april har fleire avgangar mellom Bergen og Oslo vore løyst med bruk av lokaltog. Desse lokaltoga har ikkje kapasitet eller komfort til ein distanse på inntil 7 timar. Grunngjevinga har vore at Vy ikkje har reservekapasitet på fjerntog og at det ikkje er mogleg å leige inn slik kapasitet frå til dømes SJ eller GoAhead.

Konkurransen og oppsplittinga av NSB har då ein direkte konsekvens for togtilbodet på Bergensbanen.

Svar:

Dei aller fleste togavgangane i Noreg i dag er kjøp frå staten ved Jernbanedirektoratet. Trafikkavtalane inneheld krav til kva som skal leverast, mellom anna krav til togmateriell og krav om alternativ transport. Utfordringa er at det finst lite tilgjengeleg togmateriell som er eigna for bruk i Noreg.

Jernbanedirektoratet har difor lagt til rette for at det i dag er mogleg å omdisponere togmateriell mellom trafikkpakkane. Vy tog har mellom anna kunne leigd inn ein ekstra togstamme frå SJ Norge i perioden desember

2025 til mai 2026 sidan Nordlandsbanen har vore stengd grunna raset ved Nesvatnet i Levanger. Jernbanedirektoratet vil føre vidare praksisen med omdisponering av køyretøy mellom trafikkpakkar i særskilde tilfelle, der dette samla sett gir det beste kundetilbodet i jernbanesektoren.

SPØRSMÅL NR. 2665**Innlevert 7. mai 2026 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen****Besvart 19. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre et robust fødetilbud i Vest-Finnmark, når ultralydkapasitet faller bort ved fravær hos nøkkelpersonell og fagmiljøer varsler om risiko for liv og helse, og hvordan vil statsråden sikre at målet om likeverdige helsetjenester i hele landet faktisk oppfylles i denne situasjonen?

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden er det avdekket flere alvorlige forhold ved fødetilbudet i Vest-Finnmark. Når én ultralydjordmor er fraværende, må gravide reise til Kirkenes for en grunnleggende undersøkelse. Dette illustrerer hvor sårbar tjenesten er, og hvor avhengig den er av enkeltpersoner.

Samtidig har både jordmødre og overleger ved Finnmarkssykehuset over tid varslet om forhold som kan innebære risiko for liv og helse for fødende og nyfødte. Slike varsler fra fagpersonell med høy kompetanse reiser alvorlige spørsmål om bemanning, organisering og pasientsikkerhet.

Når grunnleggende tjenester faller bort ved enkeltpersoners fravær, og det samtidig varsles om alvorlige forhold i tjenesten, tyder det på et tilbud som ikke er tilstrekkelig robust.

Dette aktualiserer statens ansvar for å sikre likeverdige helsetjenester i hele landet. Innbyggere i Finnmark skal kunne ha samme trygghet som i andre deler av Norge. Situasjonen reiser derfor spørsmål om hvordan regjeringen vil sikre at fødetilbudet i nord er tilstrekkelig bemannet, robust og i stand til å ivareta pasientsikkerheten – også ved fravær og uforutsette hendelser.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helse Nord RHF. Finnmarkssykehuset HF har tre fødeenheter: fødestuen i Alta, fødeavdelingen ved Kirkenes sykehus og fødeavdelingen ved Hammerfest sykehus. I 2025 kom det 70 barn til verden i Alta, 166 i Kirkenes og 392 i Hammerfest, til sammen 628 barn som er ti flere enn året før. Kvaliteten på fødselsomsorgen som tilbys i Finnmarkssykehuset HF er god, målt etter de nasjonale kvalitetsindikatorene for fødsel – noe som tilsier likeverdige og trygge fødselstjenester for innbyggere i Finnmark, ifølge Helse Nord RHF.

Helse Nord RHF opplyser videre at Finnmarkssykehuset til sammen har seks ansatte jordmødre med videre-

utdanning innenfor ultralyd i svangerskapsomsorgen, fordelt på de tre fødeenhetene i foretaket. Alle disse har kombinasjonsstillinger, hvor de også jobber klinisk som jordmødre i de respektive enhetene. Totalt benytter Finnmarkssykehuset HF to årsverk til å utføre ulike ultralydundersøkelser i svangerskapet. Målt ut fra størrelsen på Finnmarks befolkning og antall gravide i Finnmark, er dette god nok kapasitet til å dekke ultralydbehovet i svangerskapet, ifølge innspillet fra Helse Nord RHF.

I innspillet går det fram at Finnmarkssykehuset HF har et sykefravær tilsvarende 0,5 årsverk for ultralydjordmor, lokalisert til fødestuen i Alta. Dette sykefraværet løses ved å øke noe kapasitet ved de andre fødeavdelingene og ved å flytte på ressursene internt i helseforetaket. På denne måten sikres nødvendig kapasitet for ultralydundersøkelser i foretaket. Helse Nord RHF opplyser videre at ultralydkompetanse er en viktig, men også sårbar ressurs, og at Finnmarkssykehuset HF jobber med å tilby videreutdanning innenfor ultralyd for å sørge for nok kompetanse framover.

SPØRSMÅL NR. 2666**Innlevert 7. mai 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen****Besvart 18. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Mener statsråden at den planlagte utbedringen av E6 Kåfjordbergan–Nordmannvik gir en løsning som er i samsvar med målsettingene for en moderne europavei, og vil statsråden ta initiativ til å vurdere mer helhetlige og fremtidsrettede løsninger, slik som ny trasé og økte bevilgninger, før prosjektet bindes opp gjennom reguleringsplan og videre gjennomføring?

BEGRUNNELSE:

E6-strekningen Olderdalen i Kåfjord kommune til Langslett i Nordreisa kommune er prioritert i første seksårsperiode i NTP 2025–2036, noe som er svært viktig for trafikksikkerhet og fremkommelighet i Nord-Troms.

Samtidig har Statens vegvesen, innenfor avsatte midler på 1,6 mrd. kroner (2024-priser), valgt en løsning som i stor grad viderefører dagens trasé gjennom blant annet bygda Nordmannvik, med fortsatt lav standard, 60 km/t fartsgrense, manglende sikring for myke trafikanter og begrensede forbedringer av de krevende stignings- og kurvaturforholdene over Kåfjordbergan.

Dette står i kontrast til tidligere utredninger fra Nye Veier, som vurderte mer fremtidsrettede løsninger med tunnel og ny trasé utenom tettbebyggelsen, med bedre trafikksikkerhet, fremkommelighet og bomiljø.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at E6 er en hovedferdselsåre i Nord-Norge. Strekningen Kåfjordbergan–Nordmannvik inngår i prosjektet E6 Olderdalen–Langslett, som i Nasjonal transportplan 2025–2036 var vurdert som aktuelt for oppstart i første seksårsperiode. Etter Stortingets behandling av Nasjonal transportplan 2025–2036 fikk 11 prosjekter særskilt prioritet, og det er gitt føring om at disse i utgangspunktet skal gjennomføres først. E6 Olderdalen–Langslett er blant disse prosjektene. Gjennomføringsansvaret for strekningen ble overført fra Nye Veier AS til Statens vegvesen ifm. Nasjonal Transportplan 2025–2036. Formålet med prosjektet er å bedre trafikksikkerheten og fremkommeligheten, særlig for tungtransport, på en strekning som i dag har dårlig kurvatur, bratte stigninger og stedvis svært smal vei, noe som gir utfordringer vinterstid.

Prosjektet har en samlet økonomisk ramme på om lag 1,6 mrd. kroner (2024-prisnivå) for hele E6 Olderdalen–Langslett, og midlene skal brukes på de mest priorit-

erte tiltakene. Delstrekningen Kåfjordbergan–Nordmannvik er den første som reguleres. Planarbeidet er nå i gang, og det er varslet oppstart av reguleringsplan og høring av planprogram. Tiltaket omfattes av konsekvensutredningsforskriften, og det skal utarbeides planprogram og konsekvensutredning i tråd med plan- og bygningsloven. Dette innebærer at ulike alternativer og virkninger blir vurdert før endelig planvedtak.

Når det gjelder målsettingene for en moderne europavei, legger Statens vegvesen til grunn gjeldende veinormaler for utforming. For E6 i denne regionen innebærer det normalt en veibredde på om lag 8,5 meter, med krav til kurvatur og stigning som gir tilfredsstillende trafikksikkerhet og fremkommelighet. Innenfor de økonomiske rammene er det lagt opp til å utbedre vertikal og horisontalkurvatur langs Kåfjordbergan. Videre er det planlagt en tunnel på om lag 500 meter gjennom Niseneset/Kåfjordbergan. Dette vil samlet gi en betydelig forbedring på stigning og kurvatur. I Nordmannvik planlegges det for å bytte ut eksisterende bru, tilrettelegging for kollektiv og adkomst til disse holdeplassene innenfor planområdet.

En full ny trasé gjennom hele området er ikke planlagt innenfor gjeldende rammer, men planprosessen gir rom for å vurdere justeringer der det er nødvendig for å oppnå en sikker og fremtidsrettet løsning.

Jeg vil avslutningsvis understreke at det er Statens vegvesen som utarbeider reguleringsplanen, innenfor overordnede rammer satt av Stortinget og Samferdselsdepartementet. Innenfor disse rammene er det et mål å oppnå best mulig trafikksikkerhet og fremkommelighet. Eventuelle større endringer i prosjektets omfang eller økonomiske rammer må vurderes i forbindelse med kommende rulleringer av Nasjonal transportplan og statsbudsjettet, og ikke i den pågående planprosessen.

SPØRSMÅL NR. 2667**Innlevert 7. mai 2026 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 15. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Er det mulig å se få innsyn i en kost-/nyttevurdering som er gjort av Miljødirektoratet i anledning tildelingen, eller ble ikke dette gjort?

BEGRUNNELSE:

Fiskerne i Oslofjorden fikk fem måneders varsel før de ble kastet ut i usikkerhet og frykt for arbeidsledighet. Millioninvesteringene i fiskefartøy og redskaper har gitt mange gjeld som skaper usikkerhet dersom de ikke lenger kan jobbe som fiskere. Arbeidsledighetstrygd dekker ikke gjeld på fiskebåt og -redskaper.

Rammen omtalt som naturrestaurering i Oslofjorden var på 97,5 mill. kroner, og Miljødirektoratet tildelte i april 2026 90,1 mill. kroner til 64 prosjekter. Det er bra at fiskeforbudet ble fulgt opp med penger. I statsrådens svar på mitt spørsmål av 2. sept 2025 står det at regjeringen «særlig» ville oppfordre berørte fiskere til å søke, slik at de kunne bidra med kompetanse og utstyr for å bedre fjordens tilstand.

Det var flere fiskere og fiskerelaterte aktører som søkte, men det synes å være få berørte fiskere som fikk direkte nytte av tilskudd. Da fordelingen ble kjent, viste det seg at mye gikk til kommuner, forskningsmiljøer, organisasjoner og andre profesjonelle prosjektaktører. Miljødirektoratet har opplyst at seks samarbeidsprosjekter inkluderer fiskere, med samlet tildeling på 41,5 mill. kroner. Det betyr likevel ikke at midlene i vesentlig grad tilfaller fiskerne som ble mest berørt.

Spørsmål som dukker opp i kjølvannet av fordelingen:

- Ble midlene fordelt med utgangspunkt i revisjonen av Oslofjordplanen og kunnskapen som ligger til grunn?
- Hvorfor ble det ikke i større grad tatt utgangspunkt i hva som er bra for fjorden, og hva fiskerne kunne bidra med i en kost-nytte-vurdering?
- Er det mulig å få innsyn i en kost-/nyttevurdering som er gjort av Miljødirektoratet, eller ble ikke dette gjort?
- Hvorfor ble det ikke åpnet for såkornmidler for dem uten profesjonell søknadskompetanse?
- Er den separate potten under Nærings- og fiskeridepartementet på 15 mill. kroner til omstilling for fiskere utdelt, eller kommer dette senere?
- Vil det bli en ny tildelingsrunde i 2027, eller var dette en engangsmulighet?
- Hvem har total oversikt over prosjektene i Oslofjorden, og koordinerer disse for best mulig resultat?

- Hvordan har Miljødirektoratet sikret at pengene går til å forbedre miljøet i Oslofjorden?

Svar:

Fra 1. januar 2026 ble det forbudt å fiske i tre større nullfiskeområder i indre Oslofjord, Færder og Ytre Hvaler. Dette var et nødvendig tiltak for å bedre fjordens tilstand og gi økosystemet i fjorden mulighet til å bygge seg opp igjen. Samtidig er regjeringen klar over at dette tiltaket påvirker mange, både fritidsfiskere og yrkesfiskere. Yrkesfiskere har god erfaring og kjennskap til fjorden, og jeg oppfordret derfor fiskerne til å søke om tilskudd for å bidra til å bedre fjordens tilstand, gjennom gode restaureringstiltak.

Den aktuelle tilskuddsordningen er i 2026 rekordstor. Under tilskuddsordningen er det øremerket 97,5 millioner kroner til restaureringstiltak i Oslofjorden og fjordens nedbørsfelt. Formålet med tilskuddsordningen er blant annet å bidra til å nå miljømålene i vannforskriften, og måloppnåelse blir vurdert ut fra tilskuddets medvirkning til å oppnå god tilstand i vannforekomstene.

Både formål og kriterier for måloppnåelse ligger i tilskuddsordningens forskrift, og har ligget til grunn når Miljødirektoratet har vurdert tildeling av midler. Det kom inn rekordmange søknader i år, hvorav nær 200 søkte om støtte til restaureringstiltak for Oslofjorden, der det til sammen ble søkt om 385 millioner kroner. Fordi det omsøkte beløpet langt overstiger tilgjengelige midler måtte Miljødirektoratet prioritere søknadene med størst miljøeffekt, i tråd med formålet med tilskuddsordningen.

Det var enkelte søknader som gjaldt kompensasjon for tapt fiske. Disse faller utenfor Klima- og miljødepartementets ordning fordi de ikke bidrar til å bedre fjordens tilstand. For disse kan imidlertid tilskuddsordningen under Nærings- og fiskeridepartementet, som nå er fastsatt, være relevant. Her er det, etter forslag til revidert nasjonalbudsjett for 2026, foreslått bevilget 25 millioner kroner til tiltak for å omstille fiskerinæringen i Oslofjorden, rettet mot fiskerne som er hardest berørt av de nye tiltakene.

Det er Miljødirektoratet som vurderer alle søknader og avgjør tildelingen av midler. En kost-/nyttevurdering ligger til grunn i alle vurderinger Miljødirektoratet gjør ved tildeling av midler. Kost-/nyttevurderingen gjøres gjennom en helhetlig vurdering av den enkelte søknad. Det er også Miljødirektoratet som har den totale oversikten over prosjektene i Oslofjorden som får tildelt midler, og hva det enkelte prosjekt skal gjøre. Miljødirektoratet har

gått grundig gjennom alle søknader, kontaktet søkere ved behov for mer informasjon og vurdert hver enkelt søknad opp mot hva som gir best miljøeffekt for Oslofjorden. Miljødirektoratet arrangerte også et digitalt kurs 23. oktober 2025, hvor de viste hvordan søknadsportalen fungerer og hvilke kriterier som ligger til grunn for en god søknad. Her var det 300 personer som deltok.

Det er i år tildelt 90,1 millioner kroner fra Miljødirektoratet til restaureringstiltak for Oslofjorden. I tillegg er det holdt igjen noe midler til klagesaksbehandling. Det

betyr at midlene for tilskuddsordningen i all hovedsak er brukt opp for i år. Blant prosjektene som får tildelt midler er det seks store samarbeidsprosjekter mellom fiskere og andre aktører. Disse prosjektene har fått nesten halvparten av de tildelte midlene. Dette er solide prosjekter for å blant annet rydde spøkelsesredskaper, og omfatter både indre fjord, østsiden og vestsiden av fjorden. Jeg er sikker på at vi kommer til å se tydelige forbedringer i fjorden på grunn av disse prosjektene.

SPØRSMÅL NR. 2668

Innlevert 7. mai 2026 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 18. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden at Stortingets vedtak nr. 1211 (2024–2025) er fulgt opp, når konkurransen om FOT-ruter i Sør-Norge allerede er lyst ut uten at det foreligger en konkret ordning med beboerbevis sendt på høring i forkant?

BEGRUNNELSE:

Stortingets vedtak nr. 1211, fattet 20. juni 2025 ved behandlingen av Meld. St. 2 (2024–2025) Revidert nasjonalbudsjett 2025, ber regjeringen utrede og sende på høring en ordning med beboerbevis for å sikre lokalbefolkningen bedre tilgang til ferger og FOT-ruter. Det ble samtidig presisert at utredningen skulle foreligge innen utlysningen av neste konkurranse om FOT-ruter i Sør-Norge våren 2026.

Konkurransen om FOT-ruter i Sør-Norge er nå lyst ut, uten at det er sendt på høring et konkret forslag til ordning med beboerbevis. Dermed synes ikke Stortingets forutsetning om at saken skulle være utredet og hørt i forkant av utlysningen å være oppfylt.

Spørsmålet om beboerbevis var omtalt i en rapport om det regionale flyrutetilbudet utarbeidet av Oslo Economics, som ble sendt på høring i september 2025. Her ble problemstillingen berørt på et overordnet og prinsipielt nivå, uten at det ble foreslått eller konkretisert noen modell for hvordan en slik ordning kunne utformes. Flere høringsinstanser pekte nettopp på at det var krevende å ta stilling til spørsmålet uten et konkret forslag til ordning.

Det er videre grunn til å stille spørsmål ved om departementet nå arbeider med å utvikle en konkret modell,

eller om arbeidet i praksis er utsatt gjennom nye eksterne utredninger. Dersom oppfølgingen av vedtaket skyves til senere anbudsprosesser, eksempelvis for FOT-ruter i Nord-Norge, vil dette innebære et avvik fra både tidsrammen og det som var intensjonen i Stortingets vedtak.

På denne bakgrunn bes statsråden redegjøre for hvordan vedtaket er fulgt opp, hvorfor det ikke foreligger et konkret forslag sendt på høring før utlysningen av FOT-rutene i Sør-Norge, og om regjeringen nå legger opp til at en eventuell ordning først vil bli vurdert i senere anbudsprosesser.

Svar:

For Arbeiderparti-regjeringen er det viktig med tilgjengelige og gode reisemuligheter for folk og konkurransekraft for næringslivet, også i distriktene. Utlysningen av FOT-ruter i Sør-Norge som ble offentliggjort 23. april, understøtter dette gjennom at den er basert på transportfaglige vurderinger av behovet for flyruter og kapasitet, inkludert vurderinger av pris.

Når det gjelder den delen av Stortingets anmodningsvedtak nr. 1211 av 20. juni 2025 som gjelder FOT-ruter er anmodningen fulgt opp gjennom at problemstillingen er utredet, jf. rapport fra Oslo Economics som representanten selv viser til, og at den har vært på offentlig høring. Jeg orienterte Stortinget om status i arbeidet i forbindelse med regjeringens fremleggelse av statsbudsjettet for 2026, hvor den videre prosessen knyttet til vurderingen av beboerbevis og beboerrabatt på ferjer og FOT-ruter er omtalt. Oppfølgingen av vedtaket er ikke avsluttet, da vedtaket også omfatter ferjer.

På oppdrag fra Samferdselsdepartementet gjennomførte Oslo Economics i 2025 en utredning av hvordan det regionale flyrutetilbudet kan innrettes best mulig innenfor gjeldende budsjettammer. Utredningen vurderer blant annet beboerrabatt/beboerbevis som mulig virkemiddel på FOT-rutene. Rapporten ble sendt på offentlig høring høsten 2025, og departementet mottok om lag 80 høringsinnspill fra fylkeskommuner, kommuner, næringsliv, brukerorganisasjoner og andre berørte aktører. Rapporten og høringsinnspillene er publisert på regjeringens nettsider.

Stortingets anmodning er altså å utrede og høre en beboerordning, som jeg har gjort. Hvorvidt en beboerordning bør innføres eller ikke på de ulike FOT-rutene er imidlertid et annet spørsmål, da FOT-rutene har svært ulike forutsetninger. Høringsinnspillene viser også at utfordringsbildet varierer betydelig mellom landsdelene. Høringsinnspillene ga ikke uttrykk for at en beboerordning var et tiltak det er et bredt ønske om å innføre på FOT-rutene i Sør-Norge. Flere av innspillene peker snarere på at problemstillingen knyttet til lokalbefolkningens tilgang synes å være mest aktuell på enkelte turisttunge ruter i Nord-Norge, hvor det i perioder er et særlig press

på kapasiteten. Flere argumenterte for å prioritere økt kapasitet framfor differensierte prismodeller. Det er også betydelig skepsis til å innføre kompliserte ordninger uten nærmere vurderinger av administrative kostnader, geografisk avgrensning og virkninger for øvrige reisende.

Arbeidet med å vurdere beboerordning er ikke ferdigstilt, men min delkonklusjon basert på høringsinnspillene, er at det ikke er på FOT-rutene i Sør-Norge at et slikt tiltak er det mest relevante. Utlysningen av FOT-rutene i Sør-Norge er basert på grundige transportfaglige utredninger, hvor regjeringen viderefører et fortsatt subsidiert tilbud på alle dagens lufthavner, og sikrer dagens behov for flytransport og setekapasitet, med vekt på økt kapasitet der behovet er størst.

Jeg viser for øvrig til at det aktuelle vedtaket også omfatter ferjer. Samferdselsdepartementet ga 2. september 2025, i supplerende tildelingsbrev nr. 23, Statens vegvesen i oppdrag å utrede en ordning med beboerbevis for å bedre lokalbefolkningens tilgang til ferjetilbudet. Utredningen ble levert 2. mars 2026. Departementet ba deretter Statens vegvesen om å sende utredningen på offentlig høring. Høringen ble kunngjort 17. april 2026 med frist 31. mai 2026.

SPØRSMÅL NR. 2669

Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Haagen Poppe

Besvart 18. mai 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hva er årsaken til at forskriftsendringen for innlemmelse av Svalbard i filminsentivordningen trekker ut i tid, og når er det ventet at den er på plass?

BEGRUNNELSE:

Den 3. juni 2025 fattet Stortinget følgende vedtak: Stortinget ber regjeringen endre virkeområdet for Norsk filminstituttts relevante forskrifter om støtte til film- og serieproduksjon til også å omfatte Svalbard, slik at kostnader påløpt på Svalbard regnes som kostnader påløpt i Norge.

Ett år senere har endringen enda ikke trådt i kraft, og det pågår større filmprosjekt som skal spilles inn på Svalbard som en direkte konsekvens av dette vedtaket. En av filmene har en budsjettstørrelse på omlag 125 mill NOK, og produsents ambisjon er å søke insentivordningen mot slutten av inneværende år. Med et betydelig for-

bruk på Svalbard, men uten justering av relevant forskrift, blir dette et problem.

Denne ene aktuelle produsentens reelle alternativ er å flytte produksjonen til Island og Finland, land som begge har velfungerende insentivordninger. Det er svært uheldig dersom . Særlig i en tid hvor norsk tilstedeværelse og investeringer på Svalbard og i Arktis er viktigere enn noen gang.

Svar:

Anmodningsvedtak nr. 862 ble fattet av Stortinget 3. juni 2025. Vedtaket lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre virkeområdet for Norsk filminstituttts relevante forskrifter om støtte til film- og serieproduksjon til også å omfatte Svalbard, slik at kostnader påløpt på Svalbard regnes som kostnader påløpt i Norge.»

Jeg har tidligere, i september 2025, besvart et spørsmål fra representant Hjemdal med tilsvarende innhold som spørsmålet fra representant Poppe. Jeg opplyste her om at anmodningsvedtaket er oversendt til Kultur- og likestillingsdepartementet. Det vil bli fulgt opp i samsvar med prosedyrene som statsministerens kontor har fastsatt for behandling av anmodningsvedtak.

Det følger av disse prosedyrene at Stortinget skal få en klar tilbakemelding om regjeringens oppfølging av anmodningsvedtaket, slik at fagkomiteene kan vurdere om regjeringens oppfølging av vedtaket er tilfredsstillende. Jeg er i dialog med mine regjeringskollegaer om hvordan vedtaket skal følges opp. Jeg vil deretter komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2670

Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 19. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Siden Miljødirektoratets høringsuttalelse på ekspertutvalgets rapport om løsninger for U-864 dokumentert er basert på en rekke feilaktigheter og mangler fra ekspertutvalget, vil klima- og miljøvernministeren og Miljødirektoratet, uavhengig av Kystverkets kommende rapport, faktisk gjennomgå og vurdere løsningsalternativene basert på ny og dokumentert kunnskap fra NATO, FFI og FMA om ammunisjonssikkerheten?

BEGRUNNELSE:

Klima- og miljøvernministerens svar på mitt spørsmål nr. 2567 besvarer ikke spørsmålet, da Miljødirektoratets rolle og Kystverkets rolle og planer vedrørende forurensningsfaren etter U-864 er godt kjent fra tidligere. Svaret berører heller ikke de faktiske opplysningene som ble redegjort for i begrunnelsen for spørsmål nr. 2567, jeg gjentar derfor begrunnelsen nedenfor.

Miljødirektoratets høringssvar på ekspertutvalgets rapport om løsninger for U-864 ble utført etter miljøfaglige vurderinger. Ekspertutvalget tar beviselig feil om ammunisjonslast og -risiko, spesielt på bakgrunn av vurderte torpedomodeller, krigshoder og tennapparater. Utvalget sier bl.a. «... ingen bekreftet last- eller ammunisjonsoversikt.» Videre:

«Ingen vet heller hvor mye ammunisjon det var eller er om bord i U-864.»

Ekspertutvalget vurderer dessuten ikke jordskjelv, som sammen med gammelt følsomt sprengstoff i torpedoene, iblandet metaller, er farlige utløsende faktorer for detonasjoner av torpedoer. Likevel konkluderes det, på mangelfullt og feilaktig grunnlag.

Miljødirektoratet viser til risikovurderinger, konklusjoner og anbefalinger fra Aven og Wiencke i sitt høringssvar på ekspertutvalgets rapport. En enkel analyse viser at ekspertutvalget ikke fulgte Aven og Wiencke konklusjon og anbefalinger på tilstrekkelig vis, hvor det ble påpekt at «eksisterende risikovurderinger mangler en vurdering av kunnskapsgrunnlaget, og en klar kobling mellom risikobeskrivelse og de studiene/ekspertbeskrivelsene som foreligger.» Kunnskapsgrunnlaget om ammunisjonssikkerhet og risikofaktorer er mangelfullt, og kildebruken svært mangelfull om ammunisjon og ammunisjonssikkerhet, samtidig som de enkle risikovurderingene ekspertutvalget gjør ikke er dokumentert. Ammunisjonslasten har Forsvarsmateriell dokumentert med autoritative kilder, og med nye omfattende risikovurderinger.

NATO-organet «Munition Safety Information Analysis Center» konkluderer i en rapport 9. april 2026 om U-864 at:

«The sympathetic reaction assessment of U-864 shows a high risk of a sympathetic detonation between the loaded and fuzed torpedoes in their bow and stern launch tubes.» Om den høye risikoen slår til vil det bli en miljøkatastrofe med omfattende spredning av kvikksølv.

Jeg forventer svar på mitt spørsmål i samsvar med begrunnelse.

Svar:

Det er Kystverket som er forurensningsmyndighet for den totale oppfølgingen av vraket av ubåten U-864 som ligger på sjøbunnen utenfor Fedje i Vestland fylke, med Nærings- og fiskeridepartementet som overordnet departement. Kystverket er ansvarlig for den videre håndtering av vrakdelene og kvikksølvlasten, og vil vurdere

hvordan miljøpåvirkninger fra vrakdelen kan reduseres i størst mulig grad.

Ammunisjonssikkerhet er viktig. Kvikksølv er et av de farligste miljøgiftene vi kjenner til, og bør absolutt ikke spres i naturen. Det er derfor viktig at Kystverket, som fo-

rensningsmyndighet, håndterer U-864 på en måte som reduserer risiko for spredning. Miljødirektoratet har kun en rolle som miljøfaglige rådgiver. Jeg har tillit til at Miljødirektoratet gir gode, oppdaterte og faglige vurderinger til Kystverket.

SPØRSMÅL NR. 2671

Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Ola Svenneby

Besvart 15. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Denne uken kom UDIR med en rapport om fraværet i skolen. Den har NRK forsøkt å løfte frem og debattere. Dessverre har statsråden unnlatt å svare, utsatt å svare og gjort seg utilgjengelig. Arbeiderpartiet har heller ikke sendt frem en statssekretær, eller noen av Arbeiderpartiets fire medlemmer i utdanningskomiteen. Det samme har også skjedd når store TV-kanaler har forsøkt å få til debatter om andre temaer, også mot andre partier enn Høyre.

Føler ikke statsråden at å delta i debatter er en del av hennes samfunnsoppdrag?

Svar:

Representanten spør om ikke jeg føler for å delta i debatter som er en del av mitt samfunnsoppdrag. Det enkle svaret på det er at jeg selvsagt ønsker å delta i debatter som ligger til mitt ansvarsområde. Jeg deltar da også i mange debatter og på mange arenaer for å drøfte faglig og politisk hvordan vi kan sørge for at alle barn får mulighet til å lære, delta og utvikle seg.

Jeg får mange henvendelse til enhver tid, og noen ganger er det ikke mulig å stille på kort varsel. Jeg ser fram til flere debatter framover både med representanten Svenneby og andre medpolitikere.

BEGRUNNELSE:

Statsråden har ett Høyres syn et ansvar for å delta i debatten om sitt eget felt, og for å bidra til opplysning om Regjeringens syn.

SPØRSMÅL NR. 2672

Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 13. mai 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Når vil Energidepartementet fatte en beslutning om linjevalget for høyspentledningen fra Samnanger til Kollnes, og vil statsråden ta høringsinnspillene på større alvor enn det Statnett har gjort?

BEGRUNNELSE:

Statnett ble pålagt å utrede alternative traseer til den foreslåtte linjen fra Samnanger til Kollnes etter innspill fra berørte kommuner, inkludert Bergen, samt vektige aktører som nettselskapet BKK og naturvernorgan-

isasjoner. Likevel konkluderte Statnett med det samme som de hadde uttalt før: at de mener det blir for dyrt og krevende å velge en trasé gjennom Bergen. Statnett forkastet en løsning gjennom Bergen i utgangspunktet med begrunnelser om «svært høyt konfliktpotensial», tekniske utfordringer og at det vil «båndlegge arealer i attraktive områder for bebyggelse og næringsvirksomhet» i Bergen (BT, 29. april 2024).

Sammenligner vi konklusjonen 7. mai i år, er argumentene de samme. Det fremstår som at Statnett har forhåndskonkludert. Hensynet og prisen for natur og friluftsliv synes ikke å være tillagt særlig vekt.

Svar:

Det er Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) som behandler Statnetts melding om ny 420 kV kraftled-

ning mellom Samnager og Øygarden/Kollsnes. På bakgrunn av innspill ved høring av meldingen, ba NVE i brev av 4. april 2025 Statnett om å utarbeide et underlag for en ny trasé som går lenger sør. Formålet med det tekniske underlaget er å gi et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for at NVE skal kunne fastsette et utredningsprogram for forbindelsen. NVE mottok Statnetts underlag den 7. mai 2026, og vil sende dette på høring. Statnetts underlag og eventuelle høringsinnspill, blir en del av grunnlaget for NVEs fastsettelse av utredningsprogram. Når utredningsprogrammet er fastsatt, kan Statnett gjennomføre utredningene og søke om konsesjon. Mitt departement er klageorgan på eventuelle vedtak NVE fatter, og jeg kan ikke foregripe beslutninger i saker som ligger til behandling i NVE.

SPØRSMÅL NR. 2673

Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 15. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å endre regelverket slik at arbeidsgivere i sektorer med særlig ansvar for barn og sårbare personer får bedre mulighet til å innhente relevante vandelsopplysninger fra andre land?

BEGRUNNELSE:

1. mai publiserte Bergens Tidende en artikkel der en svensk statsborger, som var ansatt i barnevernet i Bergen, tidligere hadde vært etterlyst i Sverige for blant annet vold, trusler og narkotikaforbrytelser. Vedkommende hadde levert ordinær norsk politiattest ved ansettelse, men norske politiattester inneholder ikke opplysninger om straffesaker eller etterlysninger fra andre land. Kommunen opplyser i saken at dagens regelverk ikke gir hjemmel til å kreve politiattest fra andre land, og at dette representerer en utfordring for arbeidsgivere innen helse, omsorg og barnevern. Undertegnede stiller seg bak vurderingen til kommunen, og mener det er avgjørende å sikre at ansatte, som bistår mennesker i svært sårbare situasjoner, er trygge personer.

Svar:

Personer som skal ha omsorg for eller oppgaver knyttet til mindreårige må som regel fremlegge en barneomsorgsattest. Hvilke opplysninger som skal fremkomme på en barneomsorgsattest er nærmere regulert i politiregisterloven § 39. På barneomsorgsattesten anmerkes det om søkeren er siktet, tiltalt, har vedtatt forelegg for eller er dømt for visse straffbare forhold, blant annet seksuelle overgrep, innenfor nærmere angitte tidsrammer forut for utstedelse av attesten. Det utstedes et meget høyt antall barneomsorgsattester årlig.

Anmerkningene på slike politiattester gjøres på grunnlag av opplysninger i politiets registre. Utenlandske reaksjoner som er registrert i det norske reaksjonsregisteret, skal anmerkes i samme utstrekning som reaksjoner ilagt i Norge, jf. politiregisterforskriften § 32-1. Det er imidlertid kun et fåtall utenlandske reaksjoner som blir registrert i Norge. Politiets registre er ikke koblet opp mot reaksjonsregistre i andre land. Politiet har heller ingen enkel og effektiv tilgang til opplysninger om personer som er siktet eller tiltalt i pågående straffesaker i andre land.

Departementet har til behandling anmodningsvedtak nr. 628 av 18. februar 2021, hvor regjeringen er bedt om blant annet å vurdere muligheten for infor-

masjonsdeling om lovbrudd i andre land i forbindelse med ordningen med barneomsorgsattester. På nåværende tidspunkt ses ingen klar løsning for hvordan informasjonsdeling om lovbrudd til bruk i forbindelse med vandeliskontroll kan løses, praktisk og rettslig.

Politiregisterloven åpner for at det kan fastsettes krav til botid i Norge dersom vesentlige samfunnshensyn tilsier det. Botidsordningen skal nettopp kompensere for manglende mulighet for kontroll med utlendingers vandel. Slike botidskrav må eventuelt fastsettes i sektorregelverket. EØS-borgere kan, i stedet for å oppfylle botidskravet, fremlegge politiattest utstedt fra sitt hjemland. På den måten vil arbeidsgiver kunne få informasjon om reaksjoner ilagt i andre EØS-land. Grunnet retts- og språkforskjeller kan det være utfordrende for den enkelte

arbeidsgiver å vurdere eventuelle anmerkninger på utenlandske politiattester. Krav om botid innebærer i praksis et midlertidig yrkesforbud for personer som kommer fra land utenfor EØS-området.

Jeg vil avslutningsvis bemerke at en politiattest gir arbeidsgiver kjennskap til personers tidligere straffehistorikk, men den er ingen garanti for at personen er egnet og skikket til å ha ansvar for å ivareta sårbare personer. Det er derfor viktig at arbeidsgiveres mottak og vurdering av personers politiattest som del av en egnet- og skikethetsvurdering, suppleres av andre attester og innhenting av referanser, i tillegg til andre tiltak som er egnet til å forebygge at sårbare personer utsettes for svikt, krenkels-er, overgrep eller andre uønskede hendelser.

SPØRSMÅL NR. 2674

Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant June Trengereid Gruer

Besvart 15. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Når vil regjeringen komme tilbake til Stortinget med status for regjeringens oppfølging av anmodningsvedtak om utredning av lovfesting av kommunale handlingsplaner?

BEGRUNNELSE:

Ved behandlingen av Opptrappingsplanene mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024-2028) Trygghet for alle, anmodet Stortinget regjeringen om å utrede forslag til lovfesting av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner og sende et lovforslag på høring innen våren 2025 (Anmodningsvedtak 613 (2023-2024), 7. mai 2024, jf. Prop. 36 S (2023-2024), Innst. 259 S (2023-2024)). Justis- og beredskapsministeren har tidligere informert Stortinget om at det har vært nedsatt en tverrdepartemental arbeidsgruppe med oppdrag om å utrede lovfesting av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner samt at regjeringen har arbeidsgruppens rapport til vurdering og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte om den videre oppfølgingen av anmodningsvedtaket.

Svar:

For å følge opp Stortingets anmodningsvedtak har det vært nedsatt en tverrdepartemental arbeidsgruppe med oppdrag å utrede lovfesting av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner. I tillegg til å utrede mulighetene for lovfesting av kommunale handlingsplaner, har arbeidsgruppen også vurdere andre tiltak som kan bidra til at kommunene utvikler slike planer. Den tverrdepartementale arbeidsgruppen ferdigstilte sin rapport i juni 2025.

Parallelt med at det har vært arbeidet med lovfesting av kommunale handlingsplaner, har regjeringen nedsatt en kommisjon som skal foreslå endringer i statens styring av kommunesektoren som legger til rette for god ressursbruk, fleksibel bruk av personell og effektiv oppgaveløsning i kommunesektoren. Kommisjonen leverte sin første rapport NOU 2026: 1 En bærekraftig kommunesektor ved årsskiftet og en andre rapport forventes i løpet av 2026.

Jeg anser det som mest hensiktsmessig at den videre oppfølgingen av Stortingets anmodningsvedtak om lovfesting av kommunale handlingsplaner sees i sammenheng med oppfølgingen av kommunekommisjonens arbeid. Det vil si at den videre oppfølgingen av den tverrdepartementale arbeidsgruppens rapport avventes til våren 2027.

SPØRSMÅL NR. 2675**Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll****Besvart 18. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for prosessen og tidsplanen for den varslede omorganiseringen av KORUS og RVTS under Helsedirektoratet, og hvilke faglige og organisatoriske kriterier vil ligge til grunn for beslutningen om lokalisering av den nye nasjonale ledelsesenheten?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i forslag til statsbudsjett varslet at regionale kompetansesentre innen rus, vold og traumatisk stress skal samles under en felles ledelse i Helsedirektoratet. Dette er en betydelig omorganisering av viktige fagfelt som skal støtte opp under kommunenes tjenestetilbud.

En slik samling av ledelsesfunksjoner reiser spørsmål om hvordan man skal sikre geografisk spredning av statlig kompetanse, i tråd med generelle målsettinger om desentralisering. For at den nye organiseringen skal lykkes, er det avgjørende at valg av hovedsete og ledelsesstruktur baseres på tydelige og transparente kriterier. Det er ønskelig å få belyst hvordan statsråden vil vekte hensyn som nærhet til eksisterende fagmiljøer, rekrutteringsstabilitet, og utnyttelse av etablerte nasjonale piloter for statlig samhandling (som f.eks. Statens hus-modellen), opp mot ønsket om administrativ effektivisering.

Svar:

Som representanten omtaler foreslo regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett for 2026 å utrede en mer samlet organisering av forsknings- og kompetansesentre utenfor spesialisthelsetjenesten. Målet er å etablere et mer helhetlig system for bedre og mer koordinert støtte til kommunesektoren. Etableringen omfatter i første omgang RVTS Nord, Midt og Vest, KORUS Midt-Norge, Øst, Nord, Bergen og Stavanger. Etter at Stortinget sluttet seg til forslaget, er det følgende prosesser gjennomført og planlagt:

- Helsedirektoratet har fått i oppdrag å forberede innfasingen av de ovennevnte sentre med virkning fra 1. januar 2027
- I samarbeid med Helsedirektoratet har Helse- og omsorgsdepartementet avholdt to informasjonsmøter med aktuelle kompetansesentre.
- Helsedirektoratet og Helse- og omsorgsdepartementet har besøkt sentrene, og avholdt møter med både eierne og sentrene. Denne prosessen pågår.

- Direktoratet har sendt ut egne brev til sentrene som skal innføres i 2027.
- Departementet har sendt ut egne brev til sentrene som er aktuelle for en senere fase.

Departementet har lagt til grunn at sentrene som skal innlemmes i Helsedirektoratet skal beholde sin nåværende geografiske lokalisering. Det er derfor ikke aktuelt å hverken nedlegge sentre eller flytte medarbeidere til Oslo. Dagens sentre vil inngå i en ny virksomhet underlagt Helsedirektoratet, definert som Helsedirektoratets ytre etat. Departementet planlegger å etablere et hovedkontor utenfor Oslo. Hovedkontoret skal stå for den daglige faglige og administrative samordning og drift av sentrene, i en ny virksomhet.

Dette er en etablering av nye statlige arbeidsplasser og omfattes derfor av «Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon» fastsett ved kongeleg resolusjon 27. september 2024. Utredningen skal inneholde vurderinger av ivaretagelse av virksomhetens behov og lokaliseringspolitiske mål ved ulike lokasjoner.

I statsbudsjettet for 2027 vil departementet også opplyse hvor hovedkontoret vil bli lokalisert. Helsedirektoratet arbeider nå med å sikre at infrastrukturen for den nye virksomheten er på plass fra 1. januar 2027. Helsedirektoratet skal også presentere planer for departementet om hvorledes virksomheten bør organiseres med utgangspunkt i både faglige og organisatoriske kriterier.

SPØRSMÅL NR. 2676**Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 18. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Mener statsråden at Rundskriv I-3/2025 er i samsvar med Stortingets forutsetning i Innst. 93 L (2019–2020) om en reell individuell rett til vurdering uavhengig av beslutninger i Nye metoder, og vil statsråden revidere rundskrivet slik at det ikke rettslig sett innsnevrer pasienters lovfestede rettigheter – uten at dette skjer gjennom formell lovendring behandlet i Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Helse- og omsorgsdepartementet publiserte ved utgangen av 2025 et oppdatert rundskriv, I-3/2025, om retten til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1b. Den norske Legeforening og Kreftforeningen har i brev av 23.03.26 fremmet alvorlige innvendinger mot rundskrivet.

Organisasjonene mener rundskrivet innsnevrer det kliniske handlingsrommet for individuelle vurderinger uten rettslig grunnlag, og at det dermed ikke etterlever Stortingets klare forutsetning om en reell individuell rett til vurdering, slik denne ble fastslått i Innst. 93 L (2019–2020). Der heter det uttrykkelig at overordnede beslutninger om metoder ikke skal påvirke retten til individuelle vurderinger, og at det skal gis et tilbud til pasienter som systemet for Nye metoder eventuelt har sagt nei til, dersom det kreves for å gi forsvarlig helsehjelp.

Rundskrivet hevder det eksisterer et handlingsrom der helsehjelp er forsvarlig, men likevel ikke i tråd med god medisinsk praksis. Legeforeningen og Kreftforeningen mener dette er rettslig ugrunnet, og at vedtak i Nye metoder i enkelttilfeller kan plassere seg under forsvarlighetskravet – særlig for barn, pasienter med sjeldne tilstander og pasienter som avviker vesentlig fra det gruppegrunnlaget beslutningen ble fattet på.

Organisasjonene advarer videre mot at uklare nasjonale rammer fører til geografiske og institusjonelle forskjeller i hvem som faktisk får individuell vurdering – noe som er i strid med likhetsprinsippet og Norges folkerettslige forpliktelser etter FN-konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (ØSK) art. 12.

Et rundskriv er et forvaltningsinternt dokument som ikke rettslig sett kan innskrenke lovfestede rettigheter. Dersom departementet ønsker å begrense adgangen til individuelle vurderinger eller gi Nye metoder sterkere forrang, må dette skje gjennom formell lovendring i Stortinget. Det er også verdt å merke seg at rundskrivet ble utgitt rett før utvalget for revisjon av pasient- og bruker-

rettighetsloven starter sitt arbeid, noe som kan legge uheldige føringer for dette arbeidet.

Svar:

Jeg er enig med Den norske Legeforening og Kreftforeningen i at et rundskriv ikke kan innskrenke lovfestede rettigheter. Min oppfatning er at det gjør heller ikke Rundskriv I-3/2025 om rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten. Rundskriv som utarbeides av Helse- og omsorgsdepartementet gir uttrykk for departementets forståelse av de spørsmål rundskrivet behandler, i lys av og innenfor rammen av eventuelle lover og forskrifter som regulerer de aktuelle spørsmålene. I tråd med dette gir departementet i rundskrivet om rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten en nærmere omtale av retten til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-2 og spesialisthelsetjenestens plikt til å sørge for forsvarlige spesialisthelsetjenester etter spesialisthelsetjenesteloven § 2-2.

Formålet med rundskrivet er å gi veiledning om innholdet i pasienters rettskrav på nødvendig

helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten og bidra til å avklare forholdet mellom pasientens rettskrav på forsvarlig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten og beslutninger i systemet for Nye metoder. Formålet er videre å avklare enkelte problemstillinger knyttet til Nasjonalt organ for rådgiving ved alvorlig livsforkortende sykdom – Ekspertpanelet. Det var nettopp tilbakemeldinger til departementet om at de rettslige rammene knyttet til disse spørsmålene fremsto som uklare, som førte til at departementet igangsatte arbeidet med rundskrivet. Et viktig mål med rundskrivet har vært å klargjøre de rettslige rammene, for å gi helsepersonell som skal håndtere vanskelige spørsmål knyttet til retten til nødvendig helsehjelp i sin løpende behandling av pasienter enhetlig og god veiledning som kan bidra til geografisk og institusjonell likebehandling av pasientene.

Det fremgår av rundskrivet at retten til nødvendig helsehjelp skal tolkes slik at den gir rett til helsehjelp som oppfyller en forsvarlig minstestandard og at vurderingen av hva som er forsvarlig helsehjelp for den enkelte, skal bygge på en individuell medisinsk faglig vurdering av pasientens behov. Blant annet på side 13 fremgår følgende:

«Det er en forutsetning for å oppfylle pasientens rett til nødvendig helsehjelp at beslutningene som tas i pasientforlø-

pet er individuelle og forsvarlige. Dette innebærer at behandelende helsepersonell må foreta en individuell og konkret vurdering av pasientens helsetilstand og tilby helsehjelp som er tilpasset den enkeltes behov.» (Mine understrekninger)

Det fremgår videre at Nye metoder vanligvis vil plassere seg i området fra god praksis og oppover, og at pasienter i den norske spesialisthelsetjenesten derfor i utgangspunktet tilbys helsehjelp godt over forsvarlighetsgrensen. I lys av dette fremgår det også av rundskrivet at departementet antar at det kun i enkelte unntakstilfeller vil kunne oppstå en situasjon der det ikke finnes helsehjelp tilgjengelig i den offentlige spesialisthelsetjenesten som oppfyller pasientens rettskrav på forsvarlig helsehjelp.

Jeg mener derfor at rundskrivet ut ifra dette og resten av sitt veiledende innhold ikke står i motstrid til Stortingets forutsetning om en reell individuell rett til vurde-

ring uavhengig av beslutninger i Nye metoder, slik denne ble fastslått i Innst. 93 L (2019–2020). Jeg leser heller ikke rundskrivet slik at det innsnevrer pasienters lovfestede rettigheter og ser derfor ikke grunn til å revidere dette. Jeg registrerer at Legeforeningen og Kreftforeningen ikke er enig i disse vurderingene. I denne sammenheng vil jeg fremheve at enhver pasient eller pasientens representant har rett til å klage til statsforvalteren dersom de mener at retten til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten eller retten til individuell vurdering ikke er oppfylt. Det fremkommer også klart av rundskrivet.

Ellers viser jeg til at regjeringen har oppnevnt Pasient- og brukerrettighetslovutvalget, og at utvalget står fritt til å gi uttrykk for sitt syn på de spørsmål rundskrivet behandler når det legger frem sin utredning.

SPØRSMÅL NR. 2677

Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Remi Sølvberg

Besvart 15. mai 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Hva er statsrådens plan for å sikre fosterforeldres lovmessige vern på linje med ordinære arbeidstakere?

BEGRUNNELSE:

Den ferske fosterhjemsundersøkelsen viser blant annet at 72,7 % av respondentene oppgir at fosterforeldrene er frikjøpt med én person, og halvparten (49,8 prosent) oppgir at fosterforeldrene i dag er 100 prosent frikjøpt. Frikjøp er for mange fosterforeldre ikke et kortvarig tiltak, noe som betyr at frikjøpsordningas forhold og premisser får stor betydning for fosterhjemmets økonomiske trygghet over tid. Undersøkelsen viser at innholdet i frikjøpskontraktene i liten grad gir fosterforeldre den tryggheten ordinære arbeidstakere har, med rettigheter som sykepenger fra første dag, full lønnsdekning ved sykdom, rett til yrkesskadedekning, ferie med lønn, et slags oppsigelsesvern i forhold til opphør av frikjøpsordninga eller rett til AFP.

Svar:

Fosterhjemsordningen er grunnmuren i det norske barnevernet, og regjeringen er opptatt av at fosterforeldre

skal ha trygge og forutsigbare rammer. Med fosterhjems-meldingen og kvalitetsløftet i barnevernet har regjeringen satt i gang en rekke tiltak som skal bidra til bedre økonomiske vilkår, bedre oppfølging og støtte, mer stabilitet og økt beslutningsmyndighet i fosterforeldres hverdag.

Representanten viser til funn fra den nye Fosterhjemsundersøkelsen. Dette er funn regjeringen tar på alvor. Samtidig er det nylig innført flere tiltak på området som undersøkelsen neppe har kunnet fange opp fullt ut.

Fosterforeldre er ikke arbeidstakere, men utfører et særskilt omsorgsoppdrag på vegne av barnevernstjenesten. Høyesterett har slått fast dette i den såkalte beredskapshjemdommen (HR 2020 661 A). Det betyr at det lovmessige vernet ikke kan utformes etter arbeidsrettslige modeller. Regjeringens arbeid handler derfor om å sikre gode og forutsigbare rammer innenfor oppdragstakerrollen, gjennom tydelige rettigheter, økonomisk trygghet og bedre støtte og oppfølging.

Det er viktig for regjeringen at fosterhjemsoppdraget ikke skal være en økonomisk byrde for familien. Derfor har vi lovfestet at fosterforeldre som er frikjøpt fra jobb i perioder, skal kompenseres for manglende opptjening av tjenestepensjon. I statsbudsjettet for 2026 er det bevilget 131 millioner kroner til dette formålet. I tillegg har

vi lovfestet at alle fosterforeldre har rett til godtgjøring for oppdraget.

Når frikjøpte fosterforeldre ble spurt i undersøkelsen om hva som er viktigst for dem for å sikre trygghet og forutsigbarhet, og gode arbeidsforhold, er det nettopp kompensasjon for tap av opptjening av tjenestepensjon de aller fleste peker på.

Det er et mål at fosterhjemsoppdraget, etter den første perioden, skal kunne kombineres med ordinært arbeid. Tilrettelegging og oppfølging til fosterfamilien fra kommunen bør støtte opp under denne målsetningen. For de som har barn med store omsorgsbehov, kan frikjøp vare lenger, men dette skal barneverntjenesten vurdere

konkret og ev. supplere med andre tiltak som kan støtte opp under fosterhjemmet. Ordningen med frikjøp fra ordinært arbeid for fosterforeldre er for de fleste fosterforeldre midlertidig. At fosterforeldrene er i ordinært arbeid, vil også kunne bidra til normalitet for barnet.

For å sikre et godt kunnskapsgrunnlag for eventuelle ytterligere tiltak har jeg gitt Bufdir i oppdrag å kartlegge hva kommunene faktisk tilbyr av økonomiske rammer, oppfølging og veiledning. I tillegg har departementet lyst ut en ekstern gjennomgang av hvordan Bufetat og kommunene jobber med fosterhjemsrekruttering. Dette skal gi et godt grunnlag for å videreutvikle og forbedre fosterhjemsomsorgen ytterligere.

SPØRSMÅL NR. 2678

Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 19. mai 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Sist gong matmomsen vart vesentleg sett ned var i 2001.

Korleis har konkurransen i daglegvaremarknaden endra seg frå 2001 og fram til i dag, og kva innverknad trur regjeringa konkurransesituasjonen vil ha for prisane i daglegvaremarknaden dersom matmomsen blir sett ned nå?

Svar:

Det er usikkert hvor mye av en reduksjon i merverdiavgiften på næringsmidler som vil komme forbrukeren til gode i form av lavere priser. Et sentralt resultat i økonomisk teori er at avgiftsbelastningen ikke nødvendigvis faller på den parten av produsent- og forbrukersiden som formelt ilegges avgiften. Den såkalte overveltingsgraden avhenger av tilbuds- og etterspørselsforhold i det enkelte marked.

Faglitteraturen gir ikke noe entydig svar på hvordan konkurransesituasjonen påvirker overveltingsgraden. I markeder preget av mangelfull konkurranse kan overveltingen bli både større og mindre enn i et marked med fullkommen konkurranse. En omfattende faglitteratur har vist at graden av overvelting i konsentrerte markeder avhenger av spesifikke markedsforhold, som konkurranseformen mellom aktørene (og hvordan de reagerer

på hverandres beslutninger), kostnadsstrukturen i markedet og prisfølsomheten blant forbrukerne.

Virkningen av redusert matmoms på matvareprisene er nærmere beskrevet i Prop. 1 LS (2025–2026) Skatter og avgifter 2026 punkt 27.2.1. Der henvises det også til undersøkelser av merverdiavgiftsreduksjonen i 2001, og forskning fra andre land om prisvirkningene av redusert merverdiavgift på matvarer.

Konkurransetilsynets kartlegginger viser at det norske dagligmarkedet over tid har vært preget av høy konsentrasjon. Det gjelder både detaljistmarkedet og leverandørsiden. I rapporten «Betaling for hylleplass» fra 2005 beskriver tilsynet konkurransesituasjonen på den tiden. Det norske dagligvaremarkedet var også da preget av sterk konsentrasjon. Fire landsdekkende kjeder stod for 99,3 prosent av omsetningen. På leverandørsiden var bildet mer sammensatt. For noen produktkategorier var én stor leverandør dominerende, mens for andre kategorier var det flere jevnstore konkurrenter og flere mindre leverandører i tillegg.

I desember 2022 publiserte Konkurransetilsynet sin første årlige dagligvarerapport. Her framgår det at de tre store dagligvarekjedene Rema, Coop og Norgesgruppen kontrollerte til sammen rundt 95 prosent av markedet. Også på leverandørsiden var antallet aktører forholdsvis lavt innen flere produktkategorier. Tilsynet viste også til at etableringshindringene for nye aktører er høye, og at dette samlet sett er forhold som tilsier begrenset konkurranse.

I april 2026 publiserte Konkurransetilsynet sin dagligvarerapport for 2025. I rapporten skriver tilsynet at «[v]i så ikke store omveltninger i det norske dagligvaremarkedet i 2025. Norske forbrukere handler fortsatt nesten alt av dagligvarer fra en av de tre store kjedene, som stort sett selger varer fra de samme leverandørene som før. Det er ikke registrert store nye aktører verken

på leverandørleddet eller som utfordrere til dagligvarekjedene, men Normal har åpnet 13 nye butikker siden forrige rapport, og tilsynet er ikke kjent med at aktører har måttet trekke seg ut av markedet. Fudi har fortsatt sine to butikker, og både Foodora og Wolt tilbyr hjemlevering av dagligvarer.»

SPØRSMÅL NR. 2679

Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 15. mai 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å redusere saksbehandlingstiden i Lånekassen, særlig i klagesaker og saker som gjelder tilleggsstipend for studenter med nedsatt funksjonsevne, slik at studenter ikke risikerer å stå uten nødvendig økonomisk avklaring i store deler av et semester?

BEGRUNNELSE:

Lånekassen opplyser at søknader som kan behandles maskinelt normalt besvares innen to dager. Samtidig opplyses det at saker som må behandles av saksbehandler kan ha betydelig lengre ventetid.

Av Lånekassens oversikt over behandlingstid fremgår det blant annet at søknader om tilleggsstipend ved nedsatt funksjonsevne kan ta inntil 9 uker, søknader om sykestipend inntil 18 uker, nye opplysninger til en søknad som er ferdig behandlet inntil 20 uker, og klager inntil 20 uker.

For mange studenter er dette svært lang tid. En behandlingstid på inntil 20 uker tilsvarer nærmere et helt semester. Det kan få store konsekvenser for studenter som er avhengige av støtte fra Lånekassen for å klare seg økonomisk under studiene.

Studenter med nedsatt funksjonsevne kan allerede ha en mer krevende studiehverdag enn andre. Nettopp derfor er det særlig uheldig dersom de i tillegg må vente i ukevis eller månedsvis på avklaring fra Lånekassen. Lange saksbehandlingstider kan ramme både økonomi, studieprogresjon og forutsigbarhet.

På denne bakgrunn bes statsråden redegjøre for hva regjeringen vil gjøre for å sikre kortere saksbehandlingstid i Lånekassen, og om statsråden mener dagens ventetider er akseptable.

Svar:

Jeg er kjent med at saksbehandlingstiden kan være lang for flere sakstyper som må behandles manuelt i Lånekassen. Jeg forstår godt at dette kan være krevende for de som venter på vedtak og utbetaling av lån og stipend.

Kunnskapsdepartementet setter mål for Lånekassen om finansiering til studiestart, raske, brukervennlige og effektive tjenester, og krav om effektiv og sikker forvaltning av utdanningsstøtteordningene. Det er opp til Lånekassen å avgjøre hvordan de skal nå målene, og holde saksbehandlingstider på et forsvarlig nivå. Dette innebærer løpende vurderinger og prioriteringer mellom ulike sakstyper. Direktoratet er selv best egnet til å foreta disse vurderingene og avveiningene. Lånekassen prioriterer derfor saker som handler om utbetaling av penger til livsopphold.

Kunnskapsdepartementet har i tildelingsbrevene til Lånekassen og i styringsdialogen gitt føringer om at det forventes effektivitet i saksbehandlingen, blant annet gjennom reduserte saksbehandlingstider og/eller reduserte restanser. Samtidig skal virksomheten sikre en god balanse mellom kvalitet og produktivitet i saksbehandlingen. Jeg viser videre til at Kunnskapsdepartementet har gitt Lånekassen i oppdrag å arbeide med løpende modernisering av IT-systemene sine, og det bevilges nå årlig ca. 45 millioner kroner til dette tiltaket – noe som også skal bidra til mer effektiv saksbehandling i direktoratet.

Lånekassen behandlet i 2025 over en million søknader om lån og stipend, betalingsutsettelse, sletting av renter og sletting av lån. Lånekassen fatter et stort antall vedtak med utgangspunkt i standardiserte regler gjennom automatisk digital saksbehandling. Mesteparten av søknadene behandles maskinelt og besvares innen to

dager, og i 2025 ble 88 prosent av sakene behandlet uten manuell saksbehandling.

Lånekassen arbeider kontinuerlig med tiltak for å redusere saksbehandlingstiden og svartiden på sine tjenester. Dette er for eksempel tiltak for å øke antallet saker som behandles maskinelt, informasjonstiltak rettet mot søkere og oppfordring om å søke tidlig på året for å unngå at alle søknadene kommer samtidig på høsten når det er høysesong. I tråd med Lånekassens informasjonsstrategi skal søkerne kunne finne mest mulig informasjon selv på nettsidene slik at man kan fylle ut søknader og sende inn

korrekte opplysninger og vedlegg – og dermed selv bidra til at søknader behandles raskt.

Jeg har forståelse for at lang saksbehandlingstid kan være utfordrende for Lånekassens brukere. Kunnskapsdepartementet følger derfor utviklingen i saksbehandlingen tett i styringsdialogen med Lånekassen, og forventer at direktoratet prioriterer ressurser til manuell saksbehandling. Jeg viser også til det nylig nedsatte ekspertutvalget som skal foreta en helhetlig gjennomgang av utdanningsstøtteordningene og som skal se på hvordan ordningene kan forbedres til det beste for elever, studenter og samfunnet.

SPØRSMÅL NR. 2680

Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 19. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til en ny vurdering av bruk av den genomiske testen Oncotype DX for pasienter med tidlig brystkreft uten spredning til lymfeknuder (N0)?

BEGRUNNELSE:

Oncotype DX er en genomisk test for pasienter med tidlig brystkreft som gir grunnlag for mer person-tilpasset behandling. Internasjonalt har over 2 millioner brystkreftpasienter fått mer presis behandling ved bruk av Oncotype DX, som er den eneste genomiske testen med dokumentert evne til å forutsi hvilke pasienter som har nytte av cellegift.

I Norge tilbys testen i dag kun til en begrenset pasientgruppe med spredning til 1–3 lymfeknuder (N1). Den største pasientgruppen, kvinner uten spredning til lymfeknuder (N0), har derimot ikke tilgang, til tross for at dette er en sentral indikasjon internasjonalt. Erfaringene fra bruk i N1 gruppen i Norge viser at rundt 85 prosent av pasientene som testes kan unngå cellegift. Dette gir betydelig redusert risiko for alvorlige bivirkninger og sen-skader, samtidig som det frigjør viktige ressurser i helsetjenesten.

Oncotype DX er anbefalt i en rekke internasjonale retningslinjer og benyttes i nærmere 100 land. Metodevurderinger viser også at testen har god kostnadseffektivitet sammenlignet med alternative løsninger, blant annet som følge av redusert bruk av cellegift. Likevel er testen fortsatt ikke innført for N0 pasienter i Norge. Dette frem-

står særlig uheldig i lys av føringene i den nye prioriteringsmeldingen, hvor det presiseres at metoder som kan redusere ressursbruk og avlaste helsepersonell bør vektlegges. Oncotype DX synes å oppfylle disse kriteriene ved å redusere behovet for behandling, oppfølging og laboratoriekapasitet.

Det er også reist spørsmål ved beslutningsgrunnlaget for tidligere vedtak, ettersom sentrale kostnadsbesparelser, som redusert bruk av kjemoterapi og alternative tester, ikke fullt ut synes å være inkludert i vurderingene. Spørsmålet om tilgang til testen handler ikke bare om metodevalg, men reiser prinsipielle problemstillinger knyttet til prioritering, kvinnehelse og likeverdig behandling i Norge. På denne bakgrunn er det behov for en ny gjennomgang av saken, slik at norske brystkreftpasienter sikres likeverdig tilgang til moderne og mer presis kreftbehandling.

Svar:

Norge skal være et foregangsland for gode pasientforløp innen kreft. Pasienter i Norge skal ha tilgang til trygge, virkningsfulle og kostnadseffektive behandlingsmetoder. Samtidig skal innføring av nye metoder i spesialisthelsetjenesten baseres på grundige vurderinger av nytte, ressursbruk og alvorlighet, i tråd med prioriteringskriteriene som Stortinget har sluttet seg til.

Til dette konkrete spørsmålet om Oncotype DX har departementet innhentet innspill fra Helse Sør-Øst RHF.

Molekylær genprofilanalyse (Oncotype DX) ble innført i august 2024 som en hjelp til å forutsi nytten av kjemoterapi hos pasienter med østrogenreseptor positiv (ER+), human epidermal vekstfaktor-reseptor 2 negativ (HER2-) i tidlig stadium invasiv brystkreft, som er postmenopausale og lymfeknutepositive.

Når det gjelder pasienter som er (ER+), (HER2-) lymfeknutenegative i tidlig stadium av invasiv brystkreft, er det allerede en innført en genprofilerings-test kalt Prosigna. Denne testen brukes i denne pasientgruppen til samme formål. Prosigna (ID2017_073), som er utviklet av forskere i Norge og USA, ble innført allerede i 2019.

Prosigna-testen har vært gjenstand for kvalitetssikring gjennom en vitenskapelig studie, og den er innført som en rutinemessig test i klinisk praksis i Norge for den aktuelle pasientgruppen. Det er derfor ikke slik at den aktuelle pasientgruppen ikke har tilbud om molekulær genprofil-analyse.

Grunnen til at Beslutningsforum i 2024 valgte ikke å innføre Oncotype DX til gruppen som allerede hadde

tilbud om Prosignatest, var at det ikke var dokumentert merverdi av Oncotype DX, gitt prisen leverandøren tilbød. Beslutningsforum har her lagt til grunn prioriteringskriteriene Stortinget har sluttet seg til.

Leverandøren av testen Oncotype DX ga i mars 2026 et nytt og forbedret pristilbud. Dette tilbudet har til hensikt å svare på punktet i beslutningen fra 2024 der det står «Pasienter som er (ER+), (HER2-) lymfeknutenegative med tidlig stadium av invasiv brystkreft har allerede en tilgjengelig test til samme formål og det er ikke dokumentert merverdi av Oncotype DX».

Det er de regionale helseforetakene som gjennom Nye metoder vurderer og beslutter hvilke behandlinger som skal tilbys i spesialisthelsetjenesten, i tråd med Stortingets beslutning. Systemet åpner for ny vurdering dersom det foreligger ny informasjon eller oppdatert kunnskap. Jeg er kjent med at saken kommer til ny behandling i Beslutningsforum sitt møte 18. mai 2026.

SPØRSMÅL NR. 2681

Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune

Besvart 19. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Gitt det som kommer frem i denne rapporten fra Oslo Economics og NIVA om at de nye rensekravene i EUs reviderte avløpsdirektiv har liten eller ingen effekt på vannforekomstene våre, vil statsråden revurdere sitt syn på om EUs reviderte avløpsdirektiv skal innføres i Norge med de kostnadene det vil påføre folk norske husholdninger?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har varslet at de vil innføre EUs reviderte avløpsdirektiv i Norge uten tilpasninger til norske forhold. Et forsiktig anslag viser at det i enkelte kommuner kan koste 20 000 kr per innbygger å innføre dette kravet som ikke er tilpasset norske forhold. Det er anslag på kostnader på over 30 milliarder for å innføre de strenge kravene i direktivet som innbyggere i 142 kommuner må betale.

En rapport fra Oslo Economics og NIVA viser nå at de nye kravene i liten grad treffer norske forhold.

Svar:

Avløpsrensing handler om noe helt grunnleggende: rent vann, trygge lokalsamfunn med god infrastruktur, friske mennesker, fjorder og innsjøer. Det er dette revidert avløpsdirektiv skal verne om.

Forurensningssituasjonen i Oslofjorden viser hvor alvorlige konsekvenser blant annet dårlig avløpsrensing kan få. Det er også gjort bekymringsfulle målinger i flere andre norske fjorder. Det reviderte direktivet bygger på et oppdatert kunnskapsgrunnlag, og peker ut en tydelig vei for hvordan vi skal redusere utslipp og sikre renere vann i hele landet. Rensekravene i direktivet avhenger av byens størrelse, behov og tilstanden i vannmiljøet. Små bygder med utslipp til kysten vil ikke nødvendigvis behandles på samme måte som store byer med utslipp til følsomme innsjøer.

Et godt kunnskapsgrunnlag er viktig. Vi vil sette oss inn i rapporten utarbeidet av Oslo Economics og NIVA, og vi vil ta med oss denne som en del av kunnskapsgrunnlaget i det videre arbeidet med direktivet. Rapporten ser ut til å vise at strengere rensekrav kan gi betydelig miljø-

gevinst i noen vannforekomster, men at effekten varierer, men denne vil vi som sagt vurdere nærmere. Vi ønsker å gjennomføre rensekravene på en så treffsikker måte som mulig.

Revidert avløpsdirektiv er en revisjon av avløpsdirektivet fra 1991, som er omfattet av EØS-avtalen. Direktivet er EØS-relevant. Regjeringen jobber fortsatt for at norske interesser ivaretas på en så god måte som mulig innenfor de rammene som EØS-avtalen setter. Vi mener det er viktig at innsatsen først blir rettet mot de områdene der tiltak gir størst gevinst for miljøet, og jobber derfor for lengre tidsfrister. Vi vurderer også handlingsrommet i direktivet.

Samtidig har Norge dessverre et stort vedlikeholdsetterslep på avløpsområdet, både når det gjelder renseanlegg og ledningsnett. Det er allerede behov for betydelige investeringer, uavhengig av direktivet. Hvilke valg kommunene gjør har også betydning for de endelige kostnadene.

Regjeringen vil legge frem en samtykkeproposisjon for Stortinget. Målet vårt er klart: Vi skal ta vare på vannet og beskytte naturen vår. Og vi skal gjøre det på en måte som tar best mulig hensyn til norske kommuner og innbyggere.

SPØRSMÅL NR. 2682

Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 20. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for tildelingskriteriene som benyttes ved inngåelse av driftskontrakter for vei og hvor stor andel merkostnader staten aksepterer knyttet til klima- og miljø i den enkelte driftskontrakt?

Svar:

Ved inngåelse av driftskontrakter for vei benytter Statens vegvesen tildelingskriterier som skal sikre beste forhold mellom pris og kvalitet. Dette innebærer at kontraktene ikke tildeles på pris alene, men også på kvalitetsskriterier, inkludert klima og miljø. Dette har vært etatens kontraktsstrategi i alle anskaffelser av driftskontrakter for vei med oppstart etter 1. september 2023. Dette gjelder totalt ti anskaffelser (hvorav tre stk. har oppstart 1. september 2026).

Tildelingskriteriene har variert noe i disse ti anskaffelsene, men har i all hovedsak omhandlet:

1. Pris

2. Klima og miljø

a. Tildelingskriteriet klima og miljø er vektet 30 % i tråd med anskaffelsesforskriftens krav (hovedregelen i FOA § 7-9).

b. Kriteriet består av et klimagassbudsjett for en rekke aktiviteter i en veidriftskontrakt, inkludert EPD (Environmental Product Declaration) på salt. EPD er et kortfattet livsløpsbasert regnskap for et produkt eller en

tjeneste, der ressursforbruk og potensielle miljøpåvirkninger er kartlagt. Entreprenørene utfordres på å levere lavest mulig utslippsfaktor på de angitte aktiviteter og for valgt saltproduktet.

c. I tillegg har vegvesenet i de fleste anskaffelsene inkludert et miljøkriterium som omhandler entreprenørens tiltak for å sikre rettidig, treffsikker og riktig salting.

3. Driftsopplegg hele året

a. Tildelingskriteriet driftsopplegg hele året omhandler eksempelvis entreprenørens driftsopplegg for inspeksjon/ettersyn av veinettet og entreprenørens nøkkelpersonell, samt andel relevante ressurser/personell med relevante fagbrev i kontrakten og plan for økning i kontraktsperioden.

b. Vektingen av dette kriteriet er tilpasset kontraktens størrelse, tildelingskriteriet innhold og oppdragsgivers betalingsvillighet.

4. Vinterdrift

a. Tildelingskriteriet vinterdrift omhandler eksempelvis entreprenørens planlagte kapasitet og angivelse av enheter og utstyr. I tillegg er det i enkelte anskaffelser inkludert et tildelingskriterium som omhandler entreprenørens driftsopplegg for overvåking av veinettet og utkalling av ressurser.

b. Vektingen av dette kriteriet er tilpasset kontraktens størrelse, tildelingskriteriet innhold og oppdragsgivers betalingsvillighet.

Hvor stor andel merkostnader staten aksepterer knyttet til klima og miljø i den enkelte driftskontrakt, er i stor grad knyttet til forskriftens regulering av klima- og

miljøkrav, og Statens vegvesens kontraktsstrategi om å følge FOA § 7-9 sin hovedregel om 30 % vekting gjennom tildelingskriterium.

SPØRSMÅL NR. 2683

Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim

Besvart 18. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvilke tiltak vil justis- og beredskapsministeren iverksette for å opprettholde nødvendig trykk på bort- og utvisninger av utlendinger i Sør-Vest politidistrikt, spesielt på Haugalandet, og hvordan vil statsråden sikre at den spissede operative utlendingskontrollen og arbeidslivskriminalitet i regionen ikke bygges ned som følge av uhensiktsmessige interne omorganiseringer?

BEGRUNNELSE:

Gjennom politireformen var målet et mer nærværende og kompetent politi. Utviklingen i Sør-Vest politidistrikt, med særlig vekt på Haugalandet (tidligere Haugaland og Sunnhordland politidistrikt), vitner dessverre om det motsatte når det gjelder utlendingsfeltet og bekjempelse av arbeidslivskriminalitet.

Informasjon fra fagmiljøene tyder på en drastisk nedbygging av operativ utlendingskontroll i Haugesund. Tidligere bestod dette miljøet av flere dedikerte ansatte som årlig gjennomførte bort- og utvisninger av utlendinger uten lovlig opphold eller som begikk kriminalitet. Det rapporteres nå om at avdelingen er i ferd med å bli totalt avvirket, og at antall bortviste personer i årets første måneder av 2026 er tilnærmet null. Dette skjer samtidig som Haugalandet har omlag 36 000 årlige skipsanløp, noe som i praksis betyr at den fysiske sjøgrensekontrollen er sterkt mangelfull.

Samtidig rapporteres det om at andre viktige spesialavdelinger i Haugesund, som økonomiavsnitt og den oppsøkende virksomheten knyttet til A-krim i samarbeid med Skatteetaten, Vegvesenet og Arbeidstilsynet, er lagt ned eller sentralisert til Stavanger.

Det er svært bekymringsfullt at operativ politiutdannet spesialkompetanse i disse sakene fjernes fra regionen – enten ved omplasseringer til sivile stillinger eller ved nedleggelse av avsnitt – i en tid der politiet generelt sliter med å rekruttere og beholde kvalifisert personell. Resultatet er en svekket beredskap. Denne utviklingen

gjenspeiles også i politidistriktets dalende oppklaringsprosent.

Svar:

Innsatsen for å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet utføres gjennom et formalisert tverretattlig samarbeid mellom Arbeidstilsynet, Arbeids- og velferds-etaten, Politiet og Skatteetaten både på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Gjennom 2025 har a-krimssamarbeidet hatt økt oppmerksomhet på å bygge og dele kunnskap om aktører som mistenkes for å utnytte sårbare arbeidstakere, begå trygdebedragerier eller unndra skatter og avgifter for å oppnå økonomisk vinning. Kunnskapen legges til grunn for å prioritere innsats, virkemidler og sanksjoner. Det lokale a-krimssamarbeidet bidrar også med å bygge kunnskap som grunnlag for å prioritere innsats. Det fremkommer i «Felles årsrapport 2025 for etatenes innsats mot arbeidslivskriminalitet» at de lokale a-krimssamarbeidene fungerer godt ut fra forutsetningene og rammene de har.

Når det gjelder bort- og utvisninger rapporterer politiet at det arbeides målrettet mot enkeltgrupper, blant annet kriminelle nettverk og mobile vinningskriminelle. I 2025 ble det ifølge Politiets årsrapport gjennomført 1 503 returer i kategorien bort- og utvisninger. Dette er en økning på over 7 prosent sammenlignet med 2024.

Siden regjeringen tiltrådte, er politiets driftsbudsjett økt med hele 31 prosent (om lag 6,5 milliarder kroner). Dette har kommet alle politidistrikter til gode. Sør-Vest politidistrikt har fått økt sine budsjetter med nesten 400 millioner kroner, en økning på over 33 prosent.

Regjeringen er opptatt av å få mest mulig trygghet og kriminalitetsbekjempelse igjen for fellesskapets penger. Derfor er vi tydelige på at det er resultater som teller. Politimestrene kjenner sine distrikt best, og har ansvar for å organisere driften og prioritere ressursene ut fra lokale utfordringer og behov. Jeg har tillit til at politimestrene gjør prioriteringer som sikrer at politiet løser samfunnsoppdraget på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 2684**Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim****Besvart 15. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Vil statsråden redegjøre for hvor mange konkursbo med mistanke om økonomisk kriminalitet som nå risikerer å stå uten midler til videre undersøkelser og vil regjeringen sørge for at garantiordningen for bobehandling tilføres nødvendige midler?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har uttalt at økonomisk kriminalitet skal forebygges og avdekkes, og at kriminalitet ikke skal lønne seg. Samtidig ser vi nå at ordningen som skal finansiere bostyreres undersøkelser ved mistanke om tapping, kreditorsvik og hvitvasking i konkursbo, mangler handlingsrom.

Dette vitner om en manglende forståelse for alvor i situasjonen vi står i. Norske velferdsordninger blir systematisk misbrukt av kyniske, utenlandske kriminelle nettverk som utnytter vårt tillitsbaserte samfunn. Selv om regjeringen fremhever at Økokrim er styrket, hjelper dette lite når ordningen som fungerer som førstelinjeforsvaret for å avdekke kriminaliteten er tom for midler. Dette skaper et stort gap mellom regjeringens retorikk og den praktiske kriminalitetsbekjempelsen. De nye kriminelle gjengene er godt oppdatert på svakheter i systemet, og uten midler til bostyrere vil det i praksis fremstå som fritt frem for konkurskriminelle resten av året. Kriminalitet man ikke vet har skjedd, blir heller aldri etterforsket.

Svar:

Den særskilte garantiordningen for bobehandling, som Staten sivilrettsforvaltning (SRF) forvalter, er midlertidig stanset i påvente av at tingrettene gjennomgår sine saker og rapporterer til SRF hvor mye av garantimidlene som er bundet opp. Bakgrunnen for dette er at vi nærmer oss den øvre rammen på 33 millioner kroner som Stortinget har fastsatt gjennom budsjettvedtaket. Tingrettene behandler søknader på inntil 100 000 kroner og SRF behandler de over 100 000 kroner.

Jeg mener det er riktig at SRF sikrer at de økonomiske rammene ikke overskrides. Først når bobehandlingen er avsluttet, blir det kjent hvor mye av garantibeløpet som faktisk er benyttet. Det er derfor sannsynlig at det finnes en del ubrukte midler som kan settes av til behandlingen av nye bo.

Verken tingrettene eller SRF vil behandle nye søknader før SRF har fått tilstrekkelig oversikt. SRF vil frem

til 1. juni 2026 behandle søknader om ytterligere tilsagn i saker hvor søknad allerede er sendt inn, eller hvor det tidligere er gitt tilsagn (søknader om beløp over 100 000 kroner). I saker hvor det allerede foreligger tilsagn, vil bostyrernes undersøkelser fortsette som normalt.

Uavhengig av garantiordningen har bostyrer via rekvirentansvaret inntil 65 700 kroner til rådighet før det eventuelt søkes om garantimidler. Innenfor denne rammen er bostyreren forpliktet til å gi påtalemyndigheten, Finanstilsynet og Økokrim opplysninger om skyldnerens økonomiske virksomhet som kan danne grunnlag for strafforfølgning. Ingen bo vil derfor bli stående helt uten midler til undersøkelser, selv om de vedtatte rammene for garantiordningen skulle vise seg å bli oppbrukt. Eventuell økning av rammen vil måtte vurderes i den ordinære budsjettprosessen.

Regjeringen er opptatt av å videreutvikle statens ulike garantiordninger for konkurs. Skatteetaten har derfor fått i oppdrag i 2026 å arbeide med samordning av garantiordningene for bobehandling.

Bostyrere spiller en viktig rolle i å avdekke kriminelle forhold, og å opplyse slike forhold gjennom anmeldelser med dokumentasjon mv. Det er likevel viktig å peke på at dette kun er en av en rekke måter en kan avdekke kriminaliteten på. Politiet avdekker mange saker som gjelder konkurskriminalitet, skatte- og avgiftskriminalitet, hvitvasking, og annen økonomisk kriminalitet gjennom bla. informasjonsutveksling med ulike kontrolltater, etterretning, herunder finansiell etterretning fra rapporteringspliktige etter hvitvaskingsregelverket, samt informasjon fra etterforskninger. Politiets evne til å avdekke, etterforske og irretteføre økonomisk kriminalitet er vesentlig styrket de senere årene, både ved flere store dedikerte budsjetttildelinger til Økokrim og politidistriktenes øko-miljøer, samt den nasjonale satsingen mot kriminelle nettverk, som også omfatter nettverk som begår arbeidslivskriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 2685**Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson****Besvart 15. mai 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Den svenske Riksbanken har siden 2017 benyttet inflasjonsmålet KPIF, som ser bort fra effekten av endringer i rentekostnader for boligeiere.

Kan statsråden legge fram en tidsserie for et slikt inflasjonsmål i Norge sammenlignet med den ordinære konsumprisindeksen, og har departementet vurdert om Norge også burde endre målet på prisvekst som danner grunnlag for vårt inflasjonsmål?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel i Aftenposten 7. mai 2026 påpekes det, med henvisning til en tidligere artikkel på Norges Banks hjemmesider, at inflasjonsmålet som henholdsvis Norges Bank og Sveriges Riksbank styrer etter er ulikt. Målet Sveriges Riksbank benytter seg av ser bort fra effekten av endringer i rentekostnader for boligeiere, en effekt som veier relativt tungt i KPI. Riksbanken skriver selv på sine nettsider at dette er et bedre styringsmål, fordi man unngår å styre etter et mål som «ger en missvisande bild» siden økte renter isolert sett bidrar til økt KPI.

Svar:

Prisutviklingen på boligkonsum beregnes på forskjellige måter i konsumprisindeksen (KPI) i Norge og Sverige. For husholdninger som leier bolig, benyttes husleien som prisindikator i begge land, men for boligeiere må kostnaden ved konsum av egen bolig beregnes indirekte. Norsk KPI bygger på leieekvivalensprinsippet. Det innebærer at konsumkostnaden for boligeiere settes lik en beregnet husleie, som skal reflektere hva det ville kostet selveiere å leie en tilsvarende bolig. Det er i tråd med internasjonal praksis.

Svensk KPI benytter i stedet en brukerkostnadsberegning der renteutgifter inngår som en del av bokostnadene for eierboliger. Endringer i Riksbankens styringsrente slår dermed direkte ut i KPI. En renteheving for å dempe inflasjonen vil isolert sett løfte KPI på kort sikt. Det er denne mekanismen som er bakgrunnen for at Riksbanken bruker KPIF, en indeks der rentesatsen holdes fast, som sin målvariabel for pengepolitikken. Norsk KPI har ingen tilsvarende rentekostnadskomponent.

Departementet drøftet hvilken indeks inflasjonsmålet skal knyttes til i Meld. St. 8 (2017–2018) Ny forskrift for pengepolitikken. Det ble blant annet vist til at konsumprisindeksen er konstruert for beregning av kjø-

pekraft og er den mest brukte prisindeksen for å måle inflasjon. Bestemmelsen om pengepolitikken sier at inflasjonsstyringen skal være fleksibel og fremoverskuende, og da skal pengepolitikken se gjennom forstyrrelser som anslås å ha en midlertidig virkning på KPI-veksten for å unngå unødige svingninger i realøkonomien.

Norges Bank drøfter valg av prisindeks i sitt innspill til den pågående evalueringen av bestemmelsen om pengepolitikken (Norges Bank Memo 4 / 2026). I en utdyping om betydningen av husleie i KPI viser Norges Bank at det ikke virker å være systematiske forskjeller mellom KPI med og uten husleie i Norge. Selv om KPI er målvariabelen, benytter Norges Bank en rekke indikatorer for underliggende inflasjon i de pengepolitiske vurderingene.

Departementet har satt i gang en evaluering av bestemmelsen om pengepolitikken. Det tas sikte på å slutføre evalueringen av den pengepolitiske bestemmelsen og annonsere eventuelle endringer senere i år.

SPØRSMÅL NR. 2686**Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag****Besvart 15. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvor mange ganger de siste tre årene har adgangen til å benytte vandelsopplysninger, jf. utlendingsloven § 85 medført avslag på søknad om familieetablering eller familieforening?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Dokument nr. 15:2466 (2025-2026) og statsrådets svar på det skriftlige spørsmålet. Statsråden viser til Ot.prp. nr. 75 (2007-2008), og proposisjonens kapittel 11 der det fremkommer:

«Det gjelder ikke noe krav om at det må foreligge noen «særlig grunn» for å foreta vandelskontroll i slike saker som dekkes av første ledd. Bestemmelsen åpner med andre ord for at vandelskontroll kan skje rutinemessig, men pålegger ikke politiet noen plikt til å foreta kontroll i alle saker.»

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 24. april d.å. på skriftlig spørsmål nr. 2466 fra representanten Mikkelsen, hvor det fremgår at jeg ikke er kjent med antallet ganger utlendingsmyndighetene har benyttet vandelsopplysninger i medhold av utlendingsloven § 85. Jeg er heller ikke kjent med antallet ganger adgangen til å benytte slike vandelsopplysninger har medført avslag på søknad om familieinnvandring.

Jeg har merket meg at Stortinget 12. mai d.å. i sak 8: 144 S (2025-2026) vedtok følgende:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at en person fratas retten til nytt henteekteskap dersom vedkommende er dømt for mishandling av tidligere ektefelle.»

I oppfølgingen av dette kan det blant annet være relevant å innhente nærmere informasjon fra utlendingsmyndighetene om bruk av vandelsopplysninger i familieinnvandringssaker.

SPØRSMÅL NR. 2687**Innlevert 8. mai 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen****Besvart 15. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Når vil regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte med utredningen og anbefalingen knyttet til lovfesting av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med Stortingets behandling av opptrappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner ble et flertall på Stortinget enig om å be regjeringen utrede forslag til lovfesting av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner og sende et lovforslag på høring innen våren 2025.

SV har stilt spørsmål om status for oppfølgingen av dette vedtaket til statsråden, først i mars 2025 og deretter

i oktober 2025. Svaret vi fikk på spørsmålet i oktober var at arbeidsgruppens rapport om utredning av lovfesting av kommunale handlingsplaner ble ferdigstilt sommeren 2025 og at den lå til vurdering hos regjeringen. Videre at regjeringen ville komme tilbake til Stortinget på egnet måte om den videre oppfølgingen av anmodningsvedtaket.

Det er nå ett år siden regjeringen skulle komme tilbake til Stortinget med svar på anmodningsvedtaket.

Svar:

For å følge opp Stortingets anmodningsvedtak har det vært nedsatt en tverrdepartemental arbeidsgruppe med oppdrag å utrede lovfesting av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner. I tillegg til

å utrede mulighetene for lovfesting av kommunale handlingsplaner, har arbeidsgruppen også vurdere andre tiltak som kan bidra til at kommunene utvikler slike planer. Den tverrdepartementale arbeidsgruppen ferdigstilte sin rapport i juni 2025. Parallelt med at det har vært arbeidet med lovfesting av kommunale handlingsplaner, har regjeringen nedsatt en kommisjon som skal foreslå endringer i statens styring av kommunesektoren som legger til rette for god ressursbruk, fleksibel bruk av personell og effektiv oppgaveløsning i kommunesektoren. Kommisjonen le-

verte sin første rapport NOU 2026: 1 En bærekraftig kommunesektor ved årsskiftet og en andre rapport forventes i løpet av 2026. Jeg anser det som mest hensiktsmessig at den videre oppfølgingen av Stortingets anmodningsvedtak om lovfesting av kommunale handlingsplaner sees i sammenheng med oppfølgingen av kommunekommisjonens arbeid. Det vil si at den videre 2/2oppfølgingen av den tverrdepartementale arbeidsgruppens rapport forventes til våren 2027.

SPØRSMÅL NR. 2688

Innlevert 9. mai 2026 av stortingsrepresentant Amalie Gunnufsen

Besvart 19. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvor mange netto flere personer under 30 år er i jobb per mai 2026, målt mot da ungdomsløftet ble lansert i august 2025?

i unges sysselsetting fra 2024 til 2025. Sesongjusterte månedstall (trend) fra AKU for aldersgruppen 15–24 år viser uendret antall sysselsatte fra august 2025 til mars 2026, som er seneste tall.

BEGRUNNELSE:

Ifølge Nav er 114 000 unge under 30 år verken i jobb eller utdanning. I august 2025 satte regjeringen i gang et ungdomsløft, med mål om å få 30 000 flere unge i jobb innen 2030.

Svar:

Ungdomsløftet er regjeringens samlede arbeidsmarkedspolitiske innsats for å få flere unge i arbeid. Bakgrunnen for innsatsen er at en betydelig andel unge står utenfor arbeid og utdanning og at dette kan få store konsekvenser både for den enkelte og for samfunnet på lengre sikt. Regjeringen har derfor satt et ambisiøst mål om å øke sysselsettingen blant unge med 30 000 innen 2030, og iverksatt en rekke tiltak og satsinger som skal bidra til å nå målet.

Siden 2022 har sysselsettingen blant unge vært på et høyere nivå enn i årene før, og det har bare vært mindre endringer fra år til år de seneste årene. Den registerbaserte statistikken viser en nedgang på om lag 700 sysselsatte i aldersgruppen 15–29 år fra 2024 til 2025. Statistisk sentralbyrå (SSB) publiserer ikke månedstall eller kvartalstall for sysselsatte i aldersgruppen 15–29 år.

Samtidig viser tall fra arbeidskraftundersøkelsen (AKU), som er en utvalgsundersøkelse, en svak økning

SPØRSMÅL NR. 2689**Innlevert 10. mai 2026 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 18. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Vil justis- og beredskapsministeren redegjøre for hvorfor arbeidet med ny driftsavtale for redningshelikoptertjenesten har stått stille i over ett år, hva som er det konkrete hinderet for signering, og hva hun vil gjøre for å løse den fastlåste situasjonen og gjenopprette den tapte tilliten mellom HRS-ledelsen og Forsvaret?

BEGRUNNELSE:

330 skvadron er Luftforsvarets eldste avdeling og en fullt integrert militær kapasitet som skal inngå i det militære forsvaret av Norge i krise og krig. Forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik bekreftet dette i sitt svar av 7. mai 2026 (Dok. nr. 15:2592, 2025–2026), og presiserte at prinsippet om militær flerbruk ikke svekker, begrenser eller underordner kapasitetens militære rolle, tilgjengelighet eller prioritering.

Mot denne bakgrunnen er det alvorlig at sjefen for Hovedredningssentralen (HRS), Jon Halvorsen, i utredningen «Redningstjenestens rolle i krise og krig» hevder at redningstjenesten er «en sivil funksjon som ikke kan utføre oppgaver med militært formål uten å miste sin beskyttelse etter krigens folkerett», og at den derfor «må avstå fra oppgaver som kan oppfattes som militære».

De samme faglige premissene som bærer utredningen, danner også grunnlaget for HRS' arbeid med å få Justis- og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet til å signere en ny driftsavtale for redningshelikoptertjenesten. En driftsavtale bygget på disse premissene og egne folkerettslige tolkninger, vil i praksis innebære en overføring av kontroll og definisjonsmakt over kapasiteten fra Forsvaret til HRS.

Det er kjent for spørsmålsstiller at arbeidet med denne driftsavtalen har stått fullstendig stille i over ett år fordi partene nekter å signere. At en avtale som regulerer ansvarsforholdet mellom sivile og militære aktører for en kritisk beredskapskapasitet har ligget uløst over så lang tid, er i seg selv en alvorlig styringssvikt som departementet ikke kan fraskrive seg ansvaret for.

Til dette kommer at tilliten mellom HRS-ledelsen og Forsvaret, etter det spørsmålsstiller erfarer, er i det nærmeste brutt sammen. Dette er en situasjon som har utviklet seg de siste par årene, forverret seg gradvis over tid, og som nå er på et nivå der det reelt sett svekker evnen til strategisk styring.

Statsråden har overordnet fagansvar for HRS og et særlig ansvar for at redningstjenesten fungerer i tråd med

Stortingets vilje. Det er uklart for spørsmålsstiller hva hun konkret har foretatt seg for å løse den fastlåste avtaleprosessen, håndtere tillitsbruddet mellom HRS og Forsvaret, og påse at HRS-ledelsens faglige posisjoner ikke undergraver totalforsvarets forutsetninger.

Svar:

I 2018 ble det inngått en driftsavtale mellom Justis- og beredskapsdepartementet (JD) og Forsvarsdepartementet (FD) om drift av redningshelikoptertjenesten. Denne gjelder fortsatt.

De nye redningshelikoptrene gir økt beredskap. Samtidig er moderne helikoptersystem mer krevende å drifte. I 2025 var alle redningshelikoptrene i drift ved de seks fastlandsbaserte basene. Bevilgningen til drift av redningshelikoptertjenesten ble varig økt med 272 mill. kroner fra 2025. Bevilgningen ble også økt med 133,3 mill. kroner ifm. Stortingets behandling av nysaldering av statsbudsjettet 2025 for å legge til rette for å opprettholde beredskapsnivået til redningshelikoptrene. I Prop. 32 S (2025–2026) Endringer i statsbudsjettet 2026 under Justis- og beredskapsdepartementet (operatør av redningshelikopterbasen i Tromsø mv.) ble det informert om at foreløpige beregninger tilsa at også vedtatt budsjettramme for 2026 vil være for lav for å kunne opprettholde beredskapsnivået til redningshelikoptertjenesten på dagens nivå. På bakgrunn av oppdaterte beregninger har regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2026 foreslått å øke bevilgningen til drift av redningshelikoptertjenesten med 170,3 mill. kroner.

Det er igangsatt et arbeid for å gå gjennom roller, ansvar og myndighet knyttet til styringen og budsjetteringen av redningshelikoptertjenesten med den hensikt å skape tydelige ansvarsforhold og bedre styring. Dette vil legge føringer for utformingen av en ny driftsavtale. JD mottok utkast til revidert driftsavtale fra Hovedredningssentralen i september 2025. I samarbeid med FD er en ny driftsavtale til behandling og avklaring.

Jeg er opptatt av å sikre en robust og effektiv redningstjeneste, og gjennomgangen av styringen av redningshelikoptertjenesten er et viktig bidrag mot å ytterligere styrke beredskapen i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2690**Innlevert 10. mai 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen****Besvart 15. mai 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Mener statsråden at det er forsvarlig at lærerstuderenter ikke sikres tydelig kompetanse i å identifisere, håndtere og undervise om vold og overgrep, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at fremtidens lærere får denne nødvendige kunnskapen og kompetansen?

BEGRUNNELSE:

Det er bekymring ved kunnskap og kompetanse om vold og overgrep inn på rammeplan for lærerutdanningen, da Riksrevisjonen har funnet at viktige aktører som lærere og barnehageansatte ofte har for lite kunnskap om opplysningsplikten, avvergingsplikten og hvordan vold i nære relasjoner kan avdekkes. Det er alvorlig at de som er tette på barna våre ikke vet hva de skal gjøre om de blir bekymret for et barn. Da risikerer vi at vold ikke oppdages og stoppes.

I forslaget til ny overordnet rammeplan for lærerutdanningen som nå ligger til behandling hos Kunnskapsdepartementet, er kunnskap og kompetanse om vold og overgrep tatt ut. Dette kan få alvorlige konsekvenser for mange barn. Det bør være en felles kjernekompetanse for alle som går ut av lærerstudiet. Dersom det ikke nedfelles tydelig i den nye rammeplanen, er det en risiko for at framtidige lærere ikke vil få minimumskunnskap om vold og overgrep, og sin rolle og ansvar for å ivareta barns rett til beskyttelse.

Vi vet at sannsynligheten for at lærere i løpet av sitt yrkesliv vil ha flere elever i sitt klasserom med volds- og overgrepserfaringer. Derfor bør vi også sørge for at lærere har den nødvendige kunnskapen og kompetansen til å håndtere dette på en trygg måte.

Svar:

Lærerutdanning ligger under mitt ansvarsområde som forsknings- og høyere utdanningsminister. Derfor er det jeg som svarer på spørsmålet fra representanten.

Vi trenger kunnskapsrike og trygge lærere for at barnehagebarn og elever skal ha de beste forutsetningene for å lære og utvikle seg. Representanten løfter et viktig og alvorlig tema som jeg også er svært opptatt av. Det er av stor betydning at vi har lærere i barnehagene og skolene som besitter nødvendig kompetanse om vold og overgrep, som gjenkjenner tegnene og som raskt skal «kunne iverksette nødvendige tiltak, og kunne etablere samar-

beid med relevante faginstanser», som det har stått i dagens forskrifter for alle lærerutdanninger siden 2015.

Noe av det viktigste jeg som forsknings- og høyere utdanningsminister kan gjøre, er å sørge for at det dannes gode lærere med solid faglig kompetanse og praktisk erfaring, slik at de er godt forberedt på hverdagen i barnehagen og skolen.

I arbeidet med nye rammeplaner for lærerutdanningene er intensjonen å legge bedre til rette for at institusjonene kan utvikle kvaliteten i lærerutdanningene. En mindre detaljert nasjonal styring skal gi institusjonene den nødvendige fleksibiliteten til å utvikle og videreutvikle utdanning av høy kvalitet og i takt med samfunnsutviklingen. Et annet viktig formål med ny rammeplan er å få bedre frem i forskriften hva som er kjernen i læreropdraget og hva som er felles for alle lærere, uavhengig av skoleslag også inkludert barnehagelæreren.

I fjor satte regjeringen ut oppdrag om å utarbeide forslag til en rammeplan som består av en fellesdel med kjernekompetanser som vi mener alle lærere må ha, og underkapitler som presiserer hva som er spesifikt for de som skal undervise i henholdsvis barnehage, ulike nivåer i grunnskolen og ulike deler av videregående opplæring. Det stemmer at vold og overgrep ikke var med i det første utkastet vi mottok. Dette var imidlertid innarbeidet i siste del av forslaget som vi mottok i januar i år.

I forslaget er det omtalt slik, under system- og organisasjonskompetanse: Kompetanse i å møte barn, unge og voksne i vanskelige livssituasjoner, herunder kunnskap om hvordan håndtere arbeid med vold og seksuelle overgrep, inngår i kompetansen.

Jeg arbeider nå med forslagene og vil vurdere hvordan dette temaet kan ivaretas i rammeplanen. Kompetanse om vold og overgrep skal ha en plass i de nye rammeplanene som sendes på høring høsten 2026.

SPØRSMÅL NR. 2691**Innlevert 10. mai 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen****Besvart 19. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at etablerte behandlingsmetoder ikke kan fjernes på et svakere og mer begrenset kunnskapsgrunnlag enn det som kreves for å innføre nye, og hva vil statsråden gjøre for å sikre likebehandling mellom helseregionene for pasienter som er avhengige av ryggmargsstimulering, herunder retten til fortsatt behandling og nødvendig batteribytte?

BEGRUNNELSE:

Innføring av nye behandlingsmetoder i spesialisthelsetjenesten er underlagt svært strenge og tidkrevende krav til dokumentasjon av effekt og nytte.

Det fremstår derfor som oppsiktsvekkende at Oslo universitetssykehus har besluttet å fase ut ryggmargsstimulering – en behandling som har vært brukt i over 25 år, fortsatt benyttes bredt i Europa, og som har gitt betydelig lindring for utvalgte pasientgrupper – basert på én minimetodevurdering som er faglig omstridt, og der sykehusets egne eksperter anbefalte videreføring.

Beslutningen har ført til store geografiske forskjeller i behandlingstilbudet. Pasienter i noen helseregioner får videreført behandling og batteribytte, mens pasienter i andre regioner – til tross for dokumentert individuell effekt over mange år – står i fare for å miste eneste fungerende smertelindring. Dette reiser alvorlige spørsmål om både likeverdig tilgang til helsetjenester og pasientsikkerhet.

Svar:

Jeg vil understreke at det stilles krav om et forsvarlig og tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag både når nye metoder innføres og når etablerte metoder vurderes faset ut. Beslutninger i spesialisthelsetjenesten skal bygge på de vedtatte prioriteringskriteriene og på best tilgjengelig kunnskap, enten det gjelder innføring, videreføring eller utfasing av behandling. At en metode har vært i bruk over lang tid, kan ikke i seg selv være avgjørende dersom oppdatert kunnskap tilsier at nytten er usikker eller mangler.

Samtidig er det et viktig pasienthensyn at behandlingen som tilbys, faktisk har dokumentert nytte. Pasienter med kroniske smerter har ofte stor sykdomsbyrde, og nettopp derfor må helsetjenesten bruke metoder som virker, og fase ut behandling som ikke gir tilstrekkelig effekt eller der nytten er usikker. Dette er viktig både av hensyn

til pasientsikkerheten og for å sikre pasientene best mulig behandling.

Departementet har innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF for å besvare spørsmålet.

Når det gjelder ryggmargsstimulering ved perifere nevrologiske smerter, har Helse Sør-Øst RHF opplyst at Oslo universitetssykehus HF i 2024 gjennomførte en minimetodevurdering av denne behandlingsmetoden. Denne er tilgjengelig på Folkehelseinstituttets nettsider for minimetodevurderinger. Bakgrunnen var nyere forskning og internasjonale rapporter som stilte spørsmål ved effekten av metoden. Konklusjonen etter vurderingen og behandlingen i sykehusets råd for metodevurdering var at metoden ikke hadde dokumentert effekt ut over placebo for denne indikasjonen, og at rutinemessig bruk derfor ble avsluttet ved smerteklinikken.

Oslo universitetssykehus har informert om at pasienter som allerede har fått implantert ryggmargsstimulator, skal få beholde denne, og at batteribytte skal gjennomføres dersom en grundig tverrfaglig vurdering viser at behandlingen har effekt for den enkelte. Det er et viktig utgangspunkt. Pasienter som allerede er i behandling, må vurderes individuelt og forsvarlig, og overgangen må håndteres på en måte som ivaretar den enkelte pasient.

SPØRSMÅL NR. 2692**Innlevert 10. mai 2026 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl****Besvart 15. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva er kriteriene for å gi unntak fra bruk av omvendt voldsalarm (OVA) av hensyn til bæreren av den omvendte voldsalarmlen, og i hvor stor andel av sakene blir dette besluttet?

BEGRUNNELSE:

Lovverket som regulerer bruken av omvendt voldsalarm (OVA) ble endret april 2024. Intensjonen med lovendringen var å legge til rette for at OVA som beskyttelsestiltak kan brukes i flere tilfeller og på et tidligere tidspunkt. Hensyn til de som har blitt utsatt for eller står i risiko for å bli utsatt for vold skulle veie tyngre, og belastning skulle flyttes fra den voldsutsatte til den voldsutøvende. Statsråden har tidligere oppgitt at dette har ledet til en storstilt økning i bruken av OVA.

På Regjeringen sine nettsider kan vi lese at det i 2025 ble ilagt 379 omvendte voldsalarmer ved besøksforbud og 23 ved kontaktforbud.

Representanten har merket seg, via en sak gjort kjent gjennom mediene, at det tilsynelatende finnes rom for å oppheve vedtak om bruk av OVA av hensyn til opplevd stigma hos den voldsutøvende parten. Dette fremstår underlig, ettersom de negative konsekvensene av tiltaket for den som blir pålagt det allerede burde være vurdert når vedtaket fattes. Representanten er derfor interessert i det helhetlige regelverket rundt denne typen vedtak, og om statsråden kan belyse hvilke forhold som kan begrunne opphevelse av et OVA-vedtak.

Svar:

Vold i nære relasjoner er i de aller fleste tilfellene gjentakende. For å kunne beskytte den voldsutsatte er det helt vesentlig å begrense voldsutøvers handlingsrom. Innsatsen for å øke bruken av omvendt voldsalarm, der det er voldsutøver som må bære byrden, har derfor stått sentralt i regjeringens helhetlige satsning for å forebygge å bekjempe vold i nære relasjoner.

Frem til lovendringen i april 2024 lå tallet på illeggelse av omvendt voldsalarm på ca. 20 i året. Hittil i år har politiet ilagt besøksforbud med elektronisk kontroll etter straffeprosesslovens § 222 i totalt 177 saker. I tillegg er det ilagt kontaktforbud med elektronisk kontroll i ti saker etter straffelovens § 57.

Bruken av omvendt voldsalarm er regulert av straffeprosessloven og retningslinjer, samt instruks og rundskriv fra Politidirektoratet og Riksadvokaten. Re-

gelverket med tilhørende instruks mv. regulerer når, hvordan og på hvilket grunnlag dette beskyttelsestiltaket skal brukes.

Omvendt voldsalarm ilegges når det foreligger alvorlig risiko for vold, trusler eller brudd på besøks-/kontaktforbud, og når politiet eller domstolen vurderer at elektronisk kontroll er nødvendig for å beskytte den utsatte. Dette bygger på en konkret, politifaglig og juridisk vurdering av både risiko og tidligere hendelser.

Vurderingskriteriene for å illegge omvendt voldsalarm fremgår av Riksadvokatens retningslinjer om elektronisk kontroll ved besøksforbud og kontaktforbud, fra 2024. Her påpekes det at elektronisk kontroll må være nødvendig for at besøksforbudet eller kontaktforbudet skal bli overholdt jf. straffeprosessloven 222 g første ledd første punktum. Vilkåret gjenspeiler den tilsvarende betingelsen etter straffeloven § 57 femte ledd. Dette vilkåret er ikke ment å skulle praktiseres spesielt strengt, og påtalemyndigheten har stor frihet i nødvendighetsvurderingen. Partenes forhistorie, tidligere brudd på kontakt- eller besøksforbud og eventuelt tidligere kriminalitet vil kunne være av betydning for å vurdere nødvendigheten av elektronisk kontroll.

I tillegg til nødvendighet må også spørsmålet om den elektroniske kontrollen er forholdsmessig vurderes før det besluttes illeggelse av omvendt voldsalarm. Den fornærmedes interesser må vektles mot ulempene den elektroniske kontrollen medfører for den som pålegges dette. Det må derfor foretas en konkret avveining i hver enkelt sak, med utgangspunkt i risikoen for fortsatt vold og krenkelser dersom det ilegges forbud uten elektronisk kontroll. I de tilfellene der det vurderes at faregraden er høy, eller det er tale om svært alvorlige eller vedvarende krenkelser, vil tiltaket oftere være forholdsmessig.

Ved en eventuell illeggelse av omvendt voldsalarm må det også vurderes hvorvidt en slik ordning er egnet i det enkelte tilfelle. Her vil både spørsmål om den som skal bære lenken har forutsetninger for å etterleve pliktene som følger med et slik pålegg, og vurdering av hvorvidt dette tiltak vil være tilstrekkelig for å beskytte den utsatte.

Påtalemyndighetens uavhengighet i den enkelte sak er et grunnleggende prinsipp i norsk rettsstat som er lovfestet. Jeg kan derfor ikke gripe inn eller kommentere den konkrete saken det refereres til i begrunnelsen for spørsmålet. Gitt at bruken av omvendt voldsalarm har økt betraktelig bare i løpet av det siste året, har jeg imidlertid tillitt til at omvendt voldsalarm benyttes etter intensjonen og bidrar til større trygghet for den som står i fare for å bli utsatt for vold.

SPØRSMÅL NR. 2693

Innlevert 10. mai 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 20. mai 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hvordan har utviklingen vært på antall stilling og ledende stillinger mellom hovedkontoret og avdelingene i Fiskeridirektoratet de siste 10 årene?

BEGRUNNELSE:

Det er ønskelig å se statistikk på stillinger i Bergen opp andre avdelinger i Fiskeridirektoratet. Både antall og ledende stillinger.

Svar:

Nedenfor er det gitt en oversikt over utviklingen i antall ansatte og antall i ledende stillinger i Fiskeridirektoratet de siste ti årene. I 2022 ble det gjennomført en større omorganisering, der direktoratet gikk fra en organisering med regioner til den funksjonsbaserte organiseringen som er i dag. Ansatte i tidligere Region Vest med arbeidssted Bergen gikk i den forbindelse fra å sortere under «utenfor hovedkontoret» til å sortere under «hovedkontoret». Videre kan noe av veksten ved hovedkontoret de siste årene knyttes til nye oppgaver og til konvertering av innleide konsulenter på IT-området til faste stillinger.

	01.01.17	01.01.18	01.01.19	01.01.20	01.01.21	01.01.22	01.01.23	01.01.24	01.01.25	01.01.26	01.04.26
Ansatte (*1)											
Ansatte hovedkontoret	215	221	208	209	227	227	236	241	258	256	259
Ansatte utenfor hovedkontoret	231	233	212	209	212	212	197	194	201	204	202
Sum ansatte	446	454	420	418	439	439	433	435	459	460	461
Ledende stillinger (*2)											
Ledende stillinger hovedkontoret	22	22	22	23	23	24	26	23	24	24	24
Ledende stillinger utenfor hovedkontoret	18	17	16	18	18	16	11	9	9	14	14
Sum ledende stillinger	40	39	38	41	41	40	37	32	33	38	38

(*1) Ansatte per. 1.1. det respektive år, studenter, timelønnede og personer på pensjonistvilkår holdt utenfor.

(*2) Kodene; Fiskeridirektør, ass. direktør, direktør, avdelingsdirektør, regiondirektør, personalsjef, seksjonssjef, leder.

SPØRSMÅL NR. 2694**Innlevert 10. mai 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug****Besvart 18. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvorfor klær og sko ikke gis som hjelpemiddel etter folketrygdloven § 10-7, selv om det har spesielle funksjoner som kan styrke brukers funksjon og f.eks. redusere fall?

BEGRUNNELSE:

Det har blitt utviklet sko som kan bidra til å redusere fall og styrke gange, som blant andre parkinsonpasienters kan ha nytte av som hjelpemiddel. Dette dekkes ikke av folketrygden som hjelpemiddel, mens alternativer som rullator og andre lignende hjelpemidler gjør det. Jeg er interessert i hva som er begrunnelsen bak denne lovformuleringen.

Svar:

Folketrygdlovens kapittel 10-5 og 10-6 gir rett til stønad til bedring av arbeidsevnen og funksjonsevnen i dagliglivet for personer med behov for dette på bakgrunn av sykdom, skade eller lyte. Stønaden kan gis til tiltak som er nødvendige og hensiktsmessige for å bedre funksjonsevnen i arbeidslivet eller dagliglivet. Kapittel 10-7 spesifiserer at stønaden kan gis i ulike former, eksempelvis i form av hjelpemidler. Innenfor rammen av regelverket, har Arbeids- og velferdsdirektoratet ansvaret for å

definere hvilke konkrete hjelpemidler som kan tildeles innenfor de ulike kategoriene av hjelpemidler. Arbeids- og velferdsetaten formidler i dag mange hjelpemidler som kan avhjelpe nedsatt gangfunksjon eller balanse, for eksempel rullatorer og gåstoler.

Rundskrivet til folketrygdloven § 10-7 første ledd bokstavene a, c og d samt annet og tredje ledd, tydeliggjør hvordan kravet til nødvendighet og hensiktsmessighet er bestemmende for hvilke hjelpemidler det gis stønad til for bedring av funksjon i dagliglivet. Kravet om nødvendighet innebærer at produktet må ha en direkte avhjulpende virkning på en funksjons-svikt (dersom funksjonen bedres på en mer indirekte måte defineres produktet som et behandlingshjelpemiddel og faller under spesialisthelsetjenestens ansvar). Kravet om hensiktsmessighet innebærer at det må vurderes om det finnes rimeligere tiltak som kan avhjelpe funksjonssvikten.

«Smart-sko» med sensorer som registrerer skrittene brukeren tar og som laster dataene inn i KI-algoritmer for gangovervåkning dekkes i dag ikke av regelverket. Dette er en helt ny type teknologisk avansert og svært kostbart hjelpemiddel som reiser flere nye problemstillinger knyttet til kravene om nødvendighet og hensiktsmessighet, og til hensynet til personvern, som ikke er vurdert.

SPØRSMÅL NR. 2695**Innlevert 10. mai 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug****Besvart 19. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Sykehusenes fødeavdelinger får gjennom DRG-systemet finansiering avhengig av hvor komplisert fødselen er. Også etter fødsel får ofte både mor og barn oppfølging og behandling.

Hvordan er finansieringen av oppfølgingen etter barnet er født, utløser behandling av barnet, og mor, finansiering i DRG-systemet?

BEGRUNNELSE:

Når mor kommer til sykehuset i forbindelse med en fødsel er det én pasient, mens etter fødsel er det (minst) to pasienter. Både mor og barn får oppfølging etter fødsel, og spørsmålet er om, og evt. hvordan, denne oppfølgingen utløser finansiering gjennom DRG-systemet.

Svar:

Fødsler ved sykehus finansieres gjennom en kombinasjon av rammebevilgning og aktivitetsbasert refusjon (Innsatsstyrt finansiering - ISF). Den aktivitetsbaserte refusjonen dekker om lag 30 prosent av kostnadene mens resterende del av finansieringen, om lag 70 prosent, er rammefinansiert. Regjeringen har i to omganger redusert ISF-satsen fra 50 pst til 40 pst i 2023 og til 30 pst i 2025. ISF-ordningen er for en stor del basert på DRG-systemet. En DRG (diagnoserelatert gruppe) er en gruppering av diagnoser og prosedyrer som både er medisinsk meningsfulle og kostnadsmessig mest mulig like. Basert på kostnadsdata fra sykehusene er det for hver enkelt DRG beregnet en kostnadsvekt som er med på å definere ISF-refusjonen. ISF-refusjonen utbetales fra staten til de

regionale helseforetakene. De regionale helseforetakene står fritt i hvordan sykehusene finansieres.

Ved en fødsel er i ISF-sammenheng både mor og barn pasienter, og det utbetales ISF-refusjon fra staten separat for både mor og barn. Dersom det er flerfødsler utbetales det ISF-refusjon for hvert av barna. ISF-refusjonen for den fødende vil være avhengig av hvor ressurskrevende fødselen inklusive barseloppholdet er. ISF-refusjonen for den (de) nyfødte vil være avhengig av den nyfødtes tilstand og ressursbehov. Dersom det skulle bli aktuelt med oppfølgende helsehjelp på sykehuset i etterkant av fødselen, vil det utbetales ny ISF-refusjon i tillegg til de som allerede er omtalt. ISF-refusjonen vil da være avhengig av om det er mor eller barn som er pasient og hva som skjer under oppholdet, herunder om helsehjelpen gis poliklinisk eller om mor eller barn blir innlagt på sykehuset.

SPØRSMÅL NR. 2696

Innlevert 10. mai 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 19. mai 2026 av utviklingsminister Åsmund Aukrust

Spørsmål:

Kan statsråden presentere en oversikt over hvilke fondsmekanismer Norge har delt ut utviklingsstøtte gjennom (herunder hvor mye) de siste fem årene?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til debatten om en mest mulig hensiktsmessig innretning av utviklingspolitikken og den nylige gjennomgangen gjennomført av UD/Norad om bruk av fondsmekanismer for å dele ut bistand.

Svar:

Norsk bistandsstatistikk er basert på OECDs internasjonale etablerte statistikkssystem, hvor det finnes flere identifikatorer for fond/fondslignende mekanismer, men ingen enhetlig kategori eller definisjon på fond eller fondsmekanismer. Den vedlagte oversikten baserer seg derfor på flere identifikatorer for fondsmekanismer og følgende avgrensninger:

1. Avgrenset til avtaler med multilaterale organisasjoner som avtalepartnere.

2. Avgrenset mot følgende typer bistand:

a. Kjernestøtte til veletablerte internasjonale finansinstitusjoner og organisasjoner, som FN og utviklingsbankene er holdt utenfor.

b. Avtaler kodet som sterkt øremerket er holdt utenfor, da disse er å anse som prosjektstøtte.

3. Humanitær bistand er i utelatt gitt at spørsmålet adresserer utviklingsbistand.

4. Listen er begrenset til de fem siste årene (2021-2025) i tråd med spørsmålet.

5. Oversikten er begrenset til Utenriksdepartementets budsjettposter (ekskluderer KLD sine budsjettposter).

Den samlede tildelingen av utviklingsstøtte til fondslignende mekanismer, sammenstilt i tråd med metoden og avgrensningene nevnt ovenfor, omfatter i alt om lag 500 avtaler og beløper seg til om lag 74 mrd kroner for hele perioden 2021-2025.

Den vedlagte oversikten skiller mellom midler forvaltet av Norad og Utenriksdepartementet og midler forvaltet ved norske utenriksstasjoner. Tildelingene framgår av hver sin fane i vedlegget.

Jeg vil legge til at jeg i forbindelse med prosjekt Vendepunkt har tatt initiativ til en gjennomgang av bistanden i bredt. Dette inkluderer bruk av fondsmekanismer og behov for konsentrasjon.

Vedlegg til svar:

SPØRSMÅL NR. 2697

Innlevert 10. mai 2026 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 12. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for utviklingen de siste ti årene i andelen elever som begynner på yrkesfaglige utdanningsprogram og ender opp med fagbrev?

BEGRUNNELSE:

Søkertallene for videregående opplæring for skoleåret 2026–27 viser at 55 prosent av søkerne til vg1 nå har yrkesfag som førsteønske. SSB anslår at Norge kan mangle 85 000 fagarbeidere i 2035. Økt søkning til yrkesfag er derfor en positiv og ønsket utvikling, men verdien av denne søkerveksten avhenger av om elevene faktisk fullfører med yrkeskompetanse.

Svar:

Takk for spørsmålet. Regjeringen er opptatt av at flere skal fullføre og bestå yrkesfaglige utdanningsløp. Som representanten peker på, vil Norge ha et stort behov for fagarbeidere i årene framover. Derfor er regjeringen opptatt av at flere elever som begynner på yrkesfag, også skal fullføre og bestå.

Informasjon om andelen elever som begynner på yrkesfag og ender opp med yrkeskompetanse, finnes i SSBs statistikkbank, tabell [12958: Gjennomføring i videregående opplæring, etter oppnådd kompetanse, todelt utdanningsprogram og kjønn \(F\) \(2006-2012\)-\(2018-2024\)](#).

Oppnådd kompetanse seks år etter oppstart i videregående opplæring blant elever som begynte på et yrkesfaglig utdanningsprogram. 2006- 2018-kullet

	2006-2012	2007-2013	2008-2014	2009-2015	2010-2016	2011-2017	2012-2018	2013-2019	2014-2020	2015-2021	2016-2022	2017-2023	2018-2024
Studiekompetanse	24,3	25,4	26,7	27,1	27,8	27,5	26,6	26,4	26,1	26,2	21,1	22,0	22,0
Yrkeskompetanse med oppnådd fagbrev	33,1	33,0	33,8	34,4	34,7	35,6	37,6	38,4	39,0	40,7	45,3	45,4	45,8
Yrkeskompetanse med vitnemål	3,1	3,1	2,9	2,8	2,9	2,7	2,7	2,8	3,2	3,2	3,2	3,5	3,3
Grunnkompetanse	1,4	1,7	1,8	1,9	3,4	3,6	3,8	4,1	4,3	4,6	4,3	4,5	4,3
Fortsatt i videregående opplæring etter fem/seks år, uten å ha fullført	5,2	5,2	4,9	4,8	4,7	4,8	4,8	4,7	4,9	4,3	4,4	4,0	3,8
Gjennomført vg3/gått opp til fag-/svenneprøve, ikke bestått	6,6	6,9	6,9	7,0	6,2	5,6	5,5	5,4	5,2	4,9	4,6	3,1	3,1
Sluttet underveis	26,4	24,7	22,9	22,0	20,3	20,1	18,9	18,3	17,3	16,2	17,0	17,4	17,7

Kilde: SSB. [Tabell 12958: Gjennomføring i videregående opplæring, etter oppnådd kompetanse, todelt utdanningsprogram og kjønn \(F\) \(2006-2012\)-\(2018-2024\)](#).

SPØRSMÅL NR. 2698**Innlevert 10. mai 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak****Besvart 18. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Kan statsråden svare på hvordan utviklingen har vært i 2025?

BEGRUNNELSE:

Tall fra Nav viser at 69 pst. av veksten i antall personer på uføretrygd de siste fem årene er knyttet til personer i innvandrerbefolkningen, og 31 pst. i øvrig befolkning ifølge merknader i Innst. 180 S (2024-2025).

Svar:

Av begrunnelsen til spørsmålet framkommer det at det gjelder utviklingen i antall mottakere av uføretrygd i 2025 for personer med og uten innvandrerbakgrunn.

Antall uføretrygdmottakere økte med 1 882 fra desember 2024 til desember 2025. Antall uføretrygdmottakere uten innvandrerbakgrunn ble redusert med 231 personer, mens antall uføretrygdmottakere med innvandrerbakgrunn økte med 2 113 personer fra desember 2024 til desember 2025.

SPØRSMÅL NR. 2699**Innlevert 10. mai 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak****Besvart 18. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hvordan har utviklingen i antall mottakere av AAP vært i 2025?

BEGRUNNELSE:

Tallene viser at det fra 2016–2024 var en nedgang i antall mottakere av AAP uten innvandrerbakgrunn på 5 363 personer, mens blant personer med innvandrerbakgrunn var det en vekst på 17 709 personer, slik at totalen ble en vekst på 12 346 personer i flg. Innst. 180 S (2024-2025).

Svar:

Av begrunnelsen til spørsmålet framkommer det at det gjelder utviklingen i antall mottakere av arbeidssavklaringspenger i 2025 for personer med og uten innvandrerbakgrunn.

Antall AAP-mottakere økte med 10 344 fra desember 2024 til desember 2025. Antall AAP-mottakere uten innvandrerbakgrunn økte med 5 483 personer, mens antall AAP-mottakere med innvandrerbakgrunn økte med 4 861 personer fra desember 2024 til desember 2025.

SPØRSMÅL NR. 2700**Innlevert 11. mai 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan****Besvart 18. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Noreg har visst om eldrebølga i fleire tiår, men fødselstala er framleis låge og helse- og omsorgstenestene manglar allereie folk mange stader. I Vestfold er utviklinga særleg tydeleg, med fleire eldre og færre barn og unge framover. Samtidig opplever mange unge dyrtid, høge bustadprisar, skattar og avgifter, og Sykehuset i Vestfold peikar sjølv på utfordringar knytt til jordmorbemannning og kvinner si oppleving av barselopphaldet.

Kva er regjeringa sin konkrete plan for å gjera det lettare for unge å stifte familie og få barn?

GRUNNGJEVING:

Noreg har i fleire tiår visst at landet står framfor ei stor eldrebølge, samtidig som fødselstala over tid har vore låge. I Vestfold er utviklinga særleg tydeleg, med fleire eldre og færre barn og unge framover. Mange unge opplever samtidig dyrtid, høge bustadprisar, renter, skattar og avgifter som gjer det vanskelegare å skapa tryggleik for familien. Sykehuset i Vestfold peikar også sjølv på utfordringar knytt til jordmorbemannning og kvinner si oppleving av barselopphaldet. Representanten ønskjer derfor å få vite kva konkret regjeringa vil gjera for å leggja betre til rette for unge familiar.

Svar:

Arbeiderparti-regjeringen er opptatt av at alle skal ha mulighet til å få det antallet barn de ønsker seg, og gjøre det lettere for unge å stifte familie. For å legge til rette for dette må vi blant annet sikre god tilgang på boliger, en trygg økonomisk situasjon for barnefamilier, gode og tilgjengelige barnehager og helsetjenester, samt en god balanse mellom arbeid og familieliv. Regjeringen har derfor sammen med budsjettpartnerne i Stortinget blant annet redusert barnehageprisene og økt barnetrygden. Regjeringen har også prioritert å redusere utgiftene for barnefamilier gjennom å videreføre Norgespris og øke disponibel inntekt gjennom brede lettelser i inntektsskatten.

Det er gledelig å se at tallene nå viser at det fødes flere barn i Norge, etter at det samlede fruktbarhetstallet falt nesten hvert år mellom 2009 og 2023. Tallene er like fullt lavt, og vi vet at folk ønsker seg flere barn enn de faktisk får. Derfor satte regjeringen i 2024 ned et utvalg som skulle gi en samlet framstilling av mulige årsaker til nedgangen i fødselstallene og utrede hvordan utviklingen kan

påvirke samfunnet. Utvalget leverte utredningen, NOU 2026: 2 Politikk for nye generasjoner, i vinter, og den er nå på høring. Departementet skal videre levere en stortingsmelding om tematikken, jf. anmodningsvedtak 1212.

Den demografiske utviklingen med en høyere andel eldre i befolkningen vil gi flere utfordringer i årene som kommer. Blant annet vil behovet for arbeidskraft øke, særlig i helse- og omsorgssektoren, samtidig som veksten i den yrkesaktive befolkningen har stoppet opp. Flere fødsler vil imidlertid ikke løse utfordringene knyttet til eldrebølgen på kort eller mellomlang sikt. Ulike nivåer på fødselstallene vil først påvirke antallet eldre etter 2090, mens antallet personer i yrkesaktiv alder først vil påvirkes rundt 2050.

Fødselstallsutvalget pekte også på risiko for lavere produktivitet og innovasjonsevne, samt krevende omstillinger i velferdsstaten på sikt. Samtidig vet vi at nordmenn i gjennomsnitt ønsker seg flere barn enn de ser ut til å få. Det ser også ut til at flere vil oppleve ufrivillig barnløshet i årene fremover. Utvalget mente derfor at et fødselstall under 1,5 over tid bør unngås, og at svært lave fødselstall og store svingninger i størrelsen på fødselskullene kan skape utfordringer. Utvalget foreslo flere tiltak for å bidra til høyere fødselstall, blant annet mer fleksibelt opptak i barnehage og en mer fleksibel foreldrepengeordning. Utvalget pekte også på tiltak som kan bidra til å dempe boligprisveksten.

Nå ser jeg frem til å få innspillene fra høringen av fødselstallsutvalgets rapport, og jeg vil følge saken og innspillene opp etter det. Parallelt fortsetter regjeringen arbeidet for å sikre unge og barnefamilier en trygg økonomi, slik at de skal vite at gode fellesskapsløsninger og universelle ordninger er på plass for barna de velger å få, og slik at økonomi i minst mulig grad er en hindring.

